

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 156

ימי הפורים תשפ"ב

עניני פורים | מגילת אסתר | פרשת צו

לזכרון עולם

לעילוי נשמת

הרה"ג איש צדיק תמים

מוהר"ר

אהרן גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע

ח' אלול תשע"ח לפ"ק

תנצב"ה

תִּכּוּן הָעֲנִיּוּנִים

- [א] עֲנִיּוּי פּוּרִים ג
- א. כְּלָלִיּוֹת עֲנִיּוּי פּוּרִים (כְּפִי סֵדֶר הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת).... ג
- ב. מִקְרָא מְגִלָּה..... ל"א
- ג. מִשְׁלֹחַ מְנוֹת..... ל"ח
- ד. מִתְּנוֹת לְאֲבִיּוּנִים..... מ
- ה. סְעֻדַת פּוּרִים..... מ"ב
- ו. מִשְׁתֵּה יַיִן..... מ"ב
- ז. שְׂמִיחָה וְשִׂחּוֹק בְּפוּרִים..... נ"ב
- ח. מְשֻׁנֵּן עֲצָמָם בְּפוּרִים..... נ"ו
- ט. שׁוֹשֵׁן פּוּרִים..... נ"ז
- [ב] מְגִלַת אֶסְתֵּר (כְּפִי סֵדֶר הַפְּסוּקִים שֶׁל מְגִלַת אֶסְתֵּר).... נ"ט
- [ג] לְקוּיֵי תַּפְּלוֹת לְיָמֵי הַפוּרִים..... ע"ח
- [ד] פְּרֻשַׁת צוּ..... פ"ט

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָאָה

דְּעִרְתִּידָא
לְאֵתְגַלְיָא
לְעִרְתִּיד-לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פזורים

וכשנתעלה הרגליך על ידי רקודיך,
ונתבטל הצאווה, הינו
העבודה הזרה - על ידיה נמתקין הדינים.

כי "כל זמן שיש עבודה זרה בעולם,
חרון אף בעולם" (ספרי ראח), וכשנתעבר
העבודה הזרה, נתעבר החרון אף, ונמשכין
החסדים, ואז הרגליך הם בבחינת חסדים,
ונתבטלו המינות והפירות.

וגם זה בחינת המחאת כף - פי על ידי
הרוח, נתגלה הארת הידים, כמו
שכתוב (שיר השירים ה, ב): "קול דודי דופק".
"דופק" - זה בחינת רוח (תקוני יזח סח),
וסמך לה: "דודי שלח ידו מן החור" - זה
בחינת התגלות הארת הידים, הינו בחינת
המחאת כף, ואז נתבטל העבודה הזרה,
הינו הפירות.

נמצא: שעל ידי הצדיק, הינו: בחינת
רוח שבלב - נתגלה הארת
הידיים והרגלים, הינו: בחינת רקודיך
והמחאת כף, ונתבטל הצאווה והפירות,
ונתרבה האמונה.

והתורה היא גם כן בחינת ידיו ורגליך -
כי יש בה תורה נגלה ונסתר.

נגלה - הוא בחינת ידים, כמו שכתוב:
"דודי שלח ידו מן החור". מן
החור - הינו (שמות לב, טז): "חרות על
הלחתי", שהוא בנגלה.

ונסתר - הם בחינות רגליך, כמאמר
תז"ל (ספח מט: על שיר השירים ז, ב):
"חמוקי ירכיב" - "מה ירד בסתר וכו'".

כלליות עניני פזורים - לפי סדר התורות והשיחות

מאמר 'משפטים' סימן י', נאמר קדם פזורים
שנת תקס"ג. (תניימוהו"ן נט)

כשנתבתי לפניו התורה ואלה המשפטים (ח"א
י) המתחלת: "כשיש דינים חסד ושלום על
ישראל, על ידי רקודיך והמחאת כף נעשה
המתקנת הדינים וכו' - אמר לי: "כך אמרת!
שעכשו נשמע גזרות חסד ושלום על ישראל,
והנה הולכים וממשמשים לבוא ימי הפזורים
האלה (פי התורה הזאת נאמרה סמוך לפזורים), ויהיו
ישראל מרקדים וימחאת כף, ועל ידיה
ימתקו הדינים!" וחרו וכפל דבריו ואמר בפה
מלא: "כך אמרת!" (שיחות הר"ן קלא)

א.

(ח"א י, דהו"ז ח"י)

"העצה היעוצה" (לשון הפסוק ישעיה יד, כו)
לבטל הצאווה, שהיא העבודה-
זרה - העקר הוא על ידי התקרבות
לצדיקים.

צדיק הוא בחינת רוח, כמו שכתוב
(במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו",
ועל ידו נכנע רוח גבוה, "אל אחר" (שמות לד,
ד).

וזה בחינת רקודיך והמחאת כף - פי
רקודיך והמחאת כף, נמשכין
מבחינת הרוח שבלב, כנראה בחוש: פי על-
ידי שמחת הלב הוא מרקד ומכה כף אל
כף, וכמו בא בתקונים (תקוני יזח נא): "והאי
רוחא נשיב, בשית פרקין דדרועא, ובשית
פרקין דשוקין", והיא בחינת המחאת כף
ובחינת רקודיך.

וְכָל־לֵוִי־תִתְּנוּהָ, נִקְרָאת לְבָב, שְׁמֵתְחַלֵּת בְּבִיַּת [בְּרֵאשִׁית], וּמִסִּימַת בְּלִמְדָּ [יִשְׂרָאֵל], שְׁשֵׁם מִשְׁכַּן הָרוּחַ, דְּנִשְׁיב בְּשִׁית פְּרָקִין דְּדִרוּעִין וְשִׁית פְּרָקִין דְּרַגְלִין - הִינּוּ: בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר.

וְזֶה בְּחִינַת מְרֻדְכֵי וְאַסְתָּר, וְהָמוֹן, בְּחִינֹת פּוֹנִים, בְּחִינַת אֲזוּרָל שֶׁהִפִּיל הָמוֹן, בְּחִינַת עֹמֵר שְׁעוּרִים.

כִּי הָמוֹן, בְּחִינַת הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, כְּמֵאֵמֶר חֲזו"ל (מִגְלָה י): "שֶׁעָשָׂה עֲצָמוֹ עֲבוֹדַת־אֱלִילִים".

וּבְשִׁבְלִי־זֶה "הִפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרָל" (אֶסְתֵּר ג, ז), "בַּחֲדָשׁ שְׁמַת בּוֹ מִשָּׁה" (שֵׁם יג) - כִּי מִשָּׁה הוּא מְבַטֵּל הָעֲבוֹדָה־זָרָה. כִּי הוּא קִבֵּל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְדִין וְרַגְלִין, כִּי לֵב, שֶׁעַל־יְדֵיהֶם נִתְבַטַּל הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים כִּי לֵב.

וְעַל־כֵּן "הִפִּיל פּוֹר", "בִּירַח שְׁמַת בּוֹ מִשָּׁה" - כִּי חָשַׁב: כִּי כָּבַד מֵת מִשָּׁה, הַמְבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, וְאִין עוֹד מִי שִׁיּוּכַל לְבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים.

אָבֵל מְרֻדְכֵי וְאַסְתָּר, הִיָּה לָהֶם כַּח לְבַטֵּל הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים שֶׁל הָמוֹן (אֶסְתֵּר־דָּבָר ו, ב: מְרֻדְכֵי שָׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוּרוֹ, מֵה מִשָּׁה עֹמֵד בְּפָרֶץ, אִף מְרֻדְכֵי כֵן).

וּבְשִׁבְלִי־זֶה בִּימֵיהֶם קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, כְּמֵאֵמֶר חֲזו"ל (שְׁבַת פ.ח. עַל אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ" - "קִיְמוּ מֵה שֶׁקִּבְּלוּ כָּבָר".

וְזֶה: "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ". "קִיְמוּ" - זֶה בְּחִינַת רַגְלִין. "וְקַבְּלוּ" - זֶה בְּחִינַת יְדִין. וְהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה, כִּי לֵב.

וְזֶה בְּחִינַת "מְרֻדְכֵי וְאַסְתָּר".

"מְרֻדְכֵי" - "מֶר דְּרוּר" (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קלט:). "דְּרוּר", לְשׁוֹן 'חֲרוּת' (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה ט): - זֶה בְּחִינַת יְדִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "דוּדֵי שְׁלַח יָדוֹ מִן הַחֹר". כִּי לֵב.

וְ"אַסְתָּר" - הוּא בְּחִינַת 'שׁוֹקִין' - "מֵה יָרַךְ בִּסְתֵּר", כִּי לֵב.

וְזֶה לְשׁוֹן "פּוֹנִים" - הִינּוּ: 'בְּטוּל הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה סג, ג): "פּוֹרָה דְּרַכְתֵּי לְבָדִי, וּמַעֲמִים אִין אִישׁ אֶתִּי" (עֲנֵן פְּרִי־עֵצִים־חַיִּים, שְׁבַת פכ"ד; וְעוֹד - עַל הַפְּסוּק הַזֶּה, בְּעֲנֵן פּוֹר־הַ שֶׁר שֶׁל שְׁכַחָה).

וְעַל־יְדֵי הָאָרֶת מְרֻדְכֵי וְאַסְתָּר, הִינּוּ בְּחִינַת הַיְדִין וְרַגְלִין - נִתְבַטַּלוּ הַכְּפִירוֹת, וְנִתְרַבָּה 'אֱמוּנָה' בְּעוֹלָם עַל־יְדֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ב, ז): "וַיְהִי אֱמֹן אֶת הַדָּסָה", וְכֵה כְּתִיב (שֵׁם שֵׁם, כ): "כַּאֲשֶׁר הִיָּתָה בְּאֱמֹנָה אֶתוֹ" - כִּי שְׁנֵיהֶם הֵם בְּחִינַת 'אֱמוּנָה'.

וְזֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי הָרוּחַ, כִּי לֵב. וְזֶה בְּחִינַת (מִגְלָה ז, ז): "אֶסְתֵּר בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמְרָה" - כִּי עִקַּר הָעֲבוֹדָה' תְּלוּי בָּהּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת רַגְלִין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי ה, ה): "רַגְלֵיָּהּ יִרְדוּת מְנוֹת", וְעַל־כֵּן עִקַּר תְּקוּנַת הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים עַל־יְדָהּ.

וְעַל־כֵּן דִּיקָא 'אַסְתָּר' "בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמְרָה" - אִף שֶׁבְּאֵמַת תְּקוּנַת הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים הוּא גַם־כֵּן עַל־יְדֵי מְרֻדְכֵי, כִּי לֵב - רַק מִחֲמַת שֶׁעִקַּר הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים תְּלוּיָהּ בָּהּ, עַל־כֵּן עַל־יְדָהּ עִקַּר הַתְּקוּנָה.

וְעַל־כֵּן נִקְרָאת הַמְּגִלָּה עַל־שֵׁם 'אַסְתָּר', וְהִינּוּ: דִּיקָא 'אַסְתָּר' "בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמְרָה" - כִּי הָרוּחַ הוּא בְּלֵב, וְעַל־

ידו נתגלה הארת הידים והרגלים, רק העקר תלויה ברגלים, בחינת אסתרה.

וזו בחינות "עמר שעורים".

"עמ"ר" - זה בחינת מרדכי, עין מו"ר, "מר דרור", "דרור" - לשון 'חרות' (ראש השנה טז), הינו בחינת (שמות לב, טז): "חרות על הלחת", כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד): "אל תקרי חרות אלא חרות", שהוא בחינת התורה בנגלה, שהוא בחינת (במדבר יד, ד): "עין בעין".

"שעורים" - זה בחינת (מגלה ז): "אסתרה ברוח הקדש", כמו שכתוב (דברים לב, ב): "כשעירם עלי דשא", לשון רוח' (רש"י שם).

ובשביל זה (מגלה טז. אסתרה רפה י, ד): "כשבא המן למרדכי, מצאו עוסק בעמר שעורים, אמר להם: עמר שעורים דיכח, אתי ונצח אותו ואת בניו" - פי על ידי עמר שעורים, בחינת ידן ורגליו, בחינת המחאת כף ורקודין - נתבטל העבודה זרה, בחינת המן, בחינת גאות, פנ"ל.

[באור הלכותים: מבאר לפי זה: שאף על פי שגם בכל השנה מסגל המחאת כף ורקודין להמתקת הדינים - אבל עקר סגלתם, הוא בפנרים, שאז הארת מרדכי ואסתרה המובא בפנים. וכן מבאר משיחתו שקדם המאמר (שיחות הר"ן קלא)].

ובשביל זה צוה המן (אסתרה ה, יד): לעשות "עץ גבה חמשים אמה" - רצה לבטל כח החמשים יום של ספירת העמר, שהוא הכח של מרדכי ואסתרה (פרי עץ חיים, פורים פ"ו).

וזו פרוש (שמות כא, א): "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - פי איתא

במכילתא (משפטים ו; קדושין לה. בבא קמא טו.): "אשר תשים לפניהם", השוו אשה לאיש לכל דינים שבתורה.

פרוש: לכל דינים שבתורה שצריך להמתיקם, צריך להשוות, הינו ליחד קדשא ברידהוא ושכינתה, שהוא בחינת אשה ואיש, בחינת מרדכי ואסתרה.

וזו פרוש: "ואלה" - כל מקום שנאמר ואלה, מוסיף על הראשונים (רש"י; שמות רפה ל, ג), בחינת תוספות ורבויו, בחינת גאונה, עבודה זרה.

וזו בחינת: "מוסיף על הראשונים", שהוא בחינת המן עמלק, כמו שכתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

ותקונו: "המשפטים" - בחינת רוח, כמו שכתוב (ישעיה כח, ו): "ולרוח משפט וכו' משיבי מלחמה" - פי על ידי הרוח, נתתקן הגאונה והעבודת אלילים.

ועל ידי זה: "אשר תשים לפניהם", הינו: "השוו אשה לאיש לכל דינים שבתורה" - הינו: בחינת המתקת הדינים. ועל ידי הרוח הנ"ל, נתיחד קדשא ברידהוא ושכינתה, ונמתקין הדינים, ונסתלק חרון אף מן העולם.

והנה כלל הדברים אלו: שעל ידי הצדיק, שהוא בחינת הרוח - אתעבר "אל אחר", בפירות; ועל ידי הרוח, באים רקודין והמחאת כף - פי על ידי הצדיק שהוא בחינת הרוח, נתעלו הרגליו, ונתגלה הארת הידים, ונתרבה האמונה, כמבאר למעלה.

וְהִנֵּה מְכַלל הַדְּבָרִים אֶתְּהָ שׁוֹמְעֵי: ש'נְגַלְה' הוא בְּחִינַת 'יָדִים', וְנִסְתָּר' הוא בְּחִינַת 'רַגְלֵיךְ', בְּחִינַת 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתָּר'.

"שׁוֹשְׁנָה" - היא אֶסְתָּר, וְשׁוֹשְׁנָה' גִּמְטְרִיא אֶסְתָּר' (שם פורים פ"ו).

ב.

(לקוטי-עצות, מועדי ה' פורים' א - על-פי ח"א ה"ל)

עַל-יְדֵי שְׂמֵחַת פּוּרִים בְּהַמְחָאתָּבָּה וְרַקוּדִין - עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת 'קַבְלַת-הַתּוֹרָה' בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאָרֶה הַנִּפְלְאָה שֶׁל 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתָּר'.

וְזוֹכִיךְ לְקִיּוֹם מִצְוֹת סְפִירַת-הָעֶמֶר' כְּרָאוּי. וּמְכַנִּיעִין קְלָפוֹת 'הַמֶּן-עַמְלֶק' יַמְחֵ-שָׁמֶם. וְנִתְבַטַּל הַגְּאוּהָ, וְהָעֲבוּדָה-זָרָה, וְהַכְּפִירוֹת. וְנִמְשָׁךְ אֱמוּנָה גְדוּלָה, וְחֻכְמָה דַּקְדָּשָׁה, וְחַיִּים, וְאֲרִיכוֹת-יָמִים. וּמְמַתִּיקִין כָּל הַדֵּינִים, וְנִתְבַטַּלִּין כָּל הַגְּזֵרוֹת מִיִּשְׂרָאֵל.

ג.

(ח"א לג, ג)

עֲנִיךְ "חַיֵּב אֵינְשׁ לְבִסּוּמִי בְּפוּרִיא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי" - נִמְצָא לְהֵלֶךְ בְּעֲנִינֵי 'שְׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים'.

ד.

(ח"ב עד)

אַחַר 'פּוּרִים' קוֹרִין 'פָּרֶשֶׁת פָּרָה', כְּדִי שִׁיְהִי טְהוֹרִין לְעִשׂוֹת הַפֶּסַח" (מְגִלָּה כ"ט). וּבִתְחִלָּה הוּא בְּחִינַת 'פּוּר', כִּי "פּוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר" (אֶסְתָּר ט, כו), וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה 'פָּרָה' - 'כִּי גַם 'פּוּרִים' הוּא בּוֹדְאֵי הַלּוֹךְ וְדָרָךְ לְפֶסַח'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שִׁירַת-הַשִּׁירִים ה, יג): "שִׁפְתוֹתַי וְשׁוֹשְׁנִים נְטִפּוֹת מוֹר עֵבֶר".

"שִׁפְתוֹתַי" - זֶה בְּחִינַת 'פֶּסַח' - "פָּה סַח" (פְּרִיעֵץ חַיִּים, חג המצות פ"א).

"נְטִפּוֹת מוֹר עֵבֶר" - זֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קַלְטִי): "מְרַדְּכִי, מֶר דְּרוּר", לְשׁוֹן 'חֵרוֹת', בְּחִינַת 'חֵרוֹת שֶׁל פֶּסַח'.

וְעַל-כֵּן צְרוּף שֶׁל 'פּוּרִים' מְרַמֵּז בְּפֶסַח', בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת כג, טו): "שִׁבַּעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָךְ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב, כִּי בּוֹ יֵצְאֶת מִמִּצְרַיִם וְלֹא יֵרְאוּ פָּנָי רִיקִם".

"מ'מִּצְרַיִם וְלֹא יֵרְאוּ פָּנָי רִיקִם" - רִאשִׁי-תְבוּת 'פּוּרִים', כִּי 'פּוּרִים הוּא דָרָךְ לְפֶסַח', שִׁיְהִי יְכוּלִים לְהִיּוֹת נְזַהְרִין מִחֻמֵּץ.

[לקוטי-עצות, מועדי ה' פורים ב: על-ידי מְצוּוֹת שֶׁל פּוּרִים, זוֹכִיךְ לְהִיּוֹת נִשְׁמְרִין מִחֻמֵּץ בַּפֶּסַח].

כִּי בִּתְחִלָּה הָיּוּ כָּל הַהִתְחַלּוֹת מִפֶּסַח, וְעַל כֵּן כָּל הַמְצוּוֹת הֵם זְכָר לְיֵצִיאַת מִצְרַיִם! - 'וְעַכְשָׁו וְכוּ'. (וְרַבְנּוּ ז"ל לֹא סִיּוּם אֶת דְּבָרָיו).

וְלְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרֶפֶת-הָרִיחַ ז, כֹּה: כִּי עַכְשָׁו הַהִתְחַלָּה שֶׁל הַגְּאֻלָּה וְתַקוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת, הוּא מִפּוּרִים, כְּמוֹ שְׂמוּבָן מְרַמֵּז דְּבַרְיוֹ הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְנּוּ ז"ל, בְּעַת שְׂאֵמֶר הַתּוֹרָה (ח"ב ע"ד ה"ל) עַל פְּסוּק: "מ'מִּצְרַיִם וְלֹא יֵרְאוּ פָּנָי רִיקִם" וְכוּ, וְעַכְשָׁו וְכוּ. וּפְסֵק בְּאִמְצַע וְלֹא סִיּוּם דְּבַרְיוֹ. וּמִתּוֹךְ דְּבָרָיו הַבְּנִינִי: "שֶׁעַכְשָׁו הַהִתְחַלָּה מִפּוּרִים, שֶׁהוּא מְחִיַּת עַמְלֶק, שֶׁהִיא עֵקֶר הַגְּאֻלָּה שֶׁל מְשִׁיחַ" וְכוּ].

ה.

(שִׁיחֹת-הַר"ן קלא)

אָמַר לִי: "כֵּן אָמַרְתִּי! שֶׁעַכְשָׁו נִשְׁמַע גְּזֵרוֹת חֲסִדוֹשָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, וְהִנֵּה הוֹלְכִים וּמְמַשְׁמְשִׁים לְבוֹא יָמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה (כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת [ח"א י] נֶאֱמָרָה סְמוּךְ לְפּוּרִים), וְיִהְיֶה יִשְׂרָאֵל מְרַקְדִים וְיִמְחָאוּ-כַּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיקוּ הַדֵּינִים!"

וְחָזַר וְכָפַל דְּבָרָיו וְאָמַר בְּפֶה מְלֹא: "כִּי אָמַרְתִּי!"

וְכֹנְנָתוֹ הִיְתָה כַּפְּשׁוּטוֹ: שִׁיחֲזָקוֹ עֲצָמָן לְשִׁמְחָה בִּימֵי שִׁמְחָה, כַּגֹּן 'פּוֹרִים' ו'חֲנֻכָּה' ו'מִים-טוֹבִים' או 'חֲתָנָה', וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה כָּל מִינֵי שִׁמְחָה שֶׁל מְצוּוֹת - שִׁיחֲזָקוֹ עֲצָמָן בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה, עַד שִׁיזְכּוּ לְהִתְעוֹרֵר לְרַקוּדֵינָם וְהִמְחָאֵת-בָּהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיקוּ הַדִּינִים.

כִּי כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, "לֹא בַשָּׁמַיִם הוּא לְאֹמֵר" (לְשׁוֹן הַכְּתוּב דְּבָרִים ל, יב): "שֶׁאֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל לְזַכּוֹת לָזֶה לְהִמְתִּיק הַדִּינִים עַל-יְדֵי הַמְחָאֵת-בָּהֶם וְרַקוּדֵינָם כִּי-אִם גְּדוֹלִים בְּנֵי עֲלִיָּה!" - רַק כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ כַּח הַזֶּה, כְּשִׁיִּקְיָם הַדְּבָרִים כַּפְּשׁוּטָן בְּאֵמֶת וּבִתְמִימוּת. (וְעַיֵן-שָׁם בְּפָנִים בַּתּוֹרָה י - מוֹבָא לְעִיל).

ו.

(שיחות-ה'ר"ן רצט)

כִּי חֲפָצוֹ וְרִצּוֹנוֹ הִיָּה מְאֹד: שֶׁנִּהְיָה שִׁמְחִים בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלֹה, בְּפָרֵט בְּשִׁמְחַת-תּוֹרָה, ו'פּוֹרִים', וּבְשִׁבְתַּת יוֹם-טוֹב.

ז.

(חיי-מוהר"ן נט-ס)

מַעֲשֵׂה ח (בספרי-מעשיות) מִחֲכָם וְתָם, סֵפֶר קָדָם פּוֹרִים שְׁנַת תַּקס"ט (בסוף הספור סים רבנו ז"ל מענין 'עמלק' שֶׁהָיָה חֲכָם. וּבְחֲכָמָה-וְתַבּוּנָה' סִימָן יא, אוֹת ב - מְפָרֵשׁ כָּל הַסְּפוֹר עַל עֲשׂוֹ וְעַמְלָק).

ח.

(חיי-מוהר"ן פט)

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר: "כָּל סֵדֶר הַזְּמַנִּים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, דִּהְיֵנוּ: רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה יוֹם-כַּפּוּרִים וְכוּ', וּפּוֹרִים וְכוּ' - בְּכָל זְמַן וְזְמַן

מֵאֲלוֹ הַזְּמַנִּים, אֵין אֲנִי כְּמוֹ מְקַדֵּם!" [אז ס'קומט די צייט, בין איד גישט דאס וואס פריער].

שֶׁבְּכָל אֲלוֹ הַזְּמַנִּים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, הוּא בֹא עַל הַשָּׁנָה וְדַעַת-חֲדָשׁ לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם-יְתִבְרָךְ בְּאֲלוֹ הַזְּמַנִּים, עִם הָעֲבוּדָה שֶׁעָבַד כְּבָר בְּאֲלוֹ הַזְּמַנִּים בְּשָׁנִים שֶׁעָבְרוּ, וַיֵּשׁ לוֹ עֲבוּדָה חֲדָשָׁה בְּאֲלוֹ הַזְּמַנִּים. וְעֲבוּדָתוֹ בָּהֶם הוּא עַל-פִּי הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר אַז.

ט.

(חיי-מוהר"ן צ)

"בְּפּוֹרִים נִזְדַּע לִי נִפְלְאוֹת" - כִּי בַתְּחִלָּה נִתְגַּלָּה לִי עֲנָן שֶׁל 'פּוֹרִים' בְּקִטְנוּת וּבְהַעֲלָם, וְאַחֲרֵי-כֵן עֲזָרְנִי הַשֵּׁם-יְתִבְרָךְ, וְנִתְגַּלָּה לִי הָעֲנָן.

וְהָעֲנָן שֶׁל 'פּוֹרִים' שֶׁנִּתְגַּלָּה אַז - הָיָה סְתוּם וְנִעְלָם מְכָל הָעוֹלָמוֹת, רַק בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים שֶׁהֵם רְחוּקִים מְאֹד מְאֹד, רַק שָׁם יוֹדְעִים זֹאת. כִּי עֲבוּדָה שְׁלִי בְּפּוֹרִים הִנְ"ל, הָיָה לְתַקֵּן פָּגַם קָרַח.

וּכְשֶׁנִּתְגַּלָּה לִי זֹאת, הָיָה רְחוּק בְּעֵינַי מְאֹד מֵה סְמִיכוּת יֵשׁ לְפּוֹרִים עִם קָרַח, עַד שֶׁעָזַר לִי הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ וְכוּ', וְנִתְגַּלָּה לִּי: שֶׁאוֹתִיּוֹת 'פּוֹרִים' הֵם רֵאשִׁי-תְּבוּת (וַיִּקְרָא יג, מ-מא): "וְיָאֵם מִפְּאֵת פְּנֵי יִמְרֵט רֵאשׁוֹ קָרַח הוּא" - בְּחִינַת 'קָרַח' וְכוּ'. (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"א י, אוֹת ט - שִׁיכוּת עֲנָן 'קָרַח' לְפּוֹרִים).

אַחֲרֵי-כֵן אָמַר: "שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לִישֵׁן כָּל אוֹתָהּ הַלַּיְלָה שֶׁסָּפַר זֹאת, מִחֲמַת שֶׁהָיָה מְצַטְעֵר עַל שִׁגְלָה זֹאת!"

וְאָמַר: שֶׁנִּחְמָתוֹ הִיְתָה, כִּי עָדִין לֹא גָלָה כָּלְל. גַּם בְּאֵמֶת אֵין כְּתוּב כֵּן בַּתּוֹרָה, רַק כֵּן כְּתִיב (שָׁם פְּסוּק מֵא): "וְיָאֵם מִפְּאֵת פְּנֵי יִמְרֵט רֵאשׁוֹ גִּבַּח הוּא", רַק מְקַדֵּם

יב.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א ג)

באותו החורף שנת תקס"ג, היו הנשואין של בתו מרת שרה תחיה, עם בעלה מורנו יצחק אייזיק גרוזיאיר, בראש-חדש ניסן. ורבנו ז"ל בפשנסע למדודיבקע, נתעכב שם עד אחר הנשואין.

ואני בשמעי זאת בנעמירוב, אזרתי חלצי ונסעתי אליו למדודיבקע, ובאתי אליו ז"ל ביום פורים, וישבתי אצלו בסעדת פורים.

והוא ז"ל רקד הרבה באותו הפורים. גם בחנכה באותה השנה אחר התורה רקד הרבה, גם בשמחת-תורה באותה השנה רקד הרבה. וכן על נשואי בתו הנ"ל רקד הרבה.

ואמר אחר-כך: "אני רקדתי הרבה בשנה זאת" וכו'! - וכבר נרשם מעט מזה (שיחות-הר"ן קלא. חיי-מוהר"ן קטז, רסג): שרצה לבטל הגזרות והפונקטין שנשמעו אז וכו', כי על-ידי המחאת-כף ורקודין ממתיקים דינין וכו'. [הספור נמצא באריכות ב'טובות-זכרונות' - מובא להלן].

יג.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א יט)

והנה רבנו ז"ל בנסיעתו הגדולה (בשנת תקס"ז), היה בקהלת-קדש נאנוריטש בימי הפורים (עי' חיי-מוהר"ן קנג - מובא לעיל).

יד.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א כו)

והנה רבנו ז"ל נסע לדרך ללעמבערג, ונתעכב שם כל החורף (שנת תקס"ח) וכו', והנה באמצע החורף בהיותי במאהלוב, הודיע לי חברי רבי נפתלי: שרבנו ז"ל רוצה להדפיס ספרו וכו'.

כתוב (שם פסוק מ): "ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא!"

והדברים סתומים ונעלמים מאד. אשרי המחכה לביאת הגואל, אז ישיגו שיחתו הקדושה.

[**לקוטי-הלכות, שבת ה, יא:** וזה ששמענו מפי רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן צ הנ"ל): "שפעם-אחת היו כל עסקו בפורים לתקן פגם קרח וכו'", עי' שם. פי' מלחמת המן עמלק' שזהו בחינת פורים, ונתקן מחלוקת קרח' - הכל בחינה אחת. והנה: שבכח קדשת הנס של פורים שנעשה בכל דור ודור, נזכה שיתגלה האמת לאמתו בעולם, שלא יהיה עוד פח להקלפה, להעלים ולהסתיר שם הצדיק, שהוא שם השם' - שזהו בחינת 'הכנעת קרח ועדתו', שהיו "אנשי שם" (במדבר טז, ב). שחלקו על משה', שהוא ראש בית האמת'. (עי' עוד ב'לקוטי-הלכות, נטילת-ידים לסעודה ג, ריז): ערלה ה, יט].

י.

(חיי-מוהר"ן קטז-רסג)

רבנו ז"ל לא היה שכיח שיעשה רקודין, כייאם בעתים רחוקות מאד, אך בשנת תקס"ג היה מרקד במה פעמים, כדי להמתיק הדינים ולבטל הגזרות של 'פונקטין'.

היננו: בשמחת-תורה, ובשבת-חנכה, ואחר-כך בפורים במעדוועדיווקע, ואחר-כך על חתנת בתו. ואמר בעצמו: "בזאת השנה רקדתי הרבה!"

יא.

(חיי-מוהר"ן קנג)

בשנת תקס"ז הנ"ל קדם פורים, נסע מפה ברסלב, ולא נודע לשום אדם שום פרוש על-פי פשוט על אותה הנסיעה. ונסע אז לנאנוריטש, ורצה לנסע להלן יותר. ונתעכב שם בימי הפורים בבית הרב דשם, שהיה מחתנו קצת. ומשם חזר ונסע לאוסטרדהא וכו' וכו'.

אך תִּכְבַּח הַתַּחֲלָתִי לְחֹשֶׁב מַחְשְׁבוֹת בְּעֵינַי
הַהֲדַפְסָה, וְהַתַּחֲלָתִי לְסִדֵּר הַקְּדָמָה
וְשַׁעַר וְכוּ'.

אחֲרֵיכֶן קָדַם פּוּרִים, בָּא עֲגָלָה בְּשִׁבְלִי
מִבְּרַסְלָב: שְׁאִסַּע לְשֵׁם לְעַסֵּק
בְּתַקּוּן הַסֵּפֶר. שֶׁשָּׁלַח רַבֵּנוּ ז"ל מְלַעַמְבֶּעֶרֶג
אִישׁ אֶחָד, שְׂיֻדָּפִים אוֹתוֹ בְּמִדְיָנָה זֹאת.
וּבֵאתִי לִפְנֵי בְּרַסְלָב עַל פּוּרִים, וְנוֹדַע לִי:
שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל בְּרוּךְ־הַשֵּׁם בְּחַיִּים וְשְׁלוֹם, וְהֵינּוּ
שְׂמֵחִים בְּשִׂמְחַת פּוּרִים מְאֹד. וְאֲנִי עֹסֵקְתִי
בְּתַקּוּן הַסֵּפֶר וְסִדְרָתִי הַכֹּל עַל נְכוּן וְכוּ'.

טו.

(ימי־מוֹהֲרַנ"ת ח"א צט)

וְאַחֲרֵיכֶן בְּיָמֵי הַפּוּרִים (שְׁנַת תַּקפ"ד) שֶׁהָיָה
בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, הָיָה מַחֲלָקֶת גְּדוֹלָה
פֹּה. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלְגַּל הַדְּבָר, שֶׁנִּמְצְאוּ
מוֹסְרִים וְהִלְשִׁינוּ עָלַי, עַד שֶׁבָּאוּ פְתָאִם
לְבֵיתִי, וְסָגְרוּ וְחָתְמוּ בֵּית הַדְּפוּס עִם כָּל
הַכֹּלִים, וְעַדִּין הִיא חֲתוּמָה וְסָגוּרָה וְכוּ'.
הַדְּפוּס סָגְרוּ וְחָתְמוּ בְּיוֹם שֵׁשִׁי עֶרֶב שַׁבַּת
קֹדֶשׁ י"ט אָדָר שְׁנֵי שָׁנָה הַנִּזְכָּר וְכוּ'.

טז.

(ימי־מוֹהֲרַנ"ת ח"ב נג)

וּשְׁבַתֵּנוּ שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרֻשֶׁת זְכוּר (שְׁנַת
תַּקפ"ב) בְּקַהֲלַת־קֹדֶשׁ פֶּטְרִיקוֹבְקֶע
וְכוּ', וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאנוּ עַל יְמֵי הַפּוּרִים לְכַפֵּר
חַוְעֵדִירוֹבְקֶע, וּבָאנוּ לְשֵׁם אַחַר חֲצוֹת בְּיוֹם
חֲמִישִׁי תַעֲנִית אֶסְתֵּר, וְנִתְעַפְּבָנוּ שֵׁם לְקָרָא
אֶת הַמְּגִלָּה, וְעַמְדָנוּ שֵׁם אֶצֶל יְדִידֵנוּ הָרַב
מְרֻדְכִי.

בַּבֶּקֶר אַחַר קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְאַנְחָנוּ הֵינּוּ
מוֹכְנִים לְנִסְעַת מִיַּד אַחַר סְעֻדַת
שַׁחֲרִית לְנִיקוּלְאִיב, וְהֵינּוּ מְזַרְזִים עֲצָמָנוּ
בְּשַׁעַת הַסְּעָדָה, כִּדִּי לְהַגִּיעַ לְנִיקוּלְאִיב

לְסְעָדָה שֶׁל פּוּרִים לְעַת עֶרֶב, וּבִתְנוּךְ הַסְּעָדָה
שְׁתִּינּוּ יוֹם, וּבְשַׁעַת הַשְּׁתִיָּה בִּרְךָ אוֹתִי רַבִּי
מְנַדִּיל, כְּדֶרֶךְ שְׂאוֹמְרִים בְּשַׁעַת שְׁתִּית הַיּוֹם
לְחַיִּים וְכוּ', וְהַזְכִּיר אֲזַ מַעֲנִין אֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל:
"שְׁנֹזְכָה לְשִׁתּוֹת בְּאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל!"

וְתִכְבַּח נִתְעוֹרְרָתִי מִזֶּה מְאֹד, כִּי אֲנִי לֹא
הַזְכַּרְתִּי עַדִּין לְפָנֶיהֶם כָּלֹל, שְׂאֲנִי
רוֹצֵה בְּנִסְיָעָה זֹאת לְנִסְעַת לְאֲדַעַס, וְלְנִסְעַת
מִשֵּׁם לְאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, וְשִׁזָּה עַקֵּר בְּנִתְנֵי נִסְיָעָתִי
לְנִיקוּלְאִיב. וְרַבִּי מְנַדִּיל מַעֲצָמוּ הַזְכִּיר לִי
אֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, וְהָיָה זֶה בְּעֵינַי לְפָלֵא
וְלְשִׂמְחַת לִבִּי, בְּפִרְט בְּפּוּרִים. מִן הַסֵּתֶם הָיָה
אֶצְלִי כָּל עֲנִין פּוּרִים, כִּדִּי לְבּוֹא לְאֶרְצֵי־
יִשְׂרָאֵל. (עֵינֵי־שֵׁם אוֹת נז).

וְתִכְבַּח שְׂאֲלָתִי אוֹתוֹ: "אֵתָה רוֹצֵה בְּאֵמַת
לְהִיוֹת בְּאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל"?! - הַשִּׁיב לִי:
"הֲלֹא אָבִי הוּא יוֹשֵׁב עִתָּה בְּאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל,
וְשִׁמּוֹ רַבִּי אִיצְלִי שׁוֹחֵט, וּבְשִׁבְלִי־זֶה הוּא
נִכְסֶף לְאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל!"

וְנִבְהַלְתִּי מְאֹד מִזֶּה: שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ סָבַב,
שְׂאֲזָכָה עִתָּה לְעַמֵּד בְּבֵית זֶה,
שְׂאֲבִיו הוּא בְּאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל וּמְדַבְּרִים עִכְשָׁו
בְּפּוּרִים מֵאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתַּן
שְׂמִיחָה בְּלִבִּי בְּעִזְרַת־הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

וְתִכְבַּח סִפְרָתִי לָהֶם בְּשִׂמְחָה: "שְׂאֲנִי רוֹצֵה
עִתָּה לְנִסְעַת לְאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל בְּנִסְיָעָה
זֹאת"! - וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה שְׂמִיחָה גְּדוֹלָה
בֵּינֵינוּ, 'שְׂמִיחַת פּוּרִים'. וְשִׂמְחָנוּ וְרִקְדָנוּ קָצַת,
כִּי לֹא הָיָה לָנוּ פְּנָאִי, מִחֲמַת שֶׁהֵינּוּ צְרִיכִין
לְנִסְעַת לְנִיקוּלְאִיב.

אחֲרֵיכֶן מִתְנוּךְ הַמְּשִׁתָּה וְהַשְׂמִיחָה, יִשְׁבַּתִּי
עַל הָעֲגָלָה, וְלוֹו אוֹתִי בְּשִׂמְחָה,
וְנִסְעָנוּ בְּשְׁלוֹם לְנִיקוּלְאִיב, וּבָאנוּ לְשֵׁם לְעַת־
עֶרֶב, בְּעַת שֶׁכָּבֵר יָשְׁבוּ עַל הַסְּעָדָה, וְאָכְלָנוּ
שֵׁם הַסְּעָדָה.

בְּלִילָה אחר הסעודה, רציתי לילך לר' ליב, אבל היא איזה שרפה שם שנשרף בית אחד, ועל ידי זה לא יכלתי לילך. ושבתנו שם שבת קדש בקהלת-קדש ניקולאיב פּרשת פי תשא.

יז.

(פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ב ד)

רַבְּנוּ ז' ל היה פעם-אחת בתענית אסתר בקאמיניץ, ונכנס להשוחט ובודק, ויבקש מִמֶּנּוּ: "שרוצה ללון אצלו!" - והוא מרב טרדתו בשחיטת העופות והכנה לפורים, דחה אותו ואמר: "אין מקום אצלי!" - והלך רבנו ז"ל מאתו.

וּבְלִילָה קדם קריאת המגלה, והבעל-קורא היה השוחט ובודק הנ"ל, הביט על האנשים שבאו לשמע המגלה, שיקח מהם 'מעות מגלה', ראה את רבנו ז"ל עומד ומביט באיזה מגלה, והוטב בעיניו מהות רבנו ז"ל, והתחרט מאד על שלא מלא בקשתו להתאכסן אצלו. והספיק תכף בלבו: שאחר קריאת המגלה יקח אותו לביתו.

אָבֵל תכף אחר קריאת המגלה, יצא רבנו ז"ל, ולא ראה אותו עוד. והיה להשוחט ובודק יסורים גדולים, ולא היה יכול לילך לביתו מחמת גדל הצער. ולקח שני בני-הנעורים, והלך לחפש אותו, וחפשו אצל כל בעלי מלון והכנסת-אורחים, ולא מצאו אותו.

וּרַבְּנוּ ז' ל הלך לאיזה איש קמצן, ואמר לו: "שיתאכסן אצלו, ובשביל-זה הוא מבטיחו עשירות!" - ונכנס מאד בלבו, וקבל עליו תכף, אף שלא היה דרבו בכך - פי אור רבנו ז"ל התנוצץ במחו, פאלו רואה העשירות בעיניו ממש וכו'. ושלח את בתו

בכל-פעם, להביא מרקחת ומשקה לכבוד האורח.

והשוחט-ובודק הנ"ל ראה את הבתולה הנ"ל, הולכת בכמה פעמים כנ"ל, ושאל אותה: "מה זאת אצלכם וכו'!" - וספרה לו. והלך תכף עם הבני-הנעורים לשם, ונכנסו, והם עמדו בחוץ, ואמר רבנו זצ"ל: "שיכנסו גם הם, ונכנסו!"

והזכיה אותו רבנו ז"ל ואמר לו: "היתכן איך לוקחים איש זקן, ומרימים את זקנו, ושוחטין אותו בסכין פגום?"! - ואמר: "מדוע בסכין פגום?"! - ואמר רבנו ז"ל: "שהוא ישאר פה, וישלחו את הבני-הנעורים להביא את הספין!" - וכן היה, שהספין היה פגום. ונתעלה, והעירוהו.

וְאָמַר לו רבנו ז"ל: "שיסע אצלו על ראש-השנה!" - ועבר זמן רב ולא נסע, עד שנחלה וקבל על-עצמו שפשיבריא יסע, וכן גם אחר-כך לא קיים, עד שאשתו הכריחתו, ונסעה עמו. ורבנו ז"ל צוה עליו: "שיהיה לו ודוי-דברים" וכו'! - וכמדמה, שהכרח להתפטר מחזקת שחיטתו.

יח.

(פוכבי-אור, חכמה-ובינה נו)

'פּוּרִי"ם' במלואו בזה: פ"א, וא"ו, רי"ש, יו"ד, מ"ם - עם התבות והפולל. במספר נו"ן, חי"ת, מ"ם, נו"ן. (710).

יט.

(פוכבי-אור, חכמה-ובינה מז)

גְּאֻלָּה הראשונה שהיתה בפסח "בחפזון" (שמות יב, יא; דברים טז, ג) בלי שלמות האתערותא-דלתתא' - נתקלקלה קלקול אחר קלקול, עד שנתהנה זה לעמת זה

החרבן שחל תמיד בזה היום, פמובא בשלחן-ערוך (ארח-חיים תכת, ג): "הסימן א"ת ב"ש וכו'".

ועכשו כל תקונתנו על הגאולה האחרונה, שמזה בעצמו יהיה גם תקון הגאולה הראשונה, אך עכשו יהיה כל ההתחלה מפורים, שהוא בחינת 'מחית-עמלק, פמובן בדבריו ז"ל (לקוטי תניינא סימן ע"ד; עין לקוטי-הלכות, ברכת-הרים ד, כה).

והעקר בכח האתערותא-דלתתא' של ראשי יחידי-הדורות, שהוא אדמו"ר ז"ל, ורבי שמעון בר יוחאי ז"ל. ובפרט על ידי עצם התקונים שנתקנו ביום הסתלקותם (פמובן מדבריו הקדושים) ששני הימים של הסתלקותם מכונים להיות חל ביום שחל בו פורים (פמובא בכתב-יד של הרב מטשערין ז"ל המובא להלן).

ובשניהם: 'הגדלת ההלולא' (יום ל"ג בעמר הלולא דרבי שמעון בר יוחאי ז"ל), וזמן שמחתנו' (יום הסתלקות אדמו"ר יום ד' של חג הסוכות זמן שמחתנו - כמו בפורים שהוא יום שמחה) - כי בכחם הקדוש והנשגב, נצא מבין שין האריות דסטרא-אחרא, שהוא "זה לעמת זה" (קהלת ז, יד), ונזכה לבחינת שין המובא בדבריו-הקדושים (לקוטי-תניינא סימן פ"ה), שהוא ראשי תבות ש'בת נ'חמו (נחמת הגאולה), המכון גם לראשי-תבות של שמותיהם הקדושים שמעון נ'חמן, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

זכעת הנני להעתיק דבר נפלא מכתב-היד הרב וכו', מורנו רבי נחמן ז"ל אבי בית-דין-קדש דקהלת-קדש טשעהרין, השיך לענן הנ"ל, וזה לשונו:

ענין ספירת העמר בבחינת עגולים וכו', והנה ידוע ענין העגולים: שכל העגולים מסבין ומעגלין סביב נקדת המרפז. והמרפז שבספירת-העמר, הוא הספירה נצח שבנצח, שהיא מאירה ביום כ"ה לספירה. והנה ב'ל"ג בעמר, יום הסתלקות רשב"י ז"ל, מאירה הספירה הוד שבהוד'.

והבן: כי ביום שחל ל"ג בעמר הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי ז"ל, יחול לעולם יום שני דחל המועד סבות, יום הסתלקות רבנו-הקדוש רבי נחמן זללה"ה, אשר מדתו נצח, בידוע מדבריו-הקדושים, ושמו בגימטריא נצ"ח'.

וכן פורים שעבר' הוא גם כן ביום שחל ל"ג בעמר, כאשר נתנו הקדמונים הסימן פל"ג (שלחן-ערוך ארח-חיים שם, א).

ומבאר בכתבים (פרי-עץ-חיים, חנוכה ופורים פ"ו) "דימי חנפה נגד הוד, וימי פורים נגד נצח".

וכמו-כן ל"ג בעמר, הוא תמיד ביום ח"י איר; ויום ב' דחל-המועד סבות (בחוץ-לארץ; ובארץ-ישראל הוא ביום ג' דחל-המועד) גם-כן ביום ח"י תשרי.

כי כל הספירות, ובתוכם גם הספירה 'הוד שבהוד' שמאירה ביום הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי ז"ל, מסבין ומעגלין סביב נקדת המרפז של ימי הספירה שהיא נצח שבנצח, אשר היא מדתו של רבנו הקדוש זללה"ה.

ומכל הנ"ל תבין מה שסיים רבנו ז"ל בתחלת הספר (בהתורה "לכו חזו"): "ועכשו" וכו'. וגם בלקוטי-תניינא סימן ע"ד

גם-כן סיים: "ועכשו וכו'. ודי לחכימא. עד-
באך-לשוננו.

ג.

(בוכבי-אור, שיחות-וספורים נז)

רבי יצחק אייזיק יוסף ז"ל (אביו של רבי פינחס יהושע ז"ל מטשעהרין, מהמקורבים הראשונים אשר למוהרנ"ת), מאד מאד היה מפלג במעלה.

ופעם-אחת ביום הפורים בעת השתיה, התפאר לפני מוהרנ"ת: "שאיך מתירא עוד מפני היצר-הרע!" - ואחר הפורים למחרתו, נכנס עוד הפעם למוהרנ"ת ז"ל, ושאל אותו מוהרנ"ת: "אם הוא זוכר מה שהתפאר אתמול בעת השתיה!" - והשיב לו: "גם היום אני אומר כן!"

ושמעתי מרבי פינחס יהושע ז"ל, שאמר לו פעם אחת מוהרנ"ת: "אביך היה צדיק, דיין טאטע איז געווען א צדיק!"

ובפורים שנה זו, שהיה מעט מבשם, בא בעצמו למוהרנ"ת ז"ל: ועמד על פתחו, וצעק: "דער רבי, דער רבי, זיין גרויסקייט!" [הרבי, הרבי, גדלתו].

נא.

(טובות-זכרונות ה, פורים הראשון להתקרבנותו של מוהרנ"ת ז"ל לרבנו ז"ל, שנת תקס"ג)

בחרף (שנת תקס"ג) נסע אדמו"ר ז"ל עם בתו שרה למעדוועדיבקי להשיאה שם, כידוע לאנשי-שלומו, שהיה החתנה בראש-חדש ניסן (תיי-מוהר"ן קטז; רסג; ימי-מוהרנ"ת ח"א ג).

וכשנסע אדמו"ר ז"ל, לא היה מוהרנ"ת אז בבֶּרְסֶלֶב עד פמה ימים, אז שמע שרבנו ז"ל נסע עם בתו וכו', וזה סמוך

הזמן לפורים, ולבו היה בוער מאד: "איך לא אראה פניו-הקדושים זמן בזה וכו'!"

והוא נסע לברסלב, ומשם נסע לרבנו זל"ה למעדוועדיבקי, ומה שעבר עליו עד שבא לשם, מניעות ויגיעות, וטרדות - אי-אפשר לבאר על גפי הכתב, מהעגלות, ומהשלגים, ומהקרירות.

אך ב'תענית אסתר' לעת-ערב, זמן סמוך לקריאת המגלה, הגיע לכפר הסמוך למעדוועדיבקי, בערך שנים עשר 'ווערסט' לשם.

ורצונו היה מאד: שיהיה ל'קריאת המגלה' אצל רבנו זל"ה - אך ממש ראה: שמן-השמים עכבהו מזה. והיה לו יסורים גדולים, שלא זכה לזה עוד, לחזות פניו-הקדושים בעת 'קריאת המגלה'.

ובהכפר שבא לשם, שמחו מאד על ביאתו לשם, כי נתקבצו לשם תשעה אנשים, ולא היו מנין שלם, ומוהרנ"ת ז"ל השלים המנין בשם. ואחר קריאת המגלה, היה חשקו לסע תבוא, שילין בשם אצל רבנו זל"ה, אך הבעל-עגלה לא רצה לסע בפילה.

ואגב אחר תענית מוכרחין לסעד ולאכל קצת, ובפרט פורים - מצוה משום 'שמחת פורים' לטעם, ולא להיות בתענית עוד.

ואחר-כך כשסעד שם, בקש מאנשי כפר הנ"ל: שישפרו לו איזו עגלה תכף למעדוועדיבקי, הגם שיבוא לשם בחצי הלילה, אף-על-פי-כן על-כל-פנים יהיה במקום של רבנו זל"ה. פי כך מובא בלקוטי-מוהר"ן (ח"א ע): "שמה שנסמך

וּנְתַקְרַב לְמָקוֹם הַצְדִּיק, שֵׁשׁ לוֹ 'בַּח-
הַמוֹשֵׁף' בְּחִינַת 'עֶפֶר', חוֹשֵׁקִין בְּיוֹתֵר."

הַכֶּלֶל: שָׁכְרוּ לוֹ בְּשֵׁם אֵיזוֹ עֲגָלָה, וְנָסַע
בְּלִילָה, וְהִגִּיעַ לְשֵׁם בְּשָׁעָה שְׁתַּיִם
עֶשְׂרֵה, שָׁזָה זְמַן חֲצוֹת אָז. וְלֹא יָדַע מַה
לַעֲשׂוֹת, לְהִיכֵן יִכְנַס, כִּי בְּלִילָה יִשְׁנִים בְּכָל
בַּיִת, וּסְגוּרִים הָאֲכַסְנִיּוֹת גַּם-כֵּן, וְהוּא עוֹמֵד
עִם הַחֲפָצִים שְׁלֹו בַּחוּץ, וְהִקָּר וְהַכְּפוּר גַּם כֵּן
אֵז בְּחֹדֶשׁ אֲדָר עוֹד לֹא נִפְסַק.

וּנְתִישָׁב בְּדַעְתּוֹ: שִׁילָף לְחַפֵּשׂ אֵיזָה בַּיִת-
הַכְּנֻסָּת. וְגַם זֶה לֹא יָדַע הֵיכֵן הוּא,
כִּי הוּא לֹא הָיָה בְּשׁוּם פֶּעַם בְּמַעֲדוֹ וְעַד־יִבְקֵי,
וְגַם לֹא יָדַע דִּירַת אֲדָמוֹר הֵיכֵן הוּא.

הַכֶּלֶל: הַלְבָנָה הַאִירָה אֵז לִיל פּוּרִים
אַרְבָּעָה עָשָׂר בְּחֹדֶשׁ, וְלִקַּח
הַחֲפָצִים שֶׁהָיוּ כְּבָדִים בְּיָדָיו, וְהִלָּף אֹנָה וְאֹנָה.
וְהִפִּיר: שָׁזָה מִסְתַּמָּא בַּיִת-הַכְּנֻסָּת. וְהִלָּף
לְשֵׁם, וְרָאָה שֶׁסְּגוּר מִבְּפָנָיִם, וְלֹא מִבַּחוּץ.
וְהִבִּין: שֶׁמִּסְתַּמָּא לָן שֵׁם אֵיזָה אִישׁ, וְאֶפְשָׁר
הַשֵּׁשׁ בְּבַיִת-הַכְּנֻסָּת שֵׁם.

וְדַפַּק בְּהַדְלָת שִׁיפְתָחוּ לוֹ שֵׁיכְנַס לְשֵׁם,
וְלֹא רָצוּ לִפְתַּח לוֹ מַחְמַת חֲשֵׁשׁ, כִּי
מִי יוֹדַע מִי הוּא זֶה בְּאֲמֻצַּע הַלִּילָה.

עַד שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְהָאִישׁ דְּשָׁם:
שָׁזָה בָּא מִדֶּרֶךְ רְחוֹק מְאֹד, לְנִכְד
הַבַּעַל-שֵׁם טוֹב זַל"ה, אֲשֶׁר הוּא כָּעֵת
בְּמַחְנִיכֵם לְהַשִּׂיא אֶת בְּתוּלָתָהּ בְּפֶה.

וְהָאִישׁ הַזֶּה, הָיָה שֵׁשׁ בְּבַיִת-הַכְּנֻסָּת
הַזֶּה, וְזָקֵן וּמְקַרֵּב לְאֲדָמוֹר זַל"ה
עוֹד גַּם מְכַבֵּר בְּשִׁהְיָה דָר שֵׁם רַבְנּוּ זַל"ה
בְּמַעֲדוֹ וְעַד־יִבְקֵי. וּפְתַח לוֹ הַדְּלָת.

וְהָאִישׁ הֵלֵז שָׁאֵל לוֹ: "מֵהֵיכֵן אַתֶּם"?! -
וְעָנָה לוֹ: "מֵעִיר נַעֲמִירוֹב"!

וְנִזְדַּעַזַּע הַשֵּׁשׁ הַזֶּה מְאֹד, וְאָמַר לְמוֹהֲרַנ"ת
זַל"ה: "מֵהֵיכֵן זְכִיתֶם לִידַע מֵאִישׁ קָדוֹשׁ
אֲלֹקֵי כְּזָה"?! - כִּי הַשֵּׁשׁ לֹא יָדַע רַק מֵעִיר
בְּרַסְלָב, וְלֹא יָדַע שֶׁעִיר נַעֲמִירוֹב סְמוּךְ
לְבְּרַסְלָב כְּלַכְּדָה.

וְאָנָּב בְּתוֹךְ כַּדֵּי דְבֹר אֹמֵר הַשֵּׁשׁ
לְמוֹהֲרַנ"ת זַל"ה: "מַה שְׁמַכֶּם"?! -
וְהַשִּׁיב לוֹ: "לְמָה תִּשְׁאַלּוּ לְשָׁמִי"?!

וְעָנָה לוֹ הַשֵּׁשׁ: "כִּי אַחַר קְרִיאַת הַמְּגִלָּה
בְּעֶרְב, הָיִיתִי שָׁם בְּבֵיתוֹ, בְּעֵת שִׁישָׁב
אֲדָמוֹר זַל"ה עוֹד סְמוּךְ לְשַׁלְחָנוֹ אַחַר
הַסְּעוּדָה, וְהָיוּ שָׁם כַּמָּה אֲנָשִׁים אֲצִלּוֹ
שְׂמֵחִים וּמְרַקְדִים.

וְשָׁמַעְתִּי שֶׁאָמַר לָהֶם: 'תְּלַמִּידֵי יְהוֹשֻׁעַ',
שִׁשְׁמוֹ 'נִתָּן', רוֹצֵה וְכוּסֵף
לְשִׁמַּח גַּם-כֵּן פֶּה אֶתְכֶם, אֵךְ הוּא יִגְמַר
'שְׂמַחַת פּוּרִים' בְּשׁוֹשֵׁן פּוּרִים' אִם-יִרְצֶה-
הַשֵּׁם! וְלֹא הִבִּינוּ הָאֲנָשִׁים דְּבוּרָיו, וְלֹא
הִרְהִיבוּ לְשִׁאוֹל אוֹתוֹ 'מַה זֶה'. - אֶפְשָׁר זֶה
שְׁמַכֶּם 'יְהוֹשֻׁעַ נִתָּן'?!

עָנָה לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: "שָׁמִי נִתָּן,
וְיְהוֹשֻׁעַ' אֶפְשָׁר שֶׁאֲדָמוֹר מְתַפְּלֵל
עֲבוּרֵי כָּד: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יוֹשִׁיעַ לִי, שֶׁאֲנֻצֵּל
מִכַּת הַחוֹלְקִים."

וְאֵז הִבִּין הַשֵּׁשׁ: שֶׁאֲדָמוֹר צָפָה בְּרוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ כְּזָה: שֶׁתְּלַמִּידוֹ הַקָּדוֹשׁ יָבֹא
עַל חֵג הַפּוּרִים אֵלָיו, וּמַחְמַת זֶה קָבְלוּ בְּסִבֵּר
פָּנָיִם יָפוֹת. וְנָטַל אֶת הַחֲבִילָה
שֶׁקוֹרִין 'קְלִימִיק' שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְאָמַר
לוֹ: "בּוֹאוּ וְנִלְכְּדָה לְבֵיתִי, הַסְּמוּךְ לְבֵית-
הַכְּנֻסָּת, וְנִנְיַח בְּשֵׁם ה'קְלִימִיק' שְׁלַכְּכֶם, וְגַם
אַתֶּם תִּשְׁכְּבוּ מְעַט אֵיזָה שְׁעָה לְנוּחַ מְטַרְדָּת
הַדֶּרֶךְ."

והלך מוהרנ"ת עמו לביתו, אך לישן לא רצה, רק בקש מהשמש להראות לו מקום המקוה היכן הוא, והראה לו, ותכף הלך למקוה.

ובפי ששם בבית המדרש הזה מתפללים ותיקין, וגם מוהרנ"ת מרגל להתפלל ותיקין, ואצל אדמו"ר ז"ל גם כן מתפללים כפנה וכמה אנשים וקורין שם המגלה גם כן, והוא מחמת גדל טרדתו מנסיעתו הכבדה, התישב בדעתו: שיתפלל בבית המדרש של השמש, וישמע את קריאת המגלה מקדם, ואחר כך ילך לאדמו"ר בשוב הדעת לקבלת פני רבו הקדוש. והלך מקדם לבית השמש, לטעם ולאכל קצת, קדם שיבוא לבית רבנו ז"ל.

הכלל: בשבא לאדמו"ר ז"ל, היה [רבנו] באמצע סעודת שחרית של פורים, והיו שם אנשי העיר שהיו מקרבים לרבנו ז"ל. ענה לו אדמו"ר ז"ל: "אתה היית בכפר בערב לקריאת המגלה, ונשמתה היה אצלי בקריאתי המגלה בפה".

וכבד אותו במשקה המשפר, ואמר לו: "הגם שאתה בא מן הדרך, ומסתמא בלילה לא היה לך מנוחה כל-כך, אף-על-פי-כן "חייב איניש לבסומי" (מגלה ז:), בפשיטות, לקיים מצות 'מחית עמלק בזה'".

ומוהרנ"ת ז"ל עמד לפני רבנו ז"ל באימה וביראה גדולה. אמר לו רבנו ז"ל: "הלא קימת (ישעיה ל, ב): 'והיו עיניך ראות את מורידך, יש לך לשמח גם בזה, עם 'שמחת פורים' ביחד'".

ובפי שהרגיש בעצמו: שבעת שיושבים מסבת אנשים לא יוכל לספר עם אדמו"ר כל-כך מה שעבר עליו מנסיעתו

הכבדה. ואדמו"ר הבין היטב מחשבתו, אף שלא אמר לאדמו"ר את כל-זה.

ענה רבנו ז"ל ואמר לו: "אפשר עוד אתה מבבל מעט מנסיעתך, ונצרך לך עוד מעט לנופש, תקים (שמות יז, ט): "צא", אך תקים (שם): "הלחם בעמלק".

ובששמע תבת "צא" ו"הלחם בעמלק" - הבין: שלא לחנם אמר לו "הלחם", רק זה ענין 'פורים' ל'מחית עמלק' במלחמה, הינו: ה'ספקות שבמה' בי 'ספ"ק' בגימטריא 'עמל"ק'. ומאז והלאה נתחזק להתרחק מ'ספקות' אפילו בקדשה. ודי לחכימא, שזה מלחמה גדולה.

והלך לאכסניא שלו, ומחמת שהיה עוד עיף מהנסיעה שלו, ואדמו"ר ז"ל נתן לו כבוד משקה המשפר, ואמר לו: "לך לפוש מעט", וקיים, והניח את-עצמו לישן קצת.

ואחר-כך לעת ערב הלך לבית אדמו"ר, והיו שם כמה אנשי העיר שמחים ומרקדים בנהוג בפורים, ותכף כשראה אותו רבנו זל"ה שנכנס, אמר לו: "שישב אצלו סמוך לו!"

ואמר למוהרנ"ת ז"ל: "עמך יש לי לדבר הרבה, אך לא עתה, והעקר התזכור מה שדברנו בהתורה "קרא את יהושע" (ח"א ו) מרבי ותלמיד. ולעת-עתה תדע: שאתה התלמיד, הגם שברוך-השם יש לנו זקנים ממה, גם כן תלמידים מהגנים, אך מחמת ש'יהושע בן נון נער' (שמות לג, יא), מחמת-זה (שם): 'לא ימיש מתוך האהל'".

הכלל: מוהרנ"ת זל"ה גם כן רקד עם האנשים שהיו שם, אך לבו היה

לב נשבר, מחמת הדבורים של רבנו ז"ל שאמר לו: "לא ימיש מתוך האהל", והוא יודע הפגיעות שיהיו לו מן בני-ביתו, בפרט מהנסיעה הזאת בעצמה - כי סוף כל סוף ידעו, שהיה כל הזמן מעת נסעו מביתו, אצל אדמו"ר ז"ל, כי מלתא דעבידא לגלויי, ורבנו ז"ל אמר לו: "לא ימיש מתוך האהל".

הגם שמצד אחד היה לו ענג גדול מזה, כי הבין בעצמו: שזה כל תקון נפשו ונשמתו, אך ידע היטב איך שיעבר עליו מבני-ביתו ומאביו, וגם מבני עירו, ובפרט מחותנו הגאון הצדיק הר' דוד צבי ז"ל, לזאת היה לו שבירת לב.

ובתוך-כך ענה לו רבנו ז"ל בקול-רם בזה-הקלשון: "זארג נישט, נאר דו זאלסט זיין פרייליך תמיד, אפילו אז דו וועסט אס-ירצה-השם קומען לביתך!" [אל תדאג, רק תהיה בשמחה תמיד, אפילו כשתגיע אס-ירצה-השם לביתך].

והבין מזהרנ"ת ז"ל: שרבנו ז"ל יודע מחשבות לבו היטב, ונתבייש מאד בפני רבנו ז"ל מזה בעצמו.

ואמר לו אדמו"ר ז"ל, גם זה מהתורה 'קרא את יהושע': "שהבושה היא עקר התשובה, אך צריך להיות 'בקי בשוב'. ו'בקי ברצא' קימת ברוד-השם, שבאת לפה. וכעת נצרך להיות 'בקי בשוב' ביותר".

ונתלהב מזהרנ"ת מזה: שרבנו ז"ל לומד עמו ענין "קרא את יהושע" על נסיעתו לפה, ועל נסיעתו לחזרה גם-כן.

ואחר-כך הלכו העולם מאת רבנו ז"ל לביתם, והלך גם מזהרנ"ת לאכסניא שלו, ולך שמה.

ובבקר אחר תפלתו, תכף הלך לרבנו ז"ל וזה היה 'שושן פורים', וכשבא לבית אדמו"ר ז"ל, וגם רבנו ז"ל גמר את תפלתו, וכבד את מזהרנ"ת ז"ל במעט משקה ומזונות.

ואמר מזהרנ"ת בקובלנא: "אתודה לפניכם: כפי שאמרתם כבר עוד

בברסלב (לקוטי-מזהר"ן ח"א י, שאמרה רבנו ז"ל בשנה ההוא לפני פורים; עין שיחות-הר"ן קלא): "שעל ידי רקודין והמחאות-כף ממתיקין הדינין!" - עוד לא יצאתי כל-כך בפורים, לקיים כל-זה בנכון".

ענה רבנו ז"ל לו בקפיידא ובתמיה: "נו, 'שושן פורים' אין אצלך פורים!?! - גם שושן פורים שמו פורים" [שושן-פורים איז אויך פורים].

ואבני"ה-ברזל, התקרבות מזהרנ"ת יב (יש שם עוד כמה הוספות לספור הזה, עיר-שם): בדרך (הנ"ל למען-ועדיבקע) נפגש עם רבי יודל בכפר אחד, וקרא אז רבי יודל את המגלה, ובתחלה היה מעין כפונות האר"י זצוק"ל, כי הוא היה מתפלל עם פונות האר"י על פי צוואת רבנו זצוק"ל, והגיעו אל בית רבנו זצוק"ל קדם סעדת פורים. ותכף ישבו לקיים סעדת פורים, ואז אמר לו רבנו זצוק"ל: "שושן פורים איז אויך פורים" (שושן פורים הוא גם פורים).

ובתוך כדי דבור אמר לו אדמו"ר: "דברנו אתמול בפורים מן 'קרא את יהושע', יש לי עוד לדבר דבר חדש מן "שלשה מצוות שנצטוו ישראל" (סנהדרין כ:): וכו', ששייך לזאת התורה, אך לא כעת הזמן לזה".

ואגב נתאספו עוד כמה אנשים לרבנו ז"ל, וכמעט כל היום הזה עד אחר מנחה היו שמחים כל-כך, עד שאדמו"ר אמר למזהרנ"ת ז"ל: "מעתה תדע איך ששושן פורים הוא גם-כן פורים - הינו: להיות

הָאֵרֶת מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר מְאִירִים לָךְ, שְׁתַּחֲדֵשׁ בְּהַתּוֹרָה שְׁקַבְּלוּ מִחֲדָשׁ בְּפוּרִים, חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים.

וְהִבִּין מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מְזָה: שֵׁישׁ לְרַבְּנוּ ז"ל אִיזוּ בּוֹנֵה בְּזֶה שְׁאָמַר לוֹ כֵּן, אֲדָּ עוֹד לֹא הִשִּׁיג בּוֹנֵתוֹ.

וּכְשֶׁהֲלָכוּ כָּל הָאֲנָשִׁים לְבֵיתָם, וּמוֹהֲרַנְ"ת גַּם כֵּן רָצָה לִילֵךְ לְאֶכְסֵנְיָא שְׁלוֹ, אָמַר לוֹ אֲדַמּוּ"ר: "מִסְתַּמָּא עוֹד תְּבוּא לְאַחַר-כֵּן, קִדְּם שְׁתַּנּוּחַ לִישׁוֹן!" - וְעָנָה מוֹהֲרַנְ"ת: "אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם אָבוּא לְאַחַר שְׁעָה אוֹ שְׁתַּיִם בְּעָרְב קִדְּם שְׁנָתִי".

וְכֵן הָיָה: שָׁבָא לְרַבְּנוּ ז"ל בְּעֵת שִׁישְׁבַּ עַל מִשְׁכְּבוֹ בְּהַטְלִית-קֶטֶן שְׁלוֹ, בְּלִי לְבוּשׁ הַעֲלִיּוֹן, וְאָז גָּלָה לוֹ הַגְּמָרָא (סְנֵהֲדִין כ:): "שְׁלֹשׁ מְצוּוֹת שְׁנַצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל" וְכוּ', שִׁשְׁיָיְךָ לְהַתּוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ", וְאָמַר לוֹ: שְׁגַם שְׁלֹשׁ מְצוּוֹת אֵלוֹ, הֵם בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה' (הַמּוּבָא בְּהַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר).

וְשָׂאֵל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אֶת רַבְּנוּ ז"ל: "אִיךָ מְרַמָּז בְּהֵם תְּשׁוּבָה?"! - וְעָנָה לוֹ אֲדַמּוּ"ר ז"ל: "זֶה אָמַר אַתָּה!" - וְהִלֵּךְ מוֹהֲרַנְ"ת לְאֶכְסֵנְיָא שְׁלוֹ, וּבִדְרֹךְ הִלִּיכְתוּ עֲזָר לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהִבִּין מִדַּעְתוֹ-הַקְּדוּשָׁה (כְּמוֹבָא בְּחַיֵי מוֹהֲרַן ב' מְזָה בְּאִרְיֻכּוֹת, שְׁאָמַר לוֹ אֲדַמּוּ"ר: "תּוֹכֵל לְלַמֵּד אִם תִּרְצֶה"), וּמֵאֵז חֲנֻךְ רַבְּנוּ ז"ל אוֹתוֹ לְחֲדָשׁ בְּתוֹרָתוֹ, כִּידוּעַ לְאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמְנוּ מְזָה.

וּמְזָה הִבִּין הַדְּבוּרִים שְׁאָמַר לוֹ מִקִּדְּם: "שְׁתַּחֲדֵשׁ בְּהַתּוֹרָה שְׁקַבְּלוּ בְּפוּרִים מִחֲדָשׁ" - הֵינּוּ: בְּהַחֲדוּשֵׁי-תּוֹרָה שֶׁל אֲדַמּוּ"ר ז"ל שֶׁדִּבֶּר עִמּוֹ מֵעַנֵּן קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ מֵעַתָּה בּוֹאוּ לְמַעַד וְעוֹדֵיבְקֵי עַד הַנָּה.

נב.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶטָן ב"ר יְהוּדָה ז"ל תְּלַמִּיד מוֹהֲרַנְ"ת, מִכְתָּב מִיּוֹם עָרַב רֵאשִׁי-חֲדָשׁ אֲדָר ב' תרמ"ג)

צְרִיכִין אָנוּ לְהִיזוֹת עוֹסְקִים כְּמוֹ שְׁעָשָׂה אֲדַמּוּ"ר מוֹהֲרַנְ"ת זְצוּק"ל: "שְׁתַּכְּף אַחַר חֲנֻכָּה, הִזָּה עוֹסֵק בְּעַנְיַן פּוּרִים" - כִּי לְפִי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עֵתָה הוּא הַתְּחִלָּה מְכַל הַתְּחִלוֹת.

נג.

(אֲבִנְיָה-בְּרִזְל, שִׁיחוֹת-וְסִפּוּרִים מִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל ל יג; שִׁיחַ-שׂוֹרְפֵי-קִדְּשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תְּקִיא)

סִפּוּר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: פְּעַם-אַחַת בְּעָרְב־פּוּרִים בְּתַעֲנִית-אֶסְתֵּר - צָעַקְתִּי לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ: "הַצִּילֵנִי מִקְּלַפַּת הַמֶּן-עַמְלֹק!" - וְדוּמָה הָיָה עָלַי הַדְּבָר: כְּאִלּוֹ 'הַמֶּן-עַמְלֹק' עוֹמֵד עָלַי לְהַפּוֹתֵנִי בְּמוֹט-בְּרִזְל' [מִיט א' דְּרָאג'ג].

נד.

(שִׁיחַ-שׂוֹרְפֵי-קִדְּשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תְּקִי)

מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר: אִם מְבַקְשִׁים וּמִתְפַּלְלִים שְׁלֹשִׁים יוֹם קִדְּם הַפּוּרִים: "הַצִּילֵנִי מִקְּלַפַּת הַמֶּן-עַמְלֹק!" - אֲפָשֶׁר לְזַכּוֹת לְרֵאוֹת אֶת 'מְרַדְכֵי הַצְּדִיק' בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה!"

[לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין ו, כז: מְקַרָּא מְגִלָּה, הוּא בְּחִינַת 'הָאֵרֶת פְּנֵי מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר' - כִּי כְּשֶׁקוֹרֵין אֶת הַמְּגִלָּה וּמְפָרְסְמִין תִּקְוָה הַנֶּס שְׁנַעֲשָׂה עַל-יַדֵי מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר, עַל-יַדֵי מַעֲשֵׂיהֶם וְהַנְּהִיגוֹתֵיהֶם, שְׁנַהֲגוּ אֵז בְּחֻקְמָה נְפִלְאָה וּבְצַדִּיקוֹת נוֹרָא וּבִקְדוּשָׁה גְּדוּלָּה - בְּזֶה מְרַאֵין וּמְאִירִין אוֹר-פְּנֵיהֶם-הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהוּא גְּנוּז בְּתוֹךְ הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא סֵפֶר שְׁלֵהֶם הַקְּדוּשׁ, עַל-כֵּן עַל-יַדֵי-זֶה מְאִיר עֲלֵינוּ 'הָאֵרֶת-פְּנֵיהֶם-הַקְּדוּשִׁים', שֶׁעַל-יַדֵי-זֶה הִנָּה תִּקְוָה הַנֶּס וְכוּ'.]

ובקשות, ולא אוכלים ולא שותים. מה שאין
בן ב'יום הפורים' - שצריך להרבות בשכרות,
בשמחה ובאכילה וכו', וצריכים אז לעבד את
השם על-ידי בחינת "עד דלא ידע". והרי
שקשה הדבר יותר ויותר.

נח.

(שיח-טרפיקדש החדש ח"ג תקיז)

מוהרנ"ת ז"ל היה יושב לסעדת פורים
עם אנשי-שלומנו, והרב רבי
אהרן הרב דברסלב היה יושב לסעדת פורים
עם בני העיר, כדרך הרבנים.

פעם שאל רבי אהרן: כיצד נוהגים
בשלחנו של מוהרנ"ת. וכששמע
אודות גדל השמחה שהיתה שם, התפעל
והפליג מאד בשבחו של מוהרנ"ת.

נט.

(עלים-לתרופה, ד' שמיני תקצ"ב)

ואם לא הגדלת השמחה בפורים העבר
כאשר כתבת - אף על פי כן תשמח
נפשך מעתה בכל יום, בפרט בימים הללו
'ימי אדר וניסן', שהם 'ישועת ישראל',
ועוסקים במצוות הרבה להכין על פסח
הקדוש.

ל.

(עלים-לתרופה, אור ליום א' תרומה תקצ"ג)

"ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה
אותך" (בראשית כז, ח) - ותשמח
עצמך בכל מה דאפשר. בפרט כי 'ימי אדר'
נכנסין, שצריכין להרבות בשמחה. ותתחיל
מעתה לעשות 'אחשורוש שפיל', וקבצן
ועושר שפיל, וקיץ וחורף שפיל, ושאר
מיני שפיל וצחוק.

נה.

(שיח-טרפיקדש ח"ג קעה; תמימי-דרך מכתב נד)

פעם בפורים אמרו למוהרנ"ת ז"ל: שרבי
נחמן בן מרת חיה בת רבנו שוהה
בביתו של רבי מרדכי (הוא העשיר רבי מרדכי
רוטנזייט ז"ל): "נחמן שוהה בבית מרדכי" [נחמן
שטייט איין ביי מרדכי].

נענה ואמר: "בן הדבר נוהג, שב'פורים'
שוהה 'נחמן', הוא נשמת הצדיק,
אצל 'מרדכי-הצדיק', וב'פסח' שוהה הצדיק
אצל 'פסח', וכן בכל יום-טוב" [אזוי איה, פורים
שטייט איין נחמן ביי מרדכי, פסח שטייט איין נחמן ביי
פסח].

נו.

(שיח-טרפיקדש החדש ח"ג תקיב)

פעם לפני תפלת המנחה של 'תענית
אסתר', נכנס רבי נחמן מטולטשין
ז"ל לבית-הכנסת, ומגלת אסתר שלו בידו,
והיה שמח מאד בשמחת הפורים הקרבה
ובאה.

בשראהו מוהרנ"ת ז"ל, לא מצא הדבר חן
בעיניו, ואמר לו בתנועת
התעוררות והשתוקקות: "הנה הולכים אנו
תבך לומר (בתפלת עגנו שבמנחה): "כי בצרה
גדולה אנחנו!" (וכאמר: עדין אין פעת פורים, ואם-
כן לשמחה מה זו עושה"!).

נז.

(שיח-טרפיקדש החדש ח"ג תקטז)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "עבודת יום הפורים,
קשה עלי הרבה יותר, מאשר
העבודה ביום הפורים!" [די עבודה פון פורים,
איז מיר אסאך שווערער ווי די עבודה פון יום-כפור].

כי ב'יום-הכפורים' - נמצאים בבית-
הכנסת כל היום, ועוסקים אך בתפלות

וְגַם מוסר כתב זה רבי נחמן, וכל אנשי-שלוֹמנו - כלם חובה מטלת עליהם: להרגיל בשמחה, על ידי כל מיני 'מלי-דשטותא'. ובפרט בפורים בעצמו תהיה אף שמח. און טאקע פארט האפ, פארט און פארט און פארט [ובכל זאת רק שמחה, בכל זאת, בכל זאת].

לא.

(עלים-לתרופה, ג' תרומה תקצ"ה)

וְהִנֵּה נספם בדעתנו: שאתעבב פה עד אחר פורים הבא עלינו לטובה מפמה טעמים. על-פן אהובי בני שיחיה: אם תוכל לבוא לפה בשבוע הבא עלינו לטובה מה טוב, ואם תוכל לבוא על פורים אם-ירצה-השם, נגיל ונשיש ביותר.

לב.

(עלים-לתרופה, ד' תצוה תקצ"ה)

יִמֵּי הפורים ממשמשים ובאים, והשם-יתברך ישמע זעקתנו למחר ביום 'תענית אסתר', ונזכה לשפך לבנו בפנים לפניו יתברך, "וכעשותו נוראות באותם הימים, בן יפליא חסדו עמנו תשועת עולמים" (על-פי סליחות לתענית-אסתר), ונזכה לשמח בישועתו מהרה, בימי הפורים הקדושים הבאים לקראתנו לשלום.

לג.

(עלים-לתרופה, יום ה' תענית אסתר תקצ"ה)

וְאֵנִי מקוה להשם-יתברך: שנזכה לשמח בזה הרבה בימי הפורים הסמוכים הבא עלינו לטובה, מכל-שפן וכל-שפן שזכינו לשמע נפלאות ונוראות פאלה - על 'פורים', ועל 'חנכה', ועל 'שבת', ו'יום-טוב' וכו' וכו' - אשרינו מה טוב חלקנו וכו'. ואין

נמצא בעולם שיאמר 'אשרינו' על חלקו, כמזנו.

לד.

(עלים-לתרופה, אור ליום ג' תשא תקצ"ה)

מכתבם קבלנו ביום א', אחר קריאת המגלה, והיה לנו לנחת גדול ולשמחת נפש. ועל ידי זה הוסיף לנו השם-יתברך כח להתחזק לשמח בפורים, בתוך צרות פאלה, רחמנא-לצלך מעתה.

בפרט מה שעבר עלינו באותה הלילה, שהוא מוצאי שבת-קדש העבר השיך ליום א' דפורים, שנתקבצו אנשי בליעל, ונסבו על הפית-המדרש שלנו, והרסו הדלת, ועקרו ארבעה חלונות, ושברו והשליכו הלאדן [התריסים] לחוץ וכו', וגם הוציאו ה'הענג-לייכטער' [הנברשות התלויות], ושאר הלייכטער וההעסים [סוגי מנורות] וכו'.

ותכף נודע לאנשי-שלוֹמנו, וגם הודיעו לי בלילה, אבל מה יכולנו לעשות בלילה, ואתמול הודענו כל זה להנגידים דפה, וכלם חרו אפם עליהם מאד וכו' וכו'. וקוינו להשם שיתהפך לטובה, שדיקא על-ידי-זה יהיה להם מפלה גדולה, ולא יוכלו להפחידנו עוד.

אבל לעת-עתה אנו צריכין ישועה ורחמים רבים, פי צרות רבות סבבונו מכל צד ובכלל ובפרט. ומאליכם תבינו גדל הנחת שהיה לנו ביום פורים בבקר, עד שפכיתי בדמעות מגדל הצער שנגע עד הנפש.

אך "חסדי ה' לא תמנו" (איכה ג, כב) - שנתן לי כח להתחזק על-פי דרכי עצותיו הקדושות, עד שהפכתי קצת היגון ואנחה

לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה, וְהִלְכְּתִי בְּתַמִּי וְאָמַרְתִּי:
 "בְּרוּךְ-הַשֵּׁם שְׂאֲנִי לֹא שְׁבַרְתִּי הַחֲלוּנוֹת
 בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ קְדוֹשׁ כְּזֶה, הִנְקָרָא עַל-שֵׁם
 אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הַנּוֹרָא מְאֹד זְצוּק"ל!"

וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הָיָה בְּעִזָּרִי, שֶׁהִתְפַּלְלְתִּי
 קֶצֶת בְּשִׁמְחָה, וְקָרִינוּ
 הַמְּגִלָּה בְּרֵאוּי, וְאַחֲרֵי-כֵן הִתְחַלְּנוּ לְשִׁמְחָה
 קֶצֶת, וְהִלְכְּתִי לְאֲבִיו גְּרוּיָאִיר לְהוֹדִיעַ לוֹ
 בְּ-לִיָּזָה.

בְּתוֹדֵי-כֵן קִבַּלְתִּי מִשֵּׁם הַמְּכַתְּבִים הַנ"ל,
 וְהָיָה לִי פֶחַד קֶצֶת לְקִרְוֹתֶם, כִּי
 מִי יוֹדֵעַ מַה כְּתוּב בָּהֶם, שֶׁלֹּא יַעֲרֹבּוּ לָנוּ
 חֲסִי-וְשִׁלּוּם 'שְׁמִיחַת פּוּרִים'. וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
 חָמַל עָלֵינוּ, שֶׁהָיָה כְּתוּב בָּהֶם קֶצֶת יְשׁוּעוֹת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּוֹסַף לָנוּ כַּח בְּחֻסְדּוֹ הַגָּדוֹל,
 וְתַהֲלָה-לְאֵל הָיִינוּ שְׁמִיחִים
 מְאֹד כַּמָּה שְׁעוֹת בְּיוֹם הַפּוּרִים הַקְּדוֹשׁ,
 וְרַקְדָנוּ הַרְבֵּה. וְגַם אֲנֹכִי רַקְדְּתִי הַרְבֵּה בְּעִזָּרַת
 הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְהַשְׁמִיחָה שֶׁלָנוּ עֵתָה בְּפוּרִים,
 הוּא חֲדוּשׁ וְיְשׁוּעַת הַשֵּׁם, שְׁנִיזְכָּה לְשִׁמְחָה
 בְּעַת כְּזֹאת. הַשֵּׁם יִגְמֹר בְּעֵדְנוּ שִׁיְהִיָּה סִימָן
 יְשׁוּעָה לָנוּ.

וְלַעֲתָ-עָרַב הִלְכָנוּ לְבֵית הַנְּגִידִים, אָנִי
 וְרַבִּי נִפְתָּלִי גְרוּיָאִיר,
 וְנִתְעַכְּבָנוּ אֶצְלָם, וְלֹא אָכַלְנוּ סְעוּדַת הַלִּילָה
 כְּלָל, כִּי זֶה הָיָה מְכַרַח לָנוּ יוֹתֵר לְדַבֵּר עִמָּם,
 כְּאֲשֶׁר תְּבִינּוּ מַעֲצָמְכֶם.

כְּתַבְתִּי זֹאת, לְמַעַן יִהְיֶה לָכֶם לְזִכְרוֹן,
 וְלִסְפֵר לְדוֹר אַחֲרוֹן אֶת כָּל אֲשֶׁר
 עָבַר עָלֵינוּ בַּחֲרָף הַזֶּה, וּבִפְרֹט בְּיָמֵי הַפּוּרִים
 הָאֵלֶּה, וּבְנוֹדָאֵי הַכָּל לְטוֹבָה וְכוּ' וְכוּ'.

גַּם יִכְתֹּב לִי בְּפִרוּשׁ מִיָּמֵי הַפּוּרִים הָעֶבֶר,
 אִם לֹא הָיָה חֲסִי-וְשִׁלּוּם אִיזָה הַזֶּק

בְּבֵיתִי, אוֹ אֶצֶל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, הַכָּל
 יוֹדִיעַ לִי בְּאֵר הַיֵּטֵב וְכוּ'.

לה.

(עָלִים-לְתַרוּפָּה, ד' תְּצַוָּה תַקְצ"ו)

הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם, וַיּוֹשִׁיעֵנוּ מִהַרְהָ,
 בְּכַח וְזִכּוֹת יָמֵי הַפּוּרִים
 הַקְּדוּשִׁים הַמְּמַשְׁמְשִׁין וּבְאִין לְקַרְאֲתָנוּ
 לְשִׁלּוּם, שְׁנִיזְכָּה לְהַנְצִיל מִכָּל שׁוֹנְאֵינוּ
 וְרוֹדְפֵינוּ חָנּוּם.

לו.

(עָלִים-לְתַרוּפָּה, ב' פְּקוּדֵי תַקְצ"ו)

קִבַּלְתִּי מִכְּתָבָךְ בְּיוֹם תַּעֲנִית אֲסַתֵּר, בְּעַת
 שְׁנִיתִקְבְּצוּ אֵלַי כַּמָּה אוֹרְחִים
 מֵאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ. וְטַרְדַת הַפּוּרִים הָיְתָה עָלַי,
 גַּם חֲשַׁשׁ מֵאִימַת הַשׁוֹנְאִים בְּיָדוּעַ לָךְ, הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם, וְ"מִפְּחַד אוֹיֵב תִּצַּר חַיִּי" (תהלים
 סד, ב).

וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן קָרִיתִי מִכְּתָבָךְ הַיֵּטֵב,
 וְהָיָה לִי צַעַר גָּדוֹל אֲזַעַד
 הַנֶּפֶשׁ, אֵךְ בְּדַרְכֵי עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת וְתַמִּימוֹת
 נִפְלְאוֹת וְעִמְקוֹת שֶׁל 'בַּעַל הָעֵצָה הָאֲמִתִּי' -
 הֵם חֲזַקוֹנֵי וְאִמְצוֹנֵי, לְהַגְבִּיר 'שְׁמִיחַת פּוּרִים'
 עַל כָּל הַנ"ל. וְתַהֲלָה-לְאֵל שְׁמִיחָנוּ קֶצֶת
 בְּפוּרִים, וּבְשִׁבְתַּת שְׁאֲחָרָיו, וְדַבְּרָנוּ דְּבָרֵי אֲמִת
 הַנוֹבְעִים מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה. וּמַעַט מֵהֶם
 תִּשְׁמַע מִמוֹסֵר כְּתַב זֶה.

לז.

(עָלִים-לְתַרוּפָּה, ה' וַיִּקְרָא תַקְצ"ז)

וְרִצּוֹנִי לְהִיּוֹת עַל שִׁבְתַּת פְּרֻשַׁת צוּ הַבֵּא-
 עָלֵינוּ לְטוֹבָה בְּטִירְהָאוּיָצַע, אֵךְ
 מִחֲמַת יָמֵי הַפּוּרִים, וְגַם כִּי הִדְרָךְ מְקַלְקַל
 קֶצֶת, יְכוּל לְהִיּוֹת שְׁאֲתַעֲכַב גַּם בְּשִׁבְתַּת פְּרֻשַׁת

צו בטשעהרין, ואזי אהיה בחסדו יתברך
באומאן על ערב ראש חדש ניסן הבא-עלינו-
לטובה.

לח.

(עלים-לתרופה, ב' תצנה תקצ"ח)

ובקרוב נתועד בעזרת-השם-יתברך, כי
כפי הנראה אהיה על שבת הבא-
עלינו-לטובה, ובימי הפורים הבאים-עלינו-
לטובה, בברסלב.

לט.

(עלים-לתרופה, יום א', פורים תקצ"ח)

בשעה זאת אחר גמר קריאת המגלה,
קבלתי מכתבו, והיה לי לנחת גדול
וכו'.

עתה אודיעך בני חביבי עם כל אנשי-
שלומנו, נפלאות חדשות: כי בלילה
הזאת אחר שזכינו לשמח פראוי, וגם אני
תהלה-לאל רקדתי הרבה ביום שבת קדש,
ובלילה העבר. והנחתי לישן אחר חצות
לילה, ולא יכלתי לישן.

אחר-כך בערך ג' שעות אחר חצות בא
לביתי איש אחד אשר מסר אותי
כמפרסם, ובא בבכיה רבה ועצומה בקדה
וכריעה והשתחויה. ובתחלה שלח אלי את
המלמד שלו, ידידנו רבי יצחק הכהן בן רבי
יודיל, והקיץ אותי, וספר לי שכבר הוא
בביתי התחתון, ובוכה לפני הצדקת מרת
אדיל תחיה, פי אשתו נחלשה מאד עד
למות. וכן היה כי בשעה זאת נפטרה.

אף הוא בעצמו עם בנו החתן, עלו אחר
כך לביית העליה שלי, ותכף בבואו,
נפל על רגלי ונשק אותם בכח גדול, עד
שאני מרגיש כח הנשיקה ברגלי. וכן עשה

כמה וכמה פעמים, שנפל על רגלי ונשקם
הרבה, ובקש ממני מחילה בבכיה בדמעות
זולגות, ואמר: "חטאתי! כל המסירות היה
עלידי, מה אעשה, תמחלו לי!"

ונתן לי שני רופל כסף על פדיון. ובכה:
"שאינ לו יותר לתן", והבטיח: "אם
יוכל לתקן מה שקלקל, בודאי יתקן
להשתדל לטובתי בכל כחו!" - ואמר: "שגם
היום אני יכול לכנס לפה".

יתר מזה אי אפשר לבאר הכל, "לכו חזו
מפעלות ה'" (תהלים מו, ט) - מי יתן
שכן יזכו כל המתנגדים, לפיכך אותי לטובתם
הנצחית. ודרכי-השם נעלמים מאד מאד,
"גדלים מעשי ה'" (שם קיא, ב), "מאד עמקו
מחשבותיו" (שם צב, ו), שמחו אחי ורעי
בישועת-השם.

עד הנה לא עזבונו רחמי וחסדיו, בן יוסיף
בכפלי-כפלים, להראות לנו חסדו,
וישועתו יתן לנו, הכל בכח הזקן הקדוש,
חסד שבחסדים, שמחו בהשם ובצדיקיו
הקדושים, בפרט עתה בפורים, זמן שמחה
לכל, פורים אין לאנד, פורים אין לאנד [פורים
בארץ, פורים בארץ].

אין פנאי להאריך, כי עדין לא התחלתי
לקיים: "מצות לבסומי בפורי" (מגלה
ז:), מי יתן שאזכה לקיים פראוי ולשמח
פראוי, עד שנוכה להמשיך בחינת "קיימו
וקבלו" (אסתר ט, כז) מחדש.

מ.

(עלים-לתרופה, א' תשא תקצ"ט)

"אורה ושמחה וישן ויקר" (אסתר ח, טז),
לכבוד בני חביבי וכו'. כי מי יאמין
לשמועתנו: שאנשים כמותכם בדור הזה,

יזכו לדבר כף, ולהתגעגע כף לקדשת פורים וכו'.

ובאמת: כף הוא המדה, וכף יפה לכלנו. וכאשר תהלה-לאל דברנו הרבה בזה בשבת-קדש העבר, כאשר ישמע מעט מפי וכו'. ויותר מזה תוכלו להבין מפי ספריו הקדושים, ובפרט מהתפלה (לקוטי-תפלות ח"ב לו) שכתבתי בחסדו על התורה (ח"ב עד): "שפורים הכנה לפסח" - "מי שמע בזאת, מי ראה כאלה" וכו' (ישעיה סו, ח).

השם-יתברך ישמח אתכם ואותנו בשמחת פורים, וישמע צעקתנו, ויושיענו מהרה למען שמו, "נגילה ונשמחה בישועתו" (שם כה, ט).

כאשר אנו רואים בדור העני הזה, שהאיר עינינו בחדושי-תורות כאלו, עד שגם אנו יכולין למצא ולהבין עצם חסדו יתברך בלי שעור, ו"עדין חביבותה גבן" (שבת פח. גטיין לו: וכו' וכו').

מב.

(עלים-לתרופה, ג' תזריע ת"ר)

ותהלה-לקל הנה לנו פורים של שמחה בשעיהרין. ודברתי תהלה-לאל הרבה מאמונה-הקדושה, עד שרבים בכלם זלגו עיניהם דמעות הרבה, בתוך השמחה והשתיה הקדושה של פורים. און טאקע פארט 'אשרינו' [ובכל זאת אשרינו].

מג.

(עלים-לתרופה, יום ד' טו"ב אדר ת"א)

מכתבך קבלתי ביום ו' ערב שבת קדש עם היין-גפן, ונהניתי מאד. והזכיר אותי מענין פורים באותה השעה: "שפורים נעשה פרה" וכו' (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד).

ודברתי מזה עם רבי נתן הנ"ל: שפמה אנו צריכין להודות להשם-יתברך, שנתגלו בדור הזה נפלאות כאלה, שבאגרת קטן בזה, מזכר סודות נוראות כאלה: "שפורים הכנה לפסח" וכו'.

ובאמת הוא נפלאות-השם, וצריכין להזכיר עצמו בכל-פעם מחדש: החסד הגדול והנפלא שעשה השם-יתברך עמנו על-ידו ז"ל, לגלות לנו תורת חסד כאלה וכאלה, פי נורא הוא אשר השם יתברך עושה עמנו. ואין פנאי עתה להאריך בזה.

מא.

(עלים-לתרופה, ד' ויקרא ת"ר)

והשם-יתברך יזכנו לשמח בשמחת פורים הפא-עלינו-לטובה. ונזכה שיהיה פורים הכנה לפסח" וכו' (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד). וכל-זה מרמז בדברינו הנ"ל: שדברנו מתחלה מ'ציאת-מצרים, ואחר-כך מענין "תרגול המנקה באשפה" (עבודת-הזרה ד. עין לקוטי-הלכות, פריקה וטעינה ד, יג) - שגם זה יקר בעיניו יתברך.

והוא כל ענין פורים, שהוא מפלת המן ועמלק, שעומד בכל דור ודור בכל עת ובכל יום, על כל אחד ואחד, להפילו חסין-שלום, ולהחליש דעתו מאד, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרך בדרך, ויזנב כף כל הנחשלים אחריך" וכו', והשם-יתברך בעצמו לוחם עמו על-ידי צדיקיו האמתיים, בכל דור ובכל זמן, ומחפך הכל לטובה.

וְאַחֲרֵי־כֵן קִבַּלְתִּי בַיּוֹם הַפּוּרִים בַּבֶּקֶר קֹדֶם
הַתְּפִלָּה, הַסֶּדֶךְ שֶׁשָּׁלַח, יִשְׁלַם ה'
פֶּעֱלוּ וְכוּ', וְגַם מִכְתָּבוֹ וְהַמְשָׁלוֹח־מְנוּת.

גַּם אֶתְמוּל שָׁמַעְתִּי קֶצֶת: שֶׁנִּשְׁמַע
בְּטוֹלְטִישׁוֹן, שֶׁהֵייתֶם שְׂמֵחִים הַרְבֵּה
בְּשׁוֹשֵׁן פּוּרִים, וְהָיָה לָנוּ לְנַחַת. עֵתָה בְּנִי
חִזַּק וְאַמֵּץ לִילְךָ בְּדַרְכֵיךָ ז"ל, וְלִשְׂמֹחַ
בִּישׁוּעָתוֹ תָּמִיד. וּפָרַשׁ שִׂיחָתְךָ בְּכָל יוֹם וְכוּ',
וְשָׂאֵר כָּל הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

מד.

(עלים-לתרופה, ב' תרומה תר"ב)

הַקִּמַּח קִבַּלְתִּי אֹר לַיּוֹם ה', וְהָיָה לִי לְנַחַת
וְלִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ. אִם־יִרְצֶה־
הַשֵּׁם עַל פּוּרִים, יִשְׁלַח עוֹד הַפַּעַם קִמַּח יָפֵה
לְשִׂמְחַת פּוּרִים, וְלִכְבוֹד שַׁבַּת שְׂאֲחָרָיו. מִי
שֶׁהִשְׂמַחָה בְּמַעֲוֹנוֹ, יִשְׂמַחְנוּ בְּשִׂמְחַת פּוּרִים,
וּבְשִׂמְחַת שַׁבַּת וַיּוֹם־טוֹב' תָּמִיד וְכוּ'.

וַיְמִי הַפּוּרִים וַיְמִי הַפֶּסַח מִמְשִׁמְשׁוֹן לְבוֹא.
ו"פּוּרִים הִכְנֶה לְפֶסַח" וְכוּ' (לקוטי־
מוֹהַר"ן ח"ב עד) - וְהַכֹּל נֶאֱמַר גַּם עָלֶיךָ וְעַל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת. וְלִהְשֵׁם הַתְּקוּנָה, שֶׁנִּזְכָּה
לְזַמֵּר בְּשִׂמְחָה: "שׁוֹשְׁנַת יַעֲקֹב צָהֳלָה
וְשִׂמְחָה".

מה.

(עלים-לתרופה, ערב פורים תר"ב)

וּבְהַיּוֹם תִּשְׁוֹקְתָךְ הַטּוֹבָה אֲלֻצוֹנִי, לְהַכִּין
מִכְתָּב זֶה עַל הַסֶּפֶק, אוֹלֵי יִזְמִין
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עוֹבֵר אֶרֶח, שֶׁיִּגְיַע לָךְ אֲגֵרַת
הַזֶּה בְּפּוּרִים הַקְּדוֹשׁ הַבְּא־עֲלֵינוּ־לְטוֹבָה -
כְּדִי לְשִׂמַּח נַפְשְׁךָ הַנֶּאֱנַחָה מְאֹד, בְּאִשֶּׁר
יִדְעֵתִי מִכְּאוּבָךְ מֵרַחוֹק.

וְכַעַת אֵין פְּנָאֵי לְהַאַרִיךְ יוֹתֵר. וּבַפֶּרֶט כִּי
בְּטַחְתִּי בְּהַשֵּׁם, שְׁעַתָּה בּוֹדְאֵי

תִּשְׂמַח אֶתְּךָ שָׁם וְאֶנְחֵנוּ פֹה, בְּשִׂמְחַת־פּוּרִים
הַבְּא־עֲלֵינוּ־לְטוֹבָה, "נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה
בִּישׁוּעָתוֹ".

וְתַהֲלֶה־לְאֵל, קִיַּמְנוּ הַיּוֹם מְצוֹת מִלָּה
כְּרָאוּי, בְּעִזְרַת־הַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. אוּן טַאקַע פָּאָרֵט הָאָפּ, בַּפֶּרֶט
פּוּרִים גִּיִּיט, פּוּרִים גִּיִּיט [וּבְאֵמַת בְּכָל זֹאת שִׂמְחָה,
פּוּרִים מְגִיעַ, פּוּרִים מְגִיעַ].

וְהֵנָּה זְמַן הַמְּנַחָה הַגִּיעַ, וְצָרִיכִין לְהַכִּין
עֲצָמוֹ לְקִרְיַאת הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה,
וְלַעֲשׂוֹת בְּעֶרֶב שִׂמְחַת 'סְעֻדַת בְּרִית מִלָּה'.

הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו יוֹשִׁיעֵנוּ, שִׁיְהִיָּה
הַכֹּל עַל נְכוּן פְּרָצוֹנוֹ הַטּוֹב,
שֶׁנִּזְכָּה לְהַרְגִּישׁ 'תְּקוּף הַנֶּסֶךְ שֶׁל פּוּרִים, גַּם
אֲצִלְנוּ עֵתָה בְּדוֹר הַזֶּה, אֲצִל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
וְלִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחַת פּוּרִים, וּבַפֶּרֶט בְּשִׂמְחַת
מְצוֹת מִלָּה הַקְּדוּשָׁה.

שיקים (מגלה טז: על אסתר ח, טז): "לִיְהוּדִים
הִיְתָה אוֹרָה" - זו תּוֹרָה. "וְשִׂמְחָה"
- זֶה יוֹם־טוֹב. "וְשִׁשׁוֹן" - זו מִלָּה. "וַיִּקְרַ" -
אֵלוֹ תַּפְּלִין. וּבַחֲסֵדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַרְתִּי זֶה
הַמְּאֹמֶר חֲז"ל (עיין לקוטי־הַלְכוֹת, תַּפְּלִין ג, כה; תַּפְּלִין
ג, י). "מָה אֲשִׁיב לָהּ" וְכוּ' (תהלים קטז, יב),
"חֲסֵדוֹ גָּבַר עָלֵינוּ, וְאַמַּת ה' לְעוֹלָם" (שם קיז,
ב).

מו.

(עלים-לתרופה, יום ה' פורים תר"ב)

וְהַיּוֹם כְּבָר מְסִרְתִּי אַחַר קְרִיַאת הַמְּגִלָּה,
הָאֲגֵרַת הַנ"ל וְכוּ'. וְהֵינִי־גִפּוֹן קִבַּלְתִּי,
וְעֵדִין הוּא חֲתוּם. הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יַעֲזְרֵנוּ,
שִׁישְׂמַח אוֹתִי, שִׁיְהִיָּה "יַיִן הַמְּשִׂמַּח" (בְּרִכּוֹת
לה. יזמא עו: סנהדרין ע. לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א יב, ד; ח"א
מא).

מת.

(עלים-לתרופה, אור ליום ג' צו תר"ג)

לעת-עתה צריכין לבקש מהשם-יתברך: שיעזרנו לצום תענית אסתר כראוי, ולצעק ולזעק ולהתפלל כראוי, "ולשפך לבנו כמים נכח פני ה'" (איכה ב, יט) - עדי נזכה שיעננו ויעזרנו ויושיענו, ישועות שלמות מהרה, עד נזכה לקבל ימי הפורים בשמחה רבה כראוי.

ואיך שהוא תהלה-לאל, יש לנו במה לשמח, יש ויש תהלה-לאל חי, מה שהבדילנו מן התועים בכל הבחינות. בכל יום אברכה על זה מלא רחמים. והשם-יתברך ישמח אותך ואותנו בשמחת פורים, "נגילה ונשמחה בישועתו".

מט.

(עלים-לתרופה, יום ד' תענית אסתר תר"ג)

מה נכבד היום, שקבלתי שמועה טובה, שתהלה-לאל כבר נגמר עסקנו. "מה אשיב לה" וכו', "אלו פיננו מלא שירה" וכו'. ותהלה-לאל שהגיענו הידיעה טובה במועדו ובזמנו, בזמן ששון ושמחה, "ומשתה יום טוב" ליהודים.

כן יהי השם עמנו, שנזכה לשמח בישועתו, בפורים הזה הבא-עלינו-לטובה, ובכל המועדים הבאים לקראתנו לשלום, וישפיע עלינו דעת אמת, איך להודות ולברכו תמיד בשמחה, "כעל כל אשר גמלנו ברחמיו וברב חסדיו" (ישעיה סג, ז), "ימלא פי תהלתו" וכו'.

והשם הטוב יגמר בעדנו, ויערב לכם ולנו 'שמחת פורים', ותזכה לשמח בזה בעצמו, שאתה זוכה בפורים לעסק בהמשכת תורתו הקדושה בעולם - שזהו

ומכתבך עתה קבלתי, והחיה אותי מאד מאד, במה שאתה מרגיש יקרת התפלות, ובפרט התפלה השיכה עתה לפורים (לקוטי-תפלות ח"ב לז).

ותהלה-לאל כבר היה לנו אתמול סעדת ברית מילה, בערב אחר המגלה, ושמחנו בהתורה הזאת שנתוסדה עליה התפלה הנ"ל, שהוא (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד): "פורים הכנה לפסח, להיות נזהר ממשוהו חמץ".

ובחסדי-השם יש במחשבותי הרבה, בענין ה'משהו' הזה - פי עמק עמק הוא מאד מאד, והכל יכולין להבין איך הכל תלוי ב'משהו', ואי אפשר להאריך בו, כי גם במחשבותי עדין לא נתברר כראוי, מכל-שכן לאמרו ולגלותו. "חסדי ה' פי לא תמנו" וכו' (איכה ג, כב). "שושנת יעקב צהלה ושמחה" וכו'.

ותפרס בשלום וכו', וכל אנשי-שלומנו באהבה רבה, ותאמר להם: "שישמחו וירקדו בפורים ותמיד!" - ועל-ידי-זה ימתיקו הדינים. פי "ההוא רוחא נשיב בשית פרקין" וכו' (תקוני-זוהר נא: לקוטי-מוהר"ן ח"א ג, ו), ואלמלא לא אתינא לעלמא וכו', אשרינו וכו'. און טאקע פארט האפ תמיד, בפרט אום פורים [ובאמת בכל זאת שמחה תמיד, ובפרט בפורים].

מז.

(עלים-לתרופה, ליל ו' ערב שבת קדש תצוה תר"ג)

והשם-יתברך יושיענו בכל מה שאנו צריכים להושע. ו"נגילה ונשמחה בישועתו", בפרט בימי פורים הממששין לבוא לחיים טובים ולשלום.

עקר בחינת "קִימוּ וְקַבְלוּ" (אסתר ט, כז) שעוסקים הצדיקים בכל דור, בפרט בפורים.

השם יתברך יזכה אותך וכלנו: לזכות בפורים הזה, לקבל עלינו 'קיום התורה מחדש', לקיים: "קִימוּ מה שקבלו כבר" (שפת פתח.) וכו'.

ועתה תבין מחדש: שאין שום יאוש בעולם, ושגם אני ואתה וכלנו, צריכין להתחזק בשמחה גדולה בלי שעור בכל יום, ובפרט בימי שמחה, ובפרט בפורים.

וזה עתה אצלי כל 'פונת פורים' - בי עקר הכנעת עמלק ימח-שמו, היה על-ידי "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" (שמות יז, א), "בזמן שישראל מסתכלין בלפי מעלה" (ראש-השנה פ"ג מ"ח) - דהינו: שמשנה רבנו הרים ידיו ורמז להם להסתכל בלפי מעלה.

כי 'עמלק', הוא קלפה קשה כל-כף, שכלול מכל הקלפות והסטרא-אחרא, שבשהוא מתפשט ומתגרה בישראל, אי-אפשר להצדיק לדבר ולהוכיח את ישראל, כי אם מה שמרים ידיו ומרמז להם: "הסתכלו בלפי מעלה, כי עדין השם אתכם, כי מלא כל הארץ כבודו!" (ישעיה נ, א).

והיריעה קצרה, והזמן נחוץ, ואי-אפשר להאריך, ודי בזה בעת. גם אגרת זה הרוחת על ידי מה שאני מזרז לשלח מעות לרבי נחמן, כי בלא זה לא עלה על דעתי לכתב לך אגרת היום.

על-כן אל ימנעך 'שמחת פורים' מלקיים מצות שליחת המעות והמכתב הנ"ל - אדרבא בזה תשמח ותגיל, עם הנגון

שרבי נחמן שיחיה מנגן שם: "שושנת יעקב צהלה ושמחה", שאתה זוכה בפורים למצוה זאת. און טאקע פארט האפ [ונבאמת בכל זאת רק שמחה].

ג.

(עלים-לתרופה, יום שני שמיני תר"ג)

מכתבך קבלתי בפורים, וגם היום. ותהלה-לאל עברו ימי הפורים בשמחה וכו'. ואחר כך ביום 'תענית אסתר' באמצע הסליחות, פשהביא לי רבי אשר מכתבו עם ה'משלוח-מנות', ובפרט מכתב רבי נחמן שיחיה - נתן שמחה בלבי, ונתעורר בלבי ובלב כל אנשי-שלומו, 'שמחת פורים' - כי ראינו ישועתו יתברך לנצח, ותקנתו לדור דורים וכו'.

ויכתב לי: אם היה שמח בפורים פראוי. ואיך שהיה, צריכין עתה לבקש ולהתפלל להשם-יתברך: שיקבל שמחתנו של פורים, עם כל המצוות של פורים, כאלו קיימנום פראוי בכל פרטיהם וכו'. עד שנזכה על-ידי-זה ל'קדשת וטהרת הפרה-אדמה' וכו', לטהרנו מטמאת-מת, למען נזכה להיות טהורים לקרבן-פסח, ולהיות נזהרים ונשמרים על-ידי-זה מ'משהו חמץ' בגשמיות ורוחניות, ונזהר מאד מלהחמיץ המוח חסו-שלום, במחשבות רעות וזרות חסו-ושלום, לקיים "גער חית קנה" וכו' (תהלים סח, לא), עד שנשיב מחמץ למצה, מחית לה"א, מפות לחיים וכו' וכו' (לקוטי-מור"ן ח"א ה).

מה נשיב לה' כל תגמולוהי עלינו - שבכל מצוה ומצוה, ובפרט בכל הזמנים המקדשים ובכל המצוות הנוהגים, בכלם זכינו לשמע דברים נוראים ונפלאים ונשגבים פאלה, המחין כל נפש ונפש בכל מקום שהוא.

כגון: מענין קדשת פסח, שמדבר בו הרבה, בכלל כל השלשה ימים וכו', בהתורה וכו', ובהתורה וכו', והתורה הנ"ל (ח"ב עד): "שפורים הכנה לפסח", ועוד בכמה מקומות. וכן בענין קדשת סבות ושבעות וראשי השנה ויום כפור וכו' - מדבר מכלם כמה פעמים בכלל ובפרט. וכן בשארי מצוות וכו'.

נא.

(עלים לתרופה, א' תשא תר"ד)

ותזפו אתם שם, ואנחנו כאן, לשמח בשמחת פורים הפאעלינו לטובה. ומקדם, לצעק ולהתפלל פראוי מחר אם ירצה השם בתענית אסתר, עד שנוזה שיקים (סליחות לתענית אסתר): "פעשותך נראות באותן הימים, אף אתנו הפלא תשועת עולמים" וכו'.

נד.

(עלים לתרופה, א' פקודי י"ט אדר תר"ד)

ובתוך כך באו ימי הפרים האלה בזמניהם (אסתר ט, לא), ובחסדי השם שמחנו בישועתו יתברך.

נג.

(עלים לתרופה, מכתב רבי יצחק בן מוהרנ"ת, יום ו' ערב שבת קדש צו תרכ"ט, צפת)

ותהלה לאל עברו ימי הפורים בשמחה. שמחנו בביתי יחד כל אנשי שלומנו, ועוד קצת אנשים, והיה על הסעדה מנין עשרה אנשים. והשם יזבנו לשמע קול שמחתכם מפורים ומפסח, ו"ישמח לבי גם אני" (משלי ג, טו).

נד.

(עלים לתרופה, מכתב רבי יצחק בן מוהרנ"ת, יום א' נ"ט למספר בני ישראל תרכ"ט, צפת)

ומה מאד החיו אותי בידיעה, משמחתם בימי הפורים הקדוש העבר, עם אנשי שלומנו שיחיו בביתכם, ואשר אכלתם כל הפורים סעדתכם בצותא חדא. בן יהי השם בעזרכם: שתחזקו שלומכם כל ימיכם בטוב ובנעימים, והיתה זאת שמחתי.

נה.

(עלים לתרופה, מכתב רבי נחמן מטולטשין, יום ב' ח"י אדר תרג"ל, אומאן)

ומה שמתנוצץ לפרקים בלבבנו 'התנוצצות', להרגיש מחדש החדושים הנפלאים, אשר בעזרתו יתברך נשאר לנו ברכה מאורו זכר צדיק וקדוש לברכה (לקוטי מוהר"ן ח"ב עד): "אחר פורים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור, כי פורים על שם הפור" (אסתר ט, כו), ואחר כך נעשה פרה. וכליזה הכנה לפסח, שפתותיו שושנים' (שיר השירים ה, יג) וכו' וכו'. ומרמז בתורה הקדושה: 'צרוף פורים', בהפסוק שמדבר מענין פסח.

ותנועת הנגון ברמיזות העינים והידים הקדושים והנוראים, שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש, מורי ורבי מורנו הרב רבי נתן, זכר צדיק וקדוש לברכה - גם בן אי אפשר לבאר אפלו פנים אל פנים, מכל שכן בכתב.

ובפרט מה שהתחיל אחר כך בקול רם וחזק (שם בהתורה): "בתחלה היה כל התחלות מפסח, ועל פן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים. "און היינט" [ועכשו. והיום], ומשך בקול נעימה: "און היינט" [והיום] כמה רגעים, ונשאר בשתיקה.

נו.

(לקוטי הלכות, השפמת הבקר ד, יד)

הַנֶּכֶחַ ופזרים, הם בחינת מ'צות בקור חולים' - פי הם ימים קדושים וטובים מאד, ואף על פ'י'כן הם בימי החול, פי אינם אסורים במלאכה. והם בבחינת הארת השגות אלקות על החולים ביותר, על ידי גדל פח הצדיק שיכול לעשות כלים וצמצומים נפלאים פאלה.

והוא כמו למשל: כשהאדם בריא - בודאי אין המלך בא אל האדם להראות לו פניו, רק כל מי שרוצה לקבל פני המלך ולהתעדין מאור פניו, הוא צריך לנקות ולטהר עצמו יפה יפה, ולקשט עצמו בראוי, ולשקד על דלתי המלך, ולבקש מאת רזאי פני המלך, שיקבלו רשות שיכנס, ולעשות כל התחבולות השייכים לזה, עד שיזכה לבא לפני המלך פפי מדרגתו, אם לכנס לחצר המלך, או לבית, או להיכל וכו', כדי שיאיר בו המלך פניו המאירות.

אבל כשאחד מאנשי המלך חולה, ומטל על ערש דוי רחמנא-לצלך - אזי כשנתעוררין רחמי המלך להחיותו מאור פניו, אזי מכרח המלך לילך אצלו לביתו, להאיר בו פניו ולהחיותו.

וזה בחינת (שפת יב): "שכינה למעלה מראשותיו של חולה". וזה בחינת ה'נכח ופזרים', שהם מועדים קדושים שנתנו לנו להחיותנו ביום הזה, בימי הגלות הפור שפנסת ישראל נקראת 'חולה', כמו שפ'תוב ב'זהרר הקדוש' (ח"ג מ.), בבחינת (שיר השירים ב, ה): "סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים פי חולת אהבה אני".

ומעצם חלינו הפ'בד, אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות

מה נאמר ומה נדבר, אשרינו שאזנינו זכו לשמע כל-זאת, ובפרט איך שגלה לנו מ'רן מוהרנ"ת ז"ל, עד היכן שמתנוצץ בלבנו הזך כל-זאת בכמה צרופים.

ואחר-כך תכף גלה התקון של הי"ד מזמורים בפרטיות, והזהיר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים: "שיעמד בעזרתנו סלה תמיד, כל מי שיבוא על קברו הקדוש והנורא וכו'!"

ואחר-כך תכף ספר המעשה הנוראה, ביראה עלאה דעלאה, של ה'זיין בעטלע'רס'.

ואחר-כך תכף אחר פסח נסע לאומאן.

וכל-זאת גלה רמזים מורנו ור'בנו מוהרנ"ת ז"ל: שהכל אחד, והכל קשר אחד, וכלול בהדבור "און היינט". ובהמשכה הקדושה שמשך תבת "און היינט" באריכות נעם.

"און היינט" - צריכין לגלות המזמורים בפרטיות, ולהבטיח הבטחה הנ"ל.

"און היינט" - צריכין לספר המעשה הנ"ל, ולסים "און איך הייל זי" [ואני מרפא אותה].

"און היינט" - צריכין לנסע לאומאן, ולנטע מקום קדשותו לדורות עולם באומאן.

"טוב להודות לה": על אשר זכינו לי'דע מפליזה, ולהתנוצץ בלבנו איזה מעט, כמציץ מן החרבים. ולבאר כל-זאת, אי-אפשר בכתב וכו'.

לפניו בשלש פעמי רגלינו לכנס לביתו הקדוש, שהוא הבית המקדש, לקבל אור-הפנים, כי מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו וכו', ואין אנו יכולים וכו'.

על-כן חמל עלינו בעל הרחמים ברחמיו העצומים, והוסיף לנו שני הימים הקדושים האלו, שהם חנכה ופורים, שתקנו לנו הצדיקים הגדולים, שהם אנשי-כנסת הגדולה, כדי להמשיך לנו אור-הפנים לתוך ביתנו בתקף גלותינו וכו'.

וכן בפורים, כל אחד ממשיך על עצמו בחינת 'קבלת-התורה' שמקבלין אז בכל שנה בתקף הגלות, בבחינת (אסתר ט, כז): "קיימו וקבלו".

ועל-כן חנכה ופורים הם בבחינת רגלין. וזהו בחינת מצות 'פקוד חולים', שהמצוה ברגלין.

הינו בחינת הנ"ל: שהשם יתברך מרחם עלינו, והולך לבקרנו, ומאיר לנו פניו הקדושים, בתקף גלותינו שאנו חולים כאלה, באשר יודע כל אחד בנפשו. והוא ברחמיו מבקרנו ומחיה אותנו באור פניו הקדושים, על-ידי קדשת הימים הקדושים האלו שנתן לנו, שהם חנכה ופורים, שהם מועדים קדושים בימי החול, שהם בחינת ימי הגלות.

שאז אין בנו כח לעלות אליו לבית-המקדש לקבל מ'אור-הפנים', רק הוא יתברך ממשיך לנו 'אור-הפנים' לתוך ביתנו, כדי להחיותנו על-ידי הצדיקים הגדולים האמתיים שבכל דור, שהם עוסקים בתקוננו, שהם משתדלים ביותר להחיות החולים ביותר.

נד.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, כג)

על-כן נקרא פורים, "על שם הפור" (אסתר ט, כו), שהוא ה'גורל'. ואיתא

(תקוני-זהר נז): "שפורים בבחינת יום-כפורים" - פי 'המן' רצה לפגם בה'גורל' של יום-הכפורים, שאז נכנס הפה-גדול לפניו ולפנים, ששם עקר הבטול.

ועל-כן "הפיל פור הוא הגורל" (אסתר ג, ז), ועל-שם-זה נקרא פורים "על שם הפור" - כי זכו להכניע ולהפיל את המן, ולהמשיך קדשת יום-הכפורים, שהיא גורל דקדשה'.

נח.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח וברפת-הודאה ד, ד)

זה בחינת פורים, שהוא מלחמת המן עמלק, שעקר הכניעתו היתה על-ידי "לקיחת אסתר לבית אחשורוש" (אסתר ב, ח - טז) - שזהו בחינת 'תפלה בבחינת דין של הבעל-כח', שעל-ידי-זה עקר 'מפלת המן' עמלק.

כי 'אסתר' היא בחינת ה'תפלה בבחינת דין, כי ה'תפלה' הוא בחינת 'אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), פידוע. וכשה'תפלה' היא בבחינת 'דין' - אזי היא נקראת 'אסתר', לשון 'הסתרה', שהוא בחינת 'דין', בחינת (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר" וכו' (עין חליו קלט:). ואז הסטרא-אחרא רוצה לבלעה, בדרך-תמיד שהיא בולעת את ה'תפלה' שהיא בבחינת דין, כמבאר בהתורה הנ"ל (ח"ב ח).

וזהו בחינת (אסתר ב, טז): ותלקח אסתר אל בית המלך אחשורוש - שאסתר, בחינת ה'תפלה בבחינת דין, נלקחה לבית

הסְטְרָא-אַחְרָא, לְמַלְכוּת-הַרְשָׁעָה, כִּי
הַסְטְרָא-אַחְרָא רוֹצֵה לְבַלְעָהּ.

אָבֵל הִיא הֵיטָה 'בַּעַל בַּח גְּדוּל', וְלֹא דִי
שָׁלֹא בַלְעָה אוֹתָהּ, אֲדַרְבָּא: הִיא
עֲמֻדָה בְּבֵית-הַבְּלִיעָה שְׁלֵהֶם, עַד שֶׁהַסְטְרָא-
אַחְרָא נִתְּנָה הַקְּאוֹת עַל-יַד־יָזָה.

כִּי עַל-יַד־יָזָה שֶׁנִּלְקָחָה אֶסְתֵּר, דְּהֵינּוּ
ה'תַּפְּלָה בְּבַחֲנֵינָת דִּין, אֶל הַסְטְרָא אַחְרָא
- עַל-יַד־יָזָה הִיָּה עַקֵּר 'מַפְּלַת הַסְטְרָא-
אַחְרָא, דְּהֵינּוּ 'מַפְּלַת הַמֶּן-עַמְלֵק'.

וְלֹא דִי שָׁלֹא בָלְעוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּאֲשֶׁר עָלָה
עַל מַחֲשַׁבְתָּם הָרָעָה, אֲדַרְבָּא, יִשְׂרָאֵל
יֵצְאוּ אַז מֵאֲפֵלָה לְאוּרָה, מִיַּגוֹן לְשִׁמְחָה, וְחִזֵּר
לָהֶם כָּל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁבָלְעוּ מֵהֶם - כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (שָׁם ח, טז; מְגִלָּה טז): "לִיְהוּדִים הֵיטָה
אוּרָה" - זוֹ תוֹרָה. "וְשִׁמְחָה" וְכוּ'. "וַיִּקְרַ" -
אֵלּוּ תַפְּלִין וְכוּ'.

הֵינּוּ: שְׁכַל הַמְצוּוֹת וְהַקְּדָשׁוֹת שֶׁהַסְטְרָא-
אַחְרָא רָצָתָה לְבַלְעֵם, הַכֹּל הַחֲזִירָה
אֶל הַקְּדָשָׁה, כִּי הִכְרַחָה לִתֵּן הַקְּאוֹת עַל-יַד־
'לְקִיחַת אֶסְתֵּר לְבֵית אַחַשְׁוֵרוּשׁ', שֶׁהִיא
בַּחֲנֵינָת ה'תַּפְּלָה בְּבַחֲנֵינָת דִּין' שֶׁנִּלְקָחָה
לְהַסְטְרָא-אַחְרָא כְּנֹל.

וְאִז לֹא דִי שֶׁהַחֲזִירָה לְיִשְׂרָאֵל כָּל הַקְּדָשׁוֹת
וְהַמְצוּוֹת וְכָל גְּדֻלָּתָם וְכַבּוּדָם
וְחֲשִׁיבוֹתָם, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (אֶסְתֵּר ט, ג): וְכָל עַבְדֵי
הַמֶּלֶךְ וְהָאֲחַשְׁוֵרְפָּנִים וְהַפַּחֲוֹת וְכוּ' מְנַשְׂאִים
אֶת הַיְהוּדִים וְכוּ', עַד שֶׁזָּכוּ אַחֲרֵי-כֵן עַל-יַד־
זָה לְבַנְיָן בֵּית-הַמְּקֹדֵשׁ, שֶׁבָנָה כְּרֵשׁ בֶּן
אֶסְתֵּר, וְהַחֲזִיר כָּל הַכֹּלִים לְבֵית-הַמְּקֹדֵשׁ (עֵינֵינוּ
וַיִּקְרַא רַבָּה יג, ה).

וְלֹא דִי בְּכָל זָה, אַף גַּם 'עֲצָמוֹת חַיּוֹתָם'
הִכְרַחוּ לְהַקְיָא, וְזָהוּ בַחֲנֵינָת אֲזָרִים

הַרְבֵּה' שֶׁנִּתְגַּדְּרוּ אַז, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שָׁם ח, יז):
וְרַבִּים מֵעַמֵי הָאָרֶץ מִתִּיְהוּדִים וְכוּ', הֵינּוּ
כְּנֹל.

נ.ט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, פּוּרִים ד, ב-ח)

זָהוּ בַחֲנֵינָת עֲצָם מַעֲלַת פּוּרִים. וְאִתָּא:
"שְׁבִשׁוּם יוֹם-טוֹב וְאַפְלוּ בְּשַׁבַּת, לֹא
נִמְצָא תַקְוָה הָאָרָה נִפְלְאָה כְּמוֹ בְּפוּרִים" - כִּי
בְּאֵמַת הַפְּלִיא הַשֵּׁם-יִתְבַּרַךְ עִמָּנוּ, וְנִתְהַפְּדוּ
מִהַפּוּד אֶל הַפּוּד מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (אֶסְתֵּר ט,
א): "וְנִתְהַפְּדוּ הוּא" וְכוּ'. כִּי הוּא רָצָה לְהַתְּגַבֵּר
חַס־וְשָׁלוֹם, בְּבַחֲנֵינָת הַקְּלִפָּה הַשְּׂנִיָּה, שְׂאִין
שָׁם שׁוֹם 'טוֹב', וְהוּא 'כְּלוּ רַע', וְאִין שָׁם שׁוֹם
'שְׁכָל' וְשׁוֹם 'נִיצוּץ דְּקָדְשָׁה'.

וְעַל-יַד־י הַצְּדִיק מְרַדְּכִי, נִתְהַפְּדוּ בְּהַפּוּד
מִמֶּשׁ - כִּי זָכוּ שִׁיתְגַּלְּהָ אֲוֹר
הָאֲהָבָה שְׁבַדְעַת, שְׁמִשָּׁם מְקַבְּלַת חַיּוֹת
הַקְּלִפָּה הַנִּ"ל, מְגַדֵּל הַהַסְתָּרָה, וְעַכְשִׁיו
נִתְגַּלְּהָ אֲוֹר-הַגְּנוּז' הַזֶּה, וְהֵם נִתְבַּטְּלוּ, כִּי אִין
חַיּוֹתָם רַק מִהַהַסְתָּרָה.

וְעַל-כֵּן פּוּרִים מִתֵּר בַּעֲשִׂיַת מְלָאכָה, וְאִין
בּו שׁוֹם קְדָשַׁת יוֹם-טוֹב כָּלֵל - כִּי
פּוּרִים הוּא בַחֲנֵינָת הָאָרַת הַקְּדָשָׁה הַגְּבוּהָ מְאֹד
מְאֹד, שֶׁמְגַדֵּל עֲצָם הַקְּדָשָׁה אִין רוֹאִין שָׁם
שׁוֹם קְדָשָׁה. וְכַעֲיִן מַה שְׁכַתָּב רַבֵּנוּ ז"ל (ח"א
רמג): עַל (נִדִּים פ"ג מ"ה): "כָּל הַשִּׁירִים קְדָשׁ,
וְשִׁיר הַשִּׁירִים קְדָשֵׁי-קְדָשִׁים", וְשָׁם ב'סִפֵּר
שִׁירֵי-הַשִּׁירִים' דִּיקָא, אִין שָׁם שׁוֹם תְּבוּת
קְדָשָׁה וְטָהָרָה כָּלֵל.

כִּי כָּל הַיָּמִים-טוֹבִים, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָת יָמֵי
טוֹב' - יֵשׁ בָּהֶם כְּמָה וְכְמָה קְדָשׁוֹת
שֶׁמְקַדְּשִׁין הַיָּמִים-טוֹבִים, עַל-יַד־י 'קְדוּשׁ'
וְעֲשִׂיַת מְלָאכָה, וְכִיּוֹצֵא בְּזָה - כִּי הֵם בַּחֲנֵינָת
יָמֵי טוֹב', שֶׁהֵם כְּנֶגֶד יָמֵי רַע', עַל-כֵּן צְרִיכִין

לנהג בהם בפנה קדשות, כדי להמשיך ולהתגבר הימירטוב, ולהכניע הימירע.

אבל בפזרים, שנכנע ונתבטל שרש הרע לגמרי, ונתגלה אור-הגנוז, אור האהבה שבדעת, שהוא למעלה מהימים והמדות - על-כן אין צריכין לקדש ימי הפזרים בקדושת יום-טוב - כי הוא למעלה מהימים, ואין צריכין שום קדשה להכניע ימי הרע שלא ישלטו חסו-שלום, כי אין להם שום שליטה אז.

ועל-כן אפלו אם עושין מלאכות של חל - אין להרע שום שליטה ואחיזה בהם כלל, כי אז נכנע ונתבטל הרע לגמרי בשרשו - כי אז נתגלה אור-הגנוז, אור האהבה שבדעת, שהוא למעלה מהזמן, למעלה מהימים והמדות, למעלה מכל הקדשות.

ס.

(לקוטי-הלכות, פזרים ה, יח)

על-כן זוכין בפזרים להתגלות גדול מאד מאד, כמובא בכתבים (פרי-עץ-חיים, פזרים פ"ה) - כי אז כשנכרתו עושי רע, שהם 'המן וזרעו' וכו' - אז נתגלין 'פני ה' לעושי טוב' (כמבאר בתורה ח"א נה).

וזהו בחינת 'עצם ההארה', בחינת 'הארת מרדכי', המתגלה עכשיו בהתגלות גדול, שאין נמצא בשום זמן, כמבאר שם בכתבי האריז"ל - כי מחמת שזכו להכרית מאד את העושי רע, שהם 'המן וזרעו' וכל משפחתו' - על-ידי-יזה נתגלין ביותר 'פני ה' וזהו בחינת ההארה וההתגלות הגדולה של פזרים כנ"ל.

וזה בחינת השמחה של פזרים - בחינת (אסתר ח, טז): "ליהודים היתה אורה

ושמחה וישש"ן" - כי עקר השמחה, הוא על-ידי בחינת 'התגלות פני ה', בבחינת (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך". ומחמת שבפזרים על-ידי 'כריתות הרשעים', נתגלה ביותר בחינת 'פני ה' כנ"ל - על-כן אז השמחה גדולה מאד.

סא.

(שיח-שופי-קדש ח"ד ח)

אמר ופרש רבי פנחס קיבליטשער ז"ל את הנאמר במגלה (אסתר ב, יז): "ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים", על-פי המבאר בדברי רבנו (לקוטי-מוהר"ן ח"א מט; ח"ב א): "ש'אשה יראת ה' (משלי לא, ל), היא בחינת 'תפלה'!"

ופרש: שהתפלה החשובה והמקבלת והמרוצה ביותר, היא 'תפלת ההתבודדות', שהיא תפלה מסתרת.

וזהו: "ויאהב המלך" - הינו: "מלכו של עולם" (מגלה טז; זהר בחר קט).

"את אסתר" - הינו: בחינת 'התפלה' שהיא ב'הסתר', היא 'התבודדות'.

"מכל הנשים" - הינו: מכל התפלות. "ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות".

אחר שאמר זאת לתלמידיו בליל פזרים - רצו לשדה, ושהו שם משך כל הלילה, מרוב ההתלהבות וההתעוררות [זענעו זיי געלאפן אין פעלד אריין א גאנצע נאכט].

סב.

(שיח-שופי-קדש ח"ד צט)

ההתעוררות וההתלהבות שהיה בין אנ"ש בפזרים, בפרט בעת

'קריאת המגילה' - היתה יותר מההתעוררות שהיה באמירת 'כל נדרי'. וממש הרגישו וראו במוחש: ש"יום פנורים" הוא באמת יום כ"פנורים", כדברי התקוני-זהר (נז).

נפקדנו לטובה, ובטוח אני: שברכתכם היא היא שהועילה לי!

סג.

(שיח-טרפי-קדש ח"ד רעו)

פעם בפורים בעת השכרות והשמחה הגדולה נפל רבי ליב ז"ל (היה אדם קדוש, ואחיו של רבי סענדער טרהוויצער ז"ל) על הארץ לרב שכרותו. ואנ"ש השמחים שם, עברו משום מה לחדר סמוך לרקד שם.

קם רבי ליב ועבר למקום, וגער בהם באמרו: "וכי גם בעולם-הבא תנהגו עמי כה, שתשאירוני לבדי, וכי כה נזהגים לחבר!?"

ותכף התעוררו מדבריו, ועשו קשר ברית ביניהם: "שלא יפרדו לעולם זה מזה, הן בעולם-הזה, והן בעולם-הבא!"

סד.

(שיח-טרפי-קדש ח"ה טצג)

אנשי-שלומו בעת שכרותם בפורים, היו פועלים בברכתם ישועות רבות, וידוע בזה הרבה ספורים.

וספר רבי לוי יצחק בענדער ז"ל: שפעם עוד בהיותו באומאן, בא אליו אחד שלא הכירו, להזמין על 'סנדקאות'. ושאלו: "מי אתה, ומדוע אתה מכבדני בזה?" - ענה לו הלה: בעת שכרותכם ביום הפורים, בקשתי מכם ברכה לבן-זכר, שלא זכיתי לזה כבר כמה שנים, ואכן תכף אחר פורים

סה.

(שיח-טרפי-קדש ח"ו נח)

לרבי מאיר טעפליקער תלמיד מוהרנ"ת ז"ל, היה תלמיד שהיה דר בכפר רחוק.

והנה היו אנשי-שלומו שפטעפליק נזהגים להתאסף ביום הפורים בבית רבי מאיר, שהיה נוהג להכין את הסעודה תכף אחר חצות היום, כשהוא מגיף את תריסי הבית ומדליק נרות בנהוג, וכדי להגביר היטב השמחה.

והנה בעת הרקודים שרקדו שם אנשי-שלומו, הבחין רבי מאיר: שהתלמיד הנ"ל שגם הוא בא לשהות אצלו ביום הפורים, אינו רוקד ושמח כשאר אנשי-שלומו. עד שנגש אליו רבי מאיר ושאלו: לפשר הדבר.

ענה לו היהודי הנ"ל: "אתם אין לכם סבה מיחדת שלא לשמח, אבל אני שיש לי בפה בנות שבגרו, ואין לי בפה להשיאם ולתת עבורם נדן בנהוג, בפרט בתי 'צביה' הבוגרת מכלם ואיך אשמח!"

אמר לו רבי מאיר בתמיהה: "וכי אם-כן לא מצאת לך עצה אחרת לצאת מסבך צרותיך, אלא בזאת שתהיה במרה-שחורה!"

ותפסו וחבקו, ואמר לו חזר והגד: "אם כל-כך רע, אזי פונים וצועקים עוד ועוד אל השם-יתברך: 'צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני'" (תהלים כה, יז).

וְכַף הַכְּנִיסוֹ בְּמַעְגַל הַרוֹקְדִים הַמְּבַסָּמִים.
וְהִתְחִיל הַכַּפְרִי הַנִּלְל, לְצַעֵק וּלְשַׁאֵג
בְּקוֹלֵי־קוֹלוֹת עִמּוֹ יַחַד: "צָרוֹת לִבִּי הִרְחִיבוּ
מִמְצוֹקוֹתַי הוֹצִיאֵנִי". בְּשֶׁרֶבִי מֵאִיר מְעוֹדְדוּ
בְּכָל־פַּעַם: "וְאִם אֲכֹן כָּל־כָּף רַע, אֲזִי
צוֹעֵקִים: 'צָרוֹת לִבִּבִי וְכוּ'".

וְהִנֵּה אַחַר כַּמָּה יָמִים לְאַחַר הַפּוֹרִים, עָבַר
אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ בְּנִסְיַעְתּוֹ, דֶּרֶךְ
הַכַּפֵּר שֶׁל הַתְּלַמִּיד הַנִּלְל, וְהָיָה מְכָרָח
לְשִׁבוֹת שֵׁם.

וּכְשֶׁשָּׁהָה שָׁם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, נִתְוַדַּע מִבְּתוֹ
הַצְּנוּעָה, וְאָמַר לוֹ "רְאֵה נָא, יֵשׁ
לִי בַחֹר בְּגִיל בַּתָּךְ, אוֹלֵי נַעֲשֶׂה שְׂדוּךְ?"!

עָנָה לוֹ הַנִּלְל: "רְאֵה, לְדַבֵּר זֶה מְכָרָח אֲנִי
לְשֶׂאֱל אֶת פִּי רַבִּי!" - שָׂאֵלוֹ זֶה
מֵאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ: "מִי הוּא רַבֶּךָ?"! - עָנָה וְאָמַר
לוֹ: "הוּא רַבִּי מֵאִיר טַעֲפִלְקֵעַר ז'ל"ל" - עָנָה
וְאָמַר לוֹ הָאוֹרָח: "רַבִּי מֵאִיר, הֲלֹא־הוּא יָדִיד
נַפְשִׁי וּמְכִירֵנִי הַיָּטֵב, וּבּוֹדְאֵי יִסָּפִים לְשְׂדוּךְ
זֶה!"

וְכֵן הָוּה, וְהִשְׁתַּדְּכוּ בֵּינֵיהֶם! - וְרָאָה בַחוּשׁ:
"שְׂזֻכוֹת הַפּוֹרִים הִיא שְׁעַמְדָּה לוֹ!"

- עֲנִינֵי 'מְקָרָא מְגָלָה' ו'מְגַלַת אֶסְתֵּר' -

סו.

(ח"א י, ח)

עַל־יְדֵי 'הָאֲרַת מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר', הִינּוּ
בַּחֲנִינַת ה'יָדִין' ו'רַגְלִין' - נִתְבַּטְּלוּ
ה'כַּפִּירוֹת', וְנִתְרַבְּה 'אֲמוֹנָה' בְּעוֹלָם עַל־
יְדֵיהֶם.

וְזֶה בַּחֲנִינַת (מְגָלָה ז'): "אֶסְתֵּר בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ
נְאֻמְרָה", בַּחֲנִינַת (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ע, ט): "לִבּוֹ

נִשְׂא אֶת רַגְלָיו" - כִּי עֵקֶר הָעֵכוּב"ם תְּלוּי בָהּ,
שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת (מְשָׁלִי ה, ה): "רַגְלֶיהָ יִרְדּוֹת מְוֹת",
וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵיהָ עֵקֶר הַתְּקוּן.

וְעַל־כֵּן נִקְרָאת ה'מְגָלָה' עַל שֵׁם 'אֶסְתֵּר' -
כִּי הָעֵקֶר תְּלוּיָהּ ב'רַגְלִים', בַּחֲנִינַת
'אֶסְתֵּר', בַּחֲנִינַת (סְכָה מַט:): "מָה יִרְךָ בַּסֶּתֶר"
וְכוּ'. (הַתּוֹרָה בְּאֲרִיכוֹת, נִמְצָא לְעִיל בְּעֲנִינֵי פּוֹרִים)

סז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, צִיצִית ז, יב)

"מְצוּה לְחַזֵּר אַחַר רַב עִם בְּקִרְיַת
הַמְּגָלָה, וְאִפְלוּ אִם יֵשׁ לוֹ מֵאָה
אֲנָשִׁים" וְכוּ' (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תַּרצ, יח) - כִּי
עֵקֶר תְּקוּף הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהוּא 'מִפְּלַת
הַמְּוֹעַמְלֵק', הוּא עַל־יְדֵי ה'קְבוּץ הַקְּדוּשׁ
שֶׁל יִשְׂרָאֵל'.

וְעַל־כֵּן כָּל מָה שֶׁמִּתְקַבְּצִין וְנִתְוַסְּפִין
אֲנָשִׁים רַבִּים יוֹתֵר בְּשַׁעַת 'קְרִיַאת
הַמְּגָלָה', שֶׁהוּא 'פְּרִסוּם נִיסָא' - מִתְגַּדֵּל הַנֶּסֶם
בְּיוֹתֵר, וְנִמְשָׁךְ 'מִפְּלַת הַמְּוֹעַמְלֵק' בְּיוֹתֵר
וְיוֹתֵר וְכוּ'.

כִּי זֶה יָדוּעַ: שֶׁעֵקֶר 'קְרִיַאת הַמְּגָלָה'
ו'פְּרִסוּמֵי נִיסָא', וְכָל הַמְּצוֹת שֶׁל פּוֹרִים,
הוּא: שְׂנֻזָּבָה עַל־יְדֵי־זָה, לְהַפִּיל אֶת 'קְלַפַּת
הַמְּוֹעַמְלֵק', בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
בְּכָל אָדָם בְּפְרָטִיּוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּמְּגָלָה
בְּפָרוּשׁ (אֶסְתֵּר ה, ט): "וְהָיִמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים
וְנַעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה
מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר" וְכוּ'. וְעַל־כֵּן מְצוּה
רַבָּה לְהַשְׁתַּדֵּל, לְשִׁמְעַת הַמְּגָלָה, מִהַקְּבוּץ שֶׁל
יִשְׂרָאֵל הַיּוֹתֵר גָּדוֹל, וְכַנִּל.

סח.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, תְּפִלִּין ו, כז)

'קְרִיַאת הַמְּגָלָה', הִיא מְצוּה גְּדוֹלָה וְרַבָּה
מְאֹד, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגָלָה ג):

"מבטלין תלמוד-תורה לשמע מקרא מגלה, פהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדן - הכל מבטלין ובאין לשמע מקרא מגלה".

כי איתא בדבריו ז"ל (ח"א קצב): "שדבור אמת של צדיק-האמת, הוא בחינת פניו ושכלו ונשמתו וכו'". ואיתא שם: "שבכל ספר של צדיק, יש בו בחינת פניו וכו'".

וזוה בחינת 'מקרא מגלה', שהוא בחינת 'הארת פני מרדכי ואסתר', כי הם 'דברי אמת' שלהם, כמו שכתוב (אסתר ט, ל): "דברי שלום ואמת".

כי פשקורין את המגלה, ומפרסמין תקף הנס שנעשה על-ידי מרדכי ואסתר, על-ידי מעשיהם והנהגותיהם, שנהגו אז בחכמה נפלאה, ובצדקות גורא, ובקדושה גדולה - בזה מראין ומאירין אור פניהם הקדושים, שהוא גנוז בתוך המגלה הקדושה, שהוא ספר שלהם הקדוש - על-פן על-ידי-זה מאיר עלינו 'הארת פניהם הקדושים', שעל-ידי-זה היה תקף הנס.

כי עקר הנס בכל שנה ושנה, ובכל אדם ואדם - הוא להכניע 'קלפת המן' עמלק, שהוא 'מדת הגאות', לבטל 'סטרא-דמותא', בחינת (שם ג, יג): "להשמיד להרג" וכו', שנמשך משם. ולהמשיך בחינת 'חיים-נצחיים', שהוא בחינת 'ענוה אמתית' - שכל-זה זוכין על-ידי ראית פני הצדיק, שזהו בחינת 'מקרא מגלה', כנ"ל.

ועל-פן "מבטלין תלמוד-תורה" בשביל-זה - כי כל התורה נמשך, רק על-ידי ראית פני הצדיק' כנ"ל, על-פן בודאי כדאי לבטל תלמוד-תורה בשביל-זה, הינו:

בשביל לראות 'פני הצדיק', שהוא בחינת 'מקרא מגלה', כנ"ל.

וכן "פהנים בעבודתם" וכו' - פי כל בחינות אלו נמשכין מראית פני הצדיק, שהוא בחינת 'מקרא מגלה' - וכלם מבטלין לשמע מקרא מגלה, שהוא בחינת ראית פני הצדיק, שמשם נמשך כל-זה וכו' וכו' (עי' בפנים).

סט.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב ושאר-תעניות ד, כ)

וזוהו בחינת גדל המצוה של קריאת המגלה, כמו שהפליגו רבותינו ז"ל (מגלה ג) במעלתה, שאמרו: "שמבטלין הכל בשביל קריאתה - פהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם, הכל בטלין בשביל קריאת המגלה, ואין לך מצוה שאינה נדחית מפניה וכו'".

כי זהו עקר החדוש הנפלא של פזרים, שהוא גדול מכל המועדים בבחינה זאת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי תענית פ"א ה"א; מדרש משלי פ"ט): "שכל המועדים בטלים, וימי הפזרים לא נבטלים".

כי זכינו אז על-ידי תקפו וגבורתו וגדלתו של מרדכי הצדיק, שהכניס התעוררות התשובה כל-כך בישראל, שזעקו ישראל אל השם-יתברך בכל לבם, עד שזכו לנס נפלא ונורא כזה, עד שזכו על-ידי-זה לחדש ספר קדוש ונורא כזה, שהוא המגלה הקדושה, שהוא 'פרסומי נסא' - שמפרסמת ומגלית השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפלו בעת ההסתרה שבתוך ההסתרה, שהוא בעת תקוף מרירת הגלות בעוונותינו-הרבים, שאפלו אז הוא יתברך "אל מסתתר" (ישעיה מה, טו).

לפרסם ולגלות אלקותו יתברך על-ידו. וכן בימי הנביאים והצדיקים שאחריו וכו'.

אבל ב'נס של פזרים, לא היה שום 'שנויי-הטבע', ואף-על-פי-כן ראינו על-ידי-זה עצם נפלאות השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפלו בעת תקף ההסתרה מאד - שגם אז, נפלאותיו ומחשבותיו יתברך עלינו בכל עת ורגע.

כמו שרואים ב'ספור הנס של פזרים, מי שמשים לבו היטב לזה מתחלת המגלה עד סופה - שסבב השם-יתברך, שיעשה סעדה גדולה בזאת, בעשירות עצום ומפלג כזה, והשטן רקד שם, כי הכשיל כלם בדרך, כי את אחשורוש הכשיל שהתגאה כל כך בעשרו עד שהשתמש בכלי בית-המקדש (מגלה יב), והכניס בדעתו להכשיל את ישראל "שנהנו מסעדתו" (שם יג): "והכשילם אז בזנות" (אסתר-רבא ז, יג).

ואף-על-פי-כן, גם אז חמל השם-יתברך על עמו, ו"הקדים אז רפואה למכה" (מגלה יג): - שסבב שעל-ידי תקף תאותם וגאותם דיקא, תהרג ושתי המרשעת, ותקבל אסתר הגדלה. והריגתה היה על-ידי 'המן הרשע' בעצמו דיקא, ושיכתב אגרות הראשונות, שיהיה "כל איש שזרר בביתו" (אסתר א, כב) - שעל-ידי-זה ראו שטותו, שעל-ידי-זה נתקיימו ישראל, כמו שאמרו רז"ל (מגלה יב): "אלמלא אגרות הראשונות" וכו'.

וכן ההשגחה הנפלאה של 'מעשי בגתן ותרש', שבקשו "לשלח יד במלך" וכו' (אסתר ב, כא), שנתגלה דיקא על-ידי מרדכי ואסתר וכו', ושלא עשו שום "יקר וגדלה למרדכי על זה" (שם ו, ג). עד אחר שנתגדל

והוא יתברך מסתיר עצמו ומשגיח עלינו לטובתינו, אפלו בעת תקף הצרה בדרכים נפלאים ונוראים מאד מאד, אשר אין כל ברירה יכולה לעמד על זה. ועל-ידי-זה הוא מצילנו מכה כל אויבינו ומפר עצת אויבינו בכל דור ודור, באשר ראינו אז בימי מרדכי ואסתר, במבאר בספור המגלה הקדושה, שצריכים לשום לב בפשיטות לתקף הנסים הנפלאים האלה שעשה השם-יתברך עמנו אז, וכמו-כן הוא מתנהג עמנו בחסדו בכל דור ודור.

כי לכאורה קשה: מה קול הרעש הזה שהפליגו רבותינו ז"ל בתקף הנס של פזרים שהוא גדול מכל הנסים, במבאר בדבריהם ז"ל? - הלא ב'נס של פזרים לא היה שום 'שנויי-הטבע' כמו שהיה בנסים של 'יציאת-מצרים' ו'קריעת-ים-סוף', שראו הכל 'שדוד המערכות' ו'שנויי-הטבע' כזה, על-ידי ה'עשר מכות' שהביא על מצרים, ו'קריעת-ים-סוף' וכו'. ואם כן, מפני מה ה'נס של פזרים' גדול מכל הנסים!?

אך באמת: הנסים של 'יציאת-מצרים' ו'קריעת-ים-סוף' ו'מתן-תורה', היו נסים גדולים ומופתים נוראים מאד, שעל-ידיהם נתגלה אלקותו יתברך בעולם וכו'. אך נסים נגלים כאלה שהם 'שנויי-הטבע' - אינם יכולים להיות כי אם לפי שעה וכו', שכלם לא היו כי אם באותו העת ששמש הנס.

אבל אחר-כך, הקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בחסדו, ומסתיר את-עצמו בתוך הטבע, רק כל ימי משה רבנו עשה השם-יתברך על ידו מופתים נוראים אין מספר, שהיו 'שנויי-הטבע' מאד - כדי

הָמֵן כָּל־כֶּף, וְאִז סִבֵּב הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שִׁי נִדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ בְּלִילָה הַהוּא" וְכו' (שם ה' ג').
 וּבְכִלְזָה אָנוּ רוֹאִים: אֵיךְ נִפְלְאוֹתָיו וּמַחֲשָׁבוֹתָיו אֵלֵינוּ בְּכָל עֵת, אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתַּרְהָ.

וְעַל־כֵּן זֶה הַיָּסוּד שֶׁל פּוּרִים, גְּדוֹל מִכָּל הַנְּסִים - כִּי עַל־יְדֵי־זֶה רוֹאִים עֵצֶם הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ תְּמִיד, וּבּוֹדָאֵי כָּל מַה שְׁנַעֲשֶׂה עִמָּנוּ גַם עֵתָהּ בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ הַכֹּל לְטוֹבֵתָנוּ, וְאַף־עַל־פִּי שְׁאָנוּ רוֹאִים צְרוּת כְּאֵלֶּה בְּכָל עֵת, אַף־עַל־פִּי־כֵן צְרִיכִין לְהֶאֱמִין: שְׁבוֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה.

וּקְצַת רוֹאִים בְּעֵינֵינוּ, מִי שֶׁמְשִׁים לְבוֹ לְעֵצֶם הַנִּפְלְאוֹת שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ גַם עֵתָהּ בְּכָל דּוֹר, עַל־יְדֵי גְדוּלֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁמְקִימִים אוֹתָנוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתַּרְהָ הַזֹּאת, כִּי בְּצַר הִרְחִיב לָנוּ, שְׁגַם בְּעֵצֶם הַצָּרָה יֵשׁ בְּמַה הִרְחִיבוֹת (לְקוּטֵי־מוֹתֵרֵן ח"א קצה), וְכִמּוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם: וְעַל נֶסֶף שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל נִפְלְאוֹתָיֶךָ וְטוֹבוֹתָיֶךָ שֶׁבְּכָל עֵת וְכו', הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְכו'.

הַכֹּלל: שֶׁעַקֵּר הַחֲדוּשׁ שֶׁל פּוּרִים הוּא, שְׁרוֹאִים עַל־יְדֵי תַקְוָה הַיָּסוּד הַזֶּה, עֵצֶם הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ עֵלֵינוּ בְּכָל עֵת, אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתַּרְהָ שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתַּרְהָ, אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה מְרִירוֹת הַגְּלוּת, אַף־עַל־פִּי שְׁאִין רוֹאִים שׁוֹם 'שְׁנוּי־הַטְּבַע' - אַף־עַל־פִּי־כֵן הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְסַתִּיר אֶת־עֵצְמוֹ בְּכָל הַצְּרוּת וְהַמְּנִיעוֹת וְהַיְסוּרִים, בְּדַרְכִים נִפְלְאִים, לְטוֹבוֹתֵינוּ לְחַיּוֹתָנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה.

עַד אֲשֶׁר תִּצְמַח קֶרֶן יִשְׂרָאֵל, וַיְבוֹא מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ, וְאִז נִבִּין וְנִרְאָה, כָּל מַה שֶׁסִּבֵּב הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ בְּנִפְלְאוֹתָיו לְטוֹבוֹתֵינוּ,

אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה מְרִירוֹת הַגְּלוּת בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, וְהַכֹּל בְּדַרְכִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים, שְׁאִי־אֲפֹשֶׁר לְהַשְׁיֵגֵם כָּלֵל, בְּאִפְּן שִׁיְהִיָּה נִשְׁאָר הַבְּחִירָה לְכָל אֶחָד, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים מְכַנְּיָסִים עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה לְזַעַק לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וּלְהַתְּחַנֵּן אֵלָיו תְּמִיד, עַד שֶׁגּוֹמְרִים בְּכָל עֵת מַה שֶׁצְּרִיכִים, עַד אֲשֶׁר תִּצְמַח יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל לְעֵין כָּל.

וְעַל־כֵּן "כָּל הַמוֹעֲדִים בְּטָלִים, חוּץ מִפּוּרִים" - כִּי כָּל הַמוֹעֲדִים הֵם 'זָכָר לַיְצִיאַת־מִצְרַיִם', שֶׁהִיָּה אִז 'נְסִים נִגְלִים' שֶׁהֵם 'שְׁנוּי־הַטְּבַע', שֶׁזֶּה אִי־אֲפֹשֶׁר כִּי אִם לְפִי שְׁעָה בְּנ"ל.

אֲבָל לְעֵתִיד, תִּתְנַהֵּג הָעוֹלָם עַל־יְדֵי הַשְּׁגָחָה וְנִפְלְאוֹת בְּכָל עֵת וְשְׁעָה וְרַגַע, וַיִּרְאוּ בְּכָל עֵת נִפְלְאוֹתָיו הָעֲצוּמִים. וְעַל־כֵּן יִהְיוּ "כָּל הַמוֹעֲדִים בְּטָלִים". אֲבָל 'יָמֵי הַפּוּרִים לֹא נִבְטָלִים' - כִּי גַם בַּיָּסוּד שֶׁל פּוּרִים רְאוּ נִפְלְאוֹת הַשְּׁגָחָתוֹ בְּכָל עֵת וְרַגַע - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת הַשְּׁגָחָתוֹ שֶׁל לְעֵתִיד. וְעַל־כֵּן יָמֵי הַפּוּרִים לֹא יִבְטָלוּ גַם לְעֵתִיד.

עַל־כֵּן 'מִצְוַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה' יִקְרָה וְגְדוּלָה כָּל־כֶּף - כִּי מִפְּרָסְמִין גַּם כְּזֶה, שְׁרוֹאִין הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ עֵלֵינוּ בְּכָל עֵת, אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתַּרְהָ, אֲפֹלוּ בְּעֵת שִׁישְׁרָאֵל רַחוּקִים מֵאַרְצָם. וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לָנוּ תַקְוָה גַם עֵתָהּ בְּגְלוּת הַמֶּר הַזֶּה.

וְעַקֵּר הַיָּסוּד הוּא, בְּבַחֲנִיַת מַה שֶׁמְבַאֵר בְּתוֹרַת הַנֶּ"ל (ח"א סא): "שֶׁעַל־יְדֵי שְׁעוֹשִׁין 'תְּשׁוּבָה', עַל־יְדֵי הַמְּרִיבָה וְהַמְּחַלְקֶת - עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'סֵפֶר חֲדָשׁ' וְכו', וְנִשְׁלַם הַתּוֹרָה; וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָלַת הַתּוֹרָה בְּתוֹךְ 'אֶבֶן־שִׁתִּיָּה', בְּבַחֲנִיַת 'קֶדְשֵׁי־קֶדְשִׁים'; וְנִמְתַּקֵּין כָּל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְכָל מְקוֹם שִׁישׁ דִּין הַכֹּל נִמְתַּק וְכו'".

וְזָהוּ בַּחֲנִינַת אֲתָקָף הַנֶּסֶם שֶׁל פּוּרִים, שְׂזָכוּ
עַל-יְדֵי גְדֹל הַנֶּסֶם: שִׁיתְחַדֵּשׁ סֵפֶר
קְדוּשׁ בְּזָה, שֶׁהִיא הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה,
שְׁקוֹרֵין בְּרַבִּים, וּמְבַרְכִין עָלֶיהָ תַּחֲלָה וְסוּף -
שְׁמִיזֵם מִתַּן-תּוֹרָה, לֹא נִתְחַדֵּשׁ סֵפֶר בְּזָה
שִׁיקְרָאוּ בוֹ בְּצַבּוֹר בְּבִרְכָה תַּחֲלָה וְסוּף.

וְעַל-יְדֵי שְׁנֵיתְחַדֵּשׁ סֵפֶר בְּזָה שְׁמִגְלָה
וּמְפָרְסֵם אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם
- עַל-יְדֵי-זָה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין עֲלֵינוּ בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר, קְדֻשַׁת הַסְּפָרִים-הָאֲמִתִּיִּים שֶׁל גְּדוּלֵי
הַצַּדִּיקִים-הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁמְחַדֵּשִׁים סֵפָרִים
נִפְלְאִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר.

וְעַקֵּר מַעֲלַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים הֵיחָם
הוּא: שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'קִיּוּם-הַתּוֹרָה',
שְׂזוֹכִין עַל-יָדָם לְהִתְעוֹרְרוֹת אֲמִתִּי, וּלְעִצּוֹת
אֲמִתִּיּוֹת נוֹרָאוֹת - לְזִכּוֹת עַל-יָדָם כָּל אֶחָד,
לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה בְּאֵמֶת בְּתַמִּימוֹת. שֶׁעַל-יְדֵי
סְפָרִים הָאֵלֶּה, עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁעַל-
יְדֵי-זָה נִכְלָלַת בַּבְּחִינַת 'קְדֻשַׁי-קְדָשִׁים' כִּנּוּ"ל
- שֶׁעַל-יְדֵי-זָה נִמְתַּקֵּן כָּל הַדֵּינִים שֶׁבְּעוֹלָם,
כִּנּוּ"ל.

וְזָהוּ (אֶסְתֵּר ט, כה): "וּבְבֹאֵה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ,
אָמַר: עִם הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ
הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁב עַל הַיְהוּדִים עַל רֹאשׁוֹ".
"עִם הַסֵּפֶר" דִּיקָא - שִׁדְיָקָא עַל-יְדֵי בַּחֲנִינַת
"הַסֵּפֶר" הַנּוּ"ל, עַל-יְדֵי-זָה דִּיקָא "יָשׁוּב
מִחֲשַׁבְתּוֹ הָרָעָה עַל רֹאשׁוֹ".

כִּי עַל-יְדֵי שְׁנֵיתוֹסֵף 'סֵפֶר' - עַל-יְדֵי-זָה
נִמְתַּקֵּין כָּל הַדֵּינִים שֶׁבְּעוֹלָם כִּנּוּ"ל, עַד
שְׂזוֹכִין לְעִצּוֹת שְׁלֵמוֹת, עִצּוֹת עֲמֻקּוֹת מְאֹד,
שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'קִיּוּם-הַתּוֹרָה' - בַּחֲנִינַת (שֵׁם פְּסוּק
טו): "קִיּוּמוֹ וְקִבְלוֹ", כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
(שַׁבָּת פח.): "הַדָּר קִבְלוּהָ בִימֵי אַחֲשׁוּרוֹשׁ".

וְעַל-יְדֵי-זָה מְמַשִּׁיכִין בַּחֲנִינַת 'קִיּוּם-
הַתּוֹרָה' בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, עַל-
יְדֵי הַסְּפָרִים-הַקְּדוּשִׁים שֶׁמְחַדֵּשִׁין הַצַּדִּיקִי-
אֵמֶת בְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם 'שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה',
שֶׁתִּהְיֶה נִכְלָלַת בַּבְּחִינַת 'קְדֻשַׁי-קְדָשִׁים',
שֶׁעַל-יְדֵי-זָה עַקֵּר 'קִיּוּם-הַתּוֹרָה' - כִּי זוֹכִין
לְעִצָּה שְׁלֵמָה, וּלְהִנְהֻגוֹת יִשְׁרוֹת עַל-יָדָם,
וּכְנ"ל.

ע.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, פּוּרִים א, א)

מְצִינּוּ שְׁכָל עַקֵּר הַגְּאֻלָּה הַהוּא, הִבִּיא
מְרַדְּכֵי עַל-יְדֵי 'סֵפֶר מַעֲשֵׂה',
בַּחֲנִינַת (אֶסְתֵּר ב, כב): "וַיַּגִּד מְרַדְּכֵי לְאַסְתֵּר
הַמֶּלֶכָּה" - שֶׁסֵּפֶר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהִיא - לְאַסְתֵּר,
שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת ה'הַסְּתֵרָה', בַּחֲנִינַת 'שְׁנָה' - כִּדִּי
לְעוֹרֵר מִה'שְׁנָה', וּלְגַלּוֹת ה'הַסְּתֵרָה' עַל-יְדֵי-
זָה.

וְכֵן הִיָּה בְּסוּף, שֶׁעַל-יְדֵי-זָה בָּאָה הַגְּאֻלָּה
אֲז, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ו, א): בְּלִילָה
הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ - "שְׁנַת מַלְכוּ שֶׁל
עוֹלָם" (מְגִלָּה טו:). וְזָה הִיָּה עַל-יְדֵי 'סֵפֶר-
מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל בַּחֲנִינַת מְרַדְּכֵי, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב
(אֶסְתֵּר ו, א-ב): וַיֹּאמֶר לְהִבִּיא אֶת סֵפֶר הַזְּכֵרוֹנוֹת
דְּבָרֵי הַיָּמִים וְכוּ', וַיִּמְצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד
מְרַדְּכֵי - שֶׁמְצָאוּ 'סֵפֶר-מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל
מְרַדְּכֵי, בַּחֲנִינַת "רַב הַסֵּד" (מַחְבְּרַת-הַקֶּדֶשׁ
לְהֶאֱרִיז"ל, פּוּרִים; לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א ט).

כִּי עַל-יְדֵי 'סֵפֶר-מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל מְרַדְּכֵי'
שֶׁסֵּפֶר לְאַסְתֵּר, שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת 'כְּנֻסַת-
יִשְׂרָאֵל', שֶׁבָּאוּ ב'הַסְּתֵרַת-פְּנִים' בַּבְּחִינַת
'שְׁנָה' כִּנּוּ"ל - וְעַל-יְדֵי-זָה הַקִּיצֵם וְעוֹרְרָם
מִה'שְׁנָה' וְהַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה - עַל-יְדֵי-זָה גָּרַם
בַּחֲנִינַת 'הַתְּעוֹרְרוֹת-הַשְּׁנָה' לְעֵלָּא, בַּחֲנִינַת
נִדְּדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ" הַנּוּ"ל, כִּי עַל-יְדֵי

את־עֲרוֹתֶיךָ וְלֹתֶיךָ הוּא אֶת־עֲרוֹתֶיךָ דְלַעֲלֹא' (זהר לך־לך פת. ויצא קסד. ויחי רלה. ועוד).

וְזֶה בְּחִינַת (אסתר ב, כב): "וְתֹאמֶר אֶסְתֵּר לְמַלְכֵךְ בְּשֵׁם מֶרְדֳּכָי" - שְׁבַחֲנִית אֶסְתֵּר, דְּהִינּוּ 'בְּנֶסֶת־יִשְׂרָאֵל', הִיָּה לָהּ פֶתַח־זוֹן פֶּה לְהַמְלִיץ טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי סִפְרָה לְמַלְכוּתָהּ שֶׁל עוֹלָם, וְהִבִּיֵּאתָ לְמַעֲלָה 'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־שָׁמַיִם שֶׁל מֶרְדֳּכָי, שְׁעַל־יַד־יְזַהֵר הִיָּה הַתְּעוֹרְרוֹת־הַשָּׁנָה, כִּי־ל'.

זֶהוּ בְּחִינַת 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, שְׁקַבְעוּ לְדוֹרוֹת לְקִרְוֹת הַמְּגִלָּה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְהִיא עֵקֶר הַמְצוּהָ שֶׁל פּוּרִים - כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל שָׁנָה מִבְּחִינַת 'שָׁנָה, עַל־יַד־יְזַהֵר 'סְפוּרֵי מַעֲשֵׂה שֶׁל שָׁנָה קְדָמוֹנִיּוֹת'.

שָׁנָה בְּחִינַת הַמְּגִלָּה, שֶׁהִיא דָּבָר יָקָר מְאֹד - וְכָל עֵקֶדָה הוּא בְּחִינַת 'סְפוּרֵי מַעֲשֵׂה, שְׁמַתְחַלֵּת: "וַיְהִי בִימֵי אַחַשְׁוֵרוּשׁ". וְכֵן עַד סוֹף הַמְּגִלָּה - הַכֹּל הוֹלֵךְ עַל דְּרֹךְ 'סְפוּרֵי מַעֲשֵׂה, וְהוּא מַעֲשֵׂה שֶׁל מֶרְדֳּכָי וְאֶסְתֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מַעֲשֵׂה שֶׁל שָׁנָה קְדָמוֹנִיּוֹת, שְׁעַל־יַד־יְזַהֵר מְעוֹרְרִין מִהַשָּׁנָה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.

בְּבַחֲנִית (אסתר ט, כז-כח) וְהִימִים הָאֵלֶּה נִזְפָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה - שֶׁהַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הִימִים הָאֵלֶּה, מְבִיֵּאִים לְבַחֲנִית 'זְפָרוֹן' בְּכָל שָׁנָה וְכוּ', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁכַחָה'.

כִּי הַשָּׁנָה הִיא הַסְּתַלְקוֹת הַמִּזְחִין, שָׁנָה בְּחִינַת 'שְׁכַחָה' שְׁרָצָה הָמֶן לְהַגְבִּיר עֲלֵיהֶם, בְּבַחֲנִית "הַפִּיל פּוּר" (שם ג, ז), שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁכַחָה, כְּמוֹבָא.

וְכֵן בְּכָל שָׁנָה נַעֲשֵׂה זֹאת, כְּמוֹבָא בְּסְפָרִים (פְּרִיעֲזֵי־חַיִּים, פּוּרִים פ"ה), וְעַל־יַד־יְזַהֵר 'קְרִיאַת

הַמְּגִלָּה' כִּי־ל, מְבַטְלִין הַשְּׁכַחָה, בְּחִינַת הַשָּׁנָה, כִּי־ל.

וְכֵן מֵהֵאָי טַעְמָא אָמְרוּ רַז"ל (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תרצ, יז): "צָרִיךְ לְפַשְׁטָהּ כְּאֵגֶרֶת" - כִּי הִיא כְּמוֹ 'סְפוּרֵי מַעֲשֵׂה, שְׁמַסְפְּרִין מֵאֵגֶרֶת' מַעֲשֵׂה שֶׁהִיָּה בִימֵי מֶרְדֳּכָי וְאֶסְתֵּר, בְּחִינַת 'מַעֲשֵׂה שֶׁל שָׁנָה קְדָמוֹנִיּוֹת, כִּי־ל'.

עא.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, פּוּרִים ב, א - עַל־פִּי לְקוּטֵי־ מוֹהַר"ן ח"א יז, וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁמֵיהֶם)

'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, זֶה בְּחִינַת הַפְּתָב שֶׁנַּעֲשֵׂה עַל־יַד־יְזַהֵר מֶרְדֳּכָי, שְׁנִכְתָּב וְנַחֲקָק בְּסְפָרֵיהֶם, שְׁעַל־יַד־יְזַהֵר נַעֲשֵׂה הַנֶּס.

כִּי עַל־יַד־יְזַהֵר נַעֲשִׂין 'גְּרִים, בְּחִינַת (אסתר ח, יז): "וְרַבִּים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתְיַהֲדִים" - שְׁעַל־יַד־יְזַהֵר נִשְׁלָם 'פְּגָם־הַמְּזַבָּח, שְׁעַל־יַד־יְזַהֵר נִשְׁלָם הַדַּעַת, שְׁעַל־יַד־יְזַהֵר נִתְגַּלָּה 'אֹרֶז־הַצַּדִּיק' הַמְּגִלָּה הַתְּפָאֵרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעַל־יַד־יְזַהֵר כָּל זֶה, הוּא 'מַפְלַת הָמֶן, שְׁיִנְיֻקְתוֹ מִ'פְּגָם־הַמְּזַבָּח'.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר 'תְּקוּן הַמְּגִלָּה, נִתְתַּקְנָה וְנַעֲשִׂית שְׁתַּהֲיָה כְּתוּבָה בְּסְפָרֵיהֶם, וְכְמוֹ שְׁמוּבָא (מֶרְדֳּכָי, שְׁבַת שְׁצו; טוּרֵי־זָהָב, אֲרַח־חַיִּים שְׁלֹה, סְקִי"א): "שְׁבִשְׁבִיל־זֶה אֵין שׁוּם שֵׁם בְּפָרוּשׁ בְּכָל הַמְּגִלָּה מִחֲמַת זֶה, שְׁתַּהֲיָה כְּתוּבָה בְּסְפָרֵיהֶם".

כִּי כָּל עֵקֶר בְּחִינַת הַמְּגִלָּה, הוּא בְּחִינַת הַפְּתָב שֶׁנַּחֲקָק וְנִכְתָּב בְּסְפָרֵיהֶם, שֶׁנַּעֲשֵׂה עַל־יַד־יְזַהֵר מֶרְדֳּכָי, שְׁעַל־יַד־יְזַהֵר נַעֲשֵׂה הַנֶּס שֶׁל מַפְלַת הָמֶן, כִּי־ל. (עֵין לְחֵן לְקוּטֵי־ מוֹהַר"ן ח"א יז, הַמוּבָא בְּמַעֲרַכַת "מַגְלַת אֶסְתֵּר", בְּפָסוּק (אסתר ג, ב): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֳּכָי").

עב.

(לקוטי־הלכות, פורים ד, ה)

ה'מגלה' הוא לשון 'התגלות', כמובא (פריי-עצ"תיים, פורים פ"ה) - כי נתגלה 'תורה חדשה', על־ידי שנתגלה 'אור האהבה' שבדעת, שהוא בחינת 'אורייתא דעתיקא סתימאה', שמשם יונקת התורה־הקדושה שלנו.

ועל־כן לא נתנה [התורה], עד אחר שבא 'עמלק', והכניעו אותו - כי עקר 'התגלות התורה', תלוי ב'הכנעת עמלק', שהוא בחינת הקלפה שיניקתה מההסתרה, בבחינת הקלפה השנייה, שאין שם שום 'טוב', והוא 'כלו רע', ואין שם שום 'שכל' ושום 'ניצוץ דקדושה'. וכשמכניעין אותו, אזי נתגלה ה'הסתרה', ואזי זוכין ל'תורה' - כי כל התורה־הקדושה, יונקת מבחינת ה'אהבה־שבדעת, שהוא 'אורייתא דעתיקא סתימאה'.

ועל־כן קבלו ישראל התורה מחדש בימי אחשורוש - כי עקר קבלת־התורה תלוייה ב'הכנעת המן־עמלק, כנ"ל.

ועל־כן אין בהמגלה שום שם בפרוש, רק ברמז בראשי־תבות - כי הוא בחינת 'אור־הגנוז', בחינת התורה הגנוזה שנתגלה אז - ששם הוא למעלה מכל הקדשות.

עג.

(לקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד, ז)

זה בחינת 'קריאת המגלה', שהיא בחינת 'קריאת התורה', שהיא בחינת 'יראה' - כי צריכין לעמד בשעת הקריאה, באימה ויראה ורתת וזיעה, כמו בשעת מתן־תורה, כמובא בכל הספרים.

ועכשו ממשיכין היראה בשכל עליון מאד מאד, על־ידי 'קריאת המגלה', שהיא 'פרסומי נסא' - שמפרסם: שאין להתירא משום אדם ומשום דבר שבעולם, כי אם מהשם־יתברך לבדו, כמו שראינו בחוש בתקופה הנס הנורא הזה, על־ידי 'מפלת המן' ו'גדלת מרדכי'.

וזה בחינת (אסתר ח, יז; ט, ג): "ורבים מעמי הארץ מתיידיים כי נפל פחד מרדכי עליהם" - "פחד מרדכי" דיקא, בחינת 'יראה עלאה'.

עד.

(לקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד, כה)

על־כן "אין קורין הלל בפורים" (מגלה יד, ערכין י): - כי 'הלל' הוא בחינת 'בטול מלכות הרשעה', בחינת: "הללו עבדי ה'" (תהלים קיג, א), "ולא עבדי פרעה" (מגלה וערכין שם). וזה אין שייך בפורים - כי "אפתי עבדי אחשורוש אגן" (שם). כי 'מלכות־הרשעה' שהיא 'מלכות אחשורוש', לא נתבטל אז.

אבל באמת: זהו עקר תקופה הנס, ועל־ידי־זה עקר קיום שלנו בגלות הזה.

וכל הקדשות של פסח ושל־רגלים, שהם בחינת 'בטול מלכות־הרשעה' - לא היינו יכולים להמשיך עלינו עתה בגלות הזה שמלכי העכו"ם מושלים עלינו, בייאם דיקא על־ידי 'תקופה הנס של פורים', שמגלה לנו: שגם עתה בגלות הזה "מלכותו בכל משלה" (תהלים קג, יט). ועל־כן "פורים הכנה לפסח", כמו שמבאר בסימן ע"ד בלקוטי־תניינא.

וזהו (מגלה וערכין שם): "דבר אחר, קריאתה זהו ה'לילא' - הינו: כי 'קריאת

המגלה הוא עקר ה'הלל'. כי כל ההלל שאנו
אומרים בכל הימים טובים - לא היה לנו פח
להמשיך קדשת ההארה והמחין של הימים-
טובים, שזהו בחינת ה'הלל' שהוא מחין
גמורים - פי"אם על-ידי קריאת המגלה,
שפרסם שגם "בעבדתנו לא עזבנו אלקינו"
(עזרא ט, ט), וגם עתה "מלכותו בכל משלה".

ועל-כן "מתר בעשית מלאכה" - כי אז
ממשיכין ה'קדשה' שהיא
ה'יראה', אפלו בעת העבדות, שזהו עקר
התקון. וזה עקר הנס של פורים. ועל-ידי-זה
תהיה עקר הגאלה שלמה של משיח במהרה
בימינו - על-ידי שאנו ממשיכין מלכותו
ויראתו עלינו, "אפלו בעבדותנו" - אפלו
בעצם גלותנו בגשמיות ורוחניות.

- עניני משלוח מנות -

עה.

(לקוטי-הלכות, נטילת ידיים לסעודה ו, ד)

זה בחינת סעדת פורים ו'משלוח מנות' -
כי עכשו האכילה בקדשה, בבחינת
'הארת-הרצון', כי נמשכת מה'רמזים' שיש
ב'ים החכמה'.

ועל-כן "כל אחד שולח לחברו מנות
מסעדת פורים" - כדי לרמז לו
על-ידי-זה ה'רמזים' שיש ב'ים החכמה'.

כי כבר מבאר בתורה הנ"ל (ח"ב ז):
"שהעקר שכל אדם ידבר עם חברו
ביראת-שמים, ויאיר לו ויקבל ממנו הארת
הרבי', שמאיר בבו ונתלמיד שמלא כל הארץ
כבודו וה' אתנו" וכו'.

ועקר שלמות הארת-הדעת, הוא על-ידי
ה'רמזים' וכו', שמהם ה'פרנסה
דקדשה' של ישראל, שהיא בחינת 'מן',
בחינת (מכילתא פרשת ויסע פרשה ב): "לא נתנה
תורה אלא לאוכלי המן", שנאמר בו (שמות
טז, טז): "כי לא ידעו מה הוא", בחינת "תכלית
הידיעה אשר לא נדע".

רק בדרך 'רמזים' יכולים לרמז לכל אחד
לפי ערכו, 'תכלית הידיעה הזאת',
שהוא 'השגת משה', שהוא בחינת הרבי
האמת', שהוא בחינת 'מן' שירד בזכותו -
שהוא יודע להאיר 'תכלית הידיעה הזאת',
על-ידי ה'רמזים' וכו'.

וזהו בחינת (אסתר ט, יט-כב): "משלח מנות
איש לרעהו", וכנ"ל: ששולח כל
אחד לחברו מנות, שהם מיני אכילה של
'סעדת פורים', שבהם מלבשים ה'רמזים'
הנ"ל - כדי שיאיר כל אחד בחברו הידעת
הקדושה הנ"ל, על-ידי ה'רמזים' הנ"ל וכו',
וכנ"ל.

עו.

(לקוטי-הלכות, ברכות-הראיה
ושאר ברכות-פרטיות ד, יב)

זהו בחינת (אסתר ט, יט): "משלוח מנות איש
לרעהו" וכו' - כדי להגדיל האהבה
והשלום בין איש לרעהו, על-ידי ה'משלוח
מנות' ששולחין מזה לזה.

עז.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, יח)

וזה בחינת "משלוח מנות איש לרעהו"
(אסתר ט, יט-כב) - כי כל אחד יש לו
נעשה ונשמע" כפי מדרגתו, ועל-כן כל
אחד שולח מהארה שלו לחברו, כי כל אחד
צריך להאיר בחברו מהארתו והשגתו.

וְזֶהוּ (נחמיה ח, י): "אֲכָלוּ מֵעֲדָנִים וּשְׂתוּ מִמַּתְקִים, וְשָׁלְחוּ מְנוֹת לְאִין נְכוּן לוֹ וְכוּ', כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזְכֶם" - כִּי בְּשִׂזְכִּין לְבַחֲנֵת "חֲדוֹת ה'" וְכוּ' - הִינּוּ בַחֲנֵת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" וְכוּ', וְזֶה מְאִיר בְּתוֹךְ הָאֲכִילָה, וְזֶה בַחֲנֵת 'פּוֹרִים' - שָׂאז צְרִיכִין לְשַׁלּוֹחַ מְנוֹת, לְהָאִיר כָּל אֶחָד בַּחֲבֵרוֹ וְכוּ', כַּנִּל.

עח.

(לקוטי־הלכות, פזרים ה, טז)

זֶה בַּחֲנֵת (אסתר ט, יט-כב): "מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ" - לְהִרְאוֹת גְּדֹל הַתַּפְּשֻׁטוֹת הָעֵינַיִן-טוֹבָה עִבְשִׁיו, שֶׁכָּל אֶחָד עֵינָיו טוֹבָה וְיָפָה בַחֲבֵרוֹ, וְשׁוֹלְחִין מְנוֹת זֶה לְזֶה, וְזֶה לְזֶה - שֶׁכָּל זֶה הוּא בַחֲנֵת "טוֹב-עֵינַיִן", שֶׁכָּל אֶחָד עֵינָיו טוֹבָה בַחֲבֵרוֹ.

עט.

(לקוטי־הלכות, עבודת־אלילים ג, טז)

וְזֶה בַּחֲנֵת (אסתר ט, יט-כב): "וּמְשַׁלּוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ" - כִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ שְׂיִתְחַבֵּר וְיִכְלַל בַּחֲבֵרוֹ, עַל-יְדֵי 'מְשַׁלּוֹחַ מְנוֹת' מְזֶה לְזֶה.

כִּי כְּשֶׁמְכַנְיַעִין ה'מְדַמָּה', שְׂזֵהוּ בַחֲנֵת 'פּוֹרִים' - אֲזִי כָּל אֶחָד מְרִים וּמַגְבִּיחַ אֶת חֲבֵרוֹ מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא. עַל-כֵּן צְרִיכִין לְשַׁלּוֹחַ מְנוֹת מְזֶה לְזֶה, בְּדֵי שְׂיִכְלַל כָּל אֶחָד בַּחֲבֵרוֹ, לְהוֹרוֹת: שֶׁעִבְשִׁיו שֶׁנִּכְנַע ה'מְדַמָּה' שֶׁבְּכָל הַמְדַרְגּוֹת.

כִּי 'הָמֵן הָרָשָׁע' יִמַּח-שְׁמוֹ, הִיָּה כָּלוּל מִכָּל הָרָע שֶׁבְּמְדַמָּה' שֶׁבְּכָל הַמְדַרְגּוֹת. וְעִבְשִׁיו שֶׁנִּכְנַע וְנִפְּלַע עַל-יְדֵי 'תַּקְוָה הַנֶּס' שֶׁל פּוֹרִים, עַל-כֵּן עֵתָה כָּל אֶחָד נִכְלַל בַּחֲבֵרוֹ, כִּי כָּל אֶחָד מְרִים וּמַגְבִּיחַ אֶת חֲבֵרוֹ. וְזֶה בַחֲנֵת "מְשַׁלּוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ", וְכַנִּל.

פ.

(לקוטי־הלכות, בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד, כב)

"וּמְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ" (אסתר ט, כב), מוֹבָן בַּפְּנוּת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, פּוֹרִים פ"ו): שֶׁ'אִישׁ' הוּא בַחֲנֵת גְּבִיחָה, וְרֵעֵהוּ' הוּא בַחֲנֵת נְמוּכָה מְאֹד מִפְּנֵי אֵךְ בְּשִׂיזְרָד הַבַּחֲנֵת גְּבִיחָה שֶׁנִּקְרָאת 'אִישׁ' בְּעוֹלָם לְמַדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה - אֲזִי נִקְרָא גַם הַבַּחֲנֵת וּמַדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה 'רֵעֵהוּ' שֶׁל הָאִישׁ הַנִּל, שֶׁהוּא הַבַּחֲנֵת הַגְּבוּהָה, שְׂזֵהוּ בַחֲנֵת (רוֹת ד, ז): "שֶׁלַּף אִישׁ נִעְלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ", עֵינַיִן-שָׁם.

הִינּוּ: שֶׁבְּפּוֹרִים נִמְשָׁךְ הָאָרֶה נִפְלָאָה וְחֻסַּד נִפְלָא מְאֹד, עַד שֶׁכָּל הַמְדַרְגּוֹת הַגְּבוּהוֹת, מְאִירִין בַּמְדַרְגּוֹת הַנְּמוּכוֹת מְאֹד, כְּאִלוֹ הֵם שׁוֹיִן בַּבַּחֲנֵת 'אִישׁ' וְרֵעֵהוּ' - שְׂזֵהוּ בַחֲנֵת (שְׁמוֹת יח, ז): "וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם", הַנִּיאָמַר בְּמִשְׁחָה וַיִּתְרוֹ, וְאָמְרוּ רַז"ל (רש"י שָׁם): "מִי הַקְּרוֹי אִישׁ, זֶה מִשְׁחָה".

וְכַפָּה הִיָּה רְחוּקִים זֶה מִזֶּה. מִשְׁחָה קָבַל הַתּוֹרָה מִפִּי הַגְּבוּרָה, וַיִּתְרוֹ נִתְגַּיֵּר מִמְּקוֹם רְחוּק וְטָמֵא מְאֹד, כִּי לֹא הִנִּיחַ עֲבוּדָה-זָרָה שֶׁלֹּא עֲבָדָהּ, בְּפִרְט בְּעֵת שֶׁבָּא לְמִשְׁחָה, שֶׁעֲדִין לֹא נִתְגַּיֵּר, רַק שָׂרְצָה לְהַתְגַּיֵּר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן קוֹרְאִים 'אִישׁ' וְרֵעֵהוּ'.

כִּי כָּךְ דִּרְבּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַגְּבִיחַ מְאֹד, שֶׁהוּא בַחֲנֵת מִשְׁחָה - שֶׁהוּא מוֹרִיד אֶת-עַצְמוֹ וּמְקַרֵּב אֶת-עַצְמוֹ כָּל-כָּף, לְמִי שִׁישׁ לוֹ אֵיזָה רְצוֹן לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֵמֶת - הוּא מְקַרֵּב אֶת-עַצְמוֹ אֵלָיו כָּל-כָּף, כְּאִלוֹ הִיָּה 'חֲבֵרוֹ' מִמֶּשֶׁ, כְּאִלוֹ הֵם 'אִישׁ' וְרֵעֵהוּ'.

וְזֶה סוּד "מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ" - כִּי הַמְּנוֹת שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהֵם 'מִינֵי מְאָכָל וּסְעֻדָּה' שֶׁל פּוֹרִים, הֵם בַּבַּחֲנֵת 'יִרְאָה', כִּי עִקַּר ה'יִרְאָה' מִתְגַּלֶּה בְּעֵת ה'אֲכִילָה' - שְׂזֵהוּ

גִּדְל מַעֲלַת סְעֻדַת פּוּרִים, שִׁיקְרָה מְאֹד, מִחֲמַת שְׂאֵז מְאִירָה יִרְאָה נִפְלְאָה מְאֹד. וְעַקֵּר הַמְּשַׁכֵּת הַיִּרְאָה, הִיא בַּעַת הָאֲכִילָה וְהַסְעָדָה, בְּבַחֲיַנַת (רוֹת ב, יד): "לָעַת הָאֶכֶל גְּשִׁי הַלֵּם", כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־הַנִּינְאָ (סִימָן עז).

וְאִלּוּ ה'מֵאֲכָלִים שֶׁל פּוּרִים הַקְדוּשׁ, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַת יִרְאָה וְדַעַת נִפְלְאָ - עַל־כֵּן נִקְרְאִים 'מְנוֹת', בְּחִינַת 'מֵן שְׂאֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, שֶׁהָיָה דַעַת נִפְלְאָ, בְּחִינַת יִרְאָה קְדוּשָׁה'.

פ.א.

(לִקוּטֵי־הַלְכוּת, אֲפוּטְרוֹפּוּס ב, י)

זֶה בְּחִינַת (אֲסֵתֵר ט, יט-כב): "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - דְּהֵינּוּ: שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁלַּח לְחֵבְרוֹ מֵה'מֵאֲכָלִים שֶׁל פּוּרִים'.

זֶה בְּחִינַת מַה שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁם בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל (ח"א כא, ט): "שְׁמִי שְׂזוּכָה לְבַחֲיַנַת הַתְּגַלּוֹת־הַמְּקִיפִים, הוּא צָרִיךְ לְהֵטִיב מִטּוּבוֹ לְאַחֲרִים, וּלְגַלּוֹת הַסְּגָלָה לְעַם סְגָלָה - דְּהֵינּוּ: לְדַרְשׁ בְּרַבִּים וּלְגַלּוֹת לְאַחֲרִים, מַה שְׂזוּכָה שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ מִ'הָאֲרַת־הַמְּקִיפִים' הַנ"ל וְכוּ', עֵינֵי־שָׁם.

וְזֶה בְּחִינַת "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - כִּי ה'מֵאֲכָלִים שֶׁל פּוּרִים, הֵם בְּחִינַת 'הָאֲרַת־הַמְּקִיפִים' וְכוּ'. וְעַל־כֵּן כָּל אֶחָד מְחַיֵּב לְשַׁלַּח לְחֵבְרוֹ מֵה'מֵאֲכָלִים שֶׁל פּוּרִים' "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת" - כִּדֵּי לְהֵטִיב מִטּוּבוֹ לְאַחֲרִים.

כִּי ה'מִשְׁלֹחַ מְנוֹת' שְׂשׁוּלְחִין אֶחָד לְחֵבְרוֹ מֵה'מֵאֲכָלִים שֶׁל פּוּרִים' - זֶה מְרַמֵּז עַל ה'מְקִיפִים' שְׂזוּכִין בְּפוּרִים, שֶׁהֵם מְאִירִין בְּהַמֵּאֲכָלִים כַּנ"ל - שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְגַלּוֹת וּלְהֵאִיר בְּחֵבְרוֹ הָאָרֶזֶה זֹו וּלְהֵטִיב מִטּוּבוֹ לְאַחֲרִים, כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן נִקְרָא "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת" - לְשׁוֹן 'מֵן, כִּי הֵם בְּחִינַת 'מֵן, שֶׁהוּא [ה'מֵן הוּא] 'דַּעַת' (לִקוּטֵי־מִוֶּהֲרֵן ח"א נו), בְּחִינַת [ה'מֵן הוּא] "מֵאֲכָל שֶׁל צְדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא" (תְּנִינָה יב). וְעַקֵּר מֵאֲכָל הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד־לְבָא, זֶה בְּחִינַת 'הַשְּׁגָת הַמְּקִיפִים' שִׁתְּגַלּוּ לְעֵתִיד וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן "צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁלַּח לְחֵבְרוֹ" - כִּדֵּי לְהֵטִיב מִטּוּבוֹ לְאַחֲרִים כַּנ"ל, כִּי עַל־יְדֵי ה'אֲכִילָה', מִתְחַפְּרַת הַנְּשָׁמָה עִם הַגּוֹף, וּמְאִיר הַמְּקִיף לְפָנָיו, כִּי גּוֹף וּנְשָׁמָה הֵם בְּחִינַת 'פְּנִימִי וּמְקִיף', וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי 'אֲכִילַת פּוּרִים' - עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא מְאִירִים ה'מְקִיפִים'. וּמֵאִלּוּ ה'מְקִיפִין' הַמְּתַגַּלִּין בְּפוּרִים שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁים בְּהַמֵּאֲכָלִים - שׁוֹלַח כָּל אֶחָד לְחֵבְרוֹ 'מִשְׁלֹחַ מְנוֹת', כַּנ"ל.

- עֵינֵי 'מִתְנוֹת לְאֲבִינִים' -

פ.ב.

(לִקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּרִכּוֹת־הֶרְאִיָּה וּשְׁאָר בְּרִכּוֹת־פְּרָטִיּוֹת ד, יב)

זֶה בְּחִינַת "מִתְנוֹת לְאֲבִינִים" (אֲסֵתֵר ט, כב) - שְׂמַרְבִּין לְתַן בְּפוּרִים, וְ"כָל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל, נוֹתֵנִין לוֹ" (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ד; שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תְּרַצד, ג), הַכֹּל כִּדֵּי לְהַרְבּוֹת ה'שְׁלוֹם', בְּחִינַת (אֲבוֹת פ"ב מ"ז): "מְרַבָּה צְדָקָה מְרַבָּה שְׁלוֹם".

פ.ג.

(לִקוּטֵי־הַלְכוּת, עֵינֵי אַרְבַּע פְּרָטִיּוֹת א, ג)

זֶה בְּחִינַת "מִצּוֹת מִתְנוֹת לְאֲבִינִים" בְּפוּרִים - כִּי עַל־יְדֵי ה'צְדָקָה' מְכַנְּיעִין 'קְלַפַּת הָמֵן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּגַם־הַבְּרִית'.

וְעַל־בֶּן רָצָה הָמֵן לְבַטֵּל צְדָקוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ג, ט): "וְעִשְׂרֵת אֲלָפִים בְּכַר בָּסָף אֲשַׁקֵּל עַל גְּנֹזֵי הַמֶּלֶךְ" - כְּדֵי לְבַטֵּל כּוּחַ הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹבָא - מֵאַחַר שִׁידְעוּ: שֶׁעָקַר הַכְּנַעֲנִי, שֶׁהוּא אָבִי אַבּוֹת הַטְּמֵאָה, פָּגַם־הַבְּרִית, הוּא הַצְּדָקָה כְּנ"ל - עַל־בֶּן רָצָה לְבַטֵּל הַצְּדָקָה, עַל־יְדֵי הַשְּׁפָעֵתוֹ לְמִקְוֹמוֹת אַחֵרִים.

אָבֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ "הַפֶּר עֲצָתוֹ וְקִלְקַל מִחֻשְׁבֵּתוֹ" (וְעַל־הַנְּסִים), אֲדַרְבָּא: נִתְּן כּוּחַ בַּצְּדָקָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ, וְלְבַטֵּל כּוּחַ שֶׁל "עִשְׂרֵת אֲלָפִים בְּכַר בָּסָף" (אֶסְתֵּר ג, ט), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג): "כְּבָר הַקָּדִימוֹ שֶׁקְלִיָּהֶם לְשַׁקְלֵיךְ".

פד.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, פּוּרִים ב, א)

זֶה בְּחִינַת 'מִתְנַזֵּת לְאֲבִינִים' שְׁנוֹתַיִן בְּפוּרִים - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַבֶּה הָאֱהָבָה וְהַשְּׁלוֹם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'אוֹר הַנֶּחַ וְהַזֶּד', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְתָּבִין דְּבָרֵי מְרֻדְכֵי בְּסִפְרֵיהֶם, בְּבְחִינַת (אֶסְתֵּר ח, יז): "וַיִּמָּצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֻדְכֵי". (עֵינֹ לְעִיל עֵינֵי מְקַרָא מְגִלָּה מִהֲלָכָה הַזֹּאת, וְלִהְיוֹת מְעַרְכֵת מְגִלַת אֶסְתֵּר, בְּפָסוּק הַזֶּה).

פה.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, פּוּרִים ד, ג)

"וּמִתְנַזֵּת לְאֲבִינִים" (אֶסְתֵּר ט, כב) - זֶה בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֻקוֹת'. כִּי עָקַר 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֻקוֹת', בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא עַל־יְדֵי 'צְדָקָה' - "אֲנִי בְּצִדְקָא אֶחֱזָה פְּנִיךָ" (תְּהִלִּים יז, טו), כְּמוֹבָא (בְּבֵא־בִתְרָא י).

וְעַל־בֶּן בְּפוּרִים שָׂאז נִתְגַּלָּה הָאוֹר הַגְּנוּז וְהַסְּתוּם' - עַל־בֶּן אָנוּ מְגַלִּין אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה'.

כִּי זֶה הָעָקֵר: לְהַמְשִׁיךְ הַתְּגַלּוֹת לְגַלּוֹת הַסְּתֵרֶת אֱלֻקוֹתוֹ לְכָל הָעוֹלָם. "לְמַעַן יִדְעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֻקִּים" (מְלָכִים־א ת, ט). וְעַל־בֶּן כְּשִׁזְכוּיִן בְּפוּרִים לְאוֹר הָאֱהָבָה שֶׁבִּדְעַת, שֶׁהוּא 'אוֹר־הַגְּנוּז', אָנוּ צְרִיכִין לְגַלּוֹת הַסְּתֵרָה זֹאת, וְעָקַר 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ, הוּא עַל־יְדֵי 'צְדָקָה'.

פו.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, פּוּרִים ה, טז)

זֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, כב): "וּמִתְנַזֵּת לְאֲבִינִים" - כִּי אָנוּ צְרִיכִין לְתֵן 'צְדָקָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת (מְשָׁלִי כב, ט): "טוֹב־עֵינִן הוּא יְבָרַךְ, כִּי נִתְּן מִלְּחֵמוֹ לְדָל". וְעַל־בֶּן בְּפוּרִים "כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל נוֹתְנִים לוֹ" (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ד; שְׁלֹחַן־עֲרוּךְ אַרְח־חַיִּים תרצד, ג) - כִּי אִזְ אֵין שׁוֹם יְדַע־עֵינִן כָּלְל, רַק 'טוֹב־עֵינִן' - שְׁנוֹתַיִם בְּעֵינֵי יָפָה וְטוֹבָה לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל.

פז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, קֶרְחָה וּכְתֻבַת־קַעֲמַע ג, כא)

עַל־בֶּן בְּפוּרִים "כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל, נוֹתְנִין לוֹ, אֲפֹלוּ עֲבוּ"ם" (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ד; שְׁלֹחַן־עֲרוּךְ אַרְח־חַיִּים, תרצד, ג) - כִּי כְּלִיזָה מוֹרָה עַל דְּבוּרֵי הַשְּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (גִּטִּין סא): "מִפְּרֻנְסִין עֵינֵי עֲבוּ"ם עִם עֵינֵי יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם".

אָבֵל עֲכָשִׂיו בְּפוּרִים, צְרִיכִין לְקַיֵּם זֹאת בְּיוֹתֵר, כִּי עֲכָשִׂיו צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ 'שְׁלוֹם גְּדוֹל', אֲפֹלוּ עִם 'אֲמוֹת הָעוֹלָם' - כְּדֵי שֶׁיִּשׁוּבוּ כָּלֵם לְ'אֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי דְבוּרֵי הַשְּׁלוֹם, בְּחִינַת (צְפַנְיָה ג, ט): "אִזְ אֶהְפֹּךְ אֵל כָּל הָעַמִּים שֶׁפָּה בְּרוּרָה" וְכו'.

שִׁזָּה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, א): "וְנִהְפּוּךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הַכֹּהֵן בְּשֵׁנְאֵיהֶם" - כִּי הֵם יִשׁוּבוּ אֵלֵינוּ לְ'אֲמוֹנַתְנוּ, וְאֶנְחֵנוּ נִשְׁלְט

בהם פרצוננו, כי יתהפכו ל'אמונת ישראל'
בחינת: "אז אהפך" וכו' כנ"ל.

כי עכשיו הם מתקנאים בנו על שאנו
חזקים באמונתנו, ומחמת זה הם
מתגרים בנו, וזה עקר תקף הגלות והשעבוד
שסובלים מהם. אבל לעתיד יתהפך הדבר,
בחינת "אז אהפך" - שאדרבא, יתהפכו
ברצונם לאמונתנו, על-ידי רבוי השלום
שיהיה אז, כמו שכתוב (ישעיה ב, ד): "לא ישא
גוי אל גוי חרב" וכו'.

ואז נשלט בהם מרצונם כי יכניעו עצמן
אלינו מרצונם. וזהו בחינת: "ונהפוך
הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם",
כנ"ל.

- עניני סעדת פורים -

פח

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח וברפת-הודאה ד, ו)
וזה בחינת סעדת פורים, "שהיא מצוה
גדולה להרבות בסעדה, לאכל
ולשתות ולשמח" (שלחן-ערוך ארח-חיים תרצה, א)
- כי אז האכילה בקדשה, בבחינת 'מזונא
דנשמתא'. כי אז מכניעין 'קלפת עמלק',
שהוא מ'זרע עשו' שהוא בחינת 'מזונא
דגופא', בבחינת (בראשית כה, כו): "וידו אחזת
בעקב עשו".

פט

(לקוטי-הלכות, פורים א, ז)
על-ידי אכילת סעדה זו של פורים -
נתתקן 'פגם-האכילה', "שנהנו
מסעדה של אותו רשע" (מגלה יב.) - שעל-
ידי-זה היה 'פגם-הדעת' מאד, וגברה
ה'הסתרה'. אבל 'אכילה זו' הוא הפך מזה -

כי הוא בחינת 'שלמות-הדעת', בחינת "לחם
מן השמים" (שמות טז, ד), בחינת 'מן'.

צ

(לקוטי-הלכות, פורים ב, א)

על-כן "מצוה גדולה לאכל בפורים
ולהרבות בסעדה מאד" - כי עקר
'שלמות-הדעת' ותקונו, ו'הכנעת הכסילות',
שמשם 'יניקת המן' - הוא על-ידי 'אכילה
בכשרות' - שזה נעשה על-ידי ה'צדקה'
ו'מקרא מגלה'.

ועל-כן "נוהגין לעשות עקר הסעדה
סמוך לערב", אחר שעשו
התקונים של הפורים, שעל-ידם נשלם
ה'דעת' - אז התרה האכילה, והיא מצוה
גדולה להרבות בסעדה - כי אז ה'אכילה'
הוא עקר 'שלמות-הדעת', כנ"ל.

ועל-כן מתענין קדם פורים תענית אסתר
- כי ה'תענית' הוא 'תקון תאות'
אכילה'.

- עניני 'משתה יין' ו'שכרות של פורים' -

חוב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין
ארור המן לברוך מרדכי.
(מגלה ז.)

צא

(ח"א לג, ג)

הנה יש שני מיני ימים: 'ימי טוב', ו'ימי
רע'. כמו שכתוב (קהלת ז, יד): "ביום
טובה היה בטוב, וביום רעה ראה".

הינו: שצריך לאדם להסתכל שם היטב
היטב - בודאי ימצא שם 'ימי טוב',
הינו 'תורה'. ו'הימים' נקראים 'מדות' וכו',
ו'המדות' הם ה'תורה' וכו', ו'אותיות התורה'
הם המחייב את כל דבר ודבר.

אָלָא כָּל מַה שֶׁהַמְדֻרְגָה הִיא לְמַטָּה, שָׁם הֵם 'אוֹתוֹת הַתּוֹרָה' בְּצַמְצוּם יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיוּ בְּמִדְרָגָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, וְאֵינָם מְאִירִים כָּל־כָּף כָּמוֹ לְמַעְלָה בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, כִּדִּי שְׁלֵא לְהַשְׁפִּיעַ אֹרֶךְ וְחַיּוּתָהּ יוֹתֵר מִהֲרָאוּי.

נִמְצָא: אֶפְלוּ בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, הֵינּוּ: בְּיָמֵי רַע', שֶׁהֵם 'מִדּוֹת רַעוֹת' וְלִשְׁנוֹת עֵבוֹ"ם' - שָׁם יְכוּלִין לְמַצָּא 'אוֹתוֹת הַתּוֹרָה'.

אָבֵל מִחֲמַת 'רַבּוּי הַלְבוּשִׁים' וְגִדְל הַצְּמֻצִים, אֵינָם נִתְרָאִים 'אוֹתוֹת הַתּוֹרָה', הֵינּוּ: 'יָמֵי טוֹב' - עַל־יְדֵי 'יָמֵי רַע' וְהַחֲשָׁד' הַשׁוֹרָה עֲלֵיהֶם.

אָבֵל מִי שְׂכּוּפָה אֶת יִצְרוֹ-הָרַע, הֵינּוּ: ה'יָמֵי רַע', הֵינּוּ: ה'מִדּוֹת־רַעוֹת' - אָזִי הָרַע' נִתְבַּלְבַּל לְגַמְרֵי נֶגֶד 'יָמֵי הַטּוֹב' שֶׁבָּהֶם, אָזִי אוֹתוֹת בּוֹלְטוֹת וְנִתְרָאִים וּמְאִירִים בְּיוֹתֵר.

כִּי מִתְחַלָּה, לֹא הָיוּ מְאִירִין כָּל־כָּף, כִּי לֹא קִבְּלוּ אֹרֶךְ מִלְּמַעְלָה, כִּדִּי שְׁלֵא יִקְבְּלוּ ה'יָמֵי רַע', יוֹתֵר מִכִּדֵּי חַיּוּנוֹ. וְעַכְשָׁו שֶׁנִּתְבַּטַּל הָרַע, וְנִשְׁאָרִין 'אוֹתוֹת הַתּוֹרָה' לְבַד - אָזִי מְקַבְּלִין אֹרֶךְ רַב' מִלְּמַעְלָה.

הֵינּוּ: ה'יָמֵי רַע', הֵינּוּ: 'לִשְׁנוֹת הָעֵבוֹ"ם - נִכְפָּפִין וְנִתְבַּטְּלִין כְּנֶגְדּוֹ, וְנִשְׁאָרִין אוֹתוֹת הַתּוֹרָה' בּוֹלְטִין. וְאָזִי מְקַבְּלִין אֵלּוּ 'אוֹתוֹת הַתּוֹרָה' אֹרֶךְ רַב יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיוּ מְקַבְּלִין מִתְחַלָּה, כִּי מִתְחַלָּה לֹא הָיוּ מְקַבְּלִין אָלָא כִּדִּי חַיּוּת הָרָאוּי לְאוֹתוֹ מְקוֹם, כִּדִּי שְׁלֵא לְהַשְׁפִּיעַ יוֹתֵר מִהֲרָאוּי לָהֶם.

כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י (פְּרִיעֵץ־חַיִּים פ"ו): "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אֲרוּר הָמֵן לְבָרוּךְ מְרַדְּכִי" - הֵינּוּ: שִׁימְשִׁיךְ שִׁפְעַ לְהַקְּלָפוֹת, 'כִּדִּי חַיּוּנוֹ', וְלֹא יוֹתֵר.

עֵינַי בְּפְרִיעֵץ־חַיִּים' בְּכּוֹנוֹת פּוֹרִים פָּרַק ו', מְבָאָר שָׁם: שֶׁצְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ חַיּוּת לְהַקְּדוּשָׁה הַנִּעְלָמָת בְּתוֹךְ הַקְּלָפוֹת, אָבֵל צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ חַיּוּת בְּצַמְצוּם גָּדוֹל, שֶׁזֶּהוּ סוּד בְּנוֹת הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, עֵינַי־שָׁם.

אָבֵל כְּשֶׁנִּפְשָׁטִין ה'אוֹתוֹת' מ'הַקְּלָפוֹת' - אָזִי מְקַבְּלִין אֹרֶךְ רַב' מִלְּעֵלָא.

[לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, פּוֹרִים ד': וְכִשְׁהָאָדָם נוֹפֵל שָׁם לְתַקְּףָהּ, קָלַפְת 'הַמְּוֶעֱמֵלֵךְ' - אָזִי כְּשׂוֹכָה לְשׁוּב מִשָּׁם, יְכוּל לְהַגִּיעַ לְקִדְשָׁה גְבוּהַ מְאֹד, כִּי דִיקָא שָׁם מְצַמְצֵם וּמְלַבֵּשׁ אֹרֶךְ גְבוּהַ מְאֹד, 'אוֹר־הַגְּנוּז', בְּחִינַת 'אוֹר הָאֱהָבָה שְׂבֻדַּעַת' שִׁיתְגַּלְגַּל לְעֵתִיד־לְבָא, וְזֶהוּ עֵצָם מְעַלֵּת יוֹם הַפּוֹרִים. (עֵינַי־שָׁם בְּאַרְיִכוֹת)].

צב.

(כּוֹכְבֵי־אֹרֶךְ, שִׁטוֹן־וְשִׁמְחָה א)

בְּפוֹרִים מְצוּהַ לְקַיֵּם מְאֹד חַז"ל (מְגִלָּה ז:): שֶׁ"חַיֵּב אֵינִישׁ לְבִסּוּמִי" וְכוּ' - כְּכִשְׁוֹטוֹ. בֵּן שִׁמְעָתִי מְאֹבֵי הַרִינֵי־כְּפָרַת־מִשְׁכָּבוֹ (רַבִּי נַחֲמָן מִטּוּלְטָשִׁין ז"ל) בְּשֵׁם אֲדָמוֹר ז"ל, וּבְשֵׁם שְׁאָר צְדִיקֵי־אֱמֶת, שְׁלֵא כְּדַעַת הַמְּפָרְשִׁים בְּזֶה בְּעֵינַיִן אַחֵר.

צג.

(כּוֹכְבֵי־אֹרֶךְ, שִׁטוֹן־וְשִׁמְחָה א, הָעֵרַת הַמְּעַתִּיק ר' שְׁמוּאֵל הַרּוֹבִיץ ז"ל; עֵנְג־שֶׁבֶת לר' אֶפְרַיִם ל' ז"ל, מִכְּתָב מִיּוֹם י"ב אָדָר ת"ט"ה)

שִׁמְעָתִי בְּשֵׁם אֲדָמוֹר ז"ל: "שֶׁהַשְּׂכָרוֹת בְּפוֹרִים, הוּא תַקּוּן לְפָגַם־הַבְּרִית!"

צד.

(שִׁיחַ־שׁוֹפֵי־קוֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תַקִּיד)

רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר עַל הַשְּׂתִיָּה בְּפוֹרִים: "נֶאֱדָר בְּרָאנְפָן, אִיזוּ נֶאֱדָר תַקּוּן־הַבְּרִית" [עוֹד יִיִן־שָׂרָף, הוּא עוֹד תַקּוּן־הַבְּרִית]. (בְּרוּסְיָה לֹא הָיָה יִיִן מְצוּי כָּל־כָּף, וְהָיוּ שׁוֹתִים יִיִן־שָׂרָף).

צה.

(שיח שרפי קדש החדש ח"ג תקטו)

מוהרנ"ת ז"ל היה שותף בפנרים לשכרה, ומקיים בפשיטות צווי חז"ל (מגלה ז): "מיחייב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

צו.

(טובות זכרונות ה)

כשפא מוהרנ"ת לאדמו"ר ז"ל (פנרים תקס"ג במעוועווע דיבקע - הספור מוצא לעיל באריכות), היה [רבנו] באמצע סעודת שחרית של פורים, והיו שם אנשי העיר שהיו מקרבים לרבנו ז"ל. ענה לו אדמו"ר ז"ל: "אתה היית בכפר בערב לקריאת המגלה, ונשמתה היה אצלי בקריאתי המגלה בפה".

וכבד אותו במשקה המשפר, ואמר לו: "הגם שאתה בא מן הדרה, ומסתמא בלילה לא היה לך מנוחה פל-כף, אף-על-פי-כן "חייב איניש לבסומי" (מגלה ז), בפשיטות, לקיים מצות 'מחית עמלק בזה".

צז.

(לקוטי הלכות, תפלין ו, כח-ל)

בפנרים מפילין ומבטלין את הגאות, שהוא בחינת 'קלפת המן-עמלק'. ואז נחיה השפלות של משה רבנו עליו-השלוש' שבכל אבר, שהוא בחינת 'קדשת מרדכי' שנתגלה אז בהארה גדולה ועצומה מאד, אפלו בתקף העשיה, שעל-ידי-זה עקר תקף הנס, כי אם לאו, היה פליה חסודשלוש, כמבאר בכתבי האריז"ל (פרי-עץ-חיים, פנרים פ"ה).

הינו: בחינת הארת קדשת אור פני הצדיק, שעל-ידי-זה נמשך בחינת ענוה, בחינת 'חיים-נצחיים', שמבטל

ה'גאות', שהוא בחינת 'המן', שהוא בחינת 'סטרא-דמותא'.

ועל-כן אז השמחה גדולה מאד, בחינת (תהלים טז, יא): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך" - כי 'חיים-נצחיים' הנ"ל, הם עצם השמחה נפלאה.

ועקר הענוה הוא: לזכות לתכלית הבטול באמת, לבחינת ענוה של משה, שהוא בחינת חיים של כל אבר, עד שיוכל להגביה לבו בדרכי ה', ואף על פי כן יהיה עניו באמת - כי שם הכל אחד, בבחינת (מגלה לא): "במקום גדלותו, שם אתה מוצא ענותנותו".

וזה בחינת (מגלה ז): "חייב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - עד שיגיע ל'בטול' בזה, ששם אין חלוק בין ענוה ל'גדלות', כי שניהם אחד - בחינת "במקום גדלותו, שם אתה מוצא ענותנותו", כנ"ל.

כי "ארור המן" - זה בחינת 'בטול הגאות', שהוא בחינת 'המן', כנ"ל. ו'ברוך מרדכי' - זה בחינת לברך ולהאיר מדת הענוה, שהוא בחינת 'מרדכי הצדיק', שהוא בחינת 'משה'.

וצריכין בפנרים להתבסס פל-כף - עד שיגיע ל'שמחה' בזאת, שהוא בחינת 'חיים-נצחיים' הנ"ל, שהוא בחינת 'תכלית הבטול', ששם ה'גדלות' וה'ענוה' שניהם אחד, בחינת "במקום גדלותו וכו', כנ"ל.

וזה זוכין על-ידי 'שתית היין' בפנרים, שהוא בחינת "יין המשמח" (פרכות לה. יומא עו: סנהדרין ע. לקוטי מוהר"ן ח"א יב, ד), שהוא

בבחינת 'תחית-המתים', שאז נזכה לשתות מ'יין-המשמר'.

כי 'יין' יש בו שני בחינות, כמו שאמרו רז"ל (יומא עז): - הינו: כשאין זוכין לשתותו בקדשה, אזי נמשך סטרא-דמותא חסוּשָׁלוֹם, כמו שכתוב (משלי כג, לא): "אל תרא יין כי יתאדם וכו' אחריתו כנחש ישך וכצפעני יפריש", ופרש רש"י: "שמפרישו מן החיים".

ועל-כן ה'יין' מביא שנה שהוא אחד מששים במיתה, כי "עקר פגם עץ-הדעת היה על-ידי היין" (בראשית-רבה יט, ה), שעל-ידי-זה נמשך ז'המת-הנחש, ונגזר מיתה' על העולם.

אבל כל אחד צריך לתקן 'חטא אדם-הראשון', ולהמשיך בחינת 'תחית-המתים', ואז ה'יין' בקדשה, בבחינת 'התעוררות-השנה', בבחינת (שיר-השירים ז, י): "וחפך פיין הטוב וכו' דובב שפתי ישנים", בבחינת (שבת סז): "חמרא וחי ליום רבנן" - כי נמשך על-ידו בחינת 'שמחה', שהוא עקר ה'חיים' כנ"ל, שזהו בחינת (תהלים קד, טו): "ויין ישמח לבב".

ועל-כן בפורים שאז נמשך 'הארת מרדכי', שעל-ידי-זה נמשך בחינת 'תחית-המתים' - אז היין בקדשה, בבחינת "יין המשמח", שהוא בחינת 'תחית-המתים', שהוא בחינת 'תכלית הענוה והבטול', שהוא בחינת "עד דלא ידע", כנ"ל.

צח.

(לקוטי-הלכות, נפילת-אפים ד, ז)

"חייב אנש לבסומי בפוריָא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז)

- כי בפורים, אז עקר הכנעת ז'המת-הנחש, שהוא ה'עצבות', בחינת (בראשית ג, ז): "בעצבון תאכלנה". וצריכין אז להעלות ה'שמחה' מעמקי הקלפות - עד שגזכה על-ידי ה'שמחה', להשיג בחינת ה'תשעה היכלין', שעל-ידם משיגין אור האינסוף, בבחינת "מטי ולא מטי" - שזהו בחינת "תכלית הידיעה אשר לא ידע" כנ"ל.

ועל-כן "חייב אנש לבסומי" - דהינו: להשתפר בפורים בשביל שמחה, כמו שכתוב (תהלים קד, טו): "ויין ישמח לבב אנוש". וצריכין להגדיל השמחה, עד שיזכה על-ידי 'השכרות' והשמחה של פורים, לבוא לבחינת "תכלית הידיעה אשר לא ידע" - שזהו בחינת "עד דלא ידע" וכו'.

כי עקר 'אחיזת הטוב והרע', שזהו בחינת "ברוך מרדכי, וארור המן" - עקר אחיזתו הוא מ"עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), שעקרו נמשך מבחינת (משלי טז, כח): "נרנן מפריד אלוף" - דהינו: שמפריד בחינת ה'פתר', שהוא בחינת "אלף".

כי עקר 'אחיזת הרע', הוא מהעדר הידיעה והסתרתו, שנמשך מחמת 'רבו-אור' שגורם 'שכירת-כלים', שזהו מחמת שאינם כוללים ה'ידיעה' ו'העדר הידיעה' יחד.

ועל-כן בפורים - אז צריכין להשתפר, עד שיבואו לידי שמחה כזאת, עד שיזכה לבחינת "תכלית הידיעה" הנ"ל, ששם נכלל ה'רדיפה' וה'מעבב' יחד, שהם ה'ידיעה' ו'העדר-הידיעה' - שניהם נכללין יחד, בבחינת "תכלית הידיעה אשר לא ידע", ושם נתבטל כל הרע לגמרי, כנ"ל.

וז'הו בחינת: "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - כי שם אין שיה

לומר 'טוב ורע', כי שם 'כלו אחד, בלו טוב',
וכנ"ל.

צ.ט.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח
וברפת-הודאה ד, ל)

"חייב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע
בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה
ז:). כי ה'שכרות' הוא הסתלקות-הדעת, ואז
נשאר רק 'פח-המדמה' בבלבול גדול, פנראה
בחוש: שה'שכור' אין לו 'דעת', והוא מבלבל
מאד.

וכל-זה הוא מ'הסתלקות-הדעת' ו'בלבול-
המדמה', שמשם כל החלומות
המבלבלין, ובלבול כל המשגעים, ובלבול
של השפור, כמבאר בספרים.

אבל בפזרים - אז זוכין להכניע 'זהמת-
הנחש' כל-כף, שמשם 'ברור-
המדמה' - עד שעל-ידי ה'שכרות' של
פזרים, שהוא בחינת 'מדמה', זוכין להמתיק
'בלבול-המדמה' בשרשו.

כי אז אין שליטה ל'זהמת-הנחש', שהיא
'כלל הקלפות' והסטר-א-אחרא,
להתאחז בה'שכרות', שהוא 'בלבול-
המדמה', להמשיך בפירות ואמונות-פוזביות
על-ידי-זה חסו-שלום.

אדרבא: על-ידי ה'שכרות' של פזרים "עד
דלא ידע בין ארור המן לברוך
מרדכי" וכו' - ממתיק ומבטל פגם "עץ
הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), שרצה לחקר
'שרש הטוב והרע' מהיכן נמשכין, שזהו
עקר פגם בלבול-המדמה'.

ועכשו על-ידי ה'שכרות' של פזרים 'עד
דלא ידע בין ארור המן לברוך
מרדכי' - ממתיקין ומתקנין זה הפגם, כי

נמתק זה ה'מדמה' בשרשו בפזרים, מחמת
שאז הוא עקר 'הכנעת המן-עמלק', שהוא
'זהמת-הנחש'. וזוכין להמשיך אז 'אמונה
שלמה' על-ידי ה'מדמה', שזהו עקר 'תקוף
הגם של פזרים'.

ק.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, יט)

"חייב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע
בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז:
- כי אז נתהפך ה'ירידה' ל'תכלית העליה',
וזוכין לבחינת "שמחת עולם" (ישעיה לה, י),
שהוא בחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז),
שהוא בחינת 'השגה שלעתיד-לבא', שאז
יהיה 'כלו תשובה', ואז יהיה נעשין מעוונות
ישראל - 'תורה' וכו'.

וזה בחינת: "עד דלא ידע בין ארור המן" -
שהוא בחינת כל ה'עוונות' שנמשכין
מ'זהמת-הנחש', בחינת (בראשית ג, יד): "ארור
אתה" וכו' - ל'ברוך מרדכי". כי גם
ה'עוונות' נעשים ב'זכיות', ונעשה מהם
'תורה', על-ידי ה'תשובה' - בחינת (ירמיה ג, כ):
"ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו".

קא.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב
ושאר-תעניות ד, כו)

ועל-כן (מגלה ז:): "חייב אנש לבסומי
בפוריא, עד דלא ידע בין ארור
המן לברוך מרדכי" - כי ה'שכרות' אסור
תמיד, כי על-ידי ה'שכרות' יוכל לקלקל
תרבה, כי ה'יין' הוא בחינת גבורות ודינים'.

ומי שזוכה לשתות פראוי - אז מעורר
שכלו על-ידי ה'יין', בבחינת (יומא עו:)
"חמרא וריחני פקחין" [היין והריח עשאוני פקח],
בחינת (שם): "זכה, נעשה ראש", ואזי

ממתיקין הדינים על-ידי שתיתו, בבחינת (ערובין סה.): "כל המתפתה ביינו, יש בו מדעת קונו", כפונבא בדבריו ז"ל (סימן כו תנינא).

אבל כששותה יותר מדאי - נתעוררין חס-ושלום הגבורות כל-כף, עד שאין לו פח לעורר שכל כזה שיימתיק דינים כאלה, ועל-ידי-זה נתבלבל מחו ביותר, ויכול לקלקל הרבה חס-ושלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל.

אבל בפנרים - מאיר הארה גדולה ונפלאה, שהוא הארת מרדכי, כפונבא בכתבים (פרי-עץ-חיים, פנרים פ"ה), ואז נתעורר ומאיר שכל עליון וגבה כזה, שמאיר עד תכלית העשייה, שעל-ידי-זה נמתקין כל מיני דינים קשים שבעולם.

ועל-כן חיוב אז לשותות ולהשתפר - פדי שיעלה על-ידי השתיה, לשכל עליון וגבה מאד - כי אז יש פח להמתיק כל הדינים שבעולם, על-ידי השכל הגדול העליון מאד, שנתעורר על-ידי מצות השכרות של פנרים, וכנ"ל.

קב.

(לקוטי-הלכות, פנרים א, ו)

"חייב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז): - כי צריך לעלות אז אל בחינת זפרון, בבחינת (דברים כד, ט): "זכור את אשר עשה לך עמלק" - אל הגורל העליון, שרש הגורלות, ששם כלו טוב, ואין שום רע כלל, רק משם ולמטה מתפצלין שני הגורלות, שהם בחינת "ארור המן, וברוך מרדכי".

קג.

(לקוטי-הלכות, פנרים ד, ה)

ועל-כן "חייב לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז): - כי שם הוא למעלה מהדעת, ושם אין שיד לומר "ארור המן" וכו', כי שם הוא כלו טוב, למעלה מהמדות, למעלה מימי טוב וימי רע.

וזו בחינת סוד "פרה אדמה" (במדבר יט, ב) - שהוא בחינת חקה, למעלה מהדעת, והוא "מטמא טהורים, ומטהר טמאים" - שאי-אפשר להבין זה הפוד, עד לעתיד שיתגלה התורה הגנוזה.

קד.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה ותייה טהורה א, ה)

מי שהוא במדרגה גבה מאד מאד - אין מזיק לו שתית היין, ואדרבא: יכול לעשות בזה דברים גדולים, ולהשיג השגות גדולות.

כי מי שכבר הכניע לגמרי "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), וברר ה'טוב' מן ה'רע' לגמרי בלי שום שיור כלל - הוא יכול לשותות, כי אין לה'רע' שב"עץ הדעת טוב ורע", שהוא בחינת שכרות, שום אחיזה בו. ואזי אדרבא: הוא מברר ה'טוב', ועושה בזה דברים גדולים מאד כנ"ל.

וזו בחינת "שכרות שהתירו בפנרים דיקא" - רק ב'פנרים' התר השכרות, כי אז הוא עקר הכנעת קלפת עץ הדעת הנ"ל, כי אז הוא מפלת המן שאחזתו שם, כמו שאמרו רז"ל (חלין קלס:): "המן מן התורה, מנין? שנאמר (בראשית ג, יא): 'המן העץ' וכו'.

ועל-כן אז הוא חיוב להשתפר - כי מאחר שאז אין שליטה להרע שב"עץ הודעת" פנ"ל, כי אזי בפורים הוא הכנעתו, על-כן חיוב גדול להשתפר, כי על-ידי ה'שכרות' מבררין ה'טוב' וממתיקין ה'רע' לגמרי.

כי מי שהוא במדרגה גבוהה פנ"ל, שיוכל לשנות פנ"ל - הוא מרים את ה'מחין' על-ידי ה'יין', עד שנגנס על-ידי-זה לפני ולפנים, ששם 'כלו טוב'.

וזהו בחינת (מגלה ז): "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - כי דיקא על-ידי ה'שכרות' הנ"ל ב'פורים' פנ"ל, הוא מגיע לבחינת 'לא ידע', שהוא 'כלו טוב' פנ"ל.

אבל לאו כל אדם יכול להכניס עצמו בזה, ולא בכל-זמן יכול להשתפר בין חס-ושלום, אפלו מי שהוא במדרגה גבה - כי הרבה גדולים שהיו במדרגה גבה מאד, נכשלו בזה, כמובא בזהר הקדוש (נדא קי), כי לזה צריך שיהיה מפלג במעלה מאד.

קה

(לקוטי-הלכות, בשור-בחלב ה, יט)

זהו בחינת גדל עצם השמחה של פורים, ששמחים אז יותר מכל הימים-טובים, וכמו שהזהירו רבותינו ז"ל (מגלה ז): "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - שחייבין להשתפר ולשמח בפורים, "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

שיגיע על-ידי תקוף השמחה, 'למעלה-מהודעת', לתכלית שרש הקדשה העליונה, במקום שאין שם שום אחיזה

להרע כלל, עד שאין שייך שם לומר "ארור המן וברוך מרדכי".

כי בכל מקום שיש אחיזה לקלפה, אפלו אם הוא במעלה העליונה, ששם האחיזה של הקלפה דק מן הדק - שייך שם לומר "ארור המן" - שהוא דקות הקלפה הנאחזת שם, ו"ברוך מרדכי" - שהוא עצם הקדשה באמת.

אבל 'מרדכי' עולה על הכל, עד שזכה לבטל אחיזת הקלפות עד תכלית המעלה, עד שעלה למקום שאין להם שם אחיזה כלל, וזכה להמשיך הארה זאת לעולם, לדורות.

וזהו בחינת 'הארת פורים', שצריכין לשנות ולשמח אז, עד שיעלה לשם, לבחינה הנ"ל, ששם אין שייך "ארור המן" ו"ברוך מרדכי", פנ"ל.

ומשם נמשכת השמחה של פורים, שעל-ידי עצם השמחה הנמשכת משם, יכולין לשמח גם עתה בגלות המר הזה בכלל, וכן בפרטיות הגלות, שהוא גלות הנפש של כל אחד ואחד, ומגדל ההארה הזאת, יכולין לשמח כל הנפשות אפלו בתקוף הגלות.

קו

(לקוטי-הלכות, עבודת-אלילים ג, יח)

זה בחינת השכרות של פורים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגלה ז): "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

כי 'שכרות' הוא בחינת 'שנה', בחינת 'התגברות-המדמה' - כמו שרואין בחוש: שהשכור מתגבר בו 'בלבול-המדמה',

ומדבר דברי־שטות' שבאין מ'בלבול-
המדמה'.

ועל־כן צריכין להתרחק מה'שכרות' מאד
מאד - כדי שלא יתגבר בו
ה'מדמה', שמשם כל ה'תאוות־רעות'.

אבל ב'פורים' שאז 'הכנעת ה'מין־עמלק',
'הכנעת הרע־שבמדמה' כל־כך, עד
שאין ה'שכרות' מזקת כלל ביום הזה -
אדרבא: על־ידי ה'שתייה', מתקנין ה'מדמה'
שיהיה נכלל בקדשה, ומהפכין מרע לטוב.
כי בפורים נכנע ה'רע־שבמדמה' כל־כך, עד
שיכולין על־ידי רבוי השתייה, להפך
ה'מדמה' דיקא, אל ה'קדשה'.

כי 'יון', יש בו שני בחינות, "זכה, משמחו.
לא זכה, משממו" (יומא עו:) - והכל כפי
'פרור־המדמה'.

שמי שאינו זוכה לברר המדמה מרע לטוב
- אזי "היין משממו", כי 'שממון'
הוא בחינת 'שגעון', בחינת 'בלבול־המדמה'.

אבל מי שזוכה, דהינו שבבר הכניע ה'רע־
שבמדמה' - אזי "היין משמחו".

וז'הו בחינת ה'שתייה של פורים' - שאז
'הכנעת־המדמה' וכו', ואזי השמחה
גדולה מאד על־ידי־זה. ועל־כן אז השתייה
בבחינת "יין המשמח".

וז'הו: "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא
ידע בין ארור ה'מן לברוך מרדכי" -
כי 'ה'מן הרשע' הוא בחינת ה'רע־שבמדמה'
שבכל המדרגות כלם, כי הוא מ'זרע עמלק'
שהוא כלול מכל הרע והקלפות שבכל
המדרגות כלם, בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית
גוים עמלק".

כי בכל דרגא ודרגא מתגבר ומתפשט
ה'מדמה', ו'ה'מן הרשע' כלול מכל הרע
שבכל המדרגות וכו"ל. והוא התגבר אז על
ישראל בהתגברות גדול מאד.

כי 'בחי־המדמה', שהם ה'קלפות' שבכל
דרגא - אינם יכולים להתגבר, כִּי־אם
כפי המדרגה שבקדשה, ואזי יש פח ובחירה
באדם להתגבר בנגדה.

אבל 'ה'מן הרשע', היה כלול מה'רע־
שבמדמה' שבכל המדרגות, ורצה
להתגבר על כל אחד מישראל, בכח הרע
שבמדרגות הגבוהות ממנו. ובדאי אין פח
באדם שבמדרגה התחתונה, לעמד בנגד
הקלפה שבמדרגה הגבה ממנו, מכל־שכן
בנגד הקלפות שבכמה וכמה מדרגות
הגבוהות ממנו.

ו'ה'מן הרשע' ימח־שמו, שהוא הרע
שבכל המדרגות, רצה להתגבר על
כל אחד מישראל, בכח הרע שבכל המדרגות
שהיה כלול מהם. ועל־כן היה בלתי אפשר
לעמד בנגדו, כמו שכתוב (תהלים קכד, ב):
"לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם".
ו'דרשו רז"ל (מגלה יא.): "ומנו? ה'מן".

ועל־כן רצה "להשמיד ולהרג ולאבד את
כל היהודים, מנער ועד זקן" וכו'
(אסתר ג, יג) - כי רצה להתגבר בנגד כל ישראל
מגדול ועד קטן, מחמת שהיה כלול מהרע
שבכל המדרגות, וכן הוא בכל דור ודור.

וז'הו תקוף הנס הנפלא והנורא מאד של
פורים, כמבאר בכל הספרים מתקוף
נפלאות הנס הגדול הזה הגדול מכל הנסים,
ו"כל המועדים בטלים וימי הפורים לא
נבטלים" (מדרש משלי פ"ט) - כי אז היה בלתי

אפשר לעמד נגד המן, מחמת שהתגבר נגד כל אחד בתקף הרע שבכל המדרגות.

על-כן חמל השם-יתברך על ישראל, ועשה להם גם נפלא, על-ידי ששלח להם אז מושיע ורב, את מרדכי היהודי שהיה החפץ מ'המן', כי היה כלול מקדשת התגלות הגונין על-אין שבכל המדרגות, בלן, ועל-כן היה לו פח להכניע את קלפת המן שהוא הרע שבמדמה' שבכל המדרגות וכו'.

ועל-כן נתן לו השם-יתברך פח להכניע ולהשפיל את המן הרשע' ימח-שמו, ולהציל כל אחד ואחד מישראל מידו, מקטן ועד גדול.

כי כמו ש'המן' מתגבר בכל דור בנגד כל אחד מישראל, אפלו בנגד הקטן במעלה, הוא מתגבר בנגדו בכח הסתות ופתויים ודמיונות ומניעות ובלבולים בלי שעור, הנמשכין ממדרגות הגבוהות ממנו הרבה הרבה.

כמו-כן שולח השם-יתברך בכל דור, 'צדיק' שהוא בחינת מרדכי, שכלול מכל המדרגות שבקדשה, שיש לו פח להאיר אפלו בהפחות-שבפחותים - הארה נפלאה ועצומה מאד מאד, הנמשכת ממדרגות גבוהות ממנו הרבה מאד. ועל-ידי-זה הוא מצילו מ'קלפת המן' שרוצה להתגבר בנגדו בכח הקלפות הגבוהות ממדרגתו וכנ"ל.

כי 'קדשת הצדיקים' הגבוהים במעלה, בחינת מרדכי - עולה למעלה על כל המדרגות, עד תכלית הקדשה, ששם מתבטלת ה'קלפה שבמדמה' לגמרי. כי כבר שברו הקלפות שבכל דרגא ודרגא, עד שפבר

נכללו בתכלית תכלית הקדשה העליונה, ששם הוא בטול כל הקלפות לגמרי.

וזה בחינת קדשת מרדכי היהודי, בנ"ל. וזאת ההארה מתגלה בפורים.

וזה בחינת: "חייב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - דהינו: שמגדל השמחה, יעלה למדרגה גבה כל-כף, עד שיאיר בו הארת פורים, שהוא הארת מרדכי - בשרשו העליון, ששם אין שום קלפה ורע שבמדמה לגמרי, ועל-כן אין שיך שם לומר "ארור המן וברוך מרדכי".

כי בכל המדרגות שיש שם קלפה וקדשה, בחינת המן ומרדכי - שיך לומר "ארור המן" שהוא ה'קלפה', ו"ברוך מרדכי" שהוא ה'קדשה'.

אבל ב'שרש הקדשה העליונה' - שם בטול המדמה והקלפה לגמרי, ושם אין שיך כלל "ארור המן וברוך מרדכי", מחמת ששם 'כלו קדש', 'כלו טוב'.

וזהו בחינת הארת פורים, שהוא הארת מרדכי, שהוא אור גדול ונורא מאד, שאינו מאיר בשום יום טוב פיאם בפורים, כמבאר בכתבי האריז"ל (פרי-עץ-חיים פ"ה).

הינו בנ"ל - כי זה האור, כלול מהקדשה שבכל המדרגות, עד תכלית הקדשה העליונה, ששם בטול הקלפה לגמרי. וזהו: "עד דלא ידע" וכו' - כי שם 'כלו טוב', וכנ"ל.

קז.

(לקוטי-הלכות, בנור בהמה טהורה ד, כב)

זהו בחינת ה'שכרות של פורים', כי אז צריכין שתהיה השתיה מרבה

מֵאֲכִילָהּ, כַּמּוֹבָא בַּפְּנוֹנוֹת (פְּרִיעֶזֶץ-חַיִּים, פּוּרִים פ"ו) - כִּי 'יִיךְ' בַּחֲנִינָת 'גְּבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת', בַּחֲנִינָת 'יִרְאָה עֲלָאָה', שֶׁהוּא עֶקֶר הַשִּׁיר וְהַשְּׂמִיחָה, בַּחֲנִינָת (בְּרֻכּוֹת ל.ה.): "אֵין אֹמְרִים שִׁיר אֱלֹא עַל הַיֵּין - הַמְּשַׂמַּח 'אֱלֹהִים' וְאֲנָשִׁים".

כִּי 'יִיךְ' יֵשׁ בּוֹ שְׁתֵּי בַּחֲנִינוֹת, "זְכָה - נַעֲשֶׂה רֵאשׁ. לֹא זְכָה - נַעֲשֶׂה רֵשׁ" (יֹמָא עו:).

"רֵשׁ" - הֵינּוּ עֲנִיּוֹת וְאֲבִיוֹנוֹת, בַּחֲנִינָת "עֲנִי מִן הַדַּעַת" (נְדָרִים מ.א.), בַּחֲנִינָת 'יִרְאוֹת הַנְּפֹלוֹת'.

אֲבָל "זְכָה, נַעֲשֶׂה רֵאשׁ" - בַּחֲנִינוֹת 'מַחִין וְדַעַת גְּדוֹל', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'יִרְאָה עֲלָאָה' הַנ"ל, שֶׁהוּא עֶקֶר בַּחֲנִינָת 'יִיךְ', בַּחֲנִינָת 'כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'מְלַכּוֹת', בַּחֲנִינָת "מוֹרָא מְלַכּוֹת" (אֲבוֹת פ"ג מ"ב).

וְעַל-כֵּן בַּפּוּרִים שְׂמַאֲרָה 'יִרְאָה נִפְלְאָה מְאֹד' - מִצְוָה לְהִרְבוֹת בַּשְּׂתִיּוֹת 'יִיךְ הַמְּשַׂמַּח', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'יִרְאָה עֲלָאָה' הַנ"ל.

וְזֶהוּ (מְגִלָּה ז:): "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֶן לְבִרוּךְ מְרַדְּכִי" - וְאִתָּא בַּפְּנוֹנוֹת (פְּרִיעֶזֶץ-חַיִּים, פּוּרִים פ"ו): "כְּדֵי שִׁיּוּבֵל לְהַשְׁפִּיעַ אִיזָה הָאָרָה גַּם לְהַנְּיֻצוֹץ שֶׁבְּקַלְפוֹת וְכוּ'", עֵינֵי-שָׂם.

כִּי בַּפּוּרִים מְאִירִין הַיִּרְאָה נִפְלְאָה, לְכֹל הַנְּיֻצוֹת הַרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד, אֲפֹלוּ הַמְּנַחִים בְּעַמְקֵי עַמְקֵי הַקַּלְפוֹת, גַּם לָהֶם שׁוֹלְחִין רֵיחַ הַטּוֹב וְהַנִּפְלְאָה שֶׁל הַיִּרְאָה עֲלָאָה הַנ"ל - כְּדֵי לְהַחֲיוֹת וּלְהַשִּׁיב אוֹתָם גַּם-כֵּן, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ "חֹשֶׁב מַחְשְׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדְחָ" (שְׂמוּאֵל-ב יד, יד), כִּי־דוּעַ.

קח.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, מִתְּנָה וּמִתְּנַת שְׂכִיב-מְרַע ג, טו)

"חֲיִב אֵינִישׁ לְבַסּוּמֵי בַּפּוּרִיא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֶן לְבִרוּךְ מְרַדְּכִי" (מְגִלָּה ז:)

- כִּי בַּפּוּרִים מְכַנְּיַעִין הַ"רֵאשׁ כָּל חוּצוֹת" (אֵיכָּה ב, יט; ד, א), שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'הַמְּרַעֲמֶלֶק', בַּחֲנִינָת 'מְאוּרֵי-אֵשׁ', וְאִזּוּ נִתְגַּלָּה אֹר הָעֲלִיּוֹן מְאֹד, וְנִמְתְּקִין כָּל הַדֵּינִים בְּשִׂרְשׁוֹ, וְנִכְלָלִין 'מְאוּרֵי-אֵשׁ' בְּ'מְאוּרֵי-אֹר'.

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַתְּפַסֵּם בַּפּוּרִים - עַד שִׁיכְנִיעוּ הַ'מְאוּרֵי-אֵשׁ' לְמַטָּה

לְגַמְרֵי, שֶׁהֵם בַּחֲנִינָת "אַרְוֵר הָמֶן" - עַד שִׁיעֲלָה לְשִׂרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁשָּׂם אֵין שִׂיךְ לֹאֹמֵר "אַרְוֵר הָמֶן" כָּלֵל. כִּי שָׂם לְמַעַלָּה בְּשִׂרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן, נִכְלָלִין הַ'מְאוּרֵי-אֵשׁ' בְּ'מְאוּרֵי-אֹר'.

אֲךְ לָזֶה אֵי-אֲפָשָׁר לְהַגִּיעַ, כִּי אִם עַל-יַדֵּי 'שְׂתִיָּה שֶׁל פּוּרִים', שֶׁאִזּוּ הַשְּׂתִיָּה מִצְוָה, וְאִזּוּ הַיֵּין בַּבַּחֲנִינָת (יֹמָא עו:): "זְכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ", רֵאשׁ דִּיקָא, בַּחֲנִינָת "רֵאשׁ בֵּית" (תְּקוּנֵי-זֶהַר יח: כד.).

שְׂעַל-יַדֵּי הַשְּׂתִיָּה שֶׁל פּוּרִים, מִתְּגַבֵּר בַּחֲנִינָת הַרֵאשׁ דְּקַדְשָׁה, עַד שֶׁנִּתְבַּטַּל וְנוֹפֵל לְגַמְרֵי בַּחֲנִינָת הַ"רֵאשׁ כָּל חוּצוֹת", שֶׁנוֹפֵל כָּל הָרַע, וְיַמְעִט הָאֲמַת' שֶׁהִיָּה כְּבוֹשׁ שָׂם בַּגְּלוּת, עוֹלָה וְנִכְלָל בְּשִׂרְשׁוֹ.

וְאִזּוּ אֵין יוֹדְעִין "בֵּין אַרְוֵר הָמֶן, לְבִרוּךְ מְרַדְּכִי" - כִּי בְּשִׂרְשׁוֹ אֵין שִׂיךְ שָׂם 'אַרְוֵר' כָּלֵל, "כִּי שָׂם צוּה ה' אֶת הַבְּרָכָה" (תְּהִלִּים קלג, ג), וְהַכֵּל בְּרוּךְ וּמְבָרֵךְ שָׂם; "יְהִי שָׂם ה' מְבָרֵךְ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם" (שָׂם קיג, ב), אֲמֵן סְלָה.

קט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, אֲפוּטְרוֹפּוּס ב, ח)

"חֲיִב אֵינִישׁ לְבַסּוּמֵי בַּפּוּרִיא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֶן לְבִרוּךְ מְרַדְּכִי" (מְגִלָּה ז:)

- זֶה בַּחֲנִינָת 'מְקִיפִים הָעֲלִיּוֹנִים', שֶׁשָּׂם הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה כְּלוֹ חַד, וְשָׂם 'כְּלוֹ טוֹב',

וְשֵׁם הוּא בְּחִינַת "דָּלָא יָדַע" וְכוּ'. וְאִי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג זֶה הַשֶּׁכֶל עִכְשָׁו. וּבְפוּרִים צָרִיכִין לְהַשְׁתַּפֵּר, עַד שְׁיַעֲלֶה וַיִּגִּיעַ עַד שֵׁם.

וְעַקֵּר ה'שְׁכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים' הוּא בִּיּוֹן (רש"י שם, דבור-המתחיל ל'בסומי') - זֶה בְּחִינַת (ערובין סה. סנהדרין לח.): "נִכְנַס יוֹן יָצָא סוּד". כִּי מוּבָא בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א כא): כִּי "יוֹן לְאֶרְמָא קָלָא" [טבע הַיּוֹן לְהַשְׁמִיעַ קוֹל כְּשֶׁשׁוֹפְכִים אוֹתוֹ] [זהר שמיני לט].

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁתִּית הַיּוֹן שֶׁל פּוּרִים' - זֶה בְּחִינַת 'הַשְּׁבָעִים קוֹלוֹת' (המבאר שם בתורה כא), שְׁמַעוֹרָרִים אוֹתָן עַל־יְדֵי הַיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'לְאֶרְמָא קָלָא', וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֵּין הַמַּחֲיוֹן, בְּבְחִינַת "נִכְנַס יוֹן יָצָא סוּד".

כִּי "יוֹן נָתַן בְּשָׁבָעִים אוֹתִיּוֹת" (ערובין וסנהדרין שם) [בגימטריא. רש"י] - זֶה בְּחִינַת 'שָׁבָעִין קָלִיין הַנ"ל, וְעַל־יָדָם יוֹצֵא וְנִתְגַּלֶּה הַסּוּד', הַיּוֹן: הַמַּחֲיוֹן וְהַמְּקִיפִים שֶׁמְשִׁיגִים עַל־יְדֵי בְּחִינַת הַיּוֹן שֶׁל פּוּרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שָׁבָעִין קָלִיין הַנ"ל, שֶׁעַל־יָדָם נוֹלְדִין וְנִתְגַּלֵּין הַמַּחֲיוֹן וְהַמְּקִיפִים שֶׁהֵיוּ מִתְחַלְּה בְּסוּד, בְּבְחִינַת הָעֵלָם.

- עֲנִינֵי הַשְּׂמִיחָה וְהַצְּחוּק בְּפוּרִים -

ק.י

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, ל)

"בְּאִתִּי לִגְנִי אֶחָתִי כְּלָה, אֲרִיתִי מוֹרֵי עַם בְּשָׂמִי (שיר-השירים ה, א). "מוֹרֵי עַם בְּשָׂמִי" - זֶה בְּחִינַת 'מְרֻדְכִי וְאַסְתָּר'.

"מוֹרֵי" - זֶה בְּחִינַת 'מְרֻדְכִי - מֶר דְּרוֹר' (שמות ל, כג; חל"ן קלט:).

"עַם בְּשָׂמִי" - זֶה בְּחִינַת 'אַסְתָּר' "שְׁנַקְרָאת הַדָּסָה" (אַסְתָּר ב, ז; מגלה י:).

"אֶכְלָתִי יַעֲרֵי עַם דְּבִשִּׁי" - פִּרְשׁ רַש"י: "שֶׁקֶבֶל מֶה שְּׂאִינוּ רְאוּי עַם הָרְאוּי". - זֶה בְּחִינַת 'שְׂמִיחַת פּוּרִים, שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְקַבֵּל בְּאַהֲבָה כָּל מֶה שֶׁעוֹשִׂין יִשְׂרָאֵל מִחֲמַת 'שְׂמִיחַת פּוּרִים', אֶף־עַל־פִּי שִׂישׁ בָּהֶם עֲנִינֵי 'צְחוּק וְדַרְךְ־שְׂטוֹת' שֶׁנִּרְאָה פְּאִינוּ רְאוּי - אֶף־עַל־פִּי־כֵן הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, מִחֲמַת שֶׁעוֹשִׂין זֹאת מִחֲמַת 'שְׂמִיחַת פּוּרִים' הַגְּדוֹלָה מְאֹד.

וְאִזּוּ אוֹמֵר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ (שם): "אֶכְלוּ רַעִים, שְׂתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים" - כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל בְּעֶצְמוֹ מְבַקֵּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל: "שִׂיאֶכְלוּ וַיִּשְׂתּוּ בְּשִׂמְחָה וְלֹא יִתְבִּישׁוּ עוֹד", וְכַנ"ל.

ק.יא

(לקוטי-הלכות, נפילת-אפים ד-הו)

עַקֵּר 'מִצּוֹת פּוּרִים' הוּא: לְשִׂמַח בְּכָל עֵת, לְשִׂמַח אֶת־עֶצְמוֹ בְּכָל מִינֵי שְׂמִיחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אַסְתָּר ט, כב): "לְעִשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מְשֻׁתָּה וְשְׂמִיחָה", וְכְמוֹ שֶׁנוֹהֲגִים כָּל יִשְׂרָאֵל לְשִׂמַח בְּכָל מִינֵי שְׂמִיחָת בְּפוּרִים, שֶׁזֶהוּ עַקֵּר מִצּוֹת פּוּרִים.

כִּי עַקֵּר הַכְּנַעַת הַסְּטָרָא־אֲחָרָא, שֶׁהוּא זֶה־מֵת־הַנְּחָשׁ, הוּא בְּפוּרִים - כִּי אִזּוּ מְכַנְיַעִין 'קָלֶפֶת הַמֶּן־עַמְלֶק', שֶׁהוּא עַקֵּר זֶה־מֵת־הַנְּחָשׁ, שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל־יְדֵי 'חֲטָא עַץ־הַדַּעַת', שֶׁמִּשָּׁם אֲחִיזַת 'הַמֶּן הַרְשָׁע' יִמְחֶה שְׂמוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (חל"ן קלט:): "הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה מִנִּין, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ג, יא): "הַמֶּן הָעֵץ" וְכוּ'.

נִמְצָא: שֶׁהַמֶּן הַרְשָׁע יִמְחֶה־שְׂמוֹ, הוּא בְּחִינַת פָּגַם "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע"

(שם ב, ט"ז) - שעל-ידי-זוה נמשך 'זהמת-הנחש'. ועקר 'זהמת המן', 'זהמת-הנחש' - הוא בחינת 'עצבות ומרה-שחורה', שמתגברים בכל עת על ישראל, ואינם מניחים אותם לשמח, כי עקר הסטרא-אחרא הוא עצבות, כנ"ל, שזה נמשך מ'פגם עץ-הדעת', בחינת (שם ג, יז): "בעצבון תאכלנה" שנגזר אז, בחינת (שם ג, יז): "ויתעצב אל לבו" הנאמר ב'דורה-המבול'.

כי עקר ה'קדשה' הוא 'שמחה', דהינו: לשמח בהשם-יתברך, כי מי שיש לו אמונה שלמה בהשם-יתברך, בודאי ראוי לו לשמח תמיד בהשם-יתברך וכו'. ו'המן ועמלק' שהם בחינת 'המחקרים והכופרים' - מהם נמשך עקר 'העצבות והמרה-שחורה'.

כי עקר ה'שמחה', היא 'שמחת המצות', בחינת (תהלים יט, ט): "פקודי ה' ישרים משמחי לב" וכו' - היש שמחה גדולה מזו?

כי זה כל אדם יכול להבין, שבכולם היה אין שום שמחה בעולם, כי "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש" (קהלת א, ג) וכו', ועל-זה נאמר (קהלת ב, ב): "ולשמחה מה זה עשה".

ועל-כן אלו המחקרים והכופרים - אין להם שום שמחה אמיתית כלל וכו'. ולדבריהם הרעים והזרים והמרים והמטנפים - בודאי אין לשמח בשום מצוה חסוֹשֵׁלוֹם, מאחר שתכלית המצוה היא בשביל תקון זה העולם וכו', ואין צריכין לחזר לסתר שטותים ושקרים ודברים בדויים כאלה, שהם הם עקר האפיקורסות והכפירות, שכוֹפְרִים בתורת משה לגמרי וכו' וכו'.

ואנו בני-ישראל, אשר השם-יתברך הבדילנו ברחמי מן התועים והכופרים האלה שהם בודאי מן הערב-רב - מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו וכו', כמה וכמה יש לנו לשמח בכל עת, ובפרט בשאנו מגיעים לעשות איזה מצוה, אשר אנו זוכים ברגע קלה של עשיית המצוה, להיות נכללים בהשם-יתברך באור האין-סוף ברוך-הוא וכו' וכו'.

ואין להאריך בזה לאחינו בני-ישראל, מאמינים בני מאמינים, כי החכם יבין מדעתו, כמה יש לו לשמח בשעת עשיית כל מצוה ומצוה!

וזוה עקר בחינת 'פזרים', שהוא בחינת 'עשיית המצוה בשמחה' - כי אז שמחים כל ישראל בשמחה גדולה מאד, עד אין-סוף ואין תכלית. כי 'המן' 'זהמת-הנחש', הוא בחינת 'עצבות כנ"ל' - כי 'המן' בגימטריא 'צ"ו' עם הפולל, שהוא בחינת תקף הקלפות שבעשייה, כמבאר בפזנות (פרי-עץ-חיים, פזרים פ"ה), כי "אין צו אלא עבודה-זרה" (סנהדרין נו:).

הינו: שעקר בחינת 'צו', שהוא בחינת 'כלליות צווי המצות' - הוא בשביל להכניע ה'עבודה-זרה', שהם ה'כפירות', שהם בחינת 'המן' שעולה 'צ"ו' עם הפולל - שהוא כופר בעשיית המצות, ובודה עליהם טעמים של שקר.

ועל-כן עקר קטרוגו והתגרותו הוא בהשמחה של המצות, כי אינו מניח לשמח בשום מצוה, מחמת שמכניס כפירות שהם טעמים של שטות בשביל עסקי עולם-הזה חסוֹשֵׁלוֹם וכו'.

ומחמת קנאתו של המן במרדכי וישראל, שראה שהם חזקים כל-כך בעשית מצותיהם, ועושין אותם בשמחה גדולה ובמסירת נפש - על-ידי-זה נתקנא בהם מאד, עד שרצה להעבירם מן העולם חסיושלום.

ומחמת שפקר קנאתם הוא בה'שמחה של המצוה, כי על גוף המצוה הם יכולים לומר חס ושלום: "שהוא נימוס חסיושלום, כמו שאר נימוסי העכו"ם חס-ושלום". אבל מאחר שרואים שישראל מוסרים נפשם על קדושהשם בשמחה גדולה בשביל עשית המצות וכו', וכל ישראל קדושים שמחים במצותם, ובזה מתקנא 'המן' שהוא בחינת ה'פנרים' - ביותר.

ועל-כן בפנרים, שאז נכנע 'המן-עמלק', שהם בחינת ה'פנרים' הנ"ל - אז עקר המצוה הוא 'שמחה' - כי זה עקר הכנעתו, כנ"ל.

וזוה בחינת גדל הפלגת השמחה מאד מאד, שנוהגים כל ישראל בפנרים, להרבות אז בשמחה גדולה מאד, ועושים אז כל מיני צחוק ושחוק, בשביל להרבות השמחה - כי עקר 'מצות פנרים' הוא ה'שמחה' כנ"ל - ועל-כן עושים כל 'מיני שחוק' ו'מלי דשטותא', ועושים אז 'מעשה שכרות ושטות' בשביל ה'שמחה'.

כי איתא בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות, כמה אזהרות גדולות: "שצריך האדם להרגיל את-עצמו להיות בשמחה תמיד". ואיתא בדבריו-הקדושים (לקוטי-מוהר"ן ח"ב כד; ח"ב מח; חיי-מוהר"ן תקצג): "שאי-אפשר להיות בשמחה, כי אם על-ידי מלי דשטותא דיקא

- שעושין עצמן כשוטה, ומשמחין את-עצמן במלי דשטותא.

כי מחמת שטבע האדם נמשך אחר העצבות מאד, כי כל אדם מלא יסורים ויגונות, בידוע לכל אחד ואחד, על-כן צריכין להכריח את עצמו בכל הפחות להיות בשמחה, ועקר השמחה אי-אפשר להיות כי אם על-ידי מלי דשטותא".

כמו ששמעתי מפיו ז"ל שאמר בזה הלשון: "סע האט א פנים, אז מע קען מער גיט פרייליך זיין, נאר מיט נאריש מאכין זיך" [יש פנים, שאי-אפשר להיות בשמחה, כ-אם על-ידי מלי דשטותא], וכן דבר עוד מזה כמה פעמים.

וזוהו הענין מה שהיו נוהגין כל הצדיקים הגדולים המפרסמים שהיו בימינו: שעל-פירב היה להם אנשים שהיו כמו 'בדחנים', והיו עושים לפניהם כל מיני צחוק ושטות כמפרסם - והכל בשביל שמחה.

כי אין דבר מזיק לעבודת-השם כמו העצבות, כמובא בכל הספרים-הקדושים, ומגדל מרירת וצרות הגלות המר היה בגוף ונפש וממון, אי-אפשר להיות בשמחה, כי אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא כנ"ל.

וזוה בחינת "מלי דבדיחותא" שהיו נוהגים התנאים ואמוראים הקדושים קדם הלמוד (שבת ל: פסחים קיז.) - כדי לבוא לשמחה על-ידי מלי דבדיחותא, שהם מלי דשטותא דיקא.

וזוהו בחינת מה שכתוב בזהר-הקדוש (ויקרא דף מז:): "שרב המנונא סבא, הוה מסדר קמי חבריא, פרקא דמלי דשטותא" - הינו כנ"ל.

כי עקר גלות ישראל שהוא גלות השכינה - הוא מה שה'עצבות', שהם הסטרא-אחרא והקלפות, מתגברין על ישראל, ואינם מניחים אותם לשמח בהשם ובתורתו הקדושה.

ועל-כן עכשו בגלות, שעקר הגלות היא: "שהשמחה נפלה למטה בגלות", ומשם נמשך כל השמחה של העכו"ם והרשעים ההולכים בשרירות-לבם, אשר באמת הם רחוקים משמחה אמיתית וכו', אך כל השמחה שיש אצלם, נמשך רק מבחינת גלות השכינה, שהיא שמחתן של ישראל שהוא עכשו בגלות, ומשם נמשך ניצוצי השמחה שנפל אצלם בגלות, ומשם כל שמחתם לפי שעה וכו' וכו'.

ועל-כן מחמת שעכשו השמחה בגלות היא מלבשת ב'מלין דעלמא', שהם 'מלין דשטותא' - על-כן מי שרוצה לבוא לשמחה, לשמח בקדשת יהדותו, במה שזכה להיות מזרע ישראל ולא עשני גוי - אי-אפשר לבוא לשמחה, כי אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא - כי לשם נפלה השמחה, מחמת גלות-השכינה, שהוא שמחתן של ישראל, כנ"ל.

ועל-כן איש הישראלי כשמשמח את- עצמו על-ידי 'מלי דשטותא' - אזי נעשה מזה תקון גדול, בחינת 'עלית ניצוצי השכינה' מגלותה - מאחר שהוא בא ל'שמחה' על-ידי 'מלי דשטותא' אלו.

כי תכף כשאיש ישראל הוא בשמחה - תכף חזרה ועלתה השמחה למקומה ושרשה, שהיא אצל ישראל, ששם שרש השמחה האמתית וכו' וכו'.

וזו בחינת (תהלים לד, א): "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך" וכו' וכו'. כי 'דוד' הוא בחינת 'מלכות-דקדשה', שהיא בחינת ה'שכינה', שהיא 'שמחתן של ישראל, כנ"ל; ו'דוד המלך עליו-השלום, הוא בדחא דמלכא' (זהר משפטים קז), וכו'.

ועל-כן בעת שבא ביד הפלשתים בגלות, ותפסו אותו, והביאוהו לפני אבימלך ורצו לנקם בו, וראה דוד שאי-אפשר להתגבר עליהם ולצאת מהם בי-אם על-ידי שמחה, שעל-ידי-זו עקר ההתגברות על הקלפות והסטרא-אחרא שהם בחינת 'עצבות' כנ"ל וכו'.

על-כן חנן השם אותו בעצה הזאת: שעשה עצמו כשוטה ממש, ועשה מעשה שטות ושגעון ממש, והוריד רירו על זקנו, "ויתו על דלתות השער" וכו' (שמואל-א כא, יד).

ועל-ידי-זו נמלט מידם - כי על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא, באים לתוך 'שמחה', שעל-ידי-זו נצולין מהם, כי עקר ההתגברות עליהם הוא על-ידי 'שמחה', ואי-אפשר בגלות לשמח, בי-אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא, כנ"ל.

וזוהו בחינת 'שמחת פזורים' - שעושין אז כל מיני 'שחוק ומלי-דשטותא' בשביל 'שמחה' - כי עקר ה'שמחה', הוא על-ידי 'מלי-דשטותא' דיקא, כנ"ל.

קיב.

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ד, ייא)

וזוהו בחינת כל מיני הצחוק ושחוק שעושין בפזורים (רמ"א ארח-חיים סימן תרצו), לרמז: שאז ב'ימי הפזורים האלה' -

מַעֲלִין כָּל מִינֵי יְרִידוֹת וְקִטְנוֹת, הַכֹּל נִתְּהַפֵּךְ עִבְשׁוֹ וְנִעֲשֶׂה מִזֶּה תּוֹרָה, כִּי הַיְרִידָה נִתְּהַפֵּךְ לְעֵלְיָהּ, בְּבַחֲנֵת "יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֵלְיָה".

כִּי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל שֵׁישׁ לוֹ דַעַת גָּדוֹל, הוּא מוֹרִיד עֲצָמוֹ לַפְעָמִים בְּכּוֹנֵה לְעַנְיָי 'קִטְנוֹת וּמִלֵּי־דִשְׁטוֹתָא', בְּבַחֲנֵת (מִנְחוֹת ט.צ.): "בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָה", וְכַמְבֹאֵר מִזֶּה בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (ח"ב עח, הַתּוֹרָה שֶׁל 'פְּרָאסְטִיק').

וְזֶהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת יְרִידָה שֶׁקֹּדֶם הָעֵלְיָה - שְׂמֻחַמַת שְׂרוּאָה שֶׁמְחוּ נִתְיַגַע, וְאִינוּ יְכוּל עוֹד לֵילֵךְ בְּמַחוּ יוֹתֵר - אֲזִי הוּא מְכַרַח לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לְעַנְיָי 'קִטְנוֹת וּמִלֵּי־דִשְׁטוֹתָא', וְכִיּוֹצֵא. וְכַמּוֹבָא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוּשׁ (תּוֹרֵי ע"ז): "בְּרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, דִּהְווּ מְסֻדְרִין קַמֵּיהּ תְּלַת פְּרָקֵי מִלֵּי דִשְׁטוֹתָא" [שְׁהִיוּ מְסֻדְרִים לְפָנָיו שְׁלֹשֶׁת פְּרָקֵי דְבַרֵי שְׁטוֹת].

וְאַחֲרֵי־כֵן עַל־יְדֵי בְּחִינַת יְרִידָה - זוֹכָה לְתַכְלִית הָעֵלְיָה, בְּבַחֲנֵת יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֵלְיָה, בְּחִינַת "בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָה", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (תְּמוּרָה י"ד:) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים קיט, קכו): "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ 'הַפְּר'וֹ' תּוֹרַתְךָ" וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת 'פּוֹרִי"ם', כַּנֶּ"ל.

וְעַל־שֵׁם־זֶה נִקְרָא 'פּוֹרִי"ם' - כִּי אֵז עוֹשֵׂיין כָּל מִינֵי שְׂחֹק וְקִטְנוֹת וּמִלֵּי־דִשְׁטוֹתָא. כִּי אֵז זוֹכִין לְתַכְלִית הָעֵלְיָה, לְהַשְׁגָּה וְהַאֲרָה עֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד - 'הַאֲרַת מְרַדְכֵי הַיְהוּדִי', שֶׁהַאֲרַתוֹ שֶׁגָּבַהּ מְאֹד, וְאֵז נִתְּהַפֵּכִין כָּל הַיְרִידוֹת, וְכֹל הַבְּטוֹלִים, וְכֹל מִלֵּי דִשְׁטוֹתָא - לְתַכְלִית הָעֵלְיָה, כַּנֶּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת שֵׁם 'פּוֹרִי"ם' "עַל שֵׁם הַפּוֹר" (אֶסְתֵּר ט, כו), לְשׁוֹן "הַפְּרוּ תּוֹרַתְךָ" - כִּי הַשְׂרֵשׁ שֶׁל מַלְּת 'פּוֹרִי"ם', וְהַשְׂרֵשׁ שֶׁל מַלְּת 'הַפְּרוּ', הֵם שְׂרֵשׁ אֶחָד וְכוּ'.

כִּי עַקֵּר עַנְיָן 'פּוֹרִי"ם', הוּא בְּבַחֲנֵה זו, בְּבַחֲנֵת יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֵלְיָה, בְּחִינַת (ישַׁעְיָה מ"ג, ו): "וְהַמְכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יְדְךָ" - "אֵלֹו דְּבַרֵי־תּוֹרָה, שְׂאִין אָדָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, אֲלָא אִם־כֵּן נִכְשַׁל בָּהֶם" (גְּטִין מ"ג) - שְׁזֶהוּ בְּחִינַת "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ הַפְּרוּ תּוֹרַתְךָ", כַּנֶּ"ל.

- הָעַנְיָן שְׂמֻשָּׁנִין עֲצָמִים בְּפּוֹרִי"ם -

קִיג.

(לְסוּטֵי־הַלְכוֹת, קַרְחָה וּכְתַבְת־קַעֲקַע ג, כב)

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׂמֻשָּׁנִין עֲצָמִים בְּפּוֹרִי"ם, וּמְלַבִּישִׁין אֶת פְּנֵיהֶם, וּמְדַמִּין עֲצָמָן לְאִמָּה אַחֲרַת, לְיִשְׁמַעֲאֵל אוֹ לְעֵבּוֹ"ם אַחֵר וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה - זֶה בְּחִינַת (יְבָמוֹת ס"ה): "מִשְׁנֵיין מִפְּנֵי דְרַבֵּי הַשְּׁלוֹם".

כִּי כְּשֶׁצְרִיכִין לְהַרְבוֹת שְׁלוֹם - צְרִיכִין לַפְעָמִים לְשַׁנּוֹת וּלְהַתְנַהֵג בְּרַמְאוֹת לְמַעַן הַשְּׁלוֹם, וְצְרִיכִין לְשַׁנּוֹת פְּנֵיו לְכַמָּה גּוֹנִיין, לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ בְּשִׁבִיל הַשְּׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים יב, ט): "כֶּרֶם זָלַת לִבְנֵי אָדָם", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּרַכּוֹת ו): "כִּיּוֹן שֶׁנִּצְרַךְ אָדָם לְבַרְיּוֹת, מִשְׁתַּנֶּה פְּנֵיו לְכַמָּה גּוֹנִיין" - כִּי צְרִיכִין לְהַתְדַמּוֹת לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ, כְּדִי לְאַחַז בְּשְׁלוֹם עַמּוֹ, כְּדִי לְמַשְׁכּוֹ וּלְקַרְבוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶהוּ: "כֶּרֶם זָלַת לִבְנֵי אָדָם" - כִּי לְפִי פְּשׁוּטוֹ: "זָלַת", פְּרוּשׁוֹ: בְּנֵי־אָדָם

הזוללים ומבזים. דהינו: פְּשׁוּרְצִים לְהַגְבִּיהַ וּלְהָרִים אֶת הַזּוֹלְלִים וּמְבַזִּים, מְזִילוּתָא-דְּגִלוּתָא. וּכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם עַל פְּסוּק: "כָּרַם זֶלַת", מַעִין זֶה.

וְאִז כְּשֶׁצָּרִיכִין לְהַגְבִּיהַ אוֹתָם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת "כָּרַם זֶלַת" וְכוּ', אִז פָּנִיו מִשְׁתַּנָּה כְּכַרוֹם לְכַמָּה גּוֹנֵין - כִּי צָרִיכִין לְשַׁנּוֹת פָּנָיו לְפָנָיו כָּל אֶחָד בְּרִצּוֹנוֹ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת "מְשַׁנֵּין מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם".

וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים, שָׂאז הוּא רְבוּי הַשְּׁלוֹם' בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֶפְלוּ עִם כָּל הָאֲמוֹת, כִּי 'פוּרִים' מְרַמֵּז עַל הַגְּאֻלָּה אַחֲרוֹנָה, שָׂאז יְהִי נִמְחָה זְכַר עַמְּלֶךְ לְגַמְרֵי וְכוּ', וְאִז יִתְרַבֵּה הַשְּׁלוֹם - עַל-כֵּן בְּפוּרִים מְשַׁנֵּין פְּנֵיהֶם לְכַמָּה גּוֹנֵין - זֶה בְּחִינַת "מְשַׁנֵּין מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם" בְּנ"ל - כְּדֵי לְהַמְשִׁיד בְּלֶם לְהַשִּׁים-יִתְבָּרֵךְ בְּנ"ל.

בְּחִינַת (צַפְנִיָּה ג, ט): "אִז אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שָׁפָה בְּרוּרָה לְקִרְא כְּלֶם בְּשֵׁם ה'" וְכוּ' - שְׁכַל-זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי ה'שְׁלוֹם', בְּחִינַת (אֶסְתֵּר י, ג): "וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זָרְעוֹ" - כִּי עַל-יַדֵּי ה'שְׁלוֹם', יְכוּלִין לְהַמְשִׁיד כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ לְעַבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, "לְעַבְדּוֹ שְׁכֶם אֶחָד" (צַפְנִיָּה שָׁם), בְּנ"ל, אֲמֵן וְאֲמֵן.

- עֲנִינֵי 'שׁוֹשַׁן פּוּרִים', ו'פוּרִים דְּמִקְפִּין' -

קִיד.

(אֶבְנֵי-הַבְּרֹזֶל, הַתְּקַרְבוֹת מוֹהֲרַנ"ת יב; טוֹבוֹת-זְכוּרוֹת ה'; שִׁית-שְׂרַפֵּי-קִדְשׁ ח"א תִּרְכַח)

מוֹהֲרַנ"ת אָמַר בְּקוֹבְלָנָא לְרַבְּנּוֹ ז"ל בְּשׁוֹשַׁן-פוּרִים: "כִּפִּי שְׂאִמְרָתָם שְׁעַל-יַדֵּי רַקוּדִין וְהַמְּחָאוֹת-כַּף

מִמַּתִּיקִין הַדִּינִין, עוֹד לֹא יֵצְאֵתִי כָּל-כָּף בְּפוּרִים לְקַיִם כָּל-זֶה בְּנִכּוֹן!"

עָנָה לוֹ רַבְּנּוֹ ז"ל בְּקַפִּידָא וּבְתַמִּיָּה: "נֹו, שׁוֹשַׁן-פוּרִים אֵין אֶצְלָךְ פּוּרִים? - גַּם שׁוֹשַׁן-פוּרִים שָׂמוּ פּוּרִים!" [שׁוֹשַׁן-פוּרִים אִיז אוּיָךְ פּוּרִים].

וְאֶבְנֵי-הַבְּרֹזֶל שָׁם: וְרַבֵּי אֲבֵרְהָם ב"ר נַחֲמָן ז"ל אָמַר: "כִּי 'שׁוֹשַׁן פּוּרִים' הוּא עֲנִין 'יְהוֹשֻׁעַ'. עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, עֲרוּבֵי-תַחֲוִימִין ד, כב - הַמּוּבָא לְקַמּוֹ).

וְאֶגֶב נִתְאַסְפוּ עוֹד כַּמָּה אֲנָשִׁים לְרַבְּנּוֹ ז"ל, וְכַמְעַט כָּל הַיּוֹם הַזֶּה עַד אַחַר מְנַחָה הָיוּ שְׂמֵחִים כָּל-כָּף, עַד שֶׁאֲדַמּוּ"ר אָמַר לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל: "מַעֲתָה תִּדְעֵי, אֵיךְ שֶׁשׁוֹשַׁן-פוּרִים' הוּא גַם-כֵּן 'פוּרִים', הֵינּוּ: לְהִיּוֹת 'הָאָרֶת מְרֻדְכֵי וְאֶסְתֵּר' מְאִירִים לָךְ, שֶׁתַּחֲדֹשׁ בְּהַתּוֹרָה שֶׁקִּבְלוּ מִחֲדָשׁ בְּפוּרִים, חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים!" [שָׂאז גְּלַה לוֹ הַמְּשִׁד תּוֹרָה ו' קִרְא אֶת יְהוֹשֻׁעַ, עַל הַגְּמְרָא "שְׁלֹשׁ מְצוּוֹת שְׁנַצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל"].

קטו.

(לְקוּטִי-הַלְכוֹת, עֲרוּבֵי-תַחֲוִימִין ד, כב - עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהֲרַן ח"א כב, 'חֻוֹתָם בְּתוֹךְ חֻוֹתָם')

עַל-כֵּן "כְּרַבִּים הַמְּקַפּוֹת חוֹמָה מִיּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן, קוֹרְאִין בְּט"ו" (מַגְלָה ב). - כִּי בְּשׁוֹשַׁן, שְׁשֵׁם הָיָה מְרֻדְכֵי וְאֶסְתֵּר' בְּעֶצְמָם, וְשֵׁם הָיָה עַקֵּר הַיָּם - שֵׁם זוֹכִין לְהָאָרֶת פּוּרִים' בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, בְּיוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם.

הֵינּוּ: כִּי שָׁם זוֹכִין לְבְּחִינַת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" הַגְּבוּהָ בְּיוֹתֵר - כִּי שָׁם מְאִיר בְּיוֹתֵר 'הָאָרֶת מְרֻדְכֵי וְאֶסְתֵּר', וְעַל-כֵּן הֵם עוֹשִׁין פּוּרִים בְּט"ו.

כִּי בִּי"ד, שֶׁהוּא אֶצְלָנוּ פּוּרִים - הֵם לוֹחֲמִין אִז עַדִּין מְלַחֲמַת עַמְּלֶכְךָ, וְהָאָרֶת וְהַשְּׁגַת פּוּרִים שְׁלָהֶם הוּא אַחֲרֵי-כָךְ בְּט"ו - כִּי

זוכין ל"נעשה ונשמע" גבוה יותר, בט"ו, בשלמות מלוי הלבנה.

ועל-כן "כרבין המקפין חומה מימות יהושע", נתנו להם כבוד לקרות גם בט"ו כמו שושן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגלה ב: ירושלמי מגלה פ"א ה"א).

כי "מקפות חומה מימות יהושע" - זה בחינת שנמשך להם הארת ה'חותם' שהוא בחינת 'חומת', כי 'חומת' אותיות 'חותם', פמובא (עץ-חיים, שער לה פ"ג).

וזה נמשך 'מימות יהושע' - שהוא היה הראשון שכבש ארץ-ישראל, ולחם מלחמות עמלק, כמו שכתוב (שמות יז, ט): "צא הלחם בעמלק", פמובא במקום-אחר (בסוף סימן ו): "שיהושע הוא מיוחד לזה, ללחם מלחמת עמלק".

ועל-כן על-ידו נמשך בחינת 'חומה', שהוא בחינת 'חותם' - שזה נעשה

על-ידי שמכניעין 'עזות דסטרא-אחרא', שהוא 'עמלק', שהיה עז-פנים ביותר, להזדוג לישראל אז - פי 'עמלק' הוא 'זהמת-הנחש', שהוא בחינת 'עזות דסטרא-אחרא'.

ועל-ידי שמכניעין את 'עמלק', מכניעין 'עזות דסטרא-אחרא', וזוכין ל'עזות-דקדשה'. ועל-ידי-זה נתתקן ה'חותם דקדשה', שהוא בחינת 'חומת'.

ובל-זה נמשך מבחינת (נחמיה ח, י): "חדות ה' היא מעזכם", בחינת "נעשה ונשמע" וכו' כנ"ל.

ועל-כן "כרבין המקפין חומה מימות יהושע", זוכין ל'השגת פנרים' בשלמות העליון - דהינו: בחינת "נעשה ונשמע" הגבוה יותר. ועל-כן קורין בט"ו כמו שושן, ששם זוכין להשגת "נשמע ונעשה" גבוה יותר וכו', כנ"ל.

מגלת אסתר

– לפי סדר הפסוקים של מגלת אסתר –

בביתו" (אסתר א, כב). ב) ויש שהוא מושל
ביותר. ג) וכן יש שהוא מושל על כל העולם
וכו'.

וצריך כל אחד, לבלי להשתמש עם
בחינת המלכות שלו להנאתו
ולצרכו – רק שהמלכות יהיה אצלו בן-
חורין, בבחינת (קהלת י, יז): "אשריך ארץ
שמלכוך בן-חורין".

וזה בחינת (שמות ל, כג – חלין קלט): "מרדכי,
מר דרור" – שהמרות הינו המלכות,
יש לה דרור וחרות, שלא להשתמש בה
להנאתו ולצרכו, כפי-אם להשם-יתברך,
בבחינת (עבדיה א, כא): "והיתה לה המלוכה" –
דהינו: להזהיר ולהוכיח את הנשמות
שנכנעים אליו.

ד.

(ח"א קסג)

ה'דבור' הוא בחינות שרה' לכל אחד לפי
ערכו. א) יש שהוא בחינות (ברכות
יג): "שרה לאמתי" – שהוא מושל בדבור
שלו על עיר ומדינה. ב) ויש שהוא בחינת
(ברכות שם): "שרה על כל העולם כלו". ג) ויש
שהוא "שרר בביתו" (אסתר א, כב).

"ויין מלכות רב" (אסתר א, ז)

א.

(ח"א יב, ד-בסוף)

ה'שמחה' בא מהלב, כמו שכתוב (תהלים
ד, ח): "נתתה שמחה בלבי",
והלב הוא בינה, ששם "יין המשמח" (ברכות
לה. יומא עו: סנהדרין ע. עין לקוטי-מוהר"ן ח"א מא),
שהוא 'עלמא סתימא', בחינת (תהלים קד, טז):
"ויין ישמח לבב".

יש שני בחינות 'יין'. א) בחינת תורה
שבעל-פה, בחינת "יין מלכות רב"
(אסתר א, ז). ב) בחינת "בינה לבא" (תקוני-זוהר יז.
'פתח אליהו'), 'שמחת הלב', "ויין ישמח לבב"
(תהלים קד, טז).

"מדינה ומדינה ככתבה" (אסתר א, כב; ג, יב; ח, ט)

ב.

(ח"א יז, ה)

נמצא להלן בפסוק (אסתר ג, ב): "וימצא
כתוב אשר הגיד מרדכי".

"להיות כל איש שרר בביתו" (אסתר א, כב)

ג.

(ח"א נו, א-ב)

יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות,
לפי בחינתו. א) יש שהוא "שורר

**"איש יהודי היה בשושן הבירה,
ושמו מרדכי"** (אסתר ב, ה)

ה.

(ח"א יז, ה)

'מרדכי' הוא בחינת ה'כפירה בעבודה-
זרה, כמו שכתוב (אסתר ב, ה):
'איש יהודי', כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג):
"כל הכופר בעפ"ם נקרא יהודי".

ו.

(ח"א יח, ב)

"בירשא" (בבא-בתרא עד.) - זה בחינות
'אמונה', כמאמר (מגלה י: על
ישעיה נה, יג): **"תחת הנעצוץ יעלה ברוש"** -
זה **'מרדכי'**. ונקרא: **'יהודי'** (אסתר ב, ה), **על-**
שם שפפר בעבודת-אלילים, כמאמר (מגלה
יג): **"כל הכופר בעפ"ם נקרא יהודי"**.

ז.

(ח"א ס, בסוף)

"תחת הנעצוץ יעלה ברוש" (ישעיה נה, יג),
"זה מרדכי" (מגלה י:). (רבנו ז"ל מביא
ראיה ש'חרוב' [חרובין] הוא בחינת 'פרושים' - ו'חרוב'
הוא בחינת 'זקן' 'עתיק').

'מרדכי' - הוא בחינת (שמות לד, ו): **"רב
חסד"**, כי הם במספר השנה
[274] (מחברת-הקדש להאריז"ל, פורים), בחינת
'עתיק', שזה בחינת: **'ספורי מעשיות של
שנים קדמוניות'**, שעל-ידם מעוררין מהשנה
אפלו אותם שנפלו חסוֹשֵׁלוֹם מכל
השבעים-פנים לתורה.

[עין לקוטי-הלכות, פורים א: ש'מגלת-אסתר' הוא
בחינת 'ספורי-מעשיות של שנים קדמוניות'].

"ויהי אמן את הדסה" (אסתר ב, ז)

ח.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו
בחינת ה'דין' ו'רגלין' - נתבטלו
ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-
ידיהם, כמו שכתוב (אסתר ב, ז): **"ויהי אמן את
הדסה"**, ובה פתיב (שם ב, ט): **"כאשר היתה
באמונה אתו"** - פי שניהם הם בחינת 'אמונה'.

ט.

(ח"א קנה)

'אמונה' היא בחינת 'פח הגודל וכח
הצומח', כמו שכתוב (אסתר ב, ז):
"ויהי אמן את הדסה" - לשון 'גדול', וכמו
שאמרו חז"ל (שבת לא): **"אמונה זה סדר
זרעים"**.

ועל-כן כשיש לו 'אמונה' - אין מזיק לו
שום דבר, ואינו ירא משום אדם
ושום דבר, ומתפלל בחיות כראוי, ונוסע
להצדיק! - כי אינו מתירא ומתפחד משום
ענין שבעולם, ואינו משגיח על שום בטול
ובלבול בעבודתו, ואין שום דבר יכול לבלבל
אותו! - כי לא אכפת לה שום דבר, רק עושה
את שלו בעבודתו את השם-יתברך!

"היא אסתר בת דוד" (אסתר ב, ז)
- עניני 'אסתר המלכה' -

י.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו
בחינת ה'דין' ו'רגלין' - נתבטלו
ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-
ידיהם.

"ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה" (אסתר ב, יא)

יג.

(ח"א נו, ג)

על-ידי 'עסק-התורה', ממשיכין 'אריכות-ימים' לתוך ה'מלכות', כל אחד לפי בחינת ה'מלכות' שיש לו - שלא תהיה בבחינות (פסחים פז:): "הרפנות מקפרת את בעליה" - פי על-ידי ממשיכין ה'חיות' לתוך ה'ימים' וה'מדות' - שבלא זה לא היה אפשר לקבל את ה'חיות', מחמת רבוי-אור.

ועל-ידי-זה זוכין לדעת' - פי הדעת' וה'שכל', הוא בעצמו ה'חיות', כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה את בעליה".

ועל-ידי 'זה הדעת' - יכולים לקרב ולהוכיח את מי שצריכין להוכיח - אפלו את הרחוקים מאד מהשם-יתברך, בבחינת 'הסתרה שבתוך הסתרה'.

וזה פרוש (אסתר ב, יא): "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה".

"מרדכי" - זה בחינת ה'מלכות'.

"ובכל יום ויום" - זה בחינת ה'תורה' - שעל-ידי ממשיכין ה'חיות' לה'ימים' וה'מדות'.

"חצר בית" - זה בחינת 'חיצוניות' ופנימיות'. הינו: 'מחשבות ודבורים' - שבכלם נסתר השם-יתברך שם, אף המחשבות והדבורים של הרחוקים מהשם-יתברך.

וזה בחינת (מגלה ז): "אסתר ברוח-הקדש נאמרה", בחינת (בראשית רבה ע, ט): "לבן נשא את רגליו" - פי עקר העפושם תלוי בה, שהיא בחינת (משלי ה, ה): "רגליה ירדות מות", ועל-כן על-ידי עקר התקון.

ועל-כן נקראת ה'מגלה' על שם 'אסתר' - פי העקר תלוי בה ב'רגלים', בחינת 'אסתר', בחינת (ספד מט:): "מה ירד בסתר" וכו'.

יא.

(ח"א יב, ד)

"אסתר ירקרקת היתה" (מגלה יג.) [בהדפסה זו. רש"י] - בחינת ה'שכינה', ש'בתחלה היא ירקה כחבצלת" (זמר ויחי רכא. אמור קז), כמו שכתוב (שיר-השירים ב, א): "אני חבצלת השרון", בחינת 'חבוק', בחינת "קו-הירוק שפקיף את כל העולם" (חגיגה יב).

[ואחר ה'יחוד', נקראת 'שושנה' (שם בזהר ובלקוטר-מוהר"ו). ועו להלן ח"ב תורה ע"ד, מענין 'אסתר' שנקראת 'שושנה'].

יב.

(שיחות-הר"ן קז)

"אסתר בינונית היתה, לא ארפה ולא קצרה" (מגלה יג.) - הענין שאמרו רבותינו ז"ל (שם יג:): "בשביל צניעות שהיתה ברחל, זכתה ויצאה ממנה שאול, ובשביל צניעות שהיתה בשאול, זכה ויצאה ממנו אסתר המלכה".

וברחל כתיב (בראשית כט, יח): "רחל בתך הקטנה". וב'שאול' נאמר (שמואל-א ט, ב): "משכמו ומעלה גבה מכל העם". ו'אסתר' ממצע בין שאול ורחל, 'בינונית' היתה.

וְזֶה: "חצר בית הנשים" - כנגד שלש בחינות.

(א) אותן שנתרחקו מהשם יתברך. "נשים", מלשון (רש"י בראשית לב, לג): "שנשו וקפצו ממקומו של עולם".

(ב) אותן שכבר היו קצת אצל השם יתברך, אך שכחו אותו יתברך - "הנשים", לשון 'שכחה', כמו שכתוב (בראשית מא, נא): "כי נשני אלקים".

(ג) אותן שגם עתה זוכרים את השם יתברך - אך "שנשתה גבורתם" (לשון הכתוב בירמיה נא, לא), ואין לאלוהים להתגבר על יצרם.

ובשביל־זה נקראים בשם 'נשים' - מחמת שלש בחינות הנ"ל. ועל־ידי־כִּלְזָה הם רחוקים מהשם יתברך, והשם יתברך נסתר מהם בבחינת 'הסתרות'.

"ומרדכי" - הינו בחינת ה'מלכות' - הוא יכול להזכיר ולהזכיר אותם, על־ידי 'עסקי התורה', שהוא בחינת ימים ומדות פנ"ל - שעל־ידי־זוהו זוכין לדעת, שעל־ידי ה'דעת הזוהו', מגלין ה'הסתרה שבתוך הסתרה, ועושין מפנה תורה, ואזי: "אורייתא מכרזת קמיהו" (זהר אחרי נח).

וְזֶה: "לדעת את שלום אסתר" - שעל־ידי־זוהו עושה 'דעת', מ'הסתרה שבתוך הסתרה, שהיא בחינת אסתר, בחינת (דברים לא, יח): "הסתר אסתיר".

וְזֶה: "ומה יעשה בה" - שעושה מ'ההסתרה' - בחינת 'מה' - הינו תורה, כמו שכתוב (דברים ו, כ): "מה העדת" וכו' פנ"ל. כי מזה בעצמו שיודע שגם בתוך הסתרה שבתוך הסתרה יש שם השם-

יתברך - מזה בעצמו נעשה 'דעת', דהינו 'תורה'.

יד.

(ח"א רג)

מ'ספורי דברים' של ה'נשים', יכולים לידע 'מעמד השכינה' איך היא אוהזת בעת.

וְזֶה שכתוב אצל 'מרדכי' (אסתר ב, יא): "שהיה מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר" - ו'אסתר' היא ה'שכינה' - כי 'מרדכי' היה משיג זאת, לידע 'שלום השכינה', מ"חצר בית הנשים", על־ידי 'ספורי דבריהם'.

"כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם"
(אסתר ב, יד)

טו.

(ח"ב א, ה)

ב'חג השבועות' נתתקן תאנות משגל' - 'משגל' בחינת (אסתר ב, יד): "כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם" - שכל אחד מהשלוש־רגלים נקרא 'שם', כמו שכתוב (במדבר טז, ב): "קראי מועד אנשי שם".

"ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה"
(אסתר ב, טו)

טז.

(ח"ב א, יג)

"ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה" (אסתר ב, טו) - בחינת 'נשיאות חן', "שכל אחד ואחד נדמה לו כאמתו" (מגלה יג).

כי זה ה'בעל-תפלה' שאוחז בבחינת (תהלים לג, ו): "דבר ה'", ה'שרש העליון' שכל הפחות וכל צבא השמים מקבלים ממנו - "כל אחד ואחד נדמה לו באמתו" - שהוא נושא חן' בעיני כל צבא-השמים וכל השרים-העליונים - וכל אחד ואחד נדמה לו, שהוא עוסק עמו לבד, כי כלם מקבלים ממנו.

"כַּאֲשֶׁר הִיְתָה בְּאִמְנָה אֶתוֹ" (אסתר ב, ב)

ז.

(ח"א, ח)

נמצא לעיל בפסוק (אסתר ב, ז): "וַיְהִי אִמֵּן אֶת הַדָּסָה".

"וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מַרְדֳּכָי" (אסתר ב, כב)

ח.

(ספר-המדות, פדיון-שבויים ג)

"האומר דבר בשם אומרו, מביא גאולה לעולם" (אבות פ"ו מ"ו; מגלה טו. - על הפסוק באסתר ב, כב: "וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מַרְדֳּכָי").

"הָמֵן בֶּן הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי" (אסתר ג, א)
- עניני 'המן הרשע' -

ט.

(ח"א, י)

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (שמות כא, א), "השוו אשה לאיש לכל דינים שבתורה" (מכילתא משפטים, נזיקין ו);

פרוש: 'לכל דינים שבתורה' שצריך להמתיקם - צריך להשוות, ליחד 'קדשא-בריך-הוא ושכינתה', בחינת 'אשה ואיש', בחינת 'מרדכי ואסתר'.

זה פרוש: "ואלה המשפטים", "ואלה מוסיף על הראשונים" (שמות-רבה ל, ג) - בחינת 'תוספת ורבויו', 'גאולה', 'עבודה-זרה'.

"הראשונים" - בחינת 'המן-עמלק', כמו שכתוב (במדבר כד, ב): "ראשית גוים עמלק".

ותקונו: "המשפטים" - בחינת 'רוח', כמו שכתוב (ישעיה כח, ו): "ולרוח משפט". כי על-ידי ה'רוח' - נתתקן ה'גאולה' וה'עבודת-אלילים'; ועל-ידי-זה נתחד קדשא-בריך-הוא ושכינתה, ונמתקין הדינים; ונסתלק חרון-אף מן העולם.

נ.

(ח"אנו, ה)

"זה לעמת זה" (קהלת ז, יד) - 'מלכות-הרשעה' 'המן-עמלק', הוא בנגד 'מלכות-דקדשה', כמו שכתוב (במדבר כד, ב): "ראשית גוים עמלק".

כי 'מלכות-דקדשה', הוא (במדבר י, כה): "מאסף לכל המחנות" דקדשה. ו'מלכות דסטרא-אחרא', הוא מאסף ממון, ומתגבר ב'תאות-ממון', כדי לתפס על-ידי זה כל 'ניצוצי הקדשה', ולהגביר ביותר ה'הסתרות שבתוך הסתרות', עד שרוצה להעלים ולהסתיר את הקדשה, בהעלמה יתרה מאד.

ואף-על-פי-כן אינו מועיל לו כלל - כי יש פח ב'מלכות-דקדשה', בחינת 'מרדכי' - להלחם בנגדו,

וְלֹהוּצִיא מֵאֲתוֹ כָּל הַמְמוֹן, וְכָל הַנִּיצוּצוֹת
הַקְדוּשִׁים שְׂבֻלַע, וְלֹהֲמַשִּׁיךְ דַּעַת גְּדוֹל
וְקְדוּשׁ כְּזֶה - עַד שֶׁנִּתְגַּלֵּין כָּל הַהֶסְתְּרוֹת,
וְנַעֲשִׂין מֵהֶם תּוֹרָה.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (מגלה י: - על קהלת ב, כו):
"כִּי לְאָדָם שְׂטוּב לְפָנָיו נָתַן חֲכָמָה
וְדַעַת" - "זֶה מְרַדְּכִי"; וְלַחֹטָא נָתַן עֵינָן
לְאֶסְפָּא וְלַכְּנוּס - "זֶה הֶמֶן".

"טוֹב לְפָנָיו" - בְּחִינַת הַתּוֹרָה, כִּי (אבות פ"ו
מ"ג): "אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה".

הַיְנוּ: שְׂמְרַדְּכִי, מְלֻכּוֹת־דְקָדְשָׁה, "נָתַן
לוֹ חֲכָמָה וְדַעַת" - וּמוֹצִיא מִ'הֶמֶן'
מְלֻכּוֹת דְסִטְרָא־אֶחָרָא, שֶׁהוּא מְאֶסְפָּא מְמוֹן
- כָּל הָעֲשִׂירוֹת וְכָל הַנִּיצוּצוֹת הַקְדוּשִׁים,
בְּבְחִינַת (איוב כ, טו): "חֵיל בָּלַע וַיִּקְאֲנוּ" -
וְעוֹשֶׂה מְזֶה 'תּוֹרָה' שֶׁנִּקְרָאת (משלי יב, ד):
"אִשֶּׁת חֵיל".

"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר ג, ז)

נא

(ח"א יח)

עַל־יְדֵי הַצְּדִיק, בְּחִינַת רֵוַח־שְׂבֻלָב' -
נִתְגַּלָּה הָאֶרֶת הַיָּדִים וְהַרְגְּלִים,
בְּחִינַת רְקוּדִין וְהַמְחָאת־כַּף' - וְנִתְבַטַּל
הַגְּאוּה' וְהַכְּפִירוֹת, וְנִתְרַבָּה הָאֲמוּנָה.

וְהַתּוֹרָה' - הִיא גַם־כֵּן בְּחִינַת 'יָדִין
וְרַגְלִין, בְּחִינַת נִגְלָה וְנִסְתָּר.

כִּי "הֶמֶן שְׁעֵשָׂה עֲצָמוֹ עֲבוֹדַת־אֱלִילִים"
(מגלה י:), "הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר ג,

ז), "בַּחֹדֶשׁ שָׁמַת בּוֹ מֹשֶׁה" (שם יג) - כִּי חָשַׁב
שֶׁכָּבַר מֵת מֹשֶׁה הַמְבַטַּל כַּח הָעֲבוֹדַת־
אֱלִילִים - כִּי הוּא קִבַּל הַתּוֹרָה, בְּחִינַת 'יָדִין

וְרַגְלִין, שְׁעַל־יְדֵיהֶם נִתְבַטַּל הָעֲבוֹדַת־
אֱלִילִים' - וְחָשַׁב שְׂאֵין עוֹד מִי שְׂיֻכַּל
לְבַטְלוֹ.

אֲבָל 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר' הֵיחָ לָהֶם הַכַּח הַזֶּה.

וְזֶה בְּחִינַת (שמות ל, כג - חל"ן קלט:): "מְרַדְּכִי,
מֶרְדְּוֹר" - דְּרֹר' לְשׁוֹן 'חֲרוֹת', בְּחִינַת
'יָדִים'. וְאֶסְתֵּר' בְּחִינַת 'רַגְלִים', "מֵה יָרַךְ
בְּסִתְרָה" וְכו' (ספח מט:).

"לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וְלֵאבֹד אֶת כָּל הַיְהוּדִים"
(אסתר ג, יג)

נב

(ח"ב סו)

"הוּא אֵינוֹ שֵׁשׁ" (מגלה י: "שֵׁשֶׁם־יִתְבַּרְךָ לֹא שֵׁשׁ
כְּשֶׁנִּתְחַיְבוּ כְּלִיָּה בִּימֵי הֶמֶן". עַל־פִּי רַשִּׁי) -
כִּי כְּשֵׁשׁ לְיִשְׂרָאֵל אֵיזָה עֲנֹשׁ חֲסִי־שְׁלוֹם, זֶה
נוֹגֵעַ בְּעֲצָמוֹ יִתְבַּרְךָ כְּבִיכּוֹל - כִּי "שְׁמוֹ
מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוֹ" (ירושלמי תענית פ"ב).

"וּמְרַדְּכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (אסתר ד, א)

נג

(לקוטי־הַלְכוֹת, ערוֹב־יְתוּחֻמִּין ד, ט)

"וּמְרַדְּכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (אסתר ד,
א) - שֶׁהִיָּה יוֹדַע אֶת כָּל בְּחִינַת
הַנַּעֲשָׂה, מִתְחַלָּה וְעַד סוֹף - שֶׁהִיָּה יוֹדַע
וּמְשִׁיג אֶת הַנַּעֲשָׂה הַגְּבוּהָ בְּיוֹתֵר. כִּי
צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם מִ"נִשְׁמַע" -
נַעֲשָׂה.

"וּמְרַדְּכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - עַד
לְמַעַלָּה מֵעַלָּה בְּתַכְלִית הַמַּעַלָּה,

ומחמת זה היה יכול להאיר גם למטה למטה בתכלית שפלות הירידה.

וזהו: "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - מתחלה ועד סוף, מאין-סוף עד אין תכלית, על-כן הוא היה יכול להאיר בישראל אפלו בתכלית ירידתם, לבל יתיאשו עצמן מן הרחמים, עד שזכו על-ידו שיתהפך מהפוך אל הפוך, ותכלית הירידה יהיה תכלית העליה, בחינת (אסתר ט, א): ונהפך הוא וכו'.

וזכו אז להשגה גדולה ביותר - לקבלת-התורה מחדש בחינת "קיימו וקבלו" (שם פסוק כז). וזכו לעשות מזה "ימי הפרים האלה" (שם פסוק לא).

דהינו: שיהיה נמשך הארה זו, בכל דור ודור בכל שנה ושנה, שבכל דור ודור ובכל שנה ושנה, יאיר עלינו הארה הגדולה הזאת של בחינת 'מרדכי' - שעל-ידי-זה יהיה לנו פח בכל שנה ושנה, לצאת מכל הירידות שבעולם, ולהפוך כל הירידות לתכלית העליה, בבחינת (שם פסוק כח): "והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה" וכו'.

כי השם-יתברך ברחמיו המרבים, חשב מרחוק להטיב אחריתנו, כי השם-יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות, וראה שבדורות הללו בעקבות-משיחא בסוף הגלות, קדם שנשוב לירושלים ויהיה גאלה נצחית, וקדם לזה בודאי תתגבר הסטרא-אחרא מאד, ותהיה מקדם הירידה גדולה מאד מאד, על-כן הטיב עמנו מקדם, ונתן לנו את "ימי הפורים האלה" על-ידי 'מרדכי ואסתר'.

כדי שיאיר עלינו בכל שנה ושנה, בחינת הארה הגדולה והעצומה של 'מרדכי', שהיא הארה גדולה מאד מאד, שעל-ידי הארה הגדולה הזאת יכולין להפוך כל הירידות לעליות.

וכמוכא בכתבים (פרי-עץ-חיים, פורים פ"ה): "שהארה של מרדכי מאיר עד סוף העשיה, והארה זו של פורים - אין נמצא בשום זמן וכו'". ואז נתהפכין כל הירידות לעליות, כי היא תכלית העליה, כנ"ל.

נד.

(לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ז, כ)

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א). "ומרדכי" - בחינת ה'צדיק הדור'. "ידע את כל אשר נעשה" - בזה העולם, את כל הנכלים והערמומיות וכו', שחותר בחינת 'עמלק' וכו', בחמימות התאוות, ובמחלקת בין איש לאשתו וכו', ובמחלקת שבעולם, ובפרט להרחיק מהצדיק וכו', והכל מעשה עמלק.

ועל-כן (אסתר שם): "ויצא בתוך העיר ויזעק" וכו'. וכן הכנים בישראל: שבכל עיר ועיר צום ובכי וכו', בחינת (שם ט, לא): "ודברי הצומות וזעקתם" וכו' (שם ט, לא). ועל-ידי-זה נתהפך הכל לטובה.

נה.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב ושא-ר-תעניות ד, כא)

ובאמת היה אז עת צרה גדולה לישראל אשר כמזהו לא נהיתה, כי מן השמים הסבימו, כמו שאמרו רז"ל (אסתר-רבה ז, ג): "שפבר נחתם למעלה" - ועל-כן היו אז ישראל בסכנה עצומה.

אך "מרדכי" - שהוא צדיק-הדור האמתי - "ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א), עד היכן הדבר מגיע. "ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא בתוך העיר ויזעק וכו'" (שם), ועורר והקיץ את כל ישראל לתשובה, כי הודיע להם: "שאין לך דבר שעומד בפני הצעקה והתשובה" (ירושלמי פאה פ"א ה"א; זחר-חדש בראשית), כי "יפה צעקה לאדם אפלו לאחר גזר-דין" (ראש-השנה טז).

ובגדל פחו היה מעורר רחמי השם-יתברך, עד שנתהפך מהפך אל הפך, ונתגלה לעין כל על-ידי תקף הנס, איך השם-יתברך מסתיר השגחתו בתוך הטבע, באפן שכשיצעקו ישראל אליו יתברך - יתהפך הכל לטובה, כי השם-יתברך מקדים רפואה למכה תמיד, ואף-על-פי-כן הכל תלוי בישראל, אם יתפללו ויתחננו אליו יתברך - יתהפך הכל לטובה.

וגדולי החכמים הצדיקים יודעים זה הסוד, והם מעוררים ומלמדים את ישראל: לזעק ולהתחנן אליו יתברך, איך שהוא, ועל-ידי-זה השם-יתברך מושיעים בכל פעם, באשר ראינו בתקף הנסים הנפלאים של פורים, שהיה דיקא בלי 'שנוי-הטבע', רק שראו הכל בעיניהם השגחתו הנפלאה המלבשת בהטבע תמיד בכל עת ובכל שעה ורגע.

נו.

(לקוטי-הלכות, פורים ג, ט)

על-ידי-זה שמשליכין כל החכמות ומשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם-יתברך, שזה בחינת 'לבישת שק ואפר' - על-ידי-זה זוכה שנתגלה לו

בחינת "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" (ברכות ז), שזה בחינת 'תקון-המשפט'.

וזהו בחינת (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - פי על-ידי שלבש "שק ואפר" וכו' (שם), על-ידי-זה נעשה בחינת "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה", פי זכה לידע כל אשר נעשה בעולם.

כי "יש הבל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים, ויש רשעים" וכו' (קהלת ח, יד) - הינו: בחינת "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו". ומרדכי ידע את כל זה, בחינת: "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - הינו: "כל אשר נעשה על הארץ", אפלו "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" - גם את זה זכה לידע ולהשיג.

וזה נעשה על-ידי שהיה מסלק כל החכמות, והשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם-יתברך, בחינת: "וילבש שק ואפר" וכו'.

נז.

(לקוטי-הלכות, קרח וכתבת-מעקע ג, יד)

השם-יתברך חמל עלינו בכל דור ודור, ושלח לנו אז את מרדכי ואסתר, "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה וכו', ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה" (אסתר ד, א), וגזרו תענית שלשה ימים, וצעקו בקול מר להשם-יתברך, ועל-ידי-זה המתיקו המרירות.

ועל-שם-זה נקרא (חליו קלט:): "מרדכי", "מר דרור" (שמות ל, בג) - בחינת 'המתקת המרירות'. "מר" - לשון מרירות. "דרור" - לשון חרות (ראש-השנה ט:). - שהוא בחינת 'שלום', כמו שכתוב (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון".

בחינת הצדיק-האמת שיכול לעשות ראש-השנה, שהוא דן את הכל לכף-זכות, שהוא ההפך מ'בזוי אנשים'.

כי הוא מקים (אבות פ"ד מ"ג): "אל תהי בז לכל אדם" - וחותר בכל כחו להוציא את הכל מ'חרפות ובזיונות', ולהכניסן לתוך 'כבוד-דקדושה', כי הוא מקים (שם פ"ב מ"ד): "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו", וכמו שכתוב שם בהתורה (ח"ב א, יד), עיני-שם.

כי "מר דרור בשמים ראש" (שמות שם), שהוא 'שמן המשחה' - על-ידי-זה מעלין כל הדברים לתוך ה'כבוד-דקדושה', כי על-ידי 'שמן המשחה' נמשחו כל עבודת המשכן וכליו, וכל הפהנים והמלכים - שכלם קבלו כבודם, ויצאו מחל לקדש, מבזוי לכבוד, על-ידי 'שמן המשחה' שמקדש הכל, כי כל ה'כבוד-דקדושה' היא במשכן וכו'.

ועל-כן ה'גואל-צדק' נקרא בשם 'משיח' על שם שנמשח ב'שמן המשחה' - כי 'משיח' יעסק בזה ביותר: להעלות הכל מבזיון לכבוד, ולקיים בתכלית השלמות: "אל תהי בז לכל אדם" - לבלי לבזות שום אדם שבזולתו, רק לעסוק עם הכל לתקנו, להעלותו מ'בזיון' ל'כבוד-דקדושה'.

ומשם היא שרש 'מרדכי הצדיק', בחינת "מר דרור בשמים ראש" של 'שמן המשחה' - שזה הפך 'המן' שהיה מבזה את הכל - כי הוא משתדל להעלות את כל אדם מ'בזיון' ל'כבוד', כנ"ל.

כי ה'צדיק-האמת' בחינת 'מרדכי' - טרח ויגע ובזה עצמו בכל הבזיונות, כי "מרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א) - מראש ועד סוף, ועד היכן הדבר מגיע בכל

היגו: 'מרדכי' הוא "מר דרור" - שמוציא לחרות ושלום, וממתיק כל מיני מרירות שבזולתו. ועל-כן היה לו כח להמתיק על-ידי תפלתו וזעקתו המרה, אפלו המרירות שהיה מגיע לישראל אז - עד שהמתיק הכל, והמשיך שלום על ישראל, בחינת (אסתר ט, ל): "דברי שלום ואמת", בחינת (שם י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו".

עד שנתהפך ונקמו בשונאייהם, וכל שאר האמות כלם פנו לישראל בשלום גדול, "כי נפל פחד מרדכי עליהם" (שם ט, ג) - עד שחזרו לאמונת ישראל, כמו שכתוב: "ורבים מעמי הארץ מתיהדים" וכו' וכו'.

וזה בחינת רבוי השלום שנתרבה אז, על-ידי שנמשכו כלם להשם-יתברך, כי על-ידי השלום, יכולין להמשיך כל העולם לעבודתו יתברך, כנ"ל.

בח.

(לקוטי-הלכות, בנור בהמה טהורה ד, טז)

'מרדכי' הרגיש תכף פונת הסטרא-אחרא, שהוא בחינת המן, בחינת (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - שיידע פונתם עד הסוף, והוא מתחיל תכף לעוררם לתשובה. "ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" (שם) - ועקר צעקתו: שהוא מודיע ל'אסתר', שהיא בחינת 'כלל-ישראל': שעדין לא תתיאש מן הרחמים, "ותבא לפני המלך" (שם ח, ד) וכו' וכו'.

בט.

(לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהלקוחות ואפותיקי ה, ט-יב)

'מרדכי' הוא בחינת (שמות ל, כג; מגלה י:): "מר דרור" - 'מרי דכיא', שהוא

דור ודור, בכל שנה ושנה, "ויצא בתוך העיר, ויקרע את בגדיו, וילבש שק ואפר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" (שם), וכן הכנים בכל ישראל לצום ולזעק הרבה, כמו שכתוב (שם ט, לא): "ודברי הצמות וזעקתם" - פי הצדיק מביזה את עצמו, בבחינת (תהלים טו, ד): "גבוה בעיניו נמאס".

אבל שאר בני-אדם, כלם חשובים בעיניו מאד, אפלו הגרוע והפחות מאד - פי הוא מקיים בשלמות: "אל תהי בז לכל אדם", פי הוא בבחינת "מקומו של עולם" (בראשית-רבה סח, ט) - שידן את הכל לכף-זכות. ועל-ידי-זה הציל את ישראל, ונעשה תקף הנס של פורים, בכל דור ודור, ו"בכל שנה ושנה" (אסתר ט, כא).

ועל-כן עשה המן העץ גבה חמשים אמה" (אסתר ה, יד) - לקלקל ולפגם חסוֹשֶׁלֹום בבחינת 'יובל', שהוא שנת החמשים, שאז "מעבירין שופר תרועה" (ויקרא כה, ט), [לצאת מעבדות לחרות], שהוא ההפך מ'בזוי אנשים', בחינת 'קלפת עמלק'.

ועל-כן באמת בתקף פחו של מרדכי - נתהפך הגלגל עליו ותלוהו עליו - פי הצדיק האמת בחינת 'מרדכי', רוצה לזכות את הכל, אפלו הגרוע-שבגרועים, פי הוא מקיים בשלמות: "אל תהי בז לכל אדם".

אבל כל-זה: אם זה הבזוי רוצה בתקונו של הצדיק. אבל בשזה הבזוי אינו חפץ בברכת תקון של הצדיק, אדרבה, הוא מביזה ומחרף את הצדיק בכל הבזיונות, ושופך דמו בבושות ובזיונות רבות, עד שרוצה גם לשפך דמו ממש חסוֹשֶׁלֹום, עם כל הנלוים אליו חסוֹשֶׁלֹום, כמו 'המן' שבזה את 'מרדכי' כל-כף, עד שלא נחשב בעיניו

אפלו לנקם בו לבדו, כמו שכתוב (אסתר ג, ו): ויבז בעיניו וכו', פנ"ל - על-כן איש בזה בודאי אסור לזפותו, ואסור לחמל עליו פי "הבא להרגך" וכו' (סנהדרין עב.).

פי אף-על-פי שצריכין לקיים "אל תהי בז לכל אדם" וכו', אבל זה המביזה כל אדם ורוצה לאבד את הכל - בודאי צריכין להשתדל להרגו, שלא יחריב את העולם חסוֹשֶׁלֹום, שזהו בחינת מצות זכירת מעשה עמלק' - למחות זכרו מן העולם.

ועל-כן מרדכי תקן כל-זה, פי הוא היה מקיים "אל תהי בז" וכו', בשלמות פנ"ל, אבל בשבא המן לידו - נקם בו הרבה וכו', ולא רצה לחמל עליו ועל בניו וכו'.

פי זה המביזה כל אדם, וכשמתגבר חסוֹשֶׁלֹום, הוא מכניס בלב שאר בני אדם לביזות כל אדם, פי בהתגברותו חסוֹשֶׁלֹום, מתפשטת זקמת קלפתו בעולם חסוֹשֶׁלֹום - בודאי צריכים לשרשו מן העולם, שלא ישאר זכרו בעולם, כדי שתתבטל קלפתו מן העולם שמביזת הכל, כדי שעל-ידי-זה נוכל לקיים "אל תהי בז לכל אדם".

פי כל מה שמכניעין ועוקרים יותר 'קלפת המן' שמביזה הכל - כמו כן מתגבר 'פח הצדיק', שמקיים "אל תהי בז" וכו' - שמכבד ומזכה את הכל, וממשיך 'קדשת השופר' של ראש-השנה 'ויובל' - שעל-ידי-זה דנים את הכל לכף-זכות וכו'.

ל

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, יביג)

באמת הייתה עת צרה גדולה אשר כמהו לא נהיתה, וכל העולם היה מתמוטט, כמעט כמעט שייכלה אם חס-

לא.

(לקוטי-הלכות, שתפים-במקום ה, כ)

על-כן התגבר מרדכי גם אז, להכניס בישראל שיציעו ויתפלו ויתחננו להשם-יתברך, כמו שכתוב (אסתר ד, א): ומרדכי ידע את כל אשר נעשה - שהוא יודע את כל אשר נעשה בעולם, ומה שנעשה אצל כל אחד ואחד בפרטיות בכל עת ובכל יום ויום, ויודע היטב להיכן נפל ונתעה כל אחד ואחד, וכמה וכמה מתפשטים ומשתטחים על כל אחד להרחיקו ולאבדו חס ושלום.

ועל-כן (שם): "ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" - עד שהכניס בכל עיר ועיר, "מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע" (שם פסוק ג): שיזעקו הרבה להשם-יתברך, כמו שכתוב (שם ט, לא): "ודברי הצומות וזעקתם".

לב.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ג, ה)

וזו בחינת מה שעשה מרדכי, בשראה גדל ממשלת המן, שהוא בחינת ה"ראש כל חוצות" (איכה ב, יט; ד, א) - שאז נאמר (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - מרדכי הצדיק בחינת ה"ראש בית" (תקוני-זהר יח: כד). שבכל דור ודור, יודע את כל אשר נעשה בעולם, איך השטן מערבב את העולם בלו, עד שאי-אפשר בשום אופן לידע היכן האמת.

ואז (שם): "ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה". וכן כל ישראל הכשרים "מקום אשר דבר המלך ודתו, מגיע אבל גדול ליהודים, וצום ובכי ומספד, שק ואפר יצע לרבים"

ושלום היה מצליח מעשה שטן - שהצדיק יסתיר פניו ויעלים עיניו מישראל חס-ושלום, כמו שהסטרא-אחרא בחינת המן היה רוצה, שעל-ידי-זה היו ישראל בלים ממילא חס-ושלום, בחינת (אסתר ג, יג): "להשמיד להרג ולאבד" וכו'.

אבל השם-יתברך חמל על עמו בזכות אבותינו, "ולא דבר ה' למחות שם ישראל" (מלכים-ב יד, כז), ונתן בלב מרדכי, בחינת הצדיק-האמת, להתגבר בנגדו - כי "מרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א), עד היכן הדבר מגיע, וראה שאין עצה ותחבולה לעמד בנגד קלפה קשה וחזקה כזאת מכל הצדדים, כי אם על-ידי רבוי תפלה ותחנונים וצעקות וזעקות ושועות.

ומיד (שם): "ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" וכו', וכן "בכל עיר ועיר" וכו' - כי בנגד קלפת המן-עמלק, שהוא בחינת אריכות הגלות של עכשו, שנקרא גלות אדום, "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה" (משלי כא, ל) - כי אם להרבות בתפלה ותחנונים וצעקות ושועות וזעקות בלי שעור, "עד ישקיף" וכו' (איכה ג, ט) - כי 'תפלה' למעלה מהכל, וכולל כל החמשים שערים וכו'.

ועל-כן תפס מרדכי, בחינת הצדיק-האמת שבכל דור, אמנות אבותינו - לצעק אל השם הרבה וזעקה גדולה ומרה, ולהרבות בתפלות ובתחנונים - ועל-ידי-זה התגבר גם בנגד קלפת המן-עמלק, "והשיב לו גמולו בראשו ותלה אותו" ואת בניו על העץ" (ועל הנסים) וכו' - כי התגבר בנגדם על-ידי תפלה ותחנונים, שהם בבחינת 'שער-החמשים' של הקדשה.

(שם פסוק ג). "ואפר" דיקא - להכניע מאורי-
אש, שהם המפרסמים של שקר, בחינת
"ראש כל חוצות".

לג.

(לקוטי-הלכות, אפוטרופוס ב, ה)

המון-עמלק, הוא בחינת 'כפירות
ואפיקורסות' (לקוטי-מוהר"ן

ח"ב יט) - ועקר ה'כפירות והאפיקורסות, הם
באים על-ידי אלו הקשיות והמבוכות שאי-
אפשר למצא להם תרוץ על-פי 'שכל-
אנושי, כמו הידיעה והבחירה'.

ובאמת: אלו המבוכות, הם ב'שכל
המקיף שאי-אפשר להשיגו בזה
העולם, כי אם היו משיגין זה השכל של
הידיעה והבחירה וכיוצא - היה מתבטל
מגדר-אנושי, והיה מתבטל הבחירה לגמרי
(לקוטי-מוהר"ן ח"א כא).

אבל 'המון עמלק, שהוא בחינת
אפיקורוס וכופר' - לא היה מאמין
בזה שיש בחינת 'שכל המקיף, ששם
מתבטלין כל הקשיות והמבוכות של
האפיקורסים, ועל-כן רצה להתגבר על
ישראל חסוֹשֵׁלֹם, על-ידי 'קשיות
ואפיקורסות' אלו. ועל-כן "עשה עצמו
עבודה-זרה" (מגלה י:), וזה בחינת 'כפירות
ואפיקורסות' וכו'.

ועל-כן היתה באמת עת צרה גדולה אשר
כמוהו לא נהיתה וכו' - אבל
השם-יתברך עשה עמנו נסים ונפלאות, והיה
אז באותו הדור 'מרדכי'. ו'מרדכי' הוא
בחינת 'עתיקא, כי משם שרש נשמתו,
כמובא בדברי רבנו ז"ל (סימן ס) וכמובן בפרי-
עץ-חיים (פורים פ"ה).

ובחינת 'מרדכי,' הוא בחינת התגלות
האור הסתום והגנוז מאד, בחינת
"עתיקא טמיר וסתים" (זהר תרומה ספ"א
דצניעותא קעח.), שהם בחינת ה'מקיפים
העליונים' הנ"ל, שהם טמירים וסתומים,
כמבאר במאמר הנ"ל. ו'מרדכי' הוא בבחינת
התגלות האור-הגנוז הזה, כמובן בפרי-עץ-
חיים (שם פ"ה פ"ו).

ועל-כן היה ל'מרדכי' כח, להכניע 'קלפת
המון-עמלק, שהיה מתגבר על-
ידי המבוכות שבאים מ'שכל-המקיף' שהוא
טמיר וסתים, ואי-אפשר להשיגו בשום אופן
בנ"ל.

כי מאחר שאחיזת מרדכי היה מבחינת
האור-הגנוז הזה, בבחינת 'התגלות' -
על-כן היה לו כח להכניעו לבטל כל
המבוכות הנ"ל, ולהראות בשכל: שאי-
אפשר להשיג חקירות אלו, ולהכניס אמונה
שלמה בעולם - כי היה לו כח להכניע
'קלפת המון וכו', ובנ"ל.

וזה בחינת (אסתר ד, א): "ומרדכי ידע את כל
אשר נעשה" - כי שרשו היה מבחינת
השכל-הגנוז הנ"ל, ששם הבחירה והידיעה
כלו חד.

וזה בחינת: "ומרדכי ידע, את כל אשר
נעשה" - כי ה'בחירה' היא בתוך
ה'ידיעה', רק שאי-אפשר להשיג זאת בשום
אופן, רק מרדכי היה מבחינת ה'שכל-המקיף'
הזה שהוא 'טמיר וסתים', בנ"ל.

וזה בחינת (שם ח, טו): "ומרדכי יצא מלפני
המלך, בלבוש מלכות תכלת וחור,
ועטרת זהב גדולה" וכו' - זה בחינת (ברכות
יז:): "לעתיד לבוא צדיקים יושבים
ועטרותיהם בראשיהם" - שהם בחינת

כָּל הַרְחֻקִים וְכָל הַנְּדָחִים - שְׁכַל־זָה הוּא
הַפֶּה "מַחֲשַׁבְתּוֹ הִרְעָה" (שם ט, כה), כַּנִּל.

"וּבְכֵן אָבּוּא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כָדַת,
וְכַאֲשֶׁר אֲבַדְתִּי אֲבַדְתִּי" (אסתר ד, טז)

לה.

(לקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד, טז)

"וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה
וּמְרָה" (אסתר ד, א). וְעַקֵּר צַעֲקוֹתָיו:
שֶׁהוּא מוֹדִיעַ לְאַסְתֵּר, שֶׁהִיא בַּחֲנִינָת 'כָּל־
יִשְׂרָאֵל': שֶׁעֲדִין לֹא תִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים.
"וְתָבֵא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ" (שם ח, ד) - אִיךָ שֶׁהִיא
רְחוּקָה מִמֶּנּוּ, "שֶׁלֹּא נִקְרְאת אֵלָיו זֶה שְׁלֹשִׁים
יּוֹם" (שם ד, יא) - שֶׁהִם 'כָּל־הַחֹדֶשׁ',
"שֶׁצְּרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְהַקְבִּיל פְּנֵי אֲבִיהֶם
שֶׁבְּשָׁמַיִם עַל־כָּל־פְּנִימִים פַּעַם אַחַת בַּחֹדֶשׁ"
(סנהדרין מב. סדר קדוש־לְבָנָה).

אַבֵּל לַפְּעָמִים נִתְרַחֲקִין כָּל־כָּף, עַד שֶׁאֵין
זוֹכִין לָבֵא לְפָנָיו אֶפְלוּ פַּעַם אַחַת
בַּחֹדֶשׁ, בַּחֲנִינָת (אסתר שם): "וְאֲנִי לֹא נִקְרָאתִי
וְכוּ' - אַף־עַל־פִּי־כֵן צְרִיכִין לְהַקִּישׁ עַל
דְּלֹתֵי רַחֲמִים" (מגלה יב), אוֹלֵי יְחוּס אוֹלֵי
יְרַחֵם.

וְכִמּוֹ שֶׁאַחֲר־כֵּן הוֹדָה אֶסְתֵּר לְמֶרְדֵּכִי,
וְאָמְרָה (שם ד, טז): "וּבְכֵן אָבּוּא אֶל
הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כָדַת", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
(מגלה טז): "שֶׁלֹּא כָדַת שֶׁל תּוֹרָה" - כִּי אֲנִי
יּוֹדֵעַ בְּעֵצְמִי: שֶׁעַל־פִּי דָת שֶׁל תּוֹרָה, בּוֹדְאִי
אֵינִי רְאוּי לָבֵא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְהַתְפַּלֵּל לְפָנָיו,
כִּפְּנֵי מָה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ חֲטָאתִי וְעוֹנוֹתִי.

אֵךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן אָבֵא לְפָנָיו שֶׁלֹּא כָדַת,
"וְכַאֲשֶׁר אֲבַדְתִּי אֲבַדְתִּי" (שם) - הֵינּוּ:

ה'מְקִיפִים' הַנִּל שֶׁיִּתְגַּלּוּ לְעֵתִיד, כַּמְבֹאֵר
הֵיטֵב בַּמֶּאֱמָר הַנִּל (ח"א כא) - כִּי 'עֲטָרָה' הוּא
בַּחֲנִינָת 'מְקִיפִי'.

וְזָה בַּחֲנִינָת "וְעֲטָרַת זָהָב" הַנִּל הַנֶּאֱמָר
בְּמֶרְדֵּכִי - הֵינּוּ: שֶׁזָּכָה לְבַחֲנִינָת
'מְקִיפִים' הַנִּל, שֶׁהִם בַּחֲנִינָת 'עֲטָרוֹת' כַּנִּל.

וְזָה בַּחֲנִינָת 'לְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת' וְכוּ' - כִּי
ה'לְבוּשִׁים' הֵם בַּחֲנִינָת 'מְקִיפִים', כִּי
'מֶרְדֵּכִי' שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'הַתְּגַלּוֹת אוֹר־הַגְּנוּז'
כַּנִּל, הוּא זוֹכֵה לְכָל ה'מְקִיפִים'.

"לֵךְ כְּנֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים" (אסתר ד, טז)

לז.

(לקוטי־הלכות, ציצית ז, ייא)

כָּל 'הַתְּגַבְרוֹת עַמְלֵק' הִיָּה: לְגֵרֶשׁ וּלְרַחֵק
חֲסוּשׁוֹשׁוֹם מִה'קְבוּצָה הַקְּדוּשָׁה, אֶת
הַנְּפִשׁוֹת הַחַלּוּשׁוֹת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, בַּבַּחֲנִינָת
(דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנַב בָּךְ כָּל הַנְּחֻשָׁלִים אַחֲרֶיךָ
וְאַתָּה עָנִיף וַיִּגַּע" וְכוּ'. וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(תנחומא תצא י): "שֶׁכָּל מַלְחַמְתּוֹ הִיָּה, עַל אוֹתָן
שֶׁהִיָּה הֶעָנָן פּוֹלְטָן".

וְזָה שֶׁדִּקְדָּקָה אֶסְתֵּר וְאָמְרָה (אסתר ד, טז):
"לֵךְ כְּנֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים וְכוּ'".
"כְּנֹס" דִּיקָא. וְכֵן אַחֲר־כֵּן כְּתִיב כַּמָּה
פְּעָמִים לְשׁוֹן 'כְּנִיסָה' וְ'קְבוּצָה', כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב
(שם ח, יא): "לְהַקְהֵל וְלַעֲמֹד עַל נַפְשָׁם", וְכְתִיב
(שם ט, ב), "נִקְהָלוּ הַיְהוּדִים וְכוּ'", וְכֵן אָמְרוּ
רַז"ל (מגלה ב): "זְמַן קְהֵלָה לְכָל הוּא".

כִּי עַקֵּר הַנֶּס שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהוּא מְפַלֵּת
הָמֵן עַמְלֵק' - הִיָּה עַל יְדֵי ה'כְּנִיסָה'
וְה'קְבוּצָה', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַבֵּין ה'בְּתִים' שֶׁל
הַתְּפִלָּה עַד אֵין חֶקֶר, עַד שֶׁנִּתְכַּנְּסוּ לְתוֹכָם

"וּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת" (אסתר ה, א)

לו.

(ח"א עח)

'רוח-הקדש' הוא בחינות 'מלכות', כמו שכתוב (אסתר ה, א): **"וּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת"**. ודרשו חז"ל (מגלה יד:): **"שְׁלֻבְשֵׁתָהּ רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ"**.

רַבְנֵינוּ ז"ל מְדַבֵּר שָׁם: מה'דבור דקדשה', הינו 'דבורי תורה ותפלה ויראת-שמים', שהוא גבוה ויקר מאד - פי ה'דבור-דקדשה' הוא בחינת ה'שכינה', בחינת 'התגלות מלכותו וַאֲמוֹנָתוֹ יִתְבָּרַךְ'. בחינת 'רוחו של משיח', בחינת 'רוח-הקדש', בחינת 'תחית-המתים', בחינת 'יחוד קדשא' בריי-הוא ושכינתיה].

"וַיִּסְפָּר לָהֶם הָמֵן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו"

(אסתר ה, יא)

לז.

(ח"א סט)

כְּשֶׁאֶחָד גּוֹזֵל מִחֵבְרוֹ מְמוֹן, גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ עֲנָפִים שֶׁל הָאֵילָן שֶׁלוֹ, הינו 'התנוצצות אור נפשה', שמשם ה'ממון'.

עַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ נֶפֶשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו (בבא-קמא קיט.), שהם תלויים וגדלים ויונקים מאור הענף הזה, כי הם הם הפרות הגדלים על הענפים אלו, וכשנוטל הענף נוטל הפרות.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (אסתר ה, יא): **"וַיִּסְפָּר לָהֶם הָמֵן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו בְּזֶה. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב כא):** **"[מדוע רשעים] עֲתָקוּ גַם גָּבְרוּ חֵיל, זָרְעָם נָכוֹן לִפְנֵיהֶם וְצִאֲצִיאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם"**. **"עֲתָקוּ גַם גָּבְרוּ חֵיל"** - זה 'עשירות' - **עַל-יְדֵי-זֶה: "זָרְעָם נָכוֹן"** וכו'.

אם חסיושלום אינו לרצון תפלותי והתבודדותי עתה לפניו מרובי קלקולי.

"כַּאֲשֶׁר אֲבִדְתִּי" - על-ידי מעשי הרעים. **"אֲבִדְתִּי"** - ויעשה השם-יתברך עמי מה שירצה. אני תמיד איחל ואצעק להשם-יתברך, אולי ירחם.

וְאִז חָמַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל מְרֹדְכֵי וְעַמּוֹ, וַיִּזְשֹׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שְׂרָבִיט הַזֶּהב" (שם ה, ב) - זה סוד ההארה וההתקרבות מהשם-יתברך שמגיע לפעמים להאדם הנמוך מאד, שאף-על-פי-כן השם-יתברך שולח לו התקרבות מרחוק, בסוד 'הושטת שרביט הזהב', שנמשך בנס אמות הרבה כמו שדרשו רז"ל (מגלה טו.).

וְעַל-יְדֵי-זֶה נָפַל הָמֵן מִפְּלֵה גְדוּלָה בְּלִי שְׁעוֹר, וּמְרֹדְכֵי נִתְעַלָּה וּנְתַגְדַּל בְּתַכְלִית הַגְּדֻלָּה.

וְזָכָה לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶה הַזֹּאת בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: שְׁאֵפְלוּ בְּתַקְוָה הַגְּלוּת הַזֶּה, אַף-עַל-פִּי שֶׁמַּלְכוּת הָעִבּוֹ"ם מוֹשְׁלִים עָלֵינוּ, שֶׁהֵם מִבְּחִינַת 'רְאוּת הַנְּפֹלוּת' מְאֹד - אַף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ 'הָאֶרֶת מְרֹדְכֵי', שֶׁהוּא 'הָאֶרֶת הַיְרֵאָה-עֲלֵאָה' מְאֹד.

שְׂנֵדַע כָּל אֶחָד: שְׁאִין לְהַתִּירָא כִּי אִם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְבַד וְכוּ'. עַד שְׁאֵנוּ בָּאִים לְשִׁמְחָה גְדוּלָה וְעִצּוּמָה עַל-יְדֵי-זֶה, בְּחִינַת 'שְׂמַחַת פּוֹרִים'.

וְכַל-זֶה רַק עַל-יְדֵי 'כַּח מְרֹדְכֵי וְאֶסְתֵּר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַתְּנוּצְצוּת מְשִׁיחַ', שֶׁמִּמְשִׁיךְ גַּם עִתָּה 'יְרֵאָה נְפֹלָאָה' כְּזֹאת, שְׁיֻכַּל כָּל אֶחָד גַּם בְּמִקּוּמוֹ וְכוּ', לְזַכֵּר אֶת הַשֵּׁם וּלְהַתִּירָא מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ לְבַד.

"יעשו עץ גבה חמשים אמה" (אסתר ה, יד)

לח.

(ח"א יח)

הָמֶן חָשַׁב שֶׁכָּבַר מֵת מֹשֶׁה הַמְּבַטֵּל בַּח הַעֲבוֹדָת־אֱלִילִים, וְאִין עוֹד מִי שְׁיוּכַל לְבַטְלוֹ. אָבַל 'מֶרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר' הָיָה לָהֶם בַּח לְבַטֵּל הַעֲבוֹדָת־אֱלִילִים שֶׁל 'הָמֶן' (אסתר-רבה ו, ב: מֶרְדֵּכִי שֶׁקוֹל בְּדוּרוֹ כַּמֹּשֶׁה בְּדוּרוֹ, מֵה מֹשֶׁה עֹמֵד בַּפְּרָץ, אַף מֶרְדֵּכִי כֵן).

כִּי עַל־יְדֵי 'הָאֵרֶת מֶרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר', הֵינּוּ בַחֲיִנַת הַיָּדִין וְרַגְלִין - נִתְבַטְלוּ הַכְּפִירוֹת, וְנִתְרַבָּה 'אֲמוּנַתָּה' בְּעוֹלָם עַל־יְדֵיהֶם.

וְזֶה בַחֲיִנּוֹת "עֹמֵר שְׁעוּרִים".

"עֹמֵר" - זֶה בַחֲיִנַת מֶרְדֵּכִי, 'עֵינִן מוֹרֵר', "מֶר דְּרוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קִלְטֵי), "דְּרוֹר" - לְשׁוֹן 'חֲרוֹת' (ראש־הַשָּׁנָה ט:), הֵינּוּ בַחֲיִנַת (שְׁמוֹת לב, טז): "חֲרוֹת עַל הַלַּחַת", כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ רַז"ל (ערוֹבִין נד): "אֵל תִּקְרִי חֲרוֹת אֶלָּא חֲרוֹת", שֶׁהוּא בַחֲיִנַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת (בַּמִּדְבָּר יד, ד): "עֵין בְּעֵין".

"שְׁעוּרִים" - זֶה בַחֲיִנַת (מְגִלָּה ז, א): "אַסְתֵּר בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים לב, ב): "כַּשְׁעִירִים עָלַי דָּשָׂא", לְשׁוֹן 'רוּחַ' (רש"י שם) - בַחֲיִנַת הַצְּדִיק שֶׁהוּא הַרוּח־שֶׁבָּלָב.

וּבְשִׁבְלִי־זָה (מְגִלָּה טז, אסתר-רבה י, ד): "כְּשָׂא הָמֶן לְמֶרְדֵּכִי, מִצְאוֹ עוֹסֵק בְּעֹמֵר שְׁעוּרִים, אָמַר לָהֶם: עֹמֵר שְׁעוּרִים דִּיכּוֹ, אֲתִי וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו" - כִּי עַל־יְדֵי 'עֹמֵר־שְׁעוּרִים', בַחֲיִנַת 'יָדִין וְרַגְלִין', בַחֲיִנַת 'הַמְּחַאֲת־כַּף וְרַקוּדִין' -

נִתְבַטְּלָה הַעֲבוֹדָת־זָרָה, בַחֲיִנַת 'הָמֶן', בַחֲיִנַת 'גְּאוּת'.

וּבְשִׁבְלִי־זָה צִוָּה הָמֶן (אסתר ה, יד): לַעֲשׂוֹת "עֵץ גְּבוּהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה" - כִּי רָצָה לְבַטֵּל בַּח הַחֲמִשִּׁים יוֹם שֶׁל 'סְפִירַת־הָעֵמֶר', שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל 'מֶרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר' (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, פּוּרִים פ"ו).

"וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" (אסתר ו, ב)

לט.

(ח"א יז, ה-זח)

עַל־יְדֵי 'צְדָקָה', הוּא לוֹקַח נַפְשׁוֹת, כִּי לוֹקַח לְעַצְמוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים. וְכָל מֵה שְׁנוֹתָן צְדָקָה לְיוֹתֵר אֲנָשִׁים, קוֹנֶה לוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים יוֹתֵר, בַּחֲיִנַת (מְשָׁלִי יט, ד): "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים", וְנִתְגַּדֵּל וְנִתְרַבָּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשְּׁטַח שֶׁל הָאוִיר הֵנַח וְהִזָּד וְכוּ'.

כִּי 'אַהֲבָה' הוּא 'אַתְדַּבְּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא', דְּהֵינּוּ 'רוּחַ הָאוֹהֵב' בְּרוּחַ הַנְּאֻהֵב. וְשִׁנְאָה' הִיא בַחֲיִנַת 'רוּחַ רָעָה', 'בְּלָבוֹל הָאוִיר' - שְׁעַל־יְדֵי־זָה אִין יְכוּלִין לְשַׁמַּע הַדְּבָר.

וְלַהֲפֹךְ: 'אַהֲבָה וְרַעוּת' הוּא בַחֲיִנַת 'אוִיר הֵנַח וְהִזָּד', שְׁעַל־יְדֵי־זָה נִשְׁמָע הַדְּבָר לְמֶרְחוּק.

וְעַל־כֵּן הָעֹמֵר לִתְּנוּ צְדָקָה, לְצַדִּיקִים־אֲמִתִּים וְלַעֲנִיִּים־הַגּוֹנִים, שְׁכָלוּלִים מִכִּמְה נַפְשׁוֹת־יִשְׂרָאֵל - כִּי בְּזֶה מְגִדִּיל מְאֹד הַשְּׁטַח שֶׁל הָאוִיר הֵנַח וְהִזָּד.

וְאִזִּי כְּשֶׁהָאוִיר נָח וְזָד - אִזִּי כְּשֶׁמְדַבֵּר זֶה שֶׁיְכוּל לְדַבֵּר דְּבָר הַיִּשְׂרָאֵלִי, הֵינּוּ

דבור־הקדוש של הצדיק - אזי זה הדבור נכתב ונחקק בהאזיר, והולך הדבור ונשמע למרחוק, בבחינת (אסתר ט, ד): "ושמעו הולך בכל המדינות" - פי מחמת שהאזיר נח וזך, יכולים לשמע למרחוק.

ואזי זה הדבור נכתב בספריהם של העכו"ם, "מדינה ומדינה בכתבה" (אסתר א, כב; ג, יב; ח, ט), ומוצאים העכו"ם בספריהם, 'הפך אמונתם', כמו שמצינו כמה גרים שנתגירו מחמת זה, מחמת שמצאו בספריהם 'הפך אמונתם'.

וזה בחינת (אסתר ו, ב): "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" - 'מרדכי' הוא בחינת ה'כפירה בעבודה־זרה', כמו שכתוב (אסתר ב, ה): "איש יהודי", כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג): "כל הכופר בעכו"ם נקרא יהודי".

הינו: שהדבורים "שהגיד מרדכי", שהם דבורים של כפירת עכו"ם - נכתבים בהאזיר, עד "שנמצא כתוב" בספריהם, כנ"ל.

וזהו: "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" - שה'דבורים' "אשר הגיד מרדכי", שהם 'דבורי־אמונה' של ה'צדיק־האמת' - נמצא כתוב" בספריהם.

פי ה'דבור של הצדיק' הלך למרחוק, עד שנכתב ונחקק שם בספריהם, שעל־ידי־זה נמצא בספריהם 'הפך אמונתם' - פי נמצא בספריהם הדבורים־קדושים "אשר הגיד מרדכי", שהוא בחינת ה'צדיק', כנ"ל.

ואזי כשבאים אלו העכו"ם, ומוצאים שם 'הפך אמונתם' - מזה נעשים 'גרים', בבחינת (אסתר ח, יז): "ורבים מעמי הארץ מתיידיים".

ומאין בא: שאלו דיקא ימצאו בספריהם 'הפך אמונתם', ויחזרו ויכירו 'אמונת־ישראל', ואחרים אינם מוצאים כלל!?

אך דע: שזה מחמת בחינת ה'טוב־הכבוש' תחת ידם, הינו: בחינת 'חלקי נשמות ישראל'. פי על־ידי גזרותיהם והמסים וכיוצא בזה, שמונעים טובות מישראל, ואינם מניחים אותם לעשות מצות השם־יתברך - נכפש הטוב תחת ידם.

ובתחלה זה הטוב זוכר: "שבא מקום קדוש ועליון מאד" - אך אחר־כך הם מתגברין על זה הטוב, וכובשין אותו תחת ידם, עד שנתפס ונקשר אצלם ושוכח מעלתו.

ועל־ידי ה'דבור הישראלי' שיוצא ונכתב בספריהם - אזי זה ה'טוב־הכבוש' מוצא אותו שם, שמוצא שם 'הפך אמונתם'.

ואזי נזכר זה הטוב את מעלתו: איך שבא מקום קדוש ועליון מאד, דהינו שהוא 'חלקי נשמות ישראל', שכל העולמות נבראו בשבילם, "והקדוש־ברוך־הוא נמלך בנשמות ישראל לברא את העולם" (בראשית־רבה ח, ג; רות־רבה ב, ג), והם למעלה מכל העולמות.

ועתה הוא כבוש בגלות כזה, ויכול לילך לכליון והפסד חס־ושלום. ומתחיל להצטער ולהתגעגע ולרחם על־עצמו: "על שנפל מקום גבוה כזה, למקום עמוק כזה!" - ועל־ידי־זה שב וחוזר אל הקדשה. וכל־זה נמשך על־ידי צדקה הנ"ל.

ומחמת שִׁבְרָ נִקְשֶׁר וְנִתְפָּס מְאֹד הַטּוֹב אֲצִלָּם בְּקִשְׁרֵי־קִשְׁרִים - עַל־כֵּן כְּשִׁמְת־חֵיל הַטּוֹב לַחֲזֹר, אָזִי מוֹשֵׁף וְתוֹלֵשׁ עִמּוֹ עוֹד מִהֲרַע שְׁלָהֶם, וְזֶה הוּא בְּחִינַת הַגְּרִים' שְׂבָאִים לְהַתְגַּיֵר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרַע שְׁנֵתֵלֵשׁ מֵהֶם עִם הַטּוֹב, עַל־יְדֵי שְׁחֹזֵר הַטּוֹב לְמִקּוֹמוֹ וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה מד, ה): "זֶה יִכְתֹּב יָדוֹ לֵה" - פִּרְשׁ רַש"י: "אֵלּוּ בְּעִלְי־תְּשׁוּבָה" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הַטּוֹב' שֶׁשָׁב וְחֹזֵר לְמִקּוֹמוֹ. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'כְּתָב' כַּנ"ל, בְּחִינַת: "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הֵגִיד מִרְדְּכָי" כַּנ"ל.

וְזֶה פִּרוּשׁ (בבא־בִּתְרָא עד.): "וְאֵית לֵה קַרְנֵי, וְחֻקִּיק עֲלֵיהוּ: אֲנָא בְּרִיָּה קַלָּה שְׂבִיִּים" וְכוּ'.

"קַרְנָא" - זֶה בְּחִינַת 'צְדָקָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת "הוֹן יִסִּיף רַעִים", שֶׁהוּא עֵקֶר הַקְּרֹן־הַקְּיָמַת לְעוֹלָם־הַבָּא, כְּמֵאמֵר מוֹנַבֵּז (בבא־בִּתְרָא יא.): "אֲבוֹתַי גָּנְזוּ לְמַטָּה, וְאֲנִי גָּנְזַתִּי לְמַעְלָה".

"וְחֻקִּיק עֲלֵיהוּ" - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה, נַעֲשֶׂה 'חֻקִּיקָה', בְּחִינַת הַכְּתָב' הַנ"ל כַּנ"ל, בְּבְחִינַת: "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת", לְהַטּוֹב־הַכְּבוֹשׁ' בֵּין הָעַבּוּדִים, וּמַעוֹרְרוּ בְּתְּשׁוּבָה לָשׁוּב לְשָׂרְשׁוֹ, כִּי הַטּוֹב זֹכֵר אֶת־עַצְמוֹ.

"וְחֻמַּת הַמֶּלֶךְ שְׂכָכָה" (אסתר ז, י)

מ.

(ח"א יג, ג)

"וְחֻמַּת הַמֶּלֶךְ שְׂכָכָה" (אסתר ז, י) - שְׂכָכָה' ה' גִּימְטְרִיא 'מִשׁ'ה' (זֶהר בְּהַר

קיא: פִּנְחָס רִלְד.), שֶׁהוּא מְשַׁבֵּךְ "אֵלִילִי כְּסָף וְזָהָב" (ישעיה ב, כ; לא, ז), הַחֲמִימוֹת שֶׁל 'תְּאֻוֹת־מְמוֹן'.

מא.

(ח"א מב)

עַל־יְדֵי 'נְגִינָה' נִמְתְּקִין הַדִּינִין. וּמִי שֶׁמְנַגֵּן 'אוֹתִיּוֹת הַתְּפִלָּה', וְיִקּוֹל הַנְּגִינָה' הֵם בְּזָפוֹת וּבְבְּהִירוֹת גְּדוֹל - אָזִי מְלַבֵּשׁ אֶת הַשְּׂכִינָה, הֵינּוּ הַ'אוֹתִיּוֹת' - בְּלְבוּשֵׁי דְנִהְיִירִין, הֵם הַשְּׁלֵשָׁה אֲבוֹת' - וְקֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא רוֹאֶה אוֹתָהּ - אָזִי "וְחֻמַּת הַמֶּלֶךְ שְׂכָכָה" (אסתר ז, י) - וְנִמְתְּקֵה הַדִּינִין.

"לִיְהוּדִים הֵיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשִׁטְן וְיָקָר" (אסתר ח, טז)

מב.

(ח"ב ה, ז)

הַתְּפִלִּין' נִקְרְאוּ 'יָקָר', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מגלה טז: עַל אֶסְתֵּר ח, טז): "וְיָקָר", "אֵלּוּ תְּפִלִּין" - כִּי הַתְּפִלִּין נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי תְּקוּן תְּאֻוֹת־נְאוּף, שֶׁהִיא בְּחִינַת (משלי ה, כו): "אִשֶּׁת אִישׁ נָפֵשׁ יִקְרָה תְּצוּד" (עֵין הָעֵרַת מוֹהֲרַנ"ת בְּסוּף קַטְעֵ הַבָּא).

מג.

(ח"ב ה, יד)

'תְּשׁוּבָה' - הִיא בְּחִינַת (ירמיה טו, יט): "אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל", בְּחִינַת 'תְּפִלִּין' שֶׁנִּקְרְאוּ 'יָקָר', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (מגלה טז: עַל אֶסְתֵּר ח, טז): "וְיָקָר" - "אֵלּוּ תְּפִלִּין".

הָעֵרַת מוֹהֲרַנ"ת כָּאֵן בְּהַתּוֹרָה: כִּי הַתְּפִלִּין נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי תְּקוּן־הַמַּחֲוִין, שֶׁהֵם נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי שְׁמִתְקַנִּין וּמַעֲלִין מִבְּחִינַת (ויקרא טו, ג): "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ", לְבַחֲבִינַת 'הַתְּסִדְקֵשׁה', בְּחִינַת מוֹחִין תְּפִלִּין. וְזֶהוּ בְּחִינַת: "אִם

**"על-פּן קראו לַיָּמִים הָאֵלֶּה פּוּרִים,
עַל שֵׁם הַפּוּר" (אסתר ט, כו)**

מו.

(ח"א י, ח)

**'מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר' הָיָה לָהֶם כַּח לְבַטֵּל
ה'עבודת-אֱלִילִים' שֶׁל**

**הַמֶּן וְכוּ' (אסתר-רפ"ה ו, ב: מְרַדְּכֵי שֶׁקוֹל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה
בְּדוּרוֹ, מֵה מִשָּׁה עֶמֶד בַּפְּרָץ, אֶף מְרַדְּכֵי בֵּן).**

**וְזֶה לְשׁוֹן 'פּוּרִים', הִינּוּ 'בְּטוֹל ה'עבודת-
אֱלִילִים', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה סג, ג):
"פּוּרָה דְרַכְתִּי לְבָדִי, וּמַעֲמִים אֵין אִישׁ אֶתִּי"
(עֵינֵי פְרִיעֵץ-חַיִּים, שֶׁבַת פּכ"ד; וְעוֹד - עַל הַפְּסוּק הַזֶּה,
בְּעֵינֵי פוּר"ה שֶׁר שֶׁל שִׁכְחָה).**

מז.

(ח"ב עד)

**"אֲחֵר 'פּוּרִים' קוֹרִין 'פְּרֶשֶׁת פְּרָה', כִּדִּי
שִׁיחִיו טְהוּרִין לַעֲשׂוֹת הַפְּסַח" (מגלה
כט.). וּבִתְחִלָּה הוּא בְּחִינַת 'פּוּר', כִּי "פּוּרִים
עַל שֵׁם הַפּוּר" (אסתר ט, כו), וְאַחֲרֵי-כֵן נַעֲשֶׂה
'פְּרָה' - 'כִּי גַם 'פּוּרִים' הוּא בּוֹדְאֵי הַלוֹךְ וְדָרֵךְ
לְפֶסַח' וְכוּ'. [הַמִּשָּׁה הַתּוֹרָה - נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵינֵי
פּוּרִים].**

"קִימוֹ וְקִבְלוֹ" (אסתר ט, כז)

מח.

(ח"א י, ח)

**'מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר' הָיָה לָהֶם כַּח לְבַטֵּל
ה'עבודת-אֱלִילִים' שֶׁל**

**'הַמֶּן' (אסתר-רפ"ה ו, ב: מְרַדְּכֵי שֶׁקוֹל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה
בְּדוּרוֹ, מֵה מִשָּׁה עֶמֶד בַּפְּרָץ, אֶף מְרַדְּכֵי בֵּן) - וּבְשִׁבְלִי-
זֶה בִּימֵיהֶם קִבְלוֹ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ,**

תּוֹצִיא יָקָר מְזוֹלָל", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה'. (ב"א א סוף תּוֹרָה
י: לְהַזְיִר בְּנִירְאָדָם בְּתִשְׁבּוּבָה, שְׁזָה בְּחִינַת: "אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוֹלָל" -
הוּא 'תְּקוּרָה', אֲתוּרָדִין פְּאֲתוּרָדִין).

"וְרַבִּים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים" (אסתר ח, יז)

מד.

(ח"א יז, ה)

**כְּשֶׁבָּאִים הַעֲכוּ"ם וּמוֹצָאִים בְּסִפְרֵיהֶם
הַפֶּךָ אֲמוֹנָתָם' - מְזָה נַעֲשִׂים
'גֵּרִים', בְּבְחִינַת (אסתר ח, יז): "וְרַבִּים מַעֲמֵי
הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים".**

"וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת" (אסתר ט, ד)

מה.

(ח"א יז, ה-ח)

**נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (אסתר ו, ב): "וַיִּמְצָא
כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכֵי".**

"לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה"

(אסתר ט, כב)

**- עֵינֵי 'סְעֵדַת פּוּרִים' ו'מִשְׁתָּה יֵין' -
נִמְצָאִים לְעֵיל בְּעֵינֵי פּוּרִים**

"לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עֲשִׂים וְגו', וְאֵת

יוֹם חֲמִשָּׁה עָשׂוּר בּו'" (אסתר ט, כא)

**- עֵינֵי 'שׁוֹשַׁן פּוּרִים' -
נִמְצָאִים לְעֵיל בְּעֵינֵי פּוּרִים**

השם־יתברך יזכה אותך וכלנו: לזכות
בפורים הַזֶּה, לקבל עלינו קיום התורה
מחדש, לקיים: "קִיְמוּ מַה שֶׁקִּבְּלוּ כְּבָר" (שבת
פ.ח.) וכו'.

נ.

(טובות־זכרונות ה)

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: "מֵעַתָּה
תִּדְעוּ, אִיךָ שִׁשׁ־שָׁנִים פּוֹרִים הוּא גַם־
בֵּן פּוֹרִים, הֵינּוּ: לְהִיּוֹת הָאָרֶת מְרֻדָּבִי
וְאַסְתֵּר מְאִירִים לָךְ, שֶׁתְּחַדֵּשׁ בְּהַתּוֹרָה
שֶׁקִּבְּלוּ מִחֲדָשׁ בְּפּוֹרִים, חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים!"
(השיחה באריכות, נמצא לעיל בעניני 'שושן פורים').

כְּמֵאֹמֶר חַז"ל (שבת פח. על אסתר ט, כז): "קִיְמוּ
וְקִבְּלוּ" - "קִיְמוּ מַה שֶׁקִּבְּלוּ כְּבָר".

וְזֶה: "קִיְמוּ וְקִבְּלוּ". "קִיְמוּ" - זֶה בְּחִינַת
'רַגְלִיךְ'. "וְקִבְּלוּ" - זֶה בְּחִינַת 'יָדְיךְ'.
בְּחִינַת ה'תורה' בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר [ההסבר על־זה
נמצא בהמשך התורה - נמצא לעיל בעניני פורים].

מט.

(עלים־לתרופה, יום ד' תענית־אסתר תר"ג)

וְהַשֵּׁם הַטּוֹב יִגְמַר בְּעֵדְנּוּ. וְיַעֲרֵב לָכֶם וְלָנוּ
שְׂמֵחַת פּוֹרִים, וְתִזְכֶּה לְשִׂמְחַת בָּזֶה
בְּעֵצְמוֹ, שְׂאֵתָה זֹכָה בְּפּוֹרִים לְעֶסֶק
בְּהַמְשָׁכַת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם - שְׂזַהוּ
עִקְר בְּחִינַת "קִיְמוּ וְקִבְּלוּ" (אסתר ט, כז)
שְׂעוּסָקִים הַצְּדִיקִים בְּכָל דּוֹר, בְּפָרֵט בְּפּוֹרִים.

לקוטי תפלות

פורים

⊗ [א] לקוטי תפלות ח"א י ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א י,
'זאלה המשפטים' - המקחצת כף ורקודין)

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְקִיָּם מַצּוֹת
'סְפִירַת-הָעֶמֶר', בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ
וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה, עִם כָּל
פְּרִטְיָהּ וְדִקְדוּקֶיהָ וְכוֹנוֹתֶיהָ וְתִרְיָג
מַצּוֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְעַקֵּר וּלְבַטֵּל, קְלַפַּת
'הַמֶּן-עֲמֶלֶק' מִן הָעוֹלָם.

וְתַעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ, לְקִיָּם וּלְקַבֵּל אֶת
יְמֵי הַפּוֹרִים בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה.
וְנִזְכָּה שְׂשִׂימֶשֶׁךָ קִדְשַׁת הָאָרֶת פּוֹרִים,
קִדְשַׁת מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר, עָלֵינוּ וְעַל זְרַעֲנוּ
וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל.

וְנִזְכָּה לְקִיָּם כָּל הַמַּצּוֹת הַנּוֹהֲגוֹת
בְּפוֹרִים, בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ וּבְלֵב
טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה. וְתִתֵּן שִׂמְחָה
בְּלִבְנוּ, עַד שֶׁתִּפְשֵׁט הַשִּׂמְחָה בְּיַדֵּינוּ
וּרְגֵלֵינוּ, וְנִזְכָּה אַז לְהַמְחִיצַת-כַּף וְרִקּוּדִין
דְּקִדְשָׁהּ, בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה לְשִׂמְךָ בְּאַמֶּת.

וְעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שֶׁנִּקְבַּל עַל-
עַצְמֵנוּ מִחֻדָּשׁ, לְקִיָּם אֶת כָּל
דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה, וְנִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד
לְשִׁמְרָה וְלַעֲשׂוֹת וּלְקִיָּם, וְתֹאִיר עֵינֵינוּ
בְּתוֹרָתְךָ, וְנִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל
בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר בְּאַמֶּת, וְתִזְכְּנוּ לְהַשִּׁיג
נִסְתָּרוֹת הַשֵּׁם בְּכָל פַּעַם, וְלֹא נַעוֹל
בְּכַסּוּפָא קַמְךָ.

⊗ [ב] לקוטי תפלות ח"א ל ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

וְנִזְכָּה לְהַרְג, וּלְהַכְנִיעַ, וּלְשַׁבֵּר,
וְלַעֲקֹר, וּלְבַטֵּל, קְלַפַּת מַלְכוּת
עַמְּלֵק הָרַשָּׁעָה, שְׁכָלוֹל מִכָּל הָאַרְבַּע-
מַלְכוּתוֹת.

וְתַעֲזָרְנוּ לְמַחֹת שְׁמוֹ וְזַכְּרוּ מִן
הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
"תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ עַמְּלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא
תִשְׁכַּח". וַיְקִיָּם מִקֶּרֶב שְׁכָתוֹב: "הָאוֹיֵב
תָּמוּ חַרְבוֹת לְנִצָּחַ, וְעָרִים נִתְּשָׁת, אֲבָד

☪ [ד] לקוטי תפלות ח"א קמג ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א רנ, 'דע שכל מיני צערי')

רבונו של עולם, רבונו של עולם, מלא רחמים, "זכר רחמיך יהוה וחסדיך פי מעולם המה".

זכר את כל ההבטחות שהבטחתנו מימות אברהם אבינו עד הנה. זכר את בניך השרוים בגלות בין העכו"ם, ותמלא עלינו רחמים, ותוציאנו ותפדנו ותגאלנו מכל הצרות ומכל הגליות.

ותשבר ותבטל כל הגזרות קשות מעלינו, הן אותן שכבר נגזרו, הן אותן שרוצים לגזור, (בפרט עצם הצרה הזאת שכבר נגזרה לקח בני ישראל לאנשי חיל למלחמתם חסו ושלום).

רחם רחם על עמך ישראל, ובטל אותם מעלינו מהרה, פי אתה רב להושיע, ואין מעצור ליהוה להושיע אפלו אחר גזר-דין למעלה ולמטה.

ובשם שחמלת עלינו והושעת אותנו בימי מרדכי ואסתר, והפכת מיגון לשמחה ומאכל ליום-טוב, פן תחמל עלינו גם בעת המרה הזאת, ותבטל הצרה והגזרה הזאת מעלינו.

וכל הצרות והגזרות שרוצים לגזור חסו ושלום, כלם תעקרם ותשברם ותבטלם בבטול גמור, ותהפך הכל לטובה.

ותמה (לב המלכות שריו ויועציו) לב הקיסר ירום-הודו והשרים

זכרם המה, ויהוה לעולם ישב, כוונן למשפט כסאו".

ותעקר ותשבר ותבטל, כל החכמות-חיזוניות, וכל האפיקורסית והכפירות, מן העולם. ויתגלה אמונה-הקדושה בכל העולם כלו, ויקבלו כלם את עול מלכותך ותמלך עליהם מהרה לעולם ועד.

☪ [ג] לקוטי תפלות ח"א נו ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, 'וביום הבפורים')

ונזכה להכניע, ולשבר, ולבטל, ולמחות, ולכלות, ולעקר, 'קלפת המן-עמלק' מן העולם, שהוא 'תאות-ממון', ולהוציא כל חיות הקדשה ממנו, ולהשיב ולהחזיר כל הניצוצות-הקדושים, וכל חיות הקדשה, לשרשם העליון שבקדשה, ולחזר ולעשות מהם תורה-הקדושה.

ונזכה להמשיך עלינו תמיד, קדשת מרדכי-היהודי ואסתר-המלכה.

ותעזרנו ותזכנו, לגלות ולהאיר כל הגונון-עלאין שיש ב"כסף וזהב ונחשת", בקדשה ובטהרה גדולה פרונוך הטוב.

ותחמל עלינו ברחמיך-הרבים, ותשפיע עלינו מדת הרחמנות באמת, ונזכה לרחם על הבריות, ולהרבות בצדקה.

וְהִוְעֲצִים, עָלֵינוּ לְטוֹבָה. וְתִגְזֹר עָלֵינוּ
גְזֵרוֹת טוֹבוֹת, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנְיִוֹת.

☪ [ה] לְקוּטֵי תַפְלוֹת ח"א נח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')

וְתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה שְׂאֵזְכָּה
לְשִׁמְרַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת,
בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה.

וְתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה שְׂאֵזְכָּה
לְשִׁמְרַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת,
בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה.
וְתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה שְׂאֵזְכָּה
לְשִׁמְרַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת,
בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה.
וְתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה שְׂאֵזְכָּה
לְשִׁמְרַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת,
בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה.

וְאַתָּה תִּהְיֶה בְּעֲזָרְנוּ תְּמִיד. וְהַצְדִּיקִים-
אַמְתִּיִּים יִלְחָמוּ לְפָנֵינוּ, עַד
שְׁנֹזְכָה בְּכַחַם לְבַטֵּל 'קְלַפַּת עֲמֶלֶק',
לְמַחֹת שְׁמוֹ וְזָכְרוּ מִן הָעוֹלָם, וּלְבַטֵּל
'פְּגַם-הַבְּרִית', מִמֶּנּוּ, וּמִזְרַעְנוּ, וּמִכָּל
עַמֶּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

☪ [ו] לְקוּטֵי תַפְלוֹת ח"ב יד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יד, 'עקר התכלית
ליכוד בפשיטות ובתמימות')

תּוֹמֵךְ תְּמִימִים הוֹשִׁיעָה נָא, תְּקִיף לְעַד
הַצְּלִיחָה נָא, תְּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ
בְּיוֹם קְרָאֵנוּ. תָּם וּמְתָמָם עִם תְּמִימִים,

זַפְנֵי לְעַבְדְּךָ אוֹתְךָ בְּאַמֶּת, בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּר, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל.

שְׂמֵרְנֵי וְהַצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
מַחְקִירוֹת וְחֲכָמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת
וְזָרוֹת. רַחֵם עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְזַכְּנוּ
בְּחֶסֶדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְתַמִּימוֹת בְּאַמֶּת,
כַּאֲשֶׁר אַתָּה יְדַעְתָּ דְרָכֵי הַתְּמִימוֹת בְּאַמֶּת-
לְאַמְתּוֹ, כְּרִצוֹנְךָ הַטוֹב, וְכִרְצוֹן צַדִּיקֶיךָ
הַיְרָאִים וְהַתְּמִימִים בְּאַמֶּת.

וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְעַל זְרַעְנוּ, וְעַל כָּל זֶרַע
עַמֶּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, וְתִשְׁמֹר וְתַצִּיל
אוֹתָנוּ, מִכָּל מִיַּי חֲקִירוֹת וְחֲכָמוֹת-
חִיצוֹנִיּוֹת, וְלֹא נְשִׁים עֵינַי, וְלֹא נְבִיט, וְלֹא
נִסְתַּכַּל כָּלֵל, בְּשׁוּם סֶפֶר הַמִּסֵּד עַל-פִּי
דְרָכֵי הַמַּחְקָרִים, אֲפִלּוּ בְּסִפְרֵים שֶׁחִבְרוּ
קִצַּת מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת
וְהַסְּבָרוֹת שֶׁל חֲכָמוֹת-הַחִיצוֹנִיּוֹת
שֶׁנִּמְשָׁכִין וּבָאִין מֵהַעֲכוּ"ם, אֲשֶׁר לֹא
נִכְנָסוּ בְּדַת-יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ, כִּי "לֹא
בְּאֵלָה חֵלֶק יַעֲקֹב".

שְׂמֹר רַגְלֵנוּ מִלְּנַגֵּף חֶסֶד-וְשָׁלוֹם בְּאַבְנֵי
נֶגֶף שְׁלֵהֶם, הַמְּנַחִים בְּכָל
חֲכָמוֹתֵיהֶם הַכְּלוּלִים בְּשִׁבְעַת-חֲכָמוֹת,
אֲשֶׁר בְּכָל מִנַּח קְלַפַּת וְזִהְמַת עֲמֶלֶק,
שֶׁהוּא הָאֶבֶן-נֶגֶף שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת, אֲשֶׁר
עַל-יָדוֹ נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים כָּל הַנִּכְנָסִין
בָּהֶם, וְיוֹצְאִין מֵעוֹלָמָם, וּבָאִין לְיַדֵּי
כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסִית גְּמוּר רַחֲמָנָא-לִי צְלָן,
רַחֲמָנָא-לִישׁזְבֹּן מֵהֶם וּמֵהַמוֹנָם.

הַצִּילֵנוּ נָא אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, עֲזָרְנוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְזַכְּנוּ בְּזָכוֹת מִשָּׁה
רַבָּנוּ, וּבְזָכוֹת כָּל הַצְּדִיקִים-אַמְתִּיִּים

שְׁלַחְמוּ מִלְחַמַּת עֲמֶלֶק, שְׁנֹזְכָה לְקַבֵּל כַּח
מֵהֶם, לְהַנְצִיל גַּם עִתָּה מִקְלַפַּת-עֲמֶלֶק,
שֶׁהוּא פִּילוֹסוֹפִיָּא וְחֻכְמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת.

וּתְעוֹרֵר לֵב צְדִיקֵי-אַמֶּת שְׁבִדוֹר הַזֶּה,
וְכָל הַצְּדִיקִים שׁוֹכְנֵי עִפּוֹר,
שִׁילַחְמוּ גַם עִתָּה בְּעַדְנוּ, וַיִּכְנִיעוּ וַיִּשְׁפִּילוּ
וַיִּשְׁבְּרוּ וַיַּעֲקְרוּ אֶת קְלַפַּת עֲמֶלֶק
וְחִילוֹתָיו, לְבַל יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם כַּח,
לְהַכְנִיס חֶסֶד-וְשָׁלוֹם דְּרִכֵּיהֶם וְדַעוֹתֵיהֶם
הַרְעוֹת וְהַמְרוֹת, בְּלֵב עַמֶּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל.

גּוֹאֵל חֲזַק, הַצֵּל וּמַלֵּט וּפְלִט אֶת
שְׂאֵרֵי עַמֶּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, מֵהַצָּר
הַמֵּר וְהַצּוֹרֵר הַזֶּה, מֵהָאוֹיֵב הָאֶכְזָר הַזֶּה,
הוּא "אִישׁ צָר וְאוֹיֵב הַמֵּן-עֲמֶלֶק הַרְעָה
הַזֶּה", יַמַּח-שְׁמוֹ וְנִמַּח-זְכָרוֹ.

שֶׁהוּא הַקְּלַפָּה וְהַזְהָמָה שֶׁמְכַנְסֶת
בְּעוֹלָם חֻכְמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת
וְאֶפִיקוֹרְסִית וְחֻקִּירוֹת כְּנֶגֶד הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
שְׂרוּצָה לְהַתְגַּבֵּר עִתָּה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
בְּעַקְבוֹת-מְשִׁיחָא, לְהַכְנִיס גַּם בְּיִשְׂרָאֵל
כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי
שֶׁמְמַשְׁיכִין אוֹתָם לְלַמֵּד סִפְרֵיהֶם
וְחֻכְמוֹתֵיהֶם וּלְשׁוֹנוֹתֵיהֶם.

וְזַכְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה
בְּאַמֶּת, בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, בְּלֵי
שׁוֹם חֻקִּירוֹת וְחֻכְמוֹת-זְרוֹת כָּלֵל.

רַק נִזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאַמֶּת, לְקַיֵּם
מִצְוֹתֶיךָ וּלְעַסֵּק בְּתוֹרָתְךָ בְּעוֹבְדָא
וּבְמִלוּלָא, בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, כָּל יְמֵינוּ
לְעוֹלָם.

וְנִזְכָּה לְקַיֵּם בְּאַמֶּת מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
"סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע, אֶת
הָאֱלֹהִים יִרְא, וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר, כִּי זֶה
כָּל הָאָדָם".

❁ [זו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב לז ❁

(על-פי לקוטי-מוֹתֵר"ן ח"ב עד,
'אחר פורים קורין פְּרֻשֶׁת פְּרָה')

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, עוֹשֶׂה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת בְּכָל
דוֹר וְדוֹר, הָרַב אֶת רִיבְנוּ, וְהִדָּן אֶת דִּינְנוּ,
וְהַנּוֹקֵם אֶת נַקְמַתְנוּ, וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְכָל
אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ, וְהַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ.

שְׁתַּרְחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵיךָ-הַרְבִּים, וְתַעֲזֹר
לָנוּ בִישׁוּעָתְךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ
הַנוֹרְאוֹת, שְׁנֹזְכָה לְקַבֵּל ו"לְקַיֵּם אֶת יְמֵי
הַפּוּרִים הַקְּדוּשִׁים בְּזִמְנֵיהֶם" כְּרָאוּי.

שְׁנֹזְכָה לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת הַקְּדוּשׁוֹת
הַנוֹהֲגוֹת בַּפּוּרִים, בְּקִדְשָׁה
וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה, "בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבב",
בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּדִיצָה וְחִדּוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה
מְאֹד, עִם כָּל פְּרֻטֵיהֶם וְדִקְדוּקֵיהֶם
וְכוֹנוֹתֵיהֶם וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּהֶם.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, כָּבֵד גְּלִית אֲזַנֵּינוּ,
שְׁכַל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ
לְאֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר עָלִיהֶם נִקְבְּעוּ הַיָּמִים-
טוֹבִים הַקְּדוּשִׁים, כָּלֵם נַעֲשִׂים וְנִתְגַּלִּים
וּמְאִירִים, בְּכָל דוֹר וְדוֹר, בְּכָל אָדָם וּבְכָל
זְמַן, וְאָנוּ צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת פּוּרִים
וְקִדְשַׁת כָּל הַיָּמִים-טוֹבִים, וְהָאֵרַת הַנְּסִים
וּנְפִלְאוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ אַז, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,

בְּכָל דוֹר וְדוֹר, וּבְכָל אָדָם וְאָדָם
בְּפִרְטוּיּוֹת.

וּבְבֵן בָּאתִי לְפָנֶיךָ עוֹשֶׂה נְסִים וּנְפִלְאוֹת
בְּכָל דוֹר וְדוֹר, וּבְכָל יוֹם וּבְכָל עֵת
וּבְכָל שָׁעָה, לְמַדְנִי וְהוֹרְנִי וְחַנְּנִי וְזַכְּנִי,
שְׂאֵזְכָּה לְשִׂמְחַת-פְּוֹרִים בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת,
שְׂאֵזְכָּה לְשִׂמְחַת מְאֹד מְאֹד בְּכָל לַיְלָה וּנְפֶשׁ,
בִּימֵי-הַפְּוֹרִים הַקְּדוּשִׁים, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
בְּשִׂמְחָה שְׂאִין לָהּ קֶץ.

עַד שְׂאֵזְכָּה עַל-יְדֵי הַשִּׂמְחָה וְהַקְּדוּשָׁה
שֶׁל פְּוֹרִים, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהָרָה הַנִּמְשַׁכֶּת
מִהַפְרָה-אֲדָמָה שְׂמֻטְהֶרֶת מִטְּמֵאת-מֶת,
אֲשֶׁר צְוִיתָ עָלֵינוּ לְעַסֵּק בְּקִרְיַת הַפְּרָשָׁה
הַזֹּאת שֶׁל פְּרָה-אֲדָמָה אַחֵר פְּוֹרִים, וְגַלִּיתָ
לָנוּ: שְׁעַל-יְדֵי 'פְּוֹרִים', זוֹכִין לְטְהָרַת
הַפְּרָה-אֲדָמָה, לְמַעַן נִזְכָּה לְהִיּוֹת טְהוֹרִים
לְקַבֵּל קִדְשַׁת הַקְּרִבָּן-פֶּסַח בְּזַמְנוֹ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ שְׁבַע-עָצָם
יְרִידַתְנוּ וְנִפְלִיתְנוּ בְּעַמְּךָ הַגְּלוּת-
הַמֵּר הַזֶּה, וְעָצָם וְרַבּוּי צְרוּת-הַנְּפֶשׁ
שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעָלִי
בְּפִרְטוּיּוֹת, וְעָצָם וְרַבּוּי הַמְּצוּלוֹת-יָם
הַשׁוֹטְטִים עָלַי, וְרוֹדְפִים אוֹתִי מְאֹד מְאֹד
מִכָּל הַצְּדָדִים, וּבִצְרָה גְּדוֹלָה אֲנִי מְאֹד
מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרֶךְ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ שׁוֹם
פֶּתַח-תְּקוּהָ לְתַקֵּן וּלְהַנְצִיל מִכָּל-זֶה.

הֵן עַל כָּל אֱלֹהִים, אֲנִי צָרִיךְ עִתָּה נְסִים
נִפְלְאִים, וַיִּשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת,
כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִם כָּלל יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹת
עוֹלָם, נְסִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים אֲשֶׁר לֹא

הָיוּ כְּמוֹתֶם, בִּימֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר כְּשֶׁעָמַד
עָלֵיהֶם הַמֶּן-הַרְשָׁע יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ וְכוּ'.

אֲשֶׁר נִסַּזְהָ שֶׁל פְּוֹרִים גְּדוֹל מִכָּל
הַנְּסִים שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ מֵעוֹלָם,
כְּאֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכַמֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים זְכוּרָנֶם-לְבִרְכָה: "וְכָל
הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ בְטָלִים, וַיְמִי הַפְּוֹרִים לֹא
נִבְטָלִים". "וּבִתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהִתְחַלּוֹת
מִפֶּסַח, כִּי כָּל הַמוֹעֲדִים הֵם זָכָר לִיצִיאַת-
מִצְרַיִם, וְעַכְשָׁיו וְכוּ'".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְרִיבָה דְעָלְמָא כְּלָא,
אֲדוֹן הַנְּפִלְאוֹת, מְצַמִּיחַ יִשׁוּעוֹת,
אַתָּה יוֹדֵעַ הָאֵמֶת, שְׁכָּל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת
שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם וּבְמִלְחַמַת-
עַמְלֵק בִּימֵי מֹשֶׁה וּבִימֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר,
וְכָל הַנְּסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ בִּימֵי
חֲנֻכָּה וּבְכָל דוֹר וְדוֹר, עֵקֶר הַנִּסַּזְהָ וְהַיִּשׁוּעָה
הוּא יִשׁוּעַת-הַנְּפֶשׁ.

כִּי עֵקֶר הַקְּנָאָה וְהַשְּׂנְאָה, שֶׁל כָּל צָרֵינוּ
וְרוֹדְפֵינוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, הוּא
רַק עַל אֲשֶׁר אָנוּ מְאֵמִינִים בְּךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ, וּמִשְׁתַּוְּקָקִים לִילֶךְ בְּדַרְכֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים, וּלְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ הַנוֹרָאוֹת,
וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֱמֶתֶת אֱמוּנַת אֱלֹהוֹתֶיךָ
וְהַשְּׂגָחַתְךָ וּמְשַׁלְתְּךָ בְּעוֹלָם.

אֲשֶׁר רַק בְּשִׁבִיל זֶה, לֹא אֶחָד בְּלִבְד
עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתְנוּ, אֲלֹא שְׁכָּל
דוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,
וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילָנוּ מִיָּדָם.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַנִּסַּזְהָ וְהַיִּשׁוּעָה מִכָּל
הַצְּרוּת, הוּא מֵה שְׂאֵתָה מְקַנָּא

קִנְאַתְךָ וְאַתָּה עוֹשֶׂה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, כְּדִי לְקַיֵּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת לְבַל יִתְבַטְּלוּ מִן הָעוֹלָם חֲסִדְשׁוֹלָם פְּרִצוֹן הַשּׁוֹנְאִים וְהַכּוֹפְרִים יִמַּח-שָׁמַם, שְׁכַלֵּם הֵם מִסְטָרָא דְהֶמֶן וְעַמְלֵק יִמַּח-שָׁמוּ.

וְעַתָּה מָה אֹמֵר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב-מְרוֹם, וּמָה אֲסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן-שְׁחָקִים, אִם אַחֲרֵי כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלְאוֹת הָאֵלֶּה אֲנִי בְּעַצְמִי רוֹדֵף אֶת-עַצְמִי יוֹתֵר מִכָּל הַשּׁוֹנְאִים, כִּי לֹא הִתְגַּבַּרְתִּי נֶגֶד תְּאוּוֹתַי, אִף גַּם הִמְשַׁכְתִּי עָלַי אֶת הַיֵּצֶר-הָרָע, וְעַשִּׂיתִי מַה שְּׁעַשִּׂיתִי, עַד אֲשֶׁר הִבֵּאתִי עַצְמִי בְיָדַי בְּצָרוֹת הָאֵלֶּה צָרוֹת-נַפְשִׁי, אֲשֶׁר הֵם קָשִׁים וּמְרִים מִכָּל הַצָּרוֹת, כִּי אֵין צָרָה כְּצָרוֹת-הַנֶּפֶשׁ, כִּי זֶהוּ הֶרְחַמְנוֹת הַגְּדוֹל מִכָּל הֶרְחַמְנוֹת, לְהוֹצִיא נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹנוֹת וּפְגָמִים.

רְבוֹנוֹ דְּעֵלְמָא כְּלָא, יְחִיד קְדָמוֹן, "יְהוָה אֱלֹהִים אֲמֵת", אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ לְהִיכֵן נוֹגְעִים דְּבָרֵי אֵלֶּה, כִּי בְּאֲמַת בְּעַר אֲנִי וְלֹא אֲדַע, תִּקְּךָ הֵנֶס שֶׁל פּוֹרִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, וּבִפְרֵט אֵיךְ לְזַכּוֹת לְהַמְשִׁיךְ עָלַי תִּקְּךָ הֵנֶס וְהִישׁוּעָה הַזֹּאת.

אֲבָל אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ הַכֹּל, וְאַתָּה מְרַמֵּז לִי מְרַחוֹק לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּכָל עֵת, בְּכַמָּה מֵינֵי הַתְּנוּצָצוֹת וּרְמִזִּים רַבִּים בְּלִי שְׁעוֹר, וְאֲנִי בְּעַצְמִי קִשְׁיוֹת-עַרְפִּי עַדִּין לֹא שִׁבְתִּי מִטְּעוֹתַי.

אֲבָל זֹאת נִחַמְתִּי בְּעַנְיֵי הַמֵּר, מַה שְּׁעַדִּין אֲנִי מִתְּעַקֵּשׁ עוֹד לְדַבֵּר דְּבוּרִים כְּאֵלֶּה לְפָנֶיךָ, וְלִצְפָצֵף אִמְרַתִּי

מֵעַפָּר אֵלֶיךָ, וְלִצְפוֹת עַדִּין לְרַחֲמֶיךָ וַיִּשׁוּעָתְךָ.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ תִּקְּךָ הֵנֶס שֶׁהָיָה אִזּוֹ בִּימֵי מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר, שְׂזָכוּ לְנִצָּחַ מַלְחַמַת הַמֶּן-עַמְלֵק, לְמַחֲוֹת שָׁמַם וְזָכְרָם מִן הָעוֹלָם, וְאֵיךְ זָכוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי-זֶה הָאָרֶה נִפְלְאָה וַיִּשׁוּעָה נוֹרָאָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְאֵיךְ עָתָה כָּל חַיּוֹתֵנוּ וְתַקְנוֹתֵנוּ לְצִאת מַגְלוֹתֵנוּ בְּגוֹף וּנְפֶשׁ, הוּא רַק עַל-יְדֵי תִקְּךָ הֵנֶס הַזֶּה, כִּי אֲנִי עוֹמְדִים וּמְצַפִּים לִישׁוּעָתְךָ.

בְּאֲשֶׁר עֲזַרְתָּם אִזּוֹ לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר קְלַפְתָּ הַמֶּן-עַמְלֵק, לְעַקֵּר וּלְבַטֵּל וּלְהַכְנִיעַ זְהַמְתוֹ הַגְּדוֹלָה, וּלְגַלּוֹת אֲמוֹנַת הַשְּׁגָחָתְךָ בְּעוֹלָם, וּלְחַזֵּר וּלְקַיֵּם וּלְקַבֵּל מִחֲדָשׁ קְדֻשַׁת תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

בֵּן תַּעֲמִד בְּעֲזַרְתֵּנוּ סְלָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, עַד אֲשֶׁר תִּנְצַח הַמַּלְחָמָה בְּשָׁלְמוֹת, לְמַחֲוֹת זָכָר עַמְלֵק לְגַמְרֵי, וּלְהַעֲבִיר רוּחַ הַטְּמָאָה מִן הָאָרֶץ, וּלְהַשִּׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ בְּאֲמַת, וּלְהוֹצִיאֵנוּ מַגְלוֹתֵנוּ הַמֵּר מִהֲרָה.

עַל-בֵּן בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, שְׁתִּשִּׁים לְבָבְךָ לְגַדֵּל צָרוֹת-נַפְשֵׁנוּ, וְתַבִּיט בְּעַנְיֵנוּ וְעַמְלָנוּ, וְאֵל תַּבִּיט בְּמַעַלְלָנוּ, וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים, נִסִּים שֶׁל פּוֹרִים, בְּאִפְּן שְׁתַּסַּבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה, שְׁנֹזֶפֶה לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּחַיֵּינוּ חֵישׁ קַל מִהֲרָה, וְלֹא נָשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְחַיֶּה חַיִּים, "אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלֵךְ עוֹלָם", רַחֵם עָלֵינוּ וְהַחַיֵּינוּ וּקְיָמֵנוּ, וּקְדֵשׁנוּ וְטַהַרְנוּ

מטמאת-מת שהיא אבי אבות הטמאה, שהם הרהורי-נאוף שהתגברו והתפשטו בעולם מאד, עד אשר "טבענו ביון מצולה ואין מעמד", באנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו.

זכנו בכח קדשת מצות פורים, שנזכה לקבל ולהמשיך עלינו קדשת וטהרת הפרה אדמה תמימה, לטהרנו באמת מטמאת-מת, בעולם-הזה ובעולם-הבא.

ואזכה על-ידי-זה לקבל חג הפסח הקדוש זמן חרותנו, בקדשה גדולה, ובשמחה רבה ועצומה. ונזכה ברחמיך לקיים כל המצוות של פסח, בקדשה גדולה, ובשמחה וחדוה רבה.

מלא רחמים, עזרנו והושיענו לקיים המצוות של פורים, בקדשה ובשמחה גדולה כל-כך, עד שנזכה על-ידי-זה להיות נזהרים באמת ממשהו חמץ בפסח, ולקיים כל המצוות הנוראות של פסח בקדשה גדולה ובשמחה נוראה ועצומה.

רחם עלינו למען שמך, וזכנו עתה לפעל בקשתינו ברחמים אצלך, עזרנו והושיענו על פי התורה הזאת, לשוב ולהתקרב אליך מהרה באמת. הושיענו מכח קדשת הנס והישועה הנפלאה של פורים, שנזכה להתהפך מעתה מרע לטוב, ונזכה לצאת מיגון לשמחה ומאפלה לאור גדול.

ועזרנו והושיענו, להתענות תענית-אסתר, קודם פורים בקדשה

גדולה, ולומר סליחות בכונה גדולה, ולצעק ולזעק אליך מאד מאד, ותפתח את לבבי שאזכה להרגיש כאב עוונותי באמת בלבי, ועצם צרת-נפשי אשר אין לשער.

עד שאזכה לזעק "זעקה גדולה ומרה", פראוי לי לזעק לפי רבוי עוונותי ופשעי העצומים, ופגמי הגדולים והרבים מאד, עד אשר יתעוררו רחמיך עלי באמת, ותמהר להושיעני ולגאלני ממני בעצמי, ותעשה את אשר בחקיך אלך ואת מצותיך אשמר, באמת ובלב שלם.

אבי מלכי יוצרי ובוראי ועושי, הורני הדרך איך להתחיל מבחינת קדשת פורים, כאשר רמזת לנו על-ידי חכמיך-הקדושים.

עזרני בדרך נס וישועה נפלאה ונוראה, בדרך חדוש נפלא ונורא, באפן שאזכה מעתה לשוב אליך בתשובה-שלמה באמת, ואזכה להתחיל מחדש התחלה שלמה ואמתית בכל לב ונפש בעבודתך באמת, ותורני ותלמדני באמת ממה להתחיל, ובאיזה דרך ועצה אזכה לשוב אליך באמת.

רבנו של עולם, "גדל העצה ורב העלילה", תקנני בעצה טובה מלפניך, והושיעני מהרה למען שמך, באפן שאזכה מעתה לתשובה-שלמה באמת כל ימי חיי, ולא אסור מעתה מרצונך ימין ושמאל.

וְאִזְכָּה לְלַמַּד וּלְלַמֵּד לְשָׁמֵר וּלְעֲשׂוֹת
וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תַלְמוּד-
תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה, וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת וְכָל
הַדְּבָרִים שֶׁבְקִדְשָׁה, וּלְעֲשׂוֹת כָּל דָּבָר
וְדָבָר בְּמוֹעֲדוֹ וּבְזַמְנוֹ, וְהַכֹּל אֲעֲשֶׂה יָפֵה
בְּעֵתוֹ בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה, וְתַחֲזִקְנִי
בְּשִׂמְחָה וְיַחְדָּוָה תָּמִיד.

וְאִזְכָּה בְּכַח הַצַּדִּיקִים-הָאֲמִתִּיִּים,
לְגַרֵּשׁ וּלְבַטֵּל מִמֶּנִּי וּמִכָּל
יִשְׂרָאֵל, 'קִלְפַת הַמֶּן-עַמְלָק' יִמַּח-שְׁמוֹ,
וְלֵהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשַׁת הַנֵּס וְהִישׁוּעָה שֶׁל
פּוֹרִים.

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל שָׁנָה
וְשָׁנָה, שֶׁנִּזְכָּה לְשִׂמְחָה מְאֹד
מְאֹד בְּיָמֵי הַפּוֹרִים, בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה
וְיַחְדָּוָה רַבָּה וְעֲצוּמָה.

וְנִזְכָּה לְקַיֵּם מִצְוֹת 'קְרִיאַת הַמַּגִּלָּה',
בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה,
וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וְנִזְכָּה לְהִתְבּוֹנֵן
גְּדוֹל עֲצָם הַנֵּס הַנִּפְלָא וְהִישׁוּעָה הַנּוֹרְאָה
וְהִעֲצוּמָה הַזֹּאת, וּלְפָרְסוּמֵי נֶסָא בְּפָנָי כָּל
עַם וְעַדָּה.

וְנִזְכָּה לְקַיֵּם מִצְוֹת "מִשְׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ
לְרֵעֵהוּ, וּמִתְּנוֹת לְאֲבִיוָנִים",
וּמִצְוֹת סְעוּדַת-פּוֹרִים, בְּשִׂלְמוֹת גְּדוֹל,
וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה.

וְנִזְכָּה לְקַיֵּם מִצְוֹת ה'שְׂכָרוֹת שֶׁל
פּוֹרִים', כַּאֲשֶׁר צוּוּנוּ חֲכָמֵינוּ
זְכוּרֵנוֹם-לְבָרְכָה, וְתַעֲזָרְנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ שְׁלֵא
יִזִּיק לָנוּ הַשְּׂתִיָּה וְהַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים
כָּלֵל, לֹא בַגּוֹף, וְלֹא בַנְּפֶשׁ, וְלֹא נִזִּיק שׁוֹם
אָדָם וְלֹא שׁוֹם דָּבָר עַל-יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת.

רַק נִזְכָּה עַל-יְדֵי ה'שְׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים',
לְבֹא לְתוֹךְ שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְיַחְדָּוָה
רַבָּה וְעֲצוּמָה מְאֹד, לְתוֹךְ 'שִׂמְחָה שֶׁל
פּוֹרִים', אֲשֶׁר אֶז מֵאִיר הָאָרֶה נִפְלָאָה
וְעֲצוּמָה שֶׁהוּא 'הָאָרֶת מְרַדְכִי', אֲשֶׁר אֵין
דְּגַמְתָּהּ בְּכָל יָמוֹת הַשָּׁנָה.

וְאִזְכָּה לְהִיּוֹת שִׂמַּח בְּכָל לַב, וּלְשִׂמַּח
גַּם אַחֲרַיִם, לְשִׂמַּח כָּל יִשְׂרָאֵל
עִמָּךְ, בְּ'שִׂמְחַת פּוֹרִים', בְּיַחְדָּוָה רַבָּה
וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד, נִגְיָלָה וְנִשְׂמַחָה
בִּישׁוּעָתְךָ בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, בְּאִפְּן שִׂיְהִיָּה
לְךָ לְנַחַת וּלְרִצּוֹן, וְתִקְבַּל שְׁעֲשׂוּעִים
גְדוֹלִים מִשְׂתִּיתֵינוּ וְשִׂמְחוֹתֵינוּ בְּפּוֹרִים-
הַקְּדוֹשׁ.

וְנִזְכָּה גַם עִתָּהּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, לְהַנִּס
הַגְּדוֹל וְהִישׁוּעָה הַנִּפְלָאָה שֶׁל
פּוֹרִים, לְהַכְנִיעַ וּלְגַרֵּשׁ וּלְעַקֵּר וּלְבַטֵּל
מֵאַתְּנוּ, קִלְפַת הַמֶּן-עַמְלָק וְזִהְמָתוֹ
הַגְּדוֹלָה, וְלִמְחוֹת שְׁמוֹ וְזָכְרוֹ מִן הָעוֹלָם,
וּלְטַהֵר עֲצָמֵנוּ מִזִּהְמָתוֹ בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה
גְדוֹלָה, וְלֵהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשַׁת מְרַדְכִי
וְאַסְתֵּר.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ 'שִׂמְחַת-פּוֹרִים' עַל כָּל
הַשָּׁנָה כְּלָה, לְשִׂמַּח תָּמִיד בְּךָ
בְּשִׂמְחָה וְיַחְדָּוָה רַבָּה בְּאַמֶּת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה ל'קִדְשַׁת וְטָהֲרַת
הַפָּרָה-אֲדָמָה', וּלְקִדְשַׁת
פְּסַח בְּאַמֶּת. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
וּיְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי בּוֹ יִשְׂמַח
לְבָנוּ, כִּי בְשֵׁם קִדְשׁוֹ בְּטָחָנוּ", "יְהִיּוּ
לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי-פִי וְהַגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

☪ [ח] לקוטי-תפלות ח"ב מ

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פא, 'כשאדם משמח את-עצמו בשמחה של מצוה')

אֲדוּן הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּהָ, אֲשֶׁר עַז וְחֲדוּהָ
בְּמִקוּמָהּ, וְאִין עֲצָבוֹת לְפָנֶיהָ
כָּלֵל. עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּרַחֲמֵיהֶם-הַרְבִּים,
שְׂאֵזְכָה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמֵי בְּכָל-עֵת תָּמִיד.

וְתִלְמַדְנִי דַעַת, וְדַרְךְ עֵצָה תוֹדִיעֵנִי,
בְּאִפְן שְׂאֵזְכָה לְהַתְגַּבֵּר
וְלְהַתְחַזֵּק תָּמִיד עַל הַיְגוּן וְהָאֲנָחָה
וְהָעֲצָבוֹת, לְהַרְחִיקָם מֵעָלַי וּמֵעַל גְּבוּלֵי,
לְבָלֵי לְהַנִּיחָם לְכִנּוּס לְאַחֲזוֹ וְלַגָּע בִּי כָּלֵל
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, רַק לְהַתְגַּבֵּר בְּכָל עַז לְהַמְשִׁיךְ
עָלַי שְׂמֵחָה וְחֲדוּהָ תָּמִיד.

אֲגִילָה וְאֲשִׂמְחָה בָּךְ, וּבִישׁוּעָתְךָ
הַגְּדוּלָה, וּבִנְפִלְאוֹתֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ
הַרְבִּים וְהָעֲצוּמִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי וְאֲשֶׁר
אַתָּה עֲתִיד לַעֲשׂוֹת עִמִּי, אֲשֶׁר בְּחֶסֶדֶיךָ
הַנְּפִלְאִים תִּמְכַּת גּוֹרְלִי לְהִיּוֹת מְזַרַע
יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁךְ, אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ תוֹרַת
אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נְטַעַתָּ בְּתוֹכֵנוּ. "חֲבָלִים
נָפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים אֶף נִחַלְתָּ שְׂפָרָה עָלַי".

זַכְּנֵי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְהַתְגַּבֵּר
וְלְהַתְחַזֵּק בְּכָל-עֵת, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוּלָה וְהַנְּפִלְאָה הַזֹּאת תָּמִיד.

וְאֵזְכָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֵי בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה
כָּל-כַּף, עַד שֶׁתִּגִּיעַ הַשְּׂמֵחָה
לְרַגְלֵי, שְׂאֵזְכָה לְרַקֵּד מִחֲמַת שְׂמֵחָה.
וּבְפֶרֶט בְּשִׁבְתוֹת יְהוָה, וּבִ"מוֹעֲדֵי יְהוָה
מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ", וּבְחִנּוּכָהּ, וּפְוִרִים, וּבְשִׂאֲרֵי
שְׂמֵחוֹת שֶׁל מְצוּהָ, תִּהְיֶה בְּעֲזָרֵי תָּמִיד,
לְשִׂמְחָתִי בְּכָל עַז.

עַד שְׂאֵזְכָה לְרַקֵּד הַרְבֵּה מִחֲמַת שְׂמֵחָה.
וְאֵזְכָה לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וְלַעֲשׂוֹת כָּל
הַמְצוּת בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה כָּל-כַּף, עַד
שֶׁהַשְּׂמֵחָה תִּגִּיעַ עַד רַגְלֵי, וְאֵזְכָה לְהַעֲלוֹת
אֶת הַרְגְּלִין לְמַעְלָה.

שְׂבִיעֵנוּ מִטוֹבָךְ, וְשִׂמְחָנוּ בִישׁוּעָתְךָ,
וְטַהַר לִבְנוֹ לְעַבְדְּךָ בְּאֱמֶת.
"תְּשִׂמֵעֵנִי שְׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה, תִּגְלֶנָּה עֲצָמוֹת
דְּפִיתָ. הַשִּׁיבָה לִי שְׁשׂוֹן יִשְׁעֶךָ, וְרוּחַ
נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי". "יְהִי לְרִצּוֹן אִמְרֵי-פִי
וְהַגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".
אָמֵן וְאָמֵן.

☪ [ט] כוכבי-אור

שְׁשׂוֹן-וְשִׂמְחָה' ב'פְּתִיחָה', תְּפִלָּה ז

אֲנֵא יְהוָה, רַחֵם עָלַיךָ וְעָלֵינוּ, וְאָמַר דִּי
לְדַמְעוֹתֶיךָ כְּבִיכּוֹל וְלְדַמְעוֹתֵינוּ,
לְמַצּוֹקוֹתֶיךָ כְּבִיכּוֹל וְלְמַצּוֹקוֹתֵינוּ.

וְחַמֵּל נָא וְחוּס נָא וְרַחֵם נָא, גַּם עַל
מְטָבַע בְּעַמְּקָ קַלְפַת הַמֶּן-עַמְּלָק
כְּמוֹנֵי, עַל מְבֻלַע בְּכַטָּן ה'סַמ"ך-מ"ם'
כְּמוֹנֵי, עַל נְהַפְךָ לְמַהוּת הַנְּחַשׁ כְּמוֹנֵי, עַל
גְּרוּעַ מִכָּל הַכְּנוּיִים לְגַנְאֵי.

וְתַן בְּלֵב רֵאשׁ צְדִיקֶיךָ הָאֱמֶתִיִּים רַבְּנוּ
נַחֲמֵן בֶּן שְׂמֵחָה זְכַר-צְדִיק-וְקָדוֹשׁ-
לְבָרְכָהּ, וּבְלֵב תִּלְמִידוֹ הַקָּדוֹשׁ מוֹרְנוּ הַרְבֵּה
רַבִּי נִתָּן זְכָרוֹנוֹ-לְבָרְכָהּ, וּבְלֵב כָּל
הַצְּדִיקִים-הָאֱמֶתִיִּים שֶׁהָיוּ מֵעוֹלָם,
הַכְּלוּלִים בּוֹ - שִׁיתְּפִלְלוּ גַּם בְּעַדֵי תָּמִיד,
וַיַּעֲוִרוּ בְּכַחַם הַגְּדוּלָה, רַחֲמִים רַבִּים
וְעֲצוּמִים וְנִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה שֶׁהֵם מְסַפְּקִים

גַּם עָלַי, שְׁתוּשִׁיעַ אוֹתִי בְּכָל מִיַּי יְשׁוּעוֹת
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, שְׁתוּשִׁיעַ גַּם לְחוּטֵא
וּמְחֻטֵּיא אֶת הָרַבִּים כְּמוֹנִי.

בְּאֶפֶן שְׁאֲשׁוּב לְפָנֶיךָ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה
כְּרָאוּי, בְּאֶפֶן שְׁתִּתְּפַכּוּ בְּחַיִּים
חַיּוֹתֵי כָּל חֻטְאֵי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי לְזִכְרֵיךָ,
וְכָל חֻטְאֵי אֶת הָרַבִּים לְזִכְרֵיךָ הָרַבִּים, וְכָל
חַלּוּלֵי-הַשֵּׁם לְקְדוּשַׁת-הַשֵּׁם, וְכָל יְגוֹנוֹתַי-

וְאַנְחוֹתַי לְשׁוֹנוֹת-וּשְׂמֵחוֹת בְּךָ תִּתְּבַרְךָ
לְעַד לְנֶצַח.

כִּי הֲלֹא דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה לְנֶצַח,
רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל שְׂמוֹתֶיךָ,
רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל הַשְּׂכָלִיּוֹת שְׂבָכֶל
הָעוֹלָמוֹת, רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל הַשְּׂבָחִים
וְהַתְּהִלּוֹת עַד בְּלֵי דֵי, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה
יְהִי נִגְמָר כְּוַנְתָּךְ בְּבְרִיאַת עוֹלָמְךָ כְּרָצוֹנְךָ
הַטּוֹב.

פְּרִשְׁת צו

"צו את אהרן ואת בניו לאמר" (ויקרא ו, ב)

אין 'צו' אלא לשון 'זרוז' מיד ולדורות. ביותר צריך הכתוב לזרז, במקום שיש בו חסרון פיס. (רש"י; ספרא צו א)

א.

(לקוטי-הלכות, תפלה ד, טו – על-פי ספורי-מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה')

עקר שבירת ובטול 'תאות-מזון', הוא על-ידי 'קרבנות'. פי ה'קרבנות' שמקריבין, הם נקראין בחינת 'מאכלין דמלכא', כמבאר בזהר-הקדוש (ויקרא ד, ז: צו ל:ג).

וזו בחינת ה'מאכלים' המבארים בהמעשה הנ"ל (של ה'בעל-תפלה'), שעל-ידם עקר התקון של הפת שנפלו ל'תאות-מזון'.

כמבאר שם: שמכל התאות אפשר להוציא, אבל מ'תאות-מזון' אי-אפשר להוציא, כ"אם על-ידי אלו המאכלים המבארים שם, שהוליד אותם עד שהגיע להם הריח של אלו המאכלים, ונתאוו להם מאד וכו', ואחר-כך פשנתן להם מאלו המאכלים, אז ראו מאוס סרחון 'תאות-מזון', עד שמאסו בחייהם, וברחו וקברו את עצמן בחפירות וקברים מחמת בושח וכו', עין-שם.

ו'אלו המאכלים', הם בחינת 'קרבנות', שעקרם בחינת ה'ריח', בחינת (ויקרא א; ובכל ספר ויקרא-במדבר): "אשה ריח ניחוח לה", והם נקראים 'מאכלים דמלכא' כנ"ל.

פי מבאר בכונות 'פרשת-התמיד' (שער-הכונות, דרושי תפלת-השחר ג): "שעל-ידי ה'קרבנות', נכנע ה'עבודה-זרה".

וזוהו בחינת (במדבר כח, ב): "צו את בני ישראל", "אין צו אלא עבודה-זרה וכו'" (סנהדרין נו:). הינו: ש'ה'קרבנות' מכניעין ומבטלין ה'עבודה-זרה' של 'תאות-מזון', שהוא עקר ה'עבודה-זרה', כי כל ה'עבודות-זרות' הם ב'מזון'.

וזוהו שאמרו רז"ל (ספרא צו א) על פסוק (ויקרא ו, ב): "צו את אהרן וכו' הנאמר ב'פרשת העולה': "אין צו אלא זרוז, מיד ולדורות, ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון פיס".

הינו כנ"ל: כי ה'קרבנות' הם ה'חסרון פיס', שזהו בחינת 'שבירת תאות-מזון', על-ידי שמחסרים מזונם בשביל השם-יתברך, שקונים קרבנות מ'מזונם', שזהו עקר 'שבירת תאות-מזון', כשמוציאין הפזון על דבר שבקדשה, כמבאר בהתורה 'צוית צדק' (לקוטי-מוהר"ן ח"א כג).

וזוהו: "צו" וכו', "ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון פיס" – שהוא בחינת 'שבירת תאות-מזון', שזוכין על-ידי ה'קרבנות', שהם 'נדבת לב', בחינת 'צדקה'.

פי על 'שבירת תאות-מזון', בחינת 'חסרון פיס' בשביל דבר שבקדשה – צריכין לזרז על-זה ביותר מאד מאד – פי להוציא מ'תאות-מזון', קשה ביותר מכל התאות, כנ"ל.

”והרים את הדשן” (ויקרא ו, ג)
- מצות תרומת הדשן -

ג.

(ח"ב פ)

”בראשונה כל מי שרצה לתרם את המזבח (תרומת הדשן) תורם. ובזמן שהן מרבין, רצין ועולין בכבש, וכל הקודם את חברו בארבע אמות - זכה. ואם היו שניהם שוין, הממנה אומר להם הצביעו. ומה הן מוציאין, אחת או שתים, ואין מוציאין אגודל במקדש. מעשה שהיו שניהם שוין ורצין ועולין בכבש, ודחה אחד מהן את חברו ונפל, ונשברה רגלו. וכיון שראו בית-דין שבאין לידי סכנה, התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפּיס”
(משנה יומא פ"ב, א"ב).

”בראשונה כל מי שרצה לתרם תרומת הדשן תורם” וכו'. פרוש: דורות הראשונים הצדיקים, 'כל מי שרצה' לזכות ב'התנשאות' הנקרא 'דשן', כמו שפתיב (תהלים כג, ה): **”דשנת בשמן ראשי”** - "תורם", והיה 'מנהיג-הדור'.

”ובזמן שהן מרבין, רצין ועולין בכבש, כל הקודם את חברו בארבע אמות - זכה”. שכל אחד אומר: 'אני רוצה להנהיג הדור'.

”עולין בכבש” - "כבשנו של עולם" (תגינה יג), מי שידע והשיג יותר ב'סודות התורה', לזה היו ממנין 'פרנס' על הצבור.

וזהו: **”כל הקודם את חברו בארבע אמות”** - "ארבע אמות של הלכה"

נמצא: ש"צו" הנאמר ב'קרבנות', מרמז על 'שבירת תאות-ממון', שזהו בחינת: "אין צו אלא זרוז, ביותר צריך לזרוז במקום שיש חסרון פיס", כנ"ל.

וזהו בעצמו בחינת: **”אין צו אלא עבודה-זרה”** - כי 'שבירת תאות-ממון', הוא בטול העבודה-זרה - כי כל העבודות-זרות הם ב'תאות-ממון', כנ"ל.

”זאת תורת העלה, הוא העלה” (ויקרא ו, ב)

ב.

(ח"א מט, ד)

כשמים ה'תפלה', בחינת 'מלכות' - בבחינת (דברים יא, יג): "ולעבדו בכל לבבכם" - שמשים כל לבו עליה, ומגלה מלכותו יתברך בתוך ה'הכלל-הפנימי' שבלבבו, על-ידי 'מחשבות-טובות' - זה בחינת (ויקרא ו, ב): "היא העלה" - בחינת (שיר-השירים ג, ו; ח, ה): "מי זאת עלה" - "מי עם זאת, עולה" (הקדמת הזהר י: תקוני-זהר נה; ועוד הרבה).

והם שני בתים, 'ביתא-עלאה', ו'ביתא-תתאה', 'ירושלים שלמעלה' ו'ירושלים שלמטה' - שיש לשניהם עליה - כי "נשבע הקדוש-ברוך-הוא, שלא יכנס בירושלים שלמעלה, עד שיבנה ירושלים שלמטה" (תענית ה).

עניני 'קרנן עולה', נמצאים בפרשת ויקרא, בפסוק (ויקרא א, ג): **”אם עלה קרבנו”**

(ברכות ח.) - "זכה" - זה היה זוכה ל'תרומת הדשן'.

"ואם היו שניהן שוין, הממנה אומר להם הצביעו. ומה הן מוציאים, אחת או שתיים, ואין מוציאים אגודל במקדש". פרוש: כשהיו שנים שוין בהשגת התורה - אזי: "הממנה" - ה'יצר-הרע' - היה מסית ו"אומר להם הצביעו" - שיראה איזה 'צביעות'.

ואמר להם: "ומה הן מוציאים, אחת או שתיים". "ומה הן" - מה עברה בזה ש'תוציא' צביעות פעם "אחת או שתיים", ואחר-כך תחזיר לצדקתך!?

אבל הצדיקים האלו - אין מוציאים שום 'צביעות', ואין שומעין לעצתו, מחמת גדל ה'פרתם בגדלת הבורא, שרואה ויודע הכל. וזהו: "אין מוציאים אגודל במקדש" - הינו: 'שכלם'.

"מעשה שהיו שניהם שוים ורצין ועולין בפבש, ודחה אחד מהן את חברו ונפל, ונשברה רגלו. וכיון שראו בית-דין שבאין לידי ספנה, התקינו שלא יהא תורמין אלא בפיס".

"נשברה רגלו" - הינו 'כפירה', כמו שאמרו רז"ל (מכות כד.): "בא חבוקוק והעמידן על אחת, שנאמר (חבוקוק ב. ד): 'וצדיק באמונתו יחיה'" - מחמת 'קנאה', שהיו שניהם שוים בהשגת התורה.

"וחברו דחה אותו", על-ידי-זה כפר בעקר - כמו שמצינו: שפמה בני-אדם נפלו מ'אמונתם' מחמת 'קנאה'.

"התקינו שיהא תורמין על-ידי פיס" - שעכשו ש'התנשאות' היא

בשביל 'כבוד עצמו', התקינו שלא ירדף אחר 'התנשאות'.

"ואין תורמין אלא על-ידי פיס" - הינו: לא ירצה שום אדם ב'התנשאות', אלא עד שיבואו כל העם ויפיסו אותו שיקבל רבנות, אזי יקבל, אבל בלא 'פיוס' לא יקבל, ולא ירדף אחר 'התנשאות'.

"וזאת תורת האשם" (ויקרא ז. א)

ד.

(ספר-המדות, אלמן א)

מי שמתה אשתו, יאמר בכל יום 'פרשת אשם' (ויקרא ז. א), עד שישא אשה אחרת.

"אם על תודה יקריבנו, והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן, ורקיקי מצות משחים בשמן, וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן. על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו" (ויקרא ז. יב-יג)
- עניני 'קרבן תודה' -

ה.

(ח"א.ו.ב)

"זבח תודה יכבדנני" (תהלים נ. כג), דרשו חז"ל (סנהדרין מג.): "על זביחת היצר-הרע". על-ידי שהוא מן 'השומעים הרפתם ואינם משיבים' (שבת פח: יומא כג. גטין לז:), ומהפך 'דם' ל'זם' - נתמעט הדם שב'חלל השמאלי', וזובח יצרו-הרע, וזוכה ל'כבוד אלקי'.

ו.

(ח"ב,ב,א-ב-ג-ד-ה-ו)

עקר 'שעשוע עולם-הבא', להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך ולהפיר אותו, כי שאר כל הדברים יתבטלו לעתיד בלם, בבחינת: "כל הקרבנות בטליו, חוץ מקרבן תודה" (ויקרא-רבה ט, ז; כז, יב), שלא ישאר רק בחינת תודה והודאה'.

וזה בחינת 'הלכות', שנתחדש שכל וידיעה, וה'דעת' הוא עקר 'שעשוע עולם-הבא'.

וזה (ברכות נד:): "ארבעה צריכין להודות", שפיים בסופם (תהלים קז, מג): "מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'".

"חסדי ה'" - זה בחינת 'הלכות' וכו'.

ועל-כן ה'תודה' שמביאין פשיוצאין מהצרה, מכנה בשם 'הלכה', על-שם 'תהלוכות הדמים', שהולכין אז בפסדר. כי בשעת הצרה, ה'לב' מרגיש הצרה ביותר, ונתקבצים כל הדמים אל הלב, ושוטפים עליו, ודופק אז בדפיקות גדולות. וכשיוצאין מהצרה, חוזרין 'תהלוכות הדמים' לילך בפסדר.

ומזה באה 'הולכה בנקל' וכו' - כי בשעת ה'הולכה', ה'דמים' עולין למעלה וכו', ואחר-כך חוזרים ה'דמים' למקומם - בחינת 'תודה-הלכה'.

וזה בחינת (תהלים ק, א): "מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ". 'לתודה-ה' אותיות 'תולד' ה'.

ועל-ידי 'תודה-הלכה', נתגלה 'אור-האמת', ומאיר ב'ארבעה חלקי הדבור' וכו'. וזוכין ל'שלמות לשון-הקדש'.

וזוכין להמשיך ה'שמחה והקדשה של שבת, לששת ימי החול. וזוכין לגלות 'אחדות-הפשוט' מתוך 'פעלות-המשתנות'.

וזה בחינת 'חנכה' שהם ימי הודאה'.

ודע: ש"מזמור לתודה" - הוא מסגל ל'מקשה-ילד', לומר אותו.

כי "מזמור לתודה" ראשי-תבות מ"ל, בחינת 'שבעין קליון' שהיולדת צועקת קדם הילדה (זהר פנחס רמט:).

ויש במזמור זה: קס"ח אותיות במנין קס"ד, ומ"ג תבות וכו'.

ז.

(חיי מוהר"ן עט)

התורה 'ימי חנכה' בלקוטי-תנינא סימן ב', אומר רבנו ז"ל ב'שבת-חנכה', באותה שנה שבא מ'לעמבערג'.

והמשיך בזה בחינת 'תקון קרבן תודה' שהיה צריך להביא על שחזר משם בשלום, כי זה ישועה גדולה ונפלאה מאד.

כי אם היה נשאר שם, אפשר האור היה מסתלק לגמרי חסו-ושלום, ולא היינו שומעין כל הנזראות שהיה מגלה לנו אחר-כך בתורותיו ושיחותיו, בפרט המעשיות, שעקר המעשיות הגדולות גלה לנו אחר-כך, בפרט המעשה של ה'שבועה בעטלערס'. ובודאי ראוי להביא 'קרבן תודה' על ישועה כזאת.

ח.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, טו - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רטו, כ"ד מיני פדיונות')

'קרבן תודה' - הוא המבקר מכל הקרבנות, כמו שאמרו

רבותינו ז"ל (ויקרא-רבה ט, ז; כז, יב): "כל הקרבנות בטליו, חוץ מקרבן תודה". כי בתודה היה חמץ ומצה, מה שאין-בכל הקרבנות.

כי זה עקר השלמות: פשמיטיקין הדין כל-כך, עד ש'חמץ' נכלל ב'מצה', שנכלל ה'טבע' ב'השגחה' - שזה זוכין כשיוצאין מהצרה, שאז מביאין תודה (ברכות נד:).

כי כשיוצאין מהצרה זהו רק על-ידי בחינת 'פדיון', ועל-כן אז נכלל 'חמץ' ומצה' יחד, שזהו בחינת 'שבועות', שאז מביאין 'שתי הלחם' מ'חמץ' דיקא, וכמו-בא: "ששתי הלחם של שבועות, הם בבחינת קרבן תודה".

ועל-כן על-פירב, קורין 'פרשת צו' ב'שבת הגדול', שהוא השבת שלפני פסח - כי עקר הנס והגאולה של פסח, היה על-ידי בחינת 'שבת', שאז עקר 'הארת עת-רצון' (פרי-עץ-חיים, שבת פ"ו).

ועל-כן קורין אז 'פרשת צו' שמדבר מ'פרשת תודה' - כי עקר תכלית הנסים של 'פסח', הוא לזכות ל'שבועות', שהוא בבחינת 'קרבן תודה'.

מביאין 'חמץ ומצה', בתחלה שלשה מיני מצה (ויקרא ז, יב), ואחר-כך "על חלת לחם חמץ" (שם שם, יג).

כי העקר ההתחלה בכלל ובפרט - הוא בחינת 'מצה', שאין צריכין לעשות בכלל, בחינת (שמות יב, לו): "וגם צדה לא עשו לחם" וכו'.

ואחר-כך עושין איזה עסק וכו', שזה בחינת (אבות פ"ב מ"ב): "טוב תורה עם דרך-ארץ", אבל העקר הוא ה'תורה', בחינת (מכילתא בשלח יז): "לא נתנה תורה אלא לאוכלי הפן", שהוא בחינת 'מצה'.

וגם בהתורה ומצוות בעצמן, צריכין שתי בחינות הנ"ל - כי אין צריכין לעשות בכלל, כי "מה אנו" וכו', וכמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ב מ"ב): "לא עליך המלאכה לגמור", כי "העקר הוא הרצון" וכו' (שיחות-הר"ן נא), אך אחר-כך עושין.

וסוד זה בשלמות, יתגלה רק לעתיד-לבא, שזהו בחינת 'תודה' שישאר לעתיד וכו'. כי הכל יתבטל, ולא ישאר כי אם תודה הודאה, להודות לשמו יתברך תמיד, שלא עשני גוי, והבדילנו מן, התועים ובחר אותנו עם מן העמים לעם סגלה וכו'.

י.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, ב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כד, 'אמצעייתא דעלמא')

כשהשם-יתברך עוזר שיוצאין מן הצרה, צריכין להביא 'קרבן תודה'.

ועכשו שאין לנו קרבן, צריכין להודות בפה בכל לבו, שזהו בחינת 'שמחה' - כי עקר ה'שמחה' הוא ההודאה

ט.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, נא - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רטו, 'כ"ד מיני פדיונות')

'קרבן תודה' - יקר וחשוב מכל הקרבנות, "שכלם בטלים חוץ מקרבן תודה" (ויקרא-רבה ט, ז; כז, יב) - שהיה בו 'חמץ ומצה' וכו'.

כי 'תודה' הוא כשיוצאין מהצרה והדינים, שהוא על-ידי בחינת 'פדיון'. ואז

לְהַשִּׁיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, שֶׁזָּהוּ עֵקֶר תְּכַלִּית הַשְּׂמֵחָה שֶׁל לְעֵתִיד, שְׂאֵז יַעֲסֻקוּ רַק בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשִּׁיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְכוּ', וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּ"מִזְמוֹר לְתוֹדָה" (תהלים ק, א-ב): "הֲרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ, עֲבֹדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה" וְכוּ'.

כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל ה'תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁחֵיבִין לְהוֹדוֹת כְּשִׁיזְצִיבֵנוּ מִהַצָּרָה - לְתַקֵּן ה'קְלִקוּלִי שֶׁמִּשָּׁם בָּאוּ הַצָּרוֹת, שֶׁהוּא ה'עֲצוּבוֹת' - כִּדִּי שֶׁמֵעֵתָה נִזְכָּה לְהַנְצִל מִכָּל הַצָּרוֹת עַל-יְדֵי 'תְּקִיף הַשְּׂמֵחָה'. וְעַל-כֵּן "כָּל הַקְּרָבָנוֹת בְּטִלְיָן, חוּץ מִקְּרָבֵן תּוֹדָה" (ויקרא-רבא ט, ז; כז, יב). [עֵינִן בְּפָנִים בְּאוֹת ד, עֵינִן ה'אַרְבַּעַה מִיַּיִן לֶחֶם בְּפָרְטִיּוֹת].

יא

(לְקוּטִי-הִלְכוֹת, בְּרַפְת־הוֹדָאָה ו, יג - עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן ח"א כד, 'אֲמַצְעִיתָא דְעֵלְמָא')
"לְעֵתִיד כָּל הַקְּרָבָנוֹת בְּטִלְיָן, חוּץ מִקְּרָבֵן תּוֹדָה" (ויקרא-רבא ט, ז; כז, יב) - כִּי כָּל הַקְּרָבָנוֹת בָּאִין לְכַפֵּר, וְזֶה אֵין צְרִיכִין אֵז לְעֵתִיד, כִּי כָּבֵד נִתְפַּכֵּר הַכֹּל.

אָבֵל 'תּוֹדָה הוֹדָאָה, לְסַפֵּר חֲסָדֵי הַשֵּׁם "וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם" (תהלים קז), אִיךְ נִתְהַפֵּד הַכֹּל לְטוֹבָה, שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי שֶׁהֵינּוּ בְּזֵה הָעוֹלָם, וְכָל אֶחָד סָבֵל מֵהַשָּׂבֵל, עַד שֶׁהִרְבֵּה נִכְשְׁלוּ בְּעוֹנוֹתֵיהֶם מְאֹד מְאֹד, וְעֵתָה נִתְהַפֵּד הַכֹּל לְטוֹבָה, בְּבַחֲיַנֵּת (יְרֵמְיָה נ, כ): "בְּיֹם הַהוּא יִבְקֹשׁ וַיִּחַפֵּשׂ וְכוּ' עוֹן יִשְׂרָאֵל וַאֲיַנְנוּ וְכוּ'" - שֶׁזָּהוּ בְּבַחֲיַנֵּת 'קְרָבֵן תּוֹדָה' שֶׁמְבִיאִין עִמָּה 'מִצָּה וְחֶמֶץ' - זֶה לֹא יִתְבַטֵּל!

כִּי זֶה יִהְיֶה כָּל חֲלָקֵי הָעוֹלָם-הַבָּא שֶׁל כָּל אֶחָד, מֵהַ שְׂזָכָה עַל-יְדֵי הָעֵמֶל שֶׁל זֶה הָעוֹלָם דִּיקָא, שֶׁזֶה יִתְקַיֵּם בְּשִׂמְחוֹת לְעֵתִיד-לְבָא.

אָבֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּפִי מֵהַ שְׂזָכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים וְכַשְׂרִים, וְלִקְיָם עֲצָה זֹאת בְּזֵה הָעוֹלָם, בְּתוֹךְ מְרִירוֹת הַצָּרוֹת בְּגוֹף וְנַפְשׁ וּמְמוֹן, וְלִהְפֹּד הַכֹּל לְשִׂמְחָה וְכוּ' - עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה לְעֵתִיד לְזֶה בְּשִׂמְחוֹת.

יב

(לְקוּטִי-הִלְכוֹת, פֶּסַח ב, ב - עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן ח"א רטו, כ"ד מִיַּיִן פְּדִינוֹת')

וְעַל-כֵּן לְעֵתִיד-לְבָא שְׂאֵז תִּגְדֵּל הַשְּׂמֵחָה מְאֹד, אֵזִי "כָּל הַקְּרָבָנוֹת בְּטִלְיָן, חוּץ מִקְּרָבֵן תּוֹדָה" (ויקרא-רבא ט, ז; כז, יב).

כִּי ב'תּוֹדָה' הִיא 'חֶמֶץ וּמִצָּה', רְמָז: שֶׁהַשְּׂמֵחָה בְּשִׂמְחוֹת, שֶׁתּוֹפְסֵת גַּם אֶת ה'יְגוֹן-וְאִנְחָה' לְתוֹךְ ה'שְׂמֵחָה'. וְזֶה יִהְיֶה לְעֵתִיד - כִּי אֵזִי נֹאמֵר (ישעיה נב, יב): "כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תֵּצֵאוּ, וּבְמִנוּסָה לֹא תֵלְכוּן", כִּי אֵזִי יִהְיֶה הַסְּטָרָא-אַחֲרָא נִכְנַעַת לְגַמְרֵי, וְתִתְהַפֵּד לְקַדְשָׁה.

וְעַל-כֵּן אֵזִי עֵקֶר הַחֲשִׁיבוֹת 'קְרָבֵן תּוֹדָה', שֶׁיֵּשׁ בּוֹ 'חֶמֶץ' דִּיקָא - הֵינּוּ שֶׁתּוֹפְסִין גַּם אֶת ה'חֶמֶץ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יְגוֹן' וְכוּ', לְתוֹךְ 'שְׂמֵחָת הַקְּדוּשָׁה'.

"זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלוואים ולזבח השלמים" (ויקרא ז, לד)

יג

(לְקוּטִי-הִלְכוֹת, בְּרֻכּוֹת-הַרְאִיָּה וּבְרֻכּוֹת-פְּרָטִיּוֹת ד, יג - עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן ח"א קעט, 'תַּעֲנִית מִבְּטֵל מִחֻלְקֵת')

כָּל ה'קְרָבָנוֹת' הֵם בְּחִינַת 'שְׁלוֹם' - כִּי "עַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא 'קְרָבֵן': שֶׁמְקָרֵב וּמְקַשֵּׁר וּמְחַבֵּר כָּל הָעוֹלָמוֹת יַחַד" (אֲהָרָה וַיִּקְרָא ה. ח.א).

וּכְמוֹכֵן בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "לְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א יד).

וְזֶה שְׁמֵסִים הַפְּסוּק שְׂכוּלָל כָּל הַקְּרָבָנוֹת, מְסִים בְּשִׁלְמִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא ז. לז): "זֹאת הַתּוֹרָה לְעֹלָה וְלַמִּנְחָה וְכוּ', וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים" - כִּי עֵקֶר תַּכְלִית כָּל הַקְּרָבָנוֹת הוּא 'שְׁלוֹם'.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (בְּרִכּוֹת יז.): "שֶׁהַתַּעֲנִית בְּמָקוֹם קָרְבָן" - כִּי הֵם בְּחִינָה אַחַת מִמֶּשֶׁ, כִּי הַתַּעֲנִית הוּא 'לְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַקְּרָבָנוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁלוֹם', כַּנִּל.

"בְּיָוֶם צִוְתוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (וַיִּקְרָא ז. לח)

יד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קוּרְיַאת-שְׁמַע ה. ח - עַל-פִּי שִׁיחוֹת-הַר"ן א. א' אֲנִי יַדְעֵתִי')

הַתַּגְּלוֹת הָאֹר' הוּא בְּחִינַת נְבוּאָה, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה ו. א): "וְאַרְאֶה אֶת ה'".

וְעֵקֶר הַנְּבוּאָה - בְּיָוֶם, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (סְפָרָא צו יח; רַש"י שְׁמוֹת יב. ב) עַל פְּסוּק (וַיִּקְרָא ז. לח): "בְּיָוֶם צִוְתוֹ" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "לְנַבְיָאֵי אַמּוֹת-הָעוֹלָם, אֵינּוּ נִגְלָה אֲלָא בְּלִילָה" (בְּמִדְבַר-רַבָּה כ. יב) - כִּי אֲצֻלָּם מַגִּיעַ הַנְּבוּאָה בְּיָוֶם וְכוּ' רַק בְּבְחִינַת אֲתַעֲרוֹת-אֲדֹלְעָלָא, כִּי הֵם אֵינָם רְאוּיִים בְּיָוֶם, עַל-כֵּן בָּאָה עֲלֵיהֶם הַנְּבוּאָה, בְּלִילָה דִּיקָא.

גַּם אֲפֹלוּ בְּנַבְיָאֵי יִשְׂרָאֵל הַצְּדִיקִים, נִמְצָא לְפַעְמִים שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם בְּלִילָה. וְזֶה

כְּשֶׁקָּבְלוּ הַנְּבוּאָה בְּעֵת שֶׁעֲדִין לֹא הָיוּ כְּדָאֵי וְרָאוּם לְהַתְּגַלּוֹת הַזֹּאת וְכוּ'.

טו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תַּפְּלוֹת-עַרְבֵית ד, לו - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א סה, וַיִּאמֶר בַּעַז אֶל רוּת')
עֵקֶר 'קְבַלְת-הַתּוֹרָה' הוּא בְּיָוֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְפָרָא צו יח; רַש"י שְׁמוֹת יב, ב - עַל וַיִּקְרָא ז. לח) "בְּיָוֶם צִוְתוֹ", "מְלַמֵּד שְׁלֹא נִדְבַר עִמּוֹ אֲלָא בְּיָוֶם" (וַיִּקְרָא-רַבָּה א. יג).

כִּי בְּאֹר בְּקַר' - זֶה בְּחִינַת שְׁחֻזְרִין מִהַבְּטוּל שֶׁל הַלִּילָה, וְאֵז הוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה מִהַרְשִׁימוֹ. וְעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַמְּתַקֵּת-הַדִּינִים בְּשִׁלְמוֹת - שֶׁעֵקֶר הַמְּתַקָּה הוּא כְּשֶׁחֻזְרִין מִהַבְּטוּל.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר תַּקוּן סֵדֵר הַתַּפְּלָה, הוּא בְּשַׁחְרִית - שְׁאֵז מִרְבִּין בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת, וּמִסְדְּרִין כָּל סֵדֵר הַתַּפְּלָה קְרָבָנוֹת וּפְסוּקֵי-דְזִמְרָה וְכוּ'. כִּי עֵקֶר הַשְּׁלָמוֹת שֶׁל הַתַּפְּלָה, הוּא עַל-יְדֵי 'אֹר הַרְשִׁימוֹ' שֶׁזֹּכִיךְ לְקַבֵּל בְּעֵת שְׁחֻזְרִין מִהַבְּטוּל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'תַּפְּלוֹת שַׁחְרִית'.

טז.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חוּל-הַמוֹעֵד ד, ט - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב ח, תַּתְּקַעוּ תוֹכְחָה')

עֵקֶר הָאֹר' הוּא מִהַתּוֹרָה, שֶׁהוּא 'כְּלָלִיּוֹת הַנְּבוּאָה', שֶׁהֵיא עֵקֶר בְּחִינַת הַדְּעַת, שֶׁהוּא עֵקֶר 'אֹר יוֹם', כִּי דוּעַ (עֵינֵי זֶהר בְּשִׁלַּח נז).

כִּי עֵקֶר 'אֹר הַתּוֹרָה' נִמְשָׁךְ בְּיָוֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא ז. לח): "בְּיָוֶם צִוְתוֹ", "מְלַמֵּד, שְׁלֹא נִדְבַר עִמּוֹ אֲלָא בְּיָוֶם" (סְפָרָא צו יח; רַש"י שְׁמוֹת יב. ב), וְעַל-כֵּן עֵקֶר הָאֹר' הוּא בְּיָוֶם.

יז.

(לקוטי-הלכות, נזיקין ה, לט - על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

כְּלִיֹּת הַעֲצוֹת-הַטּוֹבוֹת, בְּחִינַת 'תְּרִי"ג
מְצוֹת' שֶׁנִּקְרְאוּ "תְּרִי"ג עֵטִין
דְּאוּרִיתָא" (זהר יתרו פב: משפטים צו:). וְכָל מְצוֹת
הַתּוֹרָה שֶׁהֵם הַעֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת - נִצְטָוָה
מִשֶּׁה בַּיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ויקרא ז, לח): "בַּיּוֹם
צוֹתוֹ", "מִלְמַד שֶׁלֹּא נִדְבַר עִמּוֹ אֶלָּא בַּיּוֹם"
(ספרא צו יח; רש"י שְׁמוֹת יב, ב).

גַּם רַב קִיּוֹם הַמְצוֹת - הוּא רַק בַּיּוֹם, כְּגוֹן
צִיצִית וְתַפְלִין וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר 'אוֹר יוֹם' - הוּא בְּחִינַת 'אוֹר הַתּוֹרָה
וְהַמְצוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת
אֲמִתִּיּוֹת', לְזָכוֹת לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרְאֵי-תַבְרֵךְ
עַל-יָדָם, עַל-יְדֵי הַ'אֲמוּנָה-הַקְּדוֹשָׁה' שֶׁנִּמְשָׁךְ
עַל-יָדָם.

וּבְשִׁמְגִיעַ הַלֵּילָה, "כִּד לֵילֵיא פְּרִישׁ
גְּדַפְהָא עַל עֲלָמָא" [כאשר הַלֵּילָה
פּוֹרֵשׁ אֶת כְּנָפָיו עַל הָעוֹלָם] (זהר מקץ רג:), וְ'אוֹר יוֹם'
מִסְתַּלֵּק, וְ'חֶשְׁכַת לֵילָה' מִתְחִיל לְהַחֲשִׁיד - זֶה
בְּחִינַת שְׁנִסְתַּלְקִין 'אוֹר הַעֲצוֹת' שֶׁמִּשָּׁם הַחֲשִׁיד.
וְאִז צְרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר בְּכַח הַצְּדִיקִים, לְהַאִיר
'אוֹר הַעֲצוֹת' גַּם בְּתוֹךְ 'חֶשְׁכַת לֵילָה' וְכוּ'.

"וְאֵת כָּל הָעֲדָה הַקָּהָל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד"

(ויקרא ח, ג)

- עֲנִין 'מוֹעֵט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֶבֶה' -

זֶה אֶחָד מִן הַמְקוֹמוֹת שֶׁהַחֲזִיק מוֹעֵט אֶת
הַמְרֶבֶה. (רש"י ויקרא-רבה י, ט)

יח.

(ח"א קצא)

דַּע: שֶׁאֲפֹשֵׁר שֶׁיֵּשֵׁב אֶחָד אֶצְלַח חֲבֵרוֹ
בְּמָקוֹם אֶחָד בְּגוֹ-עֵדוֹ, וְלִזְהָ יִהְיוּ כָּל

הַתַּעֲנוּגִים וְהַשְּׁעוּשׂוּעִים וְכָל הַשִּׁי' (שְׁלֹש-מֵאוֹת
וְעֶשְׂר) עוֹלָמוֹת, וְחִבְרוּ לֹא יִרְגִישׁ כְּלוּם, וְלֹא
יִהְיֶה לוֹ שׁוּם תַּעֲנוּג.

כִּי עֵקֶר הַרְגֵּשׁת תַּעֲנוּג וְשִׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם-
הַבָּא, וְשִׁי' עוֹלָמוֹת - הַכֹּל הוּא בְּלֵב,
וְלָבוֹ חֶסֶר מִכָּל הַטּוֹבוֹת וְהַשְּׁעוּשׂוּעִים שֶׁיֵּשׁ
לְחִבְרוֹ הַצְּדִיק בְּתוֹךְ לָבוֹ. אֲשֶׁרֵי לוֹ.

וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שְׁבַת יא.): "אִם יִהְיוּ כָּל
הַיָּמִים דִּיּוֹ, וְאֲגָמִים קְלָמוּסִים וְכוּ',
אֵין מִסְפִּיקִין לְכַתֵּב חֲלָלָה שֶׁל רְשׁוּת,
שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כה, ג): 'שָׁמַיִם לָרוּם וְאָרֶץ
לְעַמֶּק, וְלֵב מְלָכִים אֵין חֶקֶר".

נִמְצָא: שֶׁ'לֵב מְלָכִים' גְּדוֹל הַרְבֵּה מִרוּם
הַשָּׁמַיִם וְ'עַמֶּק הָאָרֶץ', שֶׁתּוֹפְסִים
כָּל-כָּךְ מְקוֹם, בְּפֹה וּבְמֹה אֲלָפֵי אֲלָפִים
פְּרִסָּאוֹת. וְהַלֵּב וְהַמַּח שֶׁקֹּטְנִים מְאֹד
בְּמְקוֹמָם - תּוֹפְסִים הַכֹּל - עַד שֶׁיִּכּוֹל לְתַן לֵב
עַל כָּל מְדִינָה וּמְדִינָה, וְלִתְפֹס וּלְהַצְטִיר בְּלָבוֹ
כָּל מְדִינָה וּמְדִינָה וְתַכּוּנוֹת הַשָּׁמַיִם, וְיוֹתֵר
וְיוֹתֵר מְזֵה, כִּי "לֵב מְלָכִים אֵין חֶקֶר".

רְאֵה וְהִבֵּן וְחַכֵּם גְּדֻלַּת הַבוֹרְא: אֵיךְ
ה'מוֹעֵט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֶבֶה' -
שֶׁחֲתִיכַת לֵב קֹטֵן כְּזֶה, וּמַח קֹטֵן כְּזֶה, יִתְפַּס
בְּמְקוֹמוֹ דְּבָרִים גְּדוֹלִים כְּאֵלֶּה. וְזֶה רַק מַחֲמַת
שֶׁנִּמְצָא שָׁם הָאֵלֶּקוֹת. כִּי עֵקֶר הָאֵלֶּקוֹת הוּא
בְּהַלֵּב.

וּמֵעַתָּה בֵּין וְחַכֵּם: אִם בְּהַ'לֵּב, שֶׁנִּמְצָא
שָׁם רַק בְּחִינַת 'אֵלֶּקוֹת', שֶׁאֵינוֹ
כְּבִיכּוֹל חֶלֶק אֶחָד מֵאֲלָפֵי אֲלָפִים מֵהַשְּׁגָחַת
הַבוֹרְא בְּרוּךְ-הוּא - בְּפֹה גְּדוֹל עֲרֻפוֹ, שֶׁיִּכּוֹל
לְתַפֵּס בְּמְקוֹמוֹ הַמוֹעֵט, עוֹלָמוֹת אֵין מִסְפָּר,
וְאֶפְלוֹ עַל עַכּוּ"ם נֶאֱמַר: "וְלֵב מְלָכִים אֵין
חֶקֶר", עַל שְׁנוֹתָן לֵב לְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה,

ותופס ומשער בדעתו כל המדינות שתחתיו,
עם כל האדם אשר עליו, וכל הנמצא בה.

הוי דן מעתה, אלפי אלפים קל וחמר -
לשער בדעתו מגדלות הבזא ברוד-
הוא.

יט.

(ספר המדות, צדיק ח"ב ד)

אל תתמה על החפץ: "שהאדם הוא בריה
קטנה, ובו תלוי כל העולמות"? - כי
כן בכל מקום שהשכינה שרויה - מועט
מחזיק את המרבה!

נ.

(ספורי מעשיות, מעשה יג מ' שבעה בעטלערים,
יום החמישי בעל החטוטרות)

אין אני בעל חטוטרות' (הינו 'הוקער') בכלל -
רק אדרבא, יש לי כתפים כאלו (שקורין
'פלייצעס'), שהם בחינת "מעט מחזיק את
המרבה". ויש לי הסכמה על זה.

כי פעם אחת היה שיחה וספור: שהיו
אנשים מפארים עצמם בבחינה זו, שכל
אחד ואחד היה מתפאר שיש לו בחינה זו
של 'מעט מחזיק את המרבה'. ומאחד מהם
היו מחיכים ושוחקים מפניו, והשאר
שהתפארו בבחינה זו של 'מעט מחזיק את
המרבה', נתקבלו דבריהם.

אבל בחינת 'מעט מחזיק את המרבה'
שיש לי - הוא גדול מכלם.

כי אחד מהנ"ל התפאר: "שהמוח שלו הוא
בחינת 'מעט מחזיק את המרבה'" וכו'!
- ושחקו מפניו וכו'! - ונענה אחד ואמר:
"אני ראיתי מעט מחזיק את המרבה בזה"
וכו'!

ואחד התפאר: "שיש לו בחינת 'מעט
מחזיק את המרבה', כי יש לו
'חתיכת מדינה' שמוציאה פרות הרבה" וכו'!
- והוטבו דבריו וכו'!

ואחד אמר: "שיש לו 'פרדס נפלא מאד'
שיש שם פרות" וכו'! - והוטבו
דבריו גם כן!

ואחד אמר: "שהדבור שלו הוא בחינת
'מעט מחזיק את המרבה'" וכו'!

ואחד אמר: "שהשתיקה שלו היא בחינת
'מעט מחזיק את המרבה'" וכו'!

ואחד אמר: "שהוא בחינת מעט מחזיק
את המרבה, כי יש עני אחד והוא
סגיינהור" וכו'!

ואני (הינו זה ההויקער שמספר פל"זה) הייתי גם-
כן שם. ואמרתי: האמת הוא, שיש
לכם בחינת 'מעט מחזיק את המרבה', ואני
יודע כל מה שכוונתם בדבריכם, וזה האחרון
שהתפאר שהוא מוליך הסגיינהור הגדול,
הוא גדול מכלכם. אבל אני למעלה למעלה
מכלכם בכלל וכו'.

אבל בחינת 'מעט מחזיק את המרבה'
שיש לי, הוא למעלה מכלם בכלל.

והא ראיה וכו'! ואמרתי להם: "אני יכול
להביא אתכם אל האילן, כי זה האילן
אין לו מקום כלל, כי הוא 'למעלה מהמקום'
לגמרי, ובחינת 'מעט מחזיק את המרבה' הוא
עדין במקום וכו'.

ובחינת 'מעט מחזיק את המרבה' שיש לי
- היא בחינת 'סוף המקום' לגמרי,
שמשם ולמעלה אין מקום כלל - על-כן אני
יכול לשא את כלכם, אל האילן, שהוא
'למעלה מהמקום' לגמרי וכו' וכו'.

"כִּי שִׁבַּעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יָדְכֶם" (ויקרא ח, לג)

נב.

(ח"א כב, ג)

צָרִיךְ לְרֹאוֹת לְמִלְאֵת הַיָּדִים, שֶׁהִיא הַ'אֲמוּנָה' - עַל-יְדֵי הָאָרֶז מִשְׁבַּע רוּעִים, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת שֶׁל כָּל מְנַהֲיֵי-הַדּוֹר - בְּבַחֲיַנַּת (שְׁמוֹת כט, לה): "שִׁבַּעַת יָמִים תִּמְלֵא יָדְךָ".

כִּי הֵם רוּעִים הַ'אֲמוּנָה', לְתַקְנָה וּלְהַשְׁלִימָהּ, וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָאִים רוּעִים, עַל-שֵׁם (תְּהִלִּים לז, ג): "וְרַעַה אֲמוּנָה". וְכָל עֵקֶר אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל, מְמַשִּׁיכִין הֵם לְהַדּוֹר.

זֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים לג, ג): "כָּל קֹדֶשׁוֹ בִּידְךָ" - שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת שֶׁל כָּל מְנַהֲיֵי-הַדּוֹר.

וְ'מִשָּׁה' שֶׁהִיא אֶחָד מִשְׁבַּע רוּעִים, נִקְרָא עַל-שֵׁם-זֶה: רַעֲיָא מְהִימָנָא.

בְּשִׁבְלִי-זָה הָיָה נְדָמָה כְּבַעַל חֲטוּטְרוֹת, כִּי הוּא נוֹשֵׂא עָלָיו הַרְבֵּה, כִּי הוּא בְּחִינַת 'מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְרֻבָּה' בְּנ"ל.

"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶתְּם מֵעַל כַּפֵּיהֶם, וַיִּקְטַר הַמִּזְבֵּחַ עַל הָעֹלָה, מִלְּאִים הֵם" (ויקרא ח, כח)

מֹשֶׁה שָׁמַשׁ כָּל שִׁבַּעַת יָמֵי הַמִּלּוּאִים בְּחִלּוּק לְבָן. (רש"י; תענית יא: עבודת-זָרָה לז. ויקרא-רַבָּה יא, ו) כָּל שִׁבַּעַת יָמֵי הַמִּלּוּאִים הָיָה מֹשֶׁה מְשַׁמֵּשׁ בְּכֹהֵנָה גְּדוּלָה. (שְׁמוֹת-רַבָּה ב, ו; לז, א; תנחומא נח יד; שְׁמִינִי א: ספרא צו יד; שְׁמִינִי יד; ועוד)

נא.

(ח"ב ז, יא)

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נָתַן לְבּוֹ לְהַסְתַּכֵּל בְּצַרְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁרָאָה שֶׁהוּא נּוֹתֵן לְבּוֹ עַל-זֶה, קָרָא אֵלָיו (שְׁמוֹת ג, ד): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הַנְּנִי" - "הַנְּנִי לְכֹהֵנָה, הַנְּנִי לְמַלְכוּת" (שְׁמוֹת-רַבָּה ב, ו).

"הַנְּנִי לְכֹהֵנָה" - זֶה בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת, כִּי (זְבָחִים קב. שְׁמוֹת-רַבָּה שם): "מֹשֶׁה שִׁמַּשׁ בְּשִׁבַּעַת יָמֵי הַמִּלּוּאִים", כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים צט, ו): "מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו".